

İSLAM KİMLİĞİ

Mustafa ÖSELMİŞ

Kitap İçeriği

ÖNSÖZ

BİRİNCİ BÖLÜM

MÜSLÜMAN NASIL OLUR?

A- KİME MÜSLÜMAN DENİR?

- a-) Müslüman nasıl olur?
- b-) Kuran'a göre Müslüman vasıfları
- c-) Hadislere göre Müslüman'ın vasıfları
- d-) Genel olarak Müslüman'ın vasıfları

B-MÜSLÜMAN NASIL OLUR?

- a-) Müslüman'ın vasıfları
- b-) Nasıl Müslüman?
- c-) Müslüman iyiniyet sahibidir.
- d-) Güzel ahlak sahibidir
- e-) Müslüman taviz vermez

C-MÜSLÜMAN OLMAK NEYİ GEREKTİRİR?

- a-) Giriş
- b-) Nasıl iman etmek gerekir
- c-) Allah'ın İslam'dan başka dine razı olmadığını bilmek
- d-) Yalnız Allah'a kul olmak gerek
- e-) İbadette ciddi olmak gerek

- f-) Peygamberin sünnetine uymak gerek
- g-) Ahlakta Müslüman olmalıyız.
- h-) Hayatı müslümünca yaşamalıyız
- ı-) Aile hayatında Müslüman olmalıyız
- i-) İslam'a niyet etmeliyiz
- j-) Allah yolunun davetçisi olmalıyız
- k-) Nefse hakimiyet olmalıyız.
- l-) Şeytanın tuzağına düşmemek gerek
- m-) Dünyanın faniliğini bilmek gerek
- n-) Ahirete hazır olmak gerek
- o-) Bid'atten uzak olmak gerek
- ö-) Müslümanları kardeş bilmek gerek
- p-) Sahabe gibi olmak gerek
- r-) Nasıl bir Müslüman olmalıyız?
- s-) Müslüman olarak ciddi işler yapmalıyız.

D- ALLAH DOSTUNUN HALİ NASIL OLMALIDIR?

- a-) Giriş
- b-) Allah dostu nasıl olmalıdır?
- c-) Allah dostu şu niteliklere sahiptir.
- d-) Allah dostunun Kur'an'daki vasıfları
- e-) Peygamberin dilinden Allah dostunun vasıfları
- f-) Allah Dostu huzuru ahirete taşıma idealindedir.
- g-) Allah dostu uyarılara kulak verir
- h-) Allah'a inandım diyen yararlı iş yapar

- ı -) Allah dostu inandığı gibi yaşar
- i-) Özet olarak Allah dostunun vasıfları
- j-) Sünnete göre Allah dostunun vasıfları

E- MÜSLÜMAN İYİ HUYLU OLUR

- a-) Allah ikiye ayrılır
- b-) Allah değişir mi?
- c-) Ahlakın kaynağı
- d-) Ahlaklı kimsenin vasıfları
- e-) Ahlaksızlığın sebepleri
- f-) Nasıl iyi huylu olunur
- g-) İyi huylar nelerdir?
- h-) Kötü huylar nelerdir?

F-MÜSLÜMAN SEVAPLI İŞLER YAPMALIDIR

- a-) Her şeyin karşılığı vardır
- b-) Sevaplı işler nelerdir
- c-) Kurtuluş için kuvvetli inan ve Salih amel gerekir.
- d-) Sevap kazanmak için neler yapılmalıdır

G- MÜSLÜMAN İSLAMI DOĞRU ANLAMALIDIR

- a-) Nasıl iman edilmedir?
- b-) Müslüman doğru ihsan demektir.
- c-) İslam'ı doğru anlamak nasıl olur

İKİNCİ BÖLÜM

MÜSLÜMANANIN HAYATI

A- MÜSLÜMAN HAYATI NASIL YAŞANMALIDIR?

- a-) Müslüman İslam'ı aşkla yaşanmalıdır.
- b-) Müslüman günlük hayatını nasıl yaşamalıdır?
- c-) Müslüman şu sorulara günü kapamalıdır?

B - MÜSLÜMAN YASAKLARDAN VE GÜNAHLARDAN KAÇAR

- a-) Gunahtan uzak durmak
- b-) Emredilen ve yasaklanan şeyler nelerdir?

C-MÜSLÜMAN İSLAM KİMLİKLİ OLUR

- a-) İslam kimlikli yaşar
- b-) İmanlı ölmek için çabalar
- c-) Ahdini yerine getirir
- d-) Mütevekkil kimsedir
- e-) İbadet ehlidir
- f-) Duayı eden bırakmaz
- g-) Tövbe ederek günahlardan hicret eder

ÜÇÜNÇÜ BÖLÜM

MÜSLÜMAN TEMİZ OLUR

A - MÜSLÜMAN TEMİZ YAŞAR

B - MÜSLÜMAN HAK GÖZETİR

- a-) Ana baba hakkı
- b-) Eşlerin birbirine hakkı
- c-) Çocukların hakkı
- d-) Akraba hakkı
- e-) Yaşlıların hakkı
- f-) İhtiyaç sahiplerinin hakkı
- g-) Komşu hakkı
- h-) Yetim hakkı
- ı-) Dul hakkı
- i-) Misafir hakkı
- j-) Çalışanın hakkı
- k-) İşverenin hakkı
- l-) Hayvan hakkı

C- ALLAH 'IN DOSTLARINI DÜŞMAN DÜŞMANLARINI DOST EDİNMEZ

- a-) Allah'ın sevgili kulları
- b-) Allah'ın Sevgili kulları mahzun olmayacaklardır
- c-) İnsan dostunun dini üzerinedir
- d-) Allah'ın düşmanları dost edinilemez
- e-) Allah dostlarına düşman olan helak olur
- f-) Dostlukta düşmanlık da Allah içindir.

D- MÜSLÜMAN DİLİNE SAHİP OLUR

- a-) Dil denen şey
- b-) Az öz konuşmak
- c-) Dilin afetleri nelerdir
- d-) Diline sahip olmayan cennete giremez
- e-) Kendini ilgilendirmeyeni konuşmamak
- f-) Susmak fanilettir.
- g-) Tatlı dilli güler yüzlü olmak
- h-) Söz güzel olmalıdır
- ı-) Güzel söz söylemek vaciptir
- i-) En iyi en kötü şey
- j-) Söz ayıpsız olmalıdır.
- k-) Dili muhafaza etmek
- l-) Lüzumsuz konuşmamak
- m-) Ya hayır söyle ya sus
- n-) Önce düşünmek sonra konuşmak
- o-) Konuşurken nelere dikkat etmeliyiz

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

MÜSLÜMAN HİZMET EHLİDİR

A- MÜSLÜMAN HİZMET EHLİDİR

Müslüman şu hizmetleri her zaman sürdürmelidir.

B-MÜSLÜMAN VEREN EL OLMALIDIR

- a-) Müslüman merhamet sahibidir.
- b-) Müslüman alanının teri ve elinin emeği ile geçinir.
- c-) Çalışmak
- d-) Dilenmek helal değildir

C- MÜSLÜMAN HOŞGÖRÜLÜ KİMSEDİR

BEŞİNCİ BÖLÜM

MÜSLÜMAN HAYIRLI KİMSEDİR

A-HERŞEYDE HAYIR BİLİR

- a-) Müslüman nasıl yaşayacak?
- b-) Şeytan insana hayrı göstermemek için çalışır
- c-) Şer nedir. Hayır nedir bilmeliyiz

B-MÜSLÜMAN SABIRLI OLUR

C-MÜSLÜMAN ŞÜKRETMESİNİ BİLİR

D-MÜSLÜMAN İSTİŞARE VE İSTİHARE EDER

- a-) İstişare eden yardım görür
- b-) Kiminle istişare yapılır?
- c-) İstişare edilecek kimseler
- d-) İstişare kiminle yapılmaz?
- e-) İstişare sünnettir.

f-) İstişare nerelerde olur nerelerde olmaz?

g-) Şu konularda istişare edilmez

h-) Hz. Peygamberin istişaresi

ı-) Yapılan istişareden dönülür mü?

i-) İstişareden sonra istihare olur mu?

j-) İstihare nasıl olur

E-MÜSLÜMAN İSRAF ETMEZ TASARRUF EDER

a-) İsraf nedir?

b-) İsraf ve tasarruf

c-) Tutumlu olmak dinin emridir

d-) Tasarruf eden sıkıntı görmez

e-) Cimri olan, helak olur

f-) Ekmek israfı

g-) Eldeki nimetin kıymetini bilelim

h-) İsrafın önlenmesi için ne yapılır?

ı-) İsrafın sebepleri nelerdir?

i-) Neleri israf ediyoruz?

ALTINCI BÖLÜM

İSLAM AHLAKI

A-MÜSLÜMAN NEFSİNE HAKİM OLUR

B-MÜSLÜMAN MÜNKAŞA ETMEZ

- a-) Tartışmada prensipler neler olmalıdır?
- b-) Tartışmada sapma ve sapıtma vardır.
- c-) Tartışmak düşmanlığa sebep olur.
- d-) Tartışmak boşuna meşguliyettir
- e-) Münakaşayı terkte hayır vardır
- f-) Din tartışılmaz
- g-) Müslüman münakaşa etmez

C-MÜSLÜMANIN ŞAKASI ÖLÇÜLÜ OLUR

- a-) Şaka nadir
- b-) Şaka nelere sebep olur?
- c-) Peygamberimiz şaka yapmıştır.
- d-) İslam'da korkutmak yoktur
- e-) İslam'da şaka ile insanları alaya almaz

D- MÜSLÜMAN GIYBET EDEREK ÖLÜ ETİ YEMEZ

- a-) Gıybet fitne ve fesat kaynağıdır.
- b-) Ya hayır söyle ya sus
- c-) Gıybet etmek ölü eti yemektir.
- d-) Müslüman ayıp örter
- e-) Müslüman gıybet etmez
- f-) Gıybete sevk eden nedenler
- g-) Gıybet sırasında tavrımız ne olmalıdır

E- MÜSLÜMAN İFTİRA ETMEZ

F- MÜSLÜMAN HASED ETMEZ

- a-) Hasedin zararları
- b-) Hased eden büyük günah işlemiş olur
- c-) Hased iyilikleri yer bitirir
- d-) İnsanları birbirini sevmedikçe cennete giremez
- e-) Müslüman gıpta eder, münafık haset eder

G- MÜSLÜMAN GURURDAN KİBİRDEN ARINMIŞ KİMSEDİR

H- MÜSLÜMAN RİYADAN UZAK KİMSEDİR

I- MÜSLÜMAN DOĞRU YADA OLSA YEMİN ETMEZ

İ- MÜSLÜMAN ASLA YALAN SÖYLEMEZ

SONSÖZ

ÖNSÖZ

Müslümanız Elhamdulillah. Soranlara böyle diyoruz. Ama ne kadar Müslümanız? Müslümanlığın neresindeyiz? İslam hayatımızın neresinde? Bizi gören ne der? Müslüman'a mı benziyoruz? Münafığa mı benziyoruz yoksa kafire mi benziyoruz? Bu sorularla pek ilgilenmiyoruz.

Ben kimim? Sen kimsin? Biz kimiz? Cevap zor değil “Müslümanız” Müslüman nasıl olur? Müslüman olmak neyi gerektirir? Müslüman olmanın vasıfları nelerdir ? Bu günkü yaşayışımız, Müslüman olarak can vermeye yeterlimi? Bu gibi soruların cevabını bir kısmımız bilmiyor, bir kısmımızda söyleyemiyor.

Sözümüz, işimiz ve hayatımız Kur'an ve sünnetin düzenlediği gibi değilse, kimse güzel bir ölüme öleceğini ve ölüm ötesinin güzel olacağını zannetmesin. Allah: “Müslüman olarak yaşayın; Müslüman olarak can verin” diyor. Müslüman olarak yaşayamazsak, imanla gitmek nasip olmaz. O zaman tekrar dönüş için yalvaranlardan, mühlet isteyenlerden ve “keşke, keşke” diyenlerden oluruz.

Çoğumuz İslam kimliğimiz ortaya çıksın istemiyoruz. Bize “Müslüman” deyiverirler endişesini taşıyoruz. Adeta dinimizden, dindarlığımızdan utanıyoruz Rengimizi belli etmeyelim, kimliğimiz ortaya çıkmasın diye taviz üstüne taviz veriyoruz.

Unutmayalım insanların hakkımızdaki şahadetleri çok önemlidir. İnsanların yanında ne kadar Müslüman'sak, Allah yanında da o kadar Müslümanız ve öyle muamele göreceğiz.

Her şey bizim için imtihandır

Bir adam siyah tenli birisini görmüş, manalı manalı bakmış Rengi siyah olan adam demiş ki:

- Ne o boyacıyı mı beğenmedin, boyayı mı beğenmedin? Ben rengimin böyle olmasını kendim istemedim. Yaratıcı öyle münasip görmüş, öyle yaratmış.

Diğer taraftan Yusuf Peygamber güzelliği ile imtihana tabi tutulmuştur.

Bir kısım insan “ne derler” telaşı ile günaha razı oluyor münafıklığa razı oluyor sevaplardan mahrum kalmaya razı oluyor. ayağım kayıverir endişesini taşıyor .

Adamın biri dar yerlerden hep korkarmış, ölmüş, tabuta koymuşlar, kaçamamış, tabutu götürenler “yazık oldu genç yaşta öldü” diyorlarmış, yakınları da ağlıyormuş...

Adamın yapılacak o kadar çok işi varmış ki, canını alırken Azrail sormamış bile... O' hala o işlerini, dünyadaki yakınlarını düşünüyormuş ve üzülyormuş.

Bir ses: “geçti” “geçti” diyormuş

O sevdiği kimseler, namaz kılıp, mezarlığa götürüp, karanlık, dar, korkulu bir çukura; böceklerin, yılanların, akreplerin uğradığı kabre gömmüşler o:

- Gitmeyin, beni burada yapayalnız bırakıp nereye gidiyorsunuz? Diye bağıryormuş.

Yanıdaki mezardan bir ses “ Sus, ne bağırıp duruyorsun, onlar seni duymaz ve burada bağırılmaz” demiş.

Bir başka ses de:

-Kabirde mi uyandın? “yazık, yazık” demiş ve : “ geçti geçti” diye ilave etmiş.

Bundan sonra demiş ki:

- Eyvah! Yazık oldu bana , şimdi ne olacak benim halim!...

Kendimize gelişimiz, uyanışımız kabre kalsın.

Herkes kendini hesaba çekmelidir:

-Kimsin, nesin?

- Müslüman

-İslam'ın hangi meziyetine sahiptin?

-...

-Lüks hayat, yasak bölge ve günah adamı olmakla mı?

Yatağında yatan felçli gibi. Kalk diyorsun kalkılmıyor. Ol diyorsun olunmuyor. Öl diyorsun ölmüyor

-Kur'an'la bağlarım nasıl diyen çok az kimse var.

- Peygamberlerin sünneti hayatımın neresinde diye düşünen kaç kişi var?

- Allah'ın rızasını talep eden ne gibi davranışlar sergiliyorum? diyen hemen hemen yok

- Nasıl Müslümanlık bu? Bu hal bizi nereye götür?...

Hasan-ı Basri'nin halini görenler ona:

- Peygamberin Ashabına eşsiniz” derler.

-Nasıl olur? Siz onları görseydiniz onlara deli derdiniz. Onlar sizi görmüş olsaydı Müslüman demezdi, der. Müslüman hayatını İslam'a göre tanzim etmeye, İslam'ın gerektirdiği gibi yaşamaya mecburdur.

Günümüz insanı, bir hareketi, bir hali ve içinde bulunduğu guruba göre değerlendirmek hatası ile karşı karşıyadır

Başkalarını Müslümanlıktan soğutmak, iğrendirmekten de sakınılmalıdır. Lod hadley: “Kur'an'a baktım imrendim,sözde inanlara baktım iğrendim. Sözde inananlar ki benim elli sene geç Müslüman olmanın müsebbibidir”der.

Özetle Müslüman “İnandım” dedikten sonra kendini küfre götürecek davranışlardan kaçınır inancını gururla şerefle temsil eder. İnancına uymayanı teklife “Ben Müslüman'ım, Allah'tan korkarım deyip rededer. İçkiyi alışmadığı için değil inandığı için içmez. Kumarı parası olmadığı, oyun bilmediği için değil, Müslüman olduğu için oynamaz. Fırsat bulamadığı için değil inandığı ve Allah haram kıldığı için zina etmez Bilir ki , şeytan isyanı yüzden lânetlenmiş, Âdem, İşlediği günah yüzünden cennetten kovulmuştur.

Rabbim, bizi Müslüman olarak yaşat, Müslüman olarak canımızı al ve Müslüman olarak haşret. Bizi dünyada hidayet nasip et.

Gayret bizden, hidayet Allah'tan

01 / 01 / 2006

Mustafa ÖSELMİŞ

Fatiha Sûresinin Anlamı:

Bismillahirrahmanirrahım.

(Rahman ve Rahim olan Allah'ın adı ile başlarım)

-“Hamd ve övgü, âlemlerin tek yaratıcısı yüce Allah'adır.

- O Allah ki, dünyada bütün mahlukata ahirette ise yalnız Müslümanlara merhamet edendir.

- O, Ceza gününün sahibidir.

- Rabbimiz! Ancak sana ibadet ederiz ve yalnız senden yardım isteriz

- Bizi (inancımızda, işimizde ve ahlakımızda) doğru yola ilet.

- Kendilerine ihsanda bulunduğu nimet verdiği kimselerin yoluna ilet. Gazaba uğrayanların ve sapıkların yoluna değil.” AMİN.

BİRİNCİ BÖLÜM

MÜSLÜMAN NASIL OLUR?

A- KİME MÜSLÜMAN DENİR?

Müslümanlık, bir söz, bir iddia değildir. Müslüman olmanın şartları vardır, bu şartları yerine getirirse Müslüman sayılır. Müslüman olmanın vasıfları vardır. Bu vasıflara sahip olana Müslüman denir.

Etrafımıza baktığımız zaman adı Müslüman yani dünya Müslüman'ı insanlar görürüz. Bunların yanında inanışlarıyla, yaşayışlarıyla farklı olan hem dünya hem de ahiret Müslümanları vardır.

Bir insanın nüfus cüzdanında Müslüman yazması veya “ben de Müslüman’ım” demesi, Müslüman olması için yeterli değildir. İslam’ı yaşanmadıktan sonra gerisi kuru bir laftan ibarettir.

Müslüman, yaratılış sırasında Cenab-ı Allah’a verdiği sözü yerine getiren, vadinde duran kimsedir.

Müslüman, İslam’ın beş temel şartını şeksiz, şüphesiz kabul edip benimseyen ve gereğini yapan insandır.

Kimse kendini aldatmamalıdır. Yoksa sonunda pişman olanlardan olacaktır. Kurtulmak isteyen kendi kendine sormalıdır:

- Ben Müslüman mıyım? demelidir. Ve bu soruya cevap bulmalıdır.

- Neyimle, ne kadar Müslüman’ım? Müslümanlık hayatımın neresinde, evimin neresinde, işimin neresinde, eşim, çocuklarım ne ölçüde Müslüman? Demelidir.

Tekrar sormalıdır:

- Allah Resülü iki emanet bırakmıştı; Kur’an ve sünnet. Benim bu iki emanete yakınlığım ve alakam ne ölçüde? Bu halimle Allah bana “kulum” der mi? Mağfiret eder mi? Peygamber (as) “Ümmetim” der mi? Sahip çıkar mı? Şefaet eder mi? Demelidir.

Tekrar sormalıdır:

- Beni gören kimseler bana ne der? Müslüman mı der, inançsız mı der, yoksa iki yüzlü riyakâr, münafık mı der?

Bize bakan:

- Şuna bak namaz da kılıyor derse o namazın bize ne faydası olur?

- Şuna bak bir de Müslüman geçiniyor ! derse, bizim yüzümüzden İslam ve Müslüman zarar görüyorsa, ne olur halimiz?

Unutmayalım İslam'ı yaşanır hale getirmeden, hayatımızda İslam'a yer vermeden, İslam bizi kurtarmaz.

Hiz. Ömer (ra)'ın yardımcıısı puta tapanlardanmış. Ona sormuş:

- Beni beğeniyor musun? Beni seviyor musun? Yardımcısı:

- Evet, demiş. Hiz. Ömer (ra) ona demiş ki:

- Bu benim dinimin güzelliğindedir. Gel sen de Müslüman ol kurtul!" demiş. Onu İslam'a davet etmiş.

Bizde böyle bir güzellik var mı? Halimizle yaşantımızla etrafımızdakilere: "İmana gel, İslam'a gel!" deyip tebliğ görevimizi yapabiliyor muyuz?

Müslüman olabilmek, Müslüman kalabilmek için şeytan bize vesvese ile yaklaşınca, dünya ile yaklaşınca, karşı cinsle yaklaşınca, günah ve haramlarla yaklaşınca tavrımız çok önemli. O anda nefsimize ve şeytana yenik mi düşüyoruz. Yoksa Müslüman vasfımızı koruyor muyuz? İşte bütün mesele burada.

a- Müslüman nasıl olur?

Müslüman sözde değil özde Müslüman olmalıdır. Müslüman denilince, farklı insan akla gelmelidir. Kendisine bakılınca Allah, peygamber akla gelmelidir.

Hiz. Ali (ra) peygamber (as)a şöyle sorular sormuş ve şu cevapları almış:

- Allah'a nasıl ibadet edeyim?

- Allah'ı görüyormuş gibi.

- Allah'tan ne isteyeyim?

- İki cihan saadeti ve bağışlanmak.

- Ben ne iş işleyeyim?
- Allah'ın ve Resulünün emirlerini yap.
- Ben nasıl kurtulurum?
- Helal yemek ve doğrulukla.
- Hak nedir?
- Ömür boyu Kur'an-a uymaktır.
- Rahatlık nedir?
- Allah'ın nur cemalini görmektir.
- Fesat nedir?
- Allah'a şirk koşmak ve kafir olmaktır.
- Vefa nedir?
- Kelime –i şahadet getirip, Allah'a verdiği sözde durmaktır.

b. Kur'an-a göre Müslüman'ın Vasıfları:

Kur'an-da Müslüman'dan şöyle bahsedilmiştir:

- “O Allah ki size “Müslümanlar adını verdi. Öyle ise namaz kılın; zekat verin ve Allah'a sımsıkı sarılın.” (Hac.78)

- O takva sahipleri ki, bollukta da darlıkta da Allah için harcarlar; öfkelerini yutarlar ve insanları affederler. Allah da güzel davranışlarda bulunanları sever. (Al-i imran: 134)

- “Gerçekten mü'minler kurtuluşa ermiştir. Onlar ki namazlarında huşu içindedirler. Onlar boş ve faydasız şeylerden yüz çevirirler. Onlar zekat verirler. Onlar iffetini korurlar. Onlar zinaya düşmezler. Onlar haddi aşmazlar. O Mü'minler ki emanetlerine, ahitlerine riayet ederler. Onlar namaza devam ederler. Böylece cennete varis olan bu kimseler orada ebedi kalıcıdırlar.” (Mü'minun: 1 – 11)

- “Gerçekten insan hırslı yaratılmıştır. Kendisine bir fenalık dokunduğunda sızlanır feryat eder. Ona imkan verildiğinde ise pinti kesilir. Ancak şu kimseler öyle değildir: Namaz kılanlar ki, onlar namazlarında devamlıdırlar. Mallarında ihtiyaç sahiplerine hak tanır. Ceza ve mükafat gününe inanırlar. Rablerinin azabından korkarlar. Irzlarını korurlar. Emanete ve

ahitlerine sadık kalırlar. Şahitliklerini dosdoğru yaparlar. Namazlarında ihmalkâr davranmayanlar, işte bunlar cennetlerde ağırlanırlar.” (Meariç: 19 – 35)

- “Rahmanın has kulları onlardır ki, yeryüzünde tevazu ile yürürler ve kendini bilmez kimseler onlara laf attığında incitmeden selam derler, onlar harcadıklarında ne israf ederler ne de cimrilik ederler; ikisi arasında orta yol tutarlar. Onlar Allah’tan başka bir tanrıya yalvarmazlar. Allah’ın haram kıldığı cana kıymazlar. Zina etmezler. Onlar yalan yere şahitlik etmezler. Boş sözlerle karşılaştıklarında vakar ile geçip giderler. Kendilerine Allah’ın ayetleri hatırlatıldığında kör ve sağır gibi davranmazlar. Onlara ebedi kalacakları cennet vardır.” (Furkan: 63 – 76)

diğer bazı ayetlerde de Müslüman’ın vasıfları şöyle sıralanmıştır:

- Yalnız Allah’a güvenip dayanırlar.
- Sadece Allah’a ibadet ederler, yalnız ondan isterler, ancak ondan korkarlar.
- Allah anıldığı zaman kalpleri titrer.
- Namazı dosdoğru kılarlar.
- İyiliği emreder, kötülükten men ederler.
- Sabrederler, isyan etmezler.
- Peygambere itaat ederler.
- Allah’ın verdiğiinden Allah yolunda harcarlar.
- Yalana, günaha, harama bulaşmazlar.
- Boş şeylerden yüz çevirirler.
- Irzlarını korurlar.
- İsraf etmezler, cimri de olmazlar.
- Allah’a güvenip, Allah’a dayanırlar.
- Emaneti korurlar.
- Allah’ı çok zikrederler, ibadette gevşeklik göstermezler.
- Doğru dürüst yaşarlar.

c. Hz. Peygamberin hadislerine göre Müslüman'ın vasıfları:

Peygamber (as) Müslüman'ı şöyle tarif etmiştir: “Müslüman elinden, dilinden Müslümanların emin olduğu kimsedir.” (Tirmizi, iman: 12)

- “Müslüman'ın her şeyi hayırdır. Sevinir, şükreder, üzülür sabreder. İki halde de sevap kazanır.” (Ramuz el – E-hadis: 314/12)

- Hayırlı Mü'min, ömrü uzun ameli güzel olandır. (Tirmizi, Zühd: 21)

- “Mü'minin her işi faydalıdır. Onunla yürürsün sana fayda verir. Onunla iş yaparsın sana fayda verir.” (Ramuz e'l – E-hadis: 231/7)

Diğer bazı hadislerde Müslüman'ın vasıflarından şöyle bahsedilmiştir:

- Müslüman güvenilir kimsedir.

- Kul hakkına riayet eder.

- Sünnet üzerine yaşar.

- Her işinde Allah rızası gözetir.

- Hedefi iyi bir kul olmaktır.

- Her şeyin hayırlısını diler.

- Bid'at ve hurafelerden kaçır.

- Her zaman hesap vermeye hazırdır.

- Herkese iyi davranır.

- İşine, sözüne sadıktır.

- Örnek kimsedir.

Bunlar Müslüman'ın belirgin vasıflarındandır.

İyi Müslüman olmak için dinin yaşanması gerekir. Öyle namazsız, Kur'ansız iyi Müslüman olunmaz.

İyi Müslüman olmak için:

- Helalden kazanmak helalden yiyip içmek,

- Değil haramdan, gūnahtan, mekruhlardan ve Őüpheli Őeylerden kaçınmak gerekir.
- İyi Mūslūman, yaptığını gūzel yapar, sōzūn gūzelini sōyler.
- İyi Mūslūman, faydacı kimsedir.
- Mūslūman'ın imanı onu her olumsuzluktan alıkoyar.

Mevlana: “Nice insanlar gōrdūm ūzerlerinde elbiseler yok. Nice elbiseler gōrdūm iēlerinde insan yok” demiŐ. Adam Mūslūman'ım diyor, būtūn olumsuzluklar ūzerinde kendisinde bulunması gerekenler yok.

Mūslūman deęiŐik insandır. Onun vasfı, deęiŐir ve deęiŐtirir.

Bugūn bir ēoklarının İslam anlayıŐını deęiŐtirmesi lazım. Nūfus cūzdanı Mūslūmanlıęından, levha Mūslūmanlıęından kurtulup, gerēek Mūslūman kimlięine kavuŐması lazım. Birēoęumuz astıęı dini bir levhayı okuyacak durumda deęildir. Bundan da ūnemlisi, kutsal kitabı Kur'an-ı Kerimi okuyamamaktadır. Mūslūmanlıęımız sanki zorla kıyılan nikah gibi. Mūslūman gibi mi yaŐayalım, ehli dūnya gibi mi yaŐayalım, bir tūrlū karar veremiyoruz.

Mūslūman, “GūneŐi saę elime, ayı da sol elime verseler vallahi inancımдан vazgeēmem” diyen peygamberi gibi Allah'la yaptığı antlaŐmaya sadık kalmadıēa gerēek Mūslūman olamaz.

d. Genel olarak Mūslūman'ın vasıflarından bazılarını Őōyle sıralayabiliriz:

1. Olaylardan ders alır ve ūęūt dinler.
2. Allah'ın kullarını ūzellikle inananları kardeŐ bilir.
3. Allah'ı affedici olarak bilir.
4. Ūncelikle Allah'ın emirlerine boyun eęer, sūnnetten ayrılmaz ve kendisini Allah'a yaklaŐtıracak nafileleri terk etmez.
5. Sōz sōyledięi zaman gūzel sōyler, iŐ yaptığı zaman gūzel ve tam yapar.
6. Haksızlıktan, zulūmden kaēınır. BaŐkalarına yardım eder, hayır da yarıŐır.
7. Sabretmeyi, Őūkretmeyi sever. Kendisine iyilik yapanlara teŐekkūr eder.

8. Günah ve haram olan şeylerden kaçır. Günaha düşmeyi ateşe düşmek olarak kabul eder.

9. Kötülerden uzaklaşır, doğrularla beraber olur.

10. Kur'an-ı Kerimi rehber, Muhammed (as)ı önder kabul eder.

11. Öğrenmeyi sever, bildiği ile amel eder.

12. Nefsini düşman bilir. Şeytana uymaktan hoşlanmaz.

13. Komşuları ile iyi geçinir. Haklarına riayet eder. Her konuda güven verir.

14. Yalan söylemez, vaadinde durur ve her konuda güvenilir kimsedir.

15. Müslüman, haya sahibidir, sade bir hayat sürer. Eline, beline ve diline sahip olur.

16. Müslüman'ın iyilikleri, ibadetleri devamlıdır.

17. Fitneye, ayrılığa sebep olacak şeylerden uzak durur.

18. Kendisini Allah'tan uzaklaştıracak olan gafletten uzak durur.

19. Dinin emir ve yasaklarına karşı duyarlıdır. Günah ortamlarından uzak durur.

20. Dua etmeyi, tevbe etmeyi asla ihmal etmez.

21. Cimri de olmaz, israf da etmez. Orta yol tutar, iktisatlı olur.

22. Öleceğini unutmaz ve ölümden sonrasına hazırlanır.

23. Af edici olur, hoş görülür olur.

24. Mal toplama hırsı taşımaz. Allah'tan gelene razı olur.

25. Nimetinde musibetinde imtihan olduğunu bilir. İyiliklerle şırmamaz, musibetle isyan etmez.

26. İyiliğe öncülük eder, kötülüğe çığır açmaz.

27. Boş ve manasız şeyleri terk eder, güzel yaşar, güzel ölür.

28. İnsanların kusurlarını yüzüne vurmaz. Kimse ile alay etmez. Başkalarının sırrını yaymaz.

Fazla uzatmaya gerek yok. Konuyu şöyle özetleyelim:

Müslüman olanın kötülüklerle, günahlarla ve haramlarla uzaktan yakından ilgisi olmaz. Müslüman işi hep hayırdır. Çünkü onun Allah katında değeri vardır.

B. MÜSLÜMAN NASIL OLUR?

Müslüman, kelime manasıyla; İslam'ı kabul eden ve kurtulan insan demektir.

İslam, Cenab -ı Allah tarafından en son insanlığa gönderilen hak dinin adıdır. İslam'dan başka din arayanın dini makbul değildir. İslam'dan başka din arayan hesap günü zarar edenlerden olacaktır.

Kur'an insanı İslam'a teslim olmaya çağırır. Ölünceye kadar da İslam üzere yaşamaya davet eder. "Müslüman doğduğun gibi Müslüman olarak öl" der. "Ölünceye kadar Allah'a ibadet et" der.

İslam'a teslim olana korku yoktur. O, neticede üzülmecek ve pişman olmayacaktır.

Kur'an-da: "İman edip Salih ameller işleyenler, halkın en hayırlılarıdır" diyor. (Beyyine: 7)

Kur'an, Allah'a ve İslam'a teslim olmaya davet ediyor.

- "Ey iman değerine erişmiş olanlar! Kendinizi tam olarak Allah'a teslim edin ve hep birlikte İslam'ın emrine girin: Şeytanın ardından gitmeyin çünkü o, sizin için açık bir düşmandır." (Bakara: 208) davetinde bulunuyor.

İman etme şerefine erişen kimse, imanını kaybetme korkusu taşımalıdır. Şeytanın amellerini boşa çıkarma korkusu taşımalıdır. Dünyanın ahireti unutturması korkusu içinde olmalıdır.

Bundan başka:

- Tevbe ederim ümidiyle günah işleme,
- Bildiği ile amel etmeme,
- Allah'ın verdiklerine şükretmeme,
- Ölümü unutma ve hesap günü kaybedenlerden olma korkusu taşımalıdır.

Hz. Peygamber (as) Müslüman'ın sabır ve şükür halini şöyle ifade ediyor:

- “Mü’min kişinin durumu ne kadar şaşırtıcıdır. Zira her işi kendisi için hayırdır. Bu durum sadece mü’mine hastır. Ona memnun olacağı bir şey gelse, şükreder. Bu ise hayırdır. Bir zarar gelse sabreder, bu da hayırdır.” (İ. Canan, Hadis Ans: 1/38)

Bugünün Müslüman’ı olması gerektiği gibi değil. Bakan, taşınması gereken vasıfları onda göremiyor.

İki milyara yaklaşan İslam alemine bakın; kaynıyor, tek kelimeyle perişan. Müslüman Müslüman’la kavgalı, Müslüman Müslüman’ı unutmuş, Müslüman İslam kardeşliğini unutmuş, İslam’ı kendisine empoze edildiği gibi yaşıyor. Zannedirim bu hal, İslam’a uymamanın cezası...

a. Müslümanın vasıfları

Kur’an-da Müslüman’ın bazı vasıfları şöyle bildirilmiştir:

- Gerçekten Allah’ın emrine boyun eğler.
- Allah’ı ve peygamberi gerektiği gibi tasdik ederler.
- İbadete devam ederler.
- İşinde ve sözünde sadıktırlar.
- Sabrederler.
- Mütevazıdırlar.
- Sadaka verirler.
- Oruç tutarlar.
- Irzlarını korurlar.
- Allah’ı çokça zikrederler. Allah bunlara bir mağfiret ve büyük bir mükafat hazırlamıştır.” (Ahzab: 35)

Büyüklerimiz zaman zaman sormuştur: “Müslüman mıyız?” diye. Bununla kendimize gelmemizi, düşünmemizi istemişlerdir.

Hz. Ömer (ra) sık sık sorarmış: “Ben de münafıklık alameti var mı? Diye.

Bir İslam büyüğü de sık sık aynaya bakarmış. Sebebini sormuşlar: “Allah günahlarımdan dolayı yüzümü kararttı mı ona bakıyorum” cevabını vermiş.

Evet Müslüman, Müslüman olmanın vasıflarını taşıyıp taşımadığını araştırmalıdır. Ben kime benziyorum? Allah hangi vasıfta Müslüman istiyor? Bana bu halimle Müslüman derler mi? Sorularına cevap aramalıdır.

Hayat yolu imtihanlarla dolu. Yollar bazen yokuş bazen iniş, bazen de düz. Müslüman dikkat etmezse her halde de zarar görebilir. Müslüman yokuşta ümitsiz, inişte aşırı ümit var, düze çıktı mı nemelazımcı olmamalıdır.

Yaşadığımız hayat imtihanlarla dolu. Sonuçta kimisi kazandı, kimi de kaybetti. Bazıları kötülükleri ile göçüp gittiler. Eğer onlar geri gelseydi bize neler derlerdi neler? Aldanmayın, kendinize yazık etmeyin, bu halinizle sakın buraya gelmeyin, iyiliklere sarılır, güzel ameller işleyin gibi öğütler verirlerdi sanırım.

Müslüman olmanın bir gereği vardır. Müslüman isterse günahsız bir hayat yaşayıp, Müslüman'da bulunması gereken vasıflara sahip olabilir.

Bugün bir çoklarına “Müslüman mısınız?” diye sorsak “Evet” diyecektir. “Nasıl, neyinle Müslümansın? Müslüman'ın hangi vasfını taşıyorsun? desek susacaktır.

Allah'a inandığını söyleyen Allah'ın emirlerine boyun eğer. Müslüman olmanın beş temel şartını noksansız yerine getirir.

Allah bir şeyi emreder de o yapılmazsa, bu Allah'a isyandır.

Müslüman'ın bir özelliği de etrafa yanlış mesaj vermez. “Şuna bak” dedirtmez. İslam'a ve Müslümanlara laf söyletmez, zarar vermez.

b. Nasıl Müslüman?

Müslüman olmanın getirdiği sorumluluklar vardır. Önce İslam Müslüman'ın hayatının tümünü kapsayacaktır. Kalbi, kavli ve hali bir, sözde değil, özde Müslüman olmalıdır.

İyi Müslüman olmalıdır. Bunun da şartı ikidir: Birincisi; iman, ikincisi; huy güzelliğidir. Aslında güzellik insanın fitratında vardır. İşte İslam, fitratındaki güzelliği emreder.

Allah: “- İnanan, iyi iş yapanlar, halkın en iyileridir.” (Beyyine: 7)

- “Sizi abes olarak mı yarattığımızı zannediyorsunuz.” (Mü'min: 115)

Hz. Peygamber de: “En iyiniz ahlakı en güzel olanımızdır.” Buyurur.

Hz. Ömer: “Bir insanın sözüne değil, ameline bakın” der.

1- Nasıl iyi Müslüman olunur?

- Müslüman, iyi niyetlidir. İnsanın niyeti çok önemlidir. Niyet iyi ise, her şey iyi olur.

Hiz. Peygamber: “Mü'min'in niyeti amelinden hayırlıdır.” Bir hadislerinde de: “Kim iyilik yapmaya niyet eder de yapamazsa, Allah ona, o iyiliği işlemiş sevabı yazar. Eğer o iyiliği işlerse, ona on mislinden yedi yüz misline kadar iyilik sevabı yazar.” (Buhari, Rikak: 31) der.

2- Müslüman'ın kalbi temizdir: Kalp temizliği, “Benim kalbim temiz” demekle olmaz. Şair: “Ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz.” Demıştır. İyi iş yapmayanın, Allah'ın buyruklarını yerine getirmeyenin, kalbi temiz olmaz.

3- Müslüman'ın teslimiyeti tam olur: Dinde bana göre, bence, falana göre olmaz. Allah neyi vahyetti, peygamber, neyi getirdiyse odur. Dinde inandım demenin bir manası vardır.

Allah: “Eğer sana uymazlarsa, onların sadece heva ve heveslerine tabi olduklarını bil.” (Kasas: 30) buyurur.

Müslüman'ın görevi, Kur'an ve sünnete tam bir bağlılıktır.

Peygamberin ifadesiyle: “Sözlerin en güzeli, Allah'ın kitabı, yolların en doğrusu Muhammedin yoludur.” (Buhari Edep: 70)

4- Müslüman her türlü bit'attan uzaktır:

Hiz. Peygamber: -“Kim dinde olmayan bir ameli işlerse, o şey mevcuttur. (Kabul olmaz)” (Buhari Buyu: 60)

- “İşlerin en kötüsü ve en zararlısı, dinde olmadığı halde, sonradan uydurulan dine sokulanlardır. Böyle uydurulmuş şeyler bit'attır. Her bit'at sapıklıktır. Sapıklığa düşen de cehennemdedir.” (Nesei, İydeyn: 22) der.

Bazılarının bir şeyi yapması veya çoğunluk olması, gerçeği değiştirmez.

5- Müslüman'ın ahlakı güzeldir: Dinde, insanın amelinden ziyade ahlakına bakılır. Zira kötü ahlak amelleri boşa çıkarır.

6- Müslüman, imanda amelde, hayır ve hizmette devamlılık gösterir: Peygamber: “Sevabı en çok olan amel, az da olsa devamlı olandır.” (Buhari iman: 32) buyurmuştur.

Yapılan amellerle övünmek, amelleri yeterli görmek veya terk etmek yanlıştır.

İbadetler geciktirilmez. Geciktirmek, tevbe gerektirir, terk ise, isyandır. Kur'an-da: “Ey iman edenler! Allah'ı çok zikredin ve onu sabah akşam tespih edin. (Ahzab: 41 - 42) buyrulmuştur.

7- Müslüman zararsızdır:

Müslüman, eline beline ve diline sahip olur. Elinden dilinden başkalarının emin olduğu kimsedir.

Yunus: “Dövene elsiz gerek, sövene dilsiz gerek” der.

Başkalarına zarar veren, çoluk çocuğunu dövüp sövenler Müslümanlığı gözden geçirmelidir.

Bir gün Allah Resülü ashabına:

- “Vallahi cennete giremezsiniz” diye üç defa tekrar etmiştir.

Ashabı:

- “Kim cennete giremez Ey Allah'ın elçisi?” diye sormuş, o da şu cevabı vermiştir:

- Komşusu kendisinden emin olmayan cennete giremez.

İnsanların en hayırlısını tarif ederken de “Başkalarına en çok faydalı olandır.” İfadesini kullanmıştır.

8- Müslüman duyarlıdır:

Müslüman, etki insanıdır, tepki insanıdır. Uyanık kimsedir. Nemelazımcı değildir. Güzel hali ve ahlakı ile tebliğ adamıdır.

Müslüman, gafletten, hatada ısrar etmekten kaçınan kimsedir. Peygamber (as): “Olgun mü’min yılan deliğinde iki kez ısırılmaz” der. (Buhari, edep: 83)

Müslüman, Müslüman’ın kötü haline asla sevinmez. Müslüman’ın kötü haline üzülme­yen iyi Müslüman değildir.

9- Müslüman vaktini boşa harcamaz:

Müslüman boş ve manasız şeylerle uğraşmaz. Peygamber (as) şöyle der: “Bir insanın boş şeylerle uğraşması, Allah’ın o kulu terk ettiğinin alametidir.”

Müslüman’ın boş vakti olmaz, beş vakti olur. Müslüman kendini ilgilendirmeyen şeyleri terk eder.

Ahiret sorularından biri “Hayatını nasıl ve nerede geçirdin?” olduğu bildirilmiştir.

10- Müslüman hatada ısrar etmez:

Peygamber (as) şöyle demiştir: “Yaptığı hatada bile bile ısrar edenlere yazıklar olsun.”

Herkes hata eder. Önemli olan hatadan dönmektir. “Tevbe eden günahsız gibidir” denmiştir.

Müslüman, hatada olanı da terk etmez. Ebu Derda Hazretleri, günah işlediği için tartaklanan birini görür. O gruba yaklaşarak sorar:

- Bunu niye hakaret edip, tartaklıyorsunuz?
- Bu adam günah işlemiş, derler.
- Bu adam çamura düşmüş olsaydı ona yardım edip kaldırmaz mıydınız?
- Evet kaldırırdık.
- Öyle ise onu bırakın, sizi böyle bir günaha düşmekten koruyun Allah’a hamd edin.

Oradakiler biraz şaşkırdılar ve Ebu Derda’ya sordular:

- Peki sen bu adama kızmaz mısın?

Ebu Derda şu cevabı verdi:

- Ben onun yaptığı kötülüğe kızarım. O günahı terk ettiği zaman yine benim kardeşimdir.

11- Müslüman, Müslüman olarak ölmek için çalışır.

Müslümanın ideali ve hedefi Müslüman olarak yaşamak ve Müslüman olarak ölmek olmalıdır. Bu alemlerin Rabbi olan Allah'ın isteğidir:

-“Ey insanlar! Allahtan korkun ancak Müslümanlar olarak ölün.” (Al –i imran: 102)

Bu emre göre Müslüman:

-“Ya Rabbi! Bizi Müslüman olarak öldür” (A’raf: 126) diye dua edecektir.

- “Ya Rabbi! Günahlarımızı bağışla, kötülüklerimizi ört ve canımızı iyilerle beraber al.” (Al–i İmran: 193) diye Rabbine yalvaracaktır.

Ancak bu şekilde güzel bir ölümle ölünür.

c- Müslüman iyi niyet sahibidir:

Niyet, bir şeyi yapmak istemek, bir şeye karar vermek demektir.

Dinimizde, ibadetlerde niyet çok önemlidir.

Niyet iyi olursa, halis olursa yapılan iş ancak o zaman makbul olur. İnsan samimi olursa iyi niyetli olursa ancak o zaman sevap kazanır. Ne derler: Niyet hayır, akıbet hayır.

Kötü niyetin sonu hayır ve iyilik gibi görünse de onda sevap olmaz. Kur’an-da: “İçinizdekileri gizleseniz de açığa vursanız da Allah onu bilir.” (Al –i imran: 29) buyrulmuştur.

Bu konuda peygamber (as): “Ameller niyete göredir. Herkesin niyetine göre amelin karşılığı varır.” Buyurur. (R. Salihin : 1/3)

Diğer hadislerde de şöyle buyurmuştur:

“-Allah sizin kalibinize ve görünüşünüze bakmaz. Kalbinize bakar.” (Age: 1/7)

- “İki Müslüman silahları ile karşılaşırsa ölen de öldüren de cehennemdedir.” Der. Orada bulunanlar:

- Öldüren tamam, ölene ne oluyor? Derler.

Peygamber (as):

- O onu öldürmese o öldürecekti, cevabını verir. (Age: 1/9)

12 nolu hadiste ve 20 nolu hadiste de iyi niyetleri yüzünden kurtulan mağaradakilerle, 99 kişiyi öldüren adamdan bahsedilmiştir.

d. Müslümanın en belirgin özelliği güzel ahlakıdır.

İman güzel ahlaklık olmayı, faydalı işler yapmayı gerektirir. Çünkü kötü ahlak inanca da, ibadetlere de zarar verir.

Peygamber (as) şöyle demiştir: “Ben güzel ahlakı tamamlamak için gönderildim. Ahlakınızı güzelleştiriniz. En hayırlınız ahlakça en güzel olanınızdır.” (Age: 627)

Kur’an-da da şöyle buyrulmuştur:

- “Kim oç almayı bağışlarsa, işte bu büyüklerin işidir.” (Şura: 43)

- “Hiddetini yenenlere ve insanların kusurlarını bağışlayanlara cennet vardır. Allah iyilik edenleri sever.” (Al –i İmran: 134)

Nuh’un boğulan oğlu için Allah:

- “Ey Nuh! O senin ailenden değildir. Çünkü o, iyi olmayan amel sahibidir. Cahillerden olma” demiştir. (Hud: 45 - 46)

Güzel ahlak kısaca nedir: Sabırdır, iyi niyettir, iffettir, adalettir, yararlı iş yapmaktır, merhametli olmaktır, yaratılanı yaratandan dolayı sevmektir.

Güzel ahlak her şeyi güzelleştirir. Kötü ahlak da her şeyi çirkinleştirir.

e. Müslüman taviz vermez:

Müslüman iman etmiş ve İslam’la şereflenmiştir. Onun bunun hatırına iş yapmaz. Allah’la, peygamberle yaptığı ahitten asla dönmez. Bu konuda İslam tarihinden bazı örnekler verelim:

Mekke’de Müslümanlara yapılan işkenceleri fazla bulanlar oluyordu. Bunlardan bazıları Müslümanlara yardım ediyor, yiyecek veriyordu. Buna karşılık da “Bu kadar zulme

nasıl dayanıyorsunuz? Dininizde inat etmeyin” diyorlardı. Müslümanlardan hiçbiri zerre kadar taviz vermiyor, hak davalarında mücadele ediyorlardı.

Sad bin Ebi Vakkas, ilk Müslüman olanlardandı. Annesi Müslüman olmasına güvenmiş, yeniden eski durumuna dönmesini istemişti. Oğlu dönmeyeceğini söyleyince annesi “yemem, içmek açlıktan ölürüm, annelik hakkımı da helal etmem” demişti. Ebi Vakkas şöyle cevap vermişti: “Anneciğim, yüz canım olsa, her biri parça parça çıksa ben yine dinimi terk etmem. İster ye ister yeme!”

* * *

Ebu Huzafe Bizanslılara esir düşmüştü. Hükümdarın huzuruna götürdüler. Bir türlü dininden döndüremediler. Bizans hükümdarına, Müslüman kalmak Müslüman ölmek istediğini söyledi. Adet gereği ateşe atılmak için hazırladılar. Son bir defa daha papaz tekrar dininden dönmesini teklif etti. Ebu Huzafe: “Değil beni vücudumun tüylerinin her biri ben olsam, hepsi de ayrı ayrı ateşe atılsa, yine de dinimden dönmem” cevabını vermiş, orada bulunanları hayrette bırakmıştı. Hükümdarın elini öpmesi karşılığında serbest bırakılabileceğini söylediler, “Hıristiyan birinin elini öpmem” diyerek bu teklifi de kabul etmedi.

* * *

Peygamberimizin Amcası Ebu Talip son anlarını yaşıyordu. Kureyşin ileri gelenleri Ebu Talibe gelerek “kardeşinin oğlu ile aramızı bul” dediler. Tekliflerde bulundular. Ebu Talip:

- Ey kardeşimin oğlu, kavmimin eşrafı bana geldi. Bana ve kendine acı. Senin de benim de altından kalkamayacağımız işleri üzerimize yükleme. Onların hoşlanmayacakları sözleri söyleme” deyince Peygamberimiz:

- Amca! Güneş sağ elime, ay sol elime konsa, ben bu işten vazgeçmem. Ya Allah bu dini hakim kılar, yada ben bu uğurda canımı veririm” cevabını verdi.

* * *

Mekke'nin fethinden sonra Taifler Peygambere bir heyet gönderdiler ve bazı şartlar ileri sürdüler. Bunların kabulü şartı ile Müslüman olacaklarını söylediler. Şartları şunlardı: Faizin devamı, içkinin içilmesine müsaade, zinaya müsaade edilmesini istediler. Peygamberimiz bunların hepsini reddetti. Putları için iki sene müsaade istediler.

Peygamberimiz reddetti. Bir yıl müsaade istediler, gene reddetti. Namazdan muaf tutulmalarını istediler. Peygamberimiz “ibadetsiz din olmaz” dedi. Zekattan, cihaddan muaf tutulmalarını istediler, Peygamber: “Cennete ne ile gidilecek” dedi. Nihayet putlarını kendi elleriyle kırmalarını istediler.

* * *

İslam’ın ilk günlerinde peygamberimiz Kâbe’nin duvarına dayandığı bir sırada, Müslümanlar Müşriklerin işkencelerinden şikayet ettiler. Onlara galip gelmek, zulümlerinden kurtulmak için dua etmesini istediler. Peygamberimiz şöyle buyurdu:

- Ashabım, sabrediniz! Sizden öncekiler için de öyle mazlumlar olmuştur ki, açılan çukura gömülür, sonra da testere ile ikiye bölünürdü de yine de dininden dönmezdi. Bir başkasına da demir tarakla işkence edilirdi bu da onu dininden döndüremezdi, demiş teselli etmiştir.

* * *

Ebu Talha, Müslüman olmadan güzel ve varlık sahibi biriydi. Her kadın onunla evlenmek isterdi. Müslümanlardan Ümmü Süleym’e evlenme teklifinde bulundu. Ümmü Süleym, Müslüman olduğu için bir putperestle evlenemeyeceğini söyledi. Evlenmeyi istediği halde imanına bir zarar gelmesinden korkuyordu. Çünkü o zaman müşrikler Müslüman kadınlarla evlenip eziyet olsun diye boşuyorlardı. Ebu Talha Müslüman oldu ve nikahlarını peygamberimiz kıydı.

* * *

Nakledildiğine göre Allah Musa peygambere:

- Ya Musa: Benim için ne amel işledin?

- Ya Rabbi senin için namaz kıldım, oruç tuttum, sadaka verdim...

- Namaz, oruç senin için cennete girmene sebeptir. Sadaka gölgedir. Sen benim için hangi ameli işledin?

- Ya Rabbi! Hangi amel senin içindir? Allah şöyle buyurdu:

- Ya Musa! Hiç benim için bir dost edindin mi? Yine benim için bir kimseye düşman oldun mu?

Peygamberimize Yapılanlar ve Peygamberimizin Örnek Davranışı:

Sevgili Peygamberimiz Allah'ın dinini yayma yolunda çok büyük acılara katlanmış, eziyet ve zulümlere maruz kalmıştır. Günahlarının esiri olan müşriklerin yapmadıkları hakaret, söylemedikleri çirkin söz kalmamıştır. Buna karşılık o yüce insan, güçlüklerin her türlüüne karşı göğüs germiş ve davasından asla vazgeçmemiştir.

Peygamberimiz ve Ashabı, İslam'a davet uğrunda öyle zulümlere katlanmışlardır ki, bunlara ancak gönülleri iman ve Allah sevgisi ile dolu olanlar katlanabilirdi.

* * *

Peygamberimiz ilk önce yakınlarını İslam'a davet için evinde verdiği ziyafette ve Mekkelileri safa tepesine toplayıp İslam'a davet ettiği zaman amcası Ebu Leheb karşı çıkmış, her iki yerde de topluluğu dağıtmıştır. Hatta Safa tepesinde "Yuh sana" deyip taş atmıştı da Tebbet suresi nazil olmuştu.

Üzerine pislik attıkları, namaz kılarken deve işkembesi koydukları zaman Peygamberimiz:

- Ey Mekkeliler! Bu nasıl komşuluk, bu nasıl insanlık? Demişti.

Düşmanlıkları iyice arttığı zaman Taif'e gitmeyi, hem İslam'ı yaymayı hem de kendisine rahat vermeyen kafirlerden biraz uzaklaşmayı düşündü. Taif'te Allah senden başka peygamber olarak gönderecek birini bulamadı mı? Dediler, alay ettiler. Taşladılar, kanlar içinde kaldı. Taşa tutanlara lanetlemesi istenince "Ben lanetleyici olarak değil müjdeleyici olarak gönderildim" cevabını verdi.

* * *

Peygamberimizin kızlarından Rukiye ve Ümmü Gülsüm, amcası Ebu Lehebin oğulları Utbe ve Uteybe ile evliydiler. Ebu Leheb oğullarına "Siz Muhammed'in kızlarını bırakmazsanız, ben sizi bırakırım" demiş ikisi de boşanmışlardı.

Yapılan her engellemelere rağmen İslamiyet'in günden güne yayılması, Müslümanların sızlanmadan gösterdikleri tahammül, inançsızlar arasında büyük endişeler doğurmuştur. Bu endişe Müslüman olanlara karşı düşmanlıklarının artmasına sebep olmuştur. Artan düşmanlıklar, alınan tedbirler bir işe yaramamıştır. Samimi hiçbir Müslüman dininden dönmediği gibi Müslümanlar üzerinde en ufak bir yılgnlık da görülmemiştir.

Müslümanlar çok sıkıştırılınca diğer ülkelere göç ediyorlar ve İslam'ı yaymak için boş durmuyorlardı. Onlar da Müslümanların peşlerini bırakmıyorlardı. Kendi aralarında Müslümanlarla konuşmama, kız alıp vermeme, alış veriş etmeme ve her türlü ilgiyi kesme gibi kararlar alıyorlardı.

Ne yaptılarsa İslam'ın yayılışını önleyemediler. Müslümanlar çok sıkıntılı anlar yaşadılar. Her türlü işkenceyi göğüs gerdiler. Bu işkenceler inançsızların bazılarını insafa getirdi. Zulmün bu kadarı da çok fazla diyenler vardı. Gizlice yardım edenler oluyordu.

Kureyşliler, Müslüman olan köle ve zayıf insanları göstererek “Allah'ınızın lütfuna nail olanlar bunlar mı?” 13 yaşındaki Hz. Ali'yi göstererek Müslümanlar bunlar mı? diyerek alay ediyorlardı.

Hind Uhud harbine kadar koku sürünmemiş, kocası Ebu Süfyan'ın yatağına girmemiş, Kureyşi Müslümanlar aleyhinde sürekli tahrik etmiştir.

Ebu Süfyan, Bedir harbinden sonra Müslümanlara karşı savaşmadıkça yıkanmamaya yemin etmiştir.

Ebu Lehep, Mekke'ye yiyecek getiren tüccarlara Müslümanlara bir şey satmamalarını, satmak durumunda kalırlarsa fazla fiyatla satmalarını tembih ederdi.

Panayırlara gelenler İslamiyet hakkında bilgi almasın ve Müslüman olmasınlar diye Müslümanlarla temas ettirmezler, Kur'an dinlemelerine engel olurlardı. Peygamberimiz ve Müslümanlar hakkında alçakça iftiralar uydururlardı.

Yapılan eziyet işkencelere karşı Allah'ın elçisi en ufak bir yılgınlık belirtisi göstermemiştir. Bıkıp usanmadan davasını propaganda etmiştir. Kendisine, İslam'a ve Müslümanlara en büyük düşmanlığı yapmış olanlara beddua etmemiş, lanetlememiş, “Allah'ım bilmiyorlar” diyerek hidayetleri için dua etmiştir.

İşkenceler ve dinlerinden dönmeyen iman sahipleri:

İlk Müslümanlar bir Allah'a inandıkları için bir çok güçlüklerle karşılaştılar; dövüldüler, aç susuz bırakıldılar. Putperestler mallarını aldılar, borçlarını ödemediler, Müslüman kadınları boşayıp ortada bıraktılar, Müslüman olanları döverler döverler “acıduğumuz için değil, yorulduğumuz için bırakıyoruz” derlerdi. Develerin arasına bağlarlar, develeri ayrı yöne yürütürler, vücutlarını parçalarlardı. Bu insanlık dışı davranışlar onlara hep zevk kaynağı olmuş ve bu yaptıklarını övünç vesilesi saymışlardır.

Bu konuda bazı örnekler verelim:

* * *

Bilâl-i Habeşi Müslüman oldu diye, Efendisi Ümeyye zulüm ve eziyet ettikçe Bilâl “Allah bir” cevabını vermişti. Efendisi boynuna bir ip takıp sokaklarda sürüklerdi. Aç susuz bırakır, kızgın kuma yatırıp üzerine kızgın kaya parçası kordu. Bilâl bayılırdı. Hz. Ebubekir dayanamayıp ücretini ödeyip azad edinceye kadar işkence çekti.

* * *

Ebu Fukeyhe, köle idi. Efendisi safvan çok zulmetti. Ayağına ip bağlayıp kızgın kumlar üzerinde sürükledi. Ebu Fukeyhe bayılır, ayılınca kendisine bir put gösterip: “Senin tanrın bu değil mi? Der, o da “Beni de seni de yaratan Allah’tır” deyince işkence tekrar başladı.

Habbab bin Eret’i Kureyşliler kızgın kömürlerin üzerine yatırılar üzerine de bir adam çıkardı. Zavallı Habbab saatlerce kıvranırdı. Habbab, demircilik yapardı. Kureyşten alacaklarını istediği zaman “Muhammedi inkâr et, borcumuzu verelim” derlerdi. Habbab: “Onu asla inkâr edemem” der, her zaman parasını alamadan dönerdi. Ama asla dininden dönmedi.

* * *

- Suheyb –i Rumi Müslüman olduktan sonra Bizanslılara esir düşmüş, feci işkenceler görmüştü. Dininden dönmesi istenir, “Hayır” cevabını verince de tekrar dövülürdü. Malına el kondu. Ne yaptılarsa imanından dönmedi.

* * *

Ömer Müslüman olmadan Lübeyne (ra)yi çok işkence etmiş, tekrar eski dinine dönmesini istemiş fakat Lübeyne dönmemiştir. Ömer eniştesini ve kız kardeşini de ağzından burnundan kan gelinceye kadar dövmüş, dinlenip dinlenip dövmüş gene de ağızlarından “Allah bir” den başka bir şey çıkmamıştır.

* * *

Ebu Cehil Zinnire (ra)nin gözünü çıkarmış ona “Lât ve Uzza’nın kahrına uğradın” demişti.

* * *

Yâsir ailesi toptan Müslüman olmuştu. Fakat kendilerini Allah’tan başka koruyacak kimse yoktu. İman onları her şeyden ve herkesten korkusuz kılmıştı. Yasir ailesi, Müslüman olmanın sevincini yaşarken Ebu Cehil, adamlarını toplayıp evlerini bastı. Onları zincire vurdu, evi de ateşe verdi. Yâsir ailesine akla gelmeyecek işkencelerden sonra dinlerinden dönmelerini istedi. Bu işkenceler devam ederken bir gün peygamberimiz hallerini görmüş, onlara: “Sabredin Ey Yâsir Ailesi, sizin mükafatınız cennettir” demiştir. Yâsir, işkenceye dayanamayıp ilk erkek Müslüman şehit olmuştur. Sümeyye’yi de iki deveye bağlamışlar, develeri birbirinden uzaklaştırmışlardır. Parça parça olan Sümeyye de ilk kadın şehit olmuştur.

* * *

Yâsir'in oğlu Abdullah'ı ve Ammar'ı da ağır işkenceler etmişler ikisi de dinlerinden dönmemişlerdir.

* * *

El-Eret'in efendisi Anmâr, kölesinin Müslüman olduğunu duyunca kızgın demirle başını dağlamıştı. Bir zaman sonra Anmâr'ın sağlığı bozulmuş, başını dağlatmasını söylemişler, uzun süre kölesi de onun başını dağlamıştır.

* * *

Hz. Osman Müslüman olunca amcası Hakem b. Ebul As onu urganla bağlamış, dininden dönünceye kadar çözmeyeceğine yemin etmişti. Hz. Osman ne yaptıysa dininden dönmemişti. Amcası boğucu dumanla eziyet etti. Osman (ra) da, dininden dönmeyeceğine yemin edince bağlarını çözmek zorunda kalmıştır.

Bütün bunlara sebep, İslâm'ın yayılışı, putperestliğin yıkılışı, Müslümanların güç oluşturarak zevk aldıkları kötülükleri kurutmaları, alışkanlık haline getirdikleri ahlaksızlıkları yıkmaları, alın teri dökmeden elde ettikleri kazancın kesilmesi gibi nedenlerdi. Yoksa islam'ı beğenmedikleri, peygamberimize güvenmedikleri için değildi. Bütün mesele menfaatlerinin kesilmesi endişesi idi.

İnanç ve dava adamı asla yolundan dönmez:

İşte İslam dini böylesine kuvvetli imanların sönmeyen ateşinde yükselmiştir. İlk Müslümanlar canlarını, mallarını vererek İslam davasını böylece yükseltmişler ve yaşatmışlardır.

Hz. İsa peygamber, kavmin zulmüne uğrayınca Havâriileri onu terk etmiş, Hıristiyanlıktan uzaklaşmıştır. İlk Müslümanlar ise İslam Peygamberini bir an bile yalnız bırakmamışlar, kendi canlarını vermişler O'nun ayağına bir dikenin batmasına razı olmamışlardır.

Bir defasında peygamberimiz imansızları imana davet etmişti. Oradakiler peygamberimize saldırdıklarında Hâris İbni Ebi Hâle (R.A.) Peygamberimizin önüne gerildi. Peygambere bir zarar gelmesini istememişti. Oracıkta şehit oldu.

Müslümanların kalplerinde put sevgisi, küfrün kalıntısı kalmadığı için Allah için bu eza cefalara katlanıyor ve hiçbir şekilde yılmıyorlardı. İlk iki İslam şehidinin oğlu Ammar,

dayanılmaz işkencelerden kurtulmak, biraz rahat nefes alabilmek için, kâfirlerin sözlerini tekrar etmişti. Bunu kendisi için zillet sayan Ammar ağlayarak peygamberimize geldi. Durumu anlattı, dayanacak gücüm kalmamıştı diye de ilave etti. Peygamberimiz ona “gene işkence ederlerse söylediklerini dilinle tekrarlayabilirsin” diye cevap verdi. Cenab-ı Allah’ın buyruğu da şöyle idi: “Kalbi imanda karar kılmış olduğu halde (küfür kelimesini söylemeye) zorlananlar (ve yalnız dilleri ile söyleyenler) müstesna kim Allah’a karşı küfrederse onlara şiddetli bir azap vardır.” (Nahl Suresi: 106)

Buna rağmen düşmana gelecekte üstünlük kurabilmek için Müslümanlar küfre ve küfür ehline karşı psikolojik savaş açmışlar, ezikliği yenilgiyi asla kabul etmemişlerdir. Kitlelere karşı bu direnişleri, insanlık tarihinin değişmesi, kurtuluş ve yücelişi için başlangıç olmuştur.

Netice olarak; bütün bu eza cefalar, sabır ve tahammüller, İslam davasına gönül verenlerin tam olarak inanmış olmalarıyla izah edilebilir.

Derler ki, insan imanı ölçüsünde eza cefaya uğrar. Biraz önce bizden evvelki Müslümanların nasıl zulme uğradıklarını ve ne şekilde tavizsiz göğüs gerdiklerini gördük. Günümüzde hiçbir şey yokken sudan bahanelerle inancından taviz verenleri Allah affetsin.

Nasıl olsa Allah İslam’ın nurunu tamamlayacaktır. Allah’ın takdiri budur, deme. Bırak miskinliği, korkaklığı da bu vesileyle cennet ehlinden ol.

C. MÜSLÜMAN OLMAK NEYİ GEREKTİRİR?

a. Giriş

Müslüman, zaman zaman düşünmeli ve kendine sormalı “ben Müslüman mıyım?” Eğer “Evet, Müslüman’ım” cevabını verebilirse, o zaman da ikinci soruyu sormalı “Müslüman olmam neyi gerektirir?” demeli ve ona göre yaşayıp, ona göre hareket etmelidir.

Rabbimize şükürler olsun bizi Müslümanlar olarak seçmiş, hidayet nasip ederek, İslam’la şerefleştirmiş ve bize “Müslüman” adını vermiş. Yoksa bugün biz de günahkârlar gibi, isyankârlar gibi olabilirdik.

Madem ki Rabbimiz bize iman, İslam nasip etmiş, o halde İslam neyi emrediyorsa ve neyi yasaklıyorsa, ona göre hareket etmeliyiz. İnandığımız dini yaşamalıyız. İnanmanın gereği ne ise onu yapmalıyız. Sözde değil özde Müslüman olmalıyız. İslam’ın şartlarını yerine getirmeden “Müslüman’ım” demek, kuru bir sözden ibarettir. Eğer Müslümanlık lafla olsaydı, münafık da Müslüman olduğunu söylüyor; o da o zaman Müslüman olurdu.

İslam'dan uzak bir hayat yaşanır, nüfus cüzdanında “Müslüman” yazması da kimseyi kurtarmaz. Ayrıca bize Müslüman denmesi de, Müslüman olmamız için yeterli değildir.

Herkes kendine sorsun:

- Gerçekten Müslüman mıyız?

- Müslüman olmam neyi gerektirir? Desin, yaptıklarına yapmadıklarına bakıp cevabını versin.

Eğer eksiklerimiz varsa tamamlamalıyız. Eğer yanlış yapıyorsak yanlışımızı düzeltmeliyiz, kendimizi aldatmaktan vazgeçmeliyiz.

Cenab-ı Allah Kur'an-da şöyle buyuruyor:

- “Allah uğrunda hakkını vererek cihad edin. O sizi seçti. Din hususunda üzerinize hiçbir zorluk yükledi; o daha önceki kitaplarda ve Kur'an-da size “Müslüman” adını verdi. Öyle ise namazı kılın, zekatı verin ve Allah'a sınıksız sarılın. O sizin Mevlanızdır; o ne güzel yardımcıdır.” (Hac suresi: 78)

İslam'da insan tabiatına aykırı düşen ve fitratını zorlayan hiçbir emir ve yasak yoktur. İslam, hayat dinidir.

Bir de “Müslüman derler” endişesini taşımaya da gerek yoktur. Yoksa kurtulamayız.

b. Nasıl iman etmek gerekir:

İman, kalp ile tasdik, dil ile ikrardır. İmanını kalbinde gizleyen Müslüman sayılırsa da imanını söz, davranış ve amel ile ortaya koymayan Müslüman olarak hükmedilmez.

Kur'an-da sık sık “iman edenler ve Salih amel işleyenler” ifadesi yer alır.

Peygamber efendimiz de: “Camide gördüğünüzün iyiliğine şahadet edin” buyurur.

Amelsiz iman kurtuluş için yeterli olmaz. Asr suresinde bütün insanların zararda olduğu bildiriliyor, ancak iman eden ve iyi işler yapanların zararda olmadığı haber veriliyor.

İmanın geçerli olabilmesi için:

1. İman esaslarına noksansız inanılmalıdır.
2. İtikat düzgün almalıdır.
3. İmanda sabit olunmalıdır.
4. Allah'ın azabından korkulurken, rahmetinden de ümit kesilmemelidir.
5. Can boğaza gelmeden iman edilmelidir. (Firavun ölümü hissedince, iman etti ama geç kalmıştı.)
6. Müslüman kalabilmek için küfre götüren hallerden kaçınılmalıdır.
7. Dinin emirlerinden herhangi biri inkar edilmemelidir. Bir yasak da inkar edilmemelidir.
8. İman sahipleri küfürle itham edilmemelidir. Yoksa geri döner.
9. Bid'at işlenmemelidir. Bid'at işleyenin ameli kabul olmaz.
10. Hiçbir günah küçük görülmemelidir. Çünkü her günah kalbi karartır. Ayrıca her günahta küfre giden bir yol vardır.
11. Sadece "inandım" demekle olmaz. İmanın gereği yapılmayınca iman kalbe inmez. Hayata yansımayınca da tat vermez.

Peygamber (as) şöyle buyurur:

- 'İman etmedikçe cennete giremezsiniz. Birbirinizi sevmedikçe iman etmiş olamazsınız.' (Müslim, iman: 93)
- "Müslüman, elinden dilinden başkalarının emin olduğu kimsedir."
- "Allah'ı Rab; İslam'ı din, Muhammed'i peygamber olarak benimseyip onlardan razı olan imanın tadını tatmış olur."

Sonuç olarak; iman, şüpheden uzak olmalı ve amellerle korunmalıdır.

c. Allah'ın İslam'dan başka bir dine razı olmadığını bilmek gerekir.

Kur'an-da şöyle buyrulur:

- “İnsanları Allah'a çağıran, iyi iş yapan ve “Ben Müslümanlardanım” diyenden kimin sözü daha güzeldir?” (Fussilat: 33)

- “Sizin için din olarak İslam'ı seçtim.” (Miada: 3)

- “Allah nezdinde hak din İslam'dır.” (Al-i İmran: 19)

- “Kim İslam'dan başka bir din ararsa, bilsin ki kendisinden böyle bir din asla kabul edilmeyecek, ve o ahirette ziyan edenlerden olacaktır.” (Al –i İmran: 85)

- “Size “Müslüman” adını koydum.” (Hac: 78)

Bu ayetlere göre İslam'dan başka bir dinin Allah yanında hiçbir değeri yoktur. Allah bizden İslam'ı istiyor. Onun için “Müslüman'ım elhamdulillah” demekten başka çaremiz yoktur. Böyle diyemezsek, “Hıristiyan olsaydık biz de kalkınırdık” diyen zavallılardan olurduk. Hıristiyanlıkta sünnet olmanın olmadığını öğrenen “Keşke ben de Hıristiyan olsaydım” diyen zavallı çocuk gibi olurduk.

İslamsız bir yere varamayız. Eğer İslam'ı önümüze alırsak Allah bizi yüceltecektir. İslam'ı arkamıza alırsak, onu hayat dini yapmazsak, Allah bizi alçaltacaktır.

İslam'ı din olarak seçmezsek; O'na uymazsak, öğrenmez ve öğretmezsek, İslam'ın bize ne faydası olacaktır?

Peygamber (as) şöyle buyuruyor:

- “Müslüman, kendisine bakıldığında Allah'ı hatırlatan kimsedir.” (İbn –i mace, Zuhd: 4)

- “Her işin aslı (başı) İslam'dır.” (Tirmizi, iman: 8)

- “Sözlerin en güzeli Allah'ın kitabı Kur'an-dır. Yolların en doğrusu Muhammed'in yoludur.” (Müslim, cuma: 43)

- “Rab olarak Allah'ı, din olarak İslam'ı ve peygamber olarak Muhammed'i seçip beğendim” diyen kimse cenneti hak etmiştir. (Ebu Davut, Vitir: 26)

- “Rab olarak Allah'tan, din olarak İslam'dan ve peygamber olarak Muhammet'ten razı olan ve onlarla yetinen kimse, imanın tadını tatmıştır.” (Müslim, imare: 116)

İslam son dindir, kıyamet dinidir. Önceki dinlerin hükmünü kaldırmıştır. Kıyamete kadar da İslam'dan başka bir din gelmeyecektir. İslam'ın gönderilmesinden sonra insanlık İslam'dan sorumlu tutulmuştur. Kıyamet günü de İslam'dan sorumlu tutulacaktır.

Yalnız Allah'a kul olmak gerekir:

İnsanın kendini yaratan, yaşatan, öldürecek ve sonra da diriltip hesaba çekecek olan Allah'a kulluk etmesi gerekir.

Bir kutsi hadiste Cenab -ı Allah şöyle buyuruyor:

- "İnsanları ben yaratıyorum, fakat onlar benden başkasına kulluk ediyorlar. Onları ben rızıklandırıyorum, fakat benden başkasına şükrediyorlar."

Kur'an-da şöyle buyuruyor:

- "Ben insanları ve cinleri ancak bana kulluk etsinler diye yarattım." (Zariyat: 56)

Peygamber (as) şöyle buyurmuştur:

- "Bir zaman gelecek ümmetim beş şeyi sevip beş şeyi unutacaktır:

1. Dünyayı sevip, ahireti unutacaklar.
2. Hayatı sevip, ölümü unutacaklar.
3. Sarayları, köşkleri sevip, kabirleri unutacaklar.
4. Malı sevip hesabı unutacaklar.
5. Yaratılmışları sevip, yaratan Allah'ı unutacaklar.

İnsan, unutan ve isyan eden bir varlıktır. Bugüne kadar bir çok insan Allah'a isyan etmiş ve helak olmuştur.

Allah a imandan sonra Allah'a kulluk göreviyle görevlendirilen insan, hayatını Allah'a kullukla şekillendirmezse, Allah'ın korumasından çıkar. Allah da onu kulluk defterinden siler, artık o hayatının sonuna kadar kendini ilgilendirmeyen şeylerle, boş ve manasız işlerle uğraşır durur.

Kulluk, hakimiyetin sadece Allah'ın olduğunu bilmektir. Mülkün yalnız Allah'a ait olduğunu bilmektir.

Kulluk, Allah'tan razı ve o'na teslim olmakla olur. Allah'tan razı olmadan Allah kuldan razı olmaz.

Keramet havada uçmak, denizde yürümek değildir. Bunu kuşlar ve balıklar da yapar. Öyleyse keramet nedir? Keramet, yüce Allah'a kul olmaktır.

Kul, imanı bir lütuf bilmelidir. İman Allah'ın bir lütfudur. Kul, amelsiz imandan, kafire benzemekten korkmalıdır. İman, teslimiyeti ve kulluğu gerektirir. Kur'an-da:

- "İman edip iyi işler yapan, namaz kılan ve zekat veren var ya onların mükafatları Rableri katındadır. Onlara korku yoktur. Onlar üzüntü de çekmezler." (Bakara: 277) buyrulur.

Emekli bir Müslüman, arkadaşı ile beraber İngiltere'de bir ev kiralyorlar. Bir ay kadar sonra ev sahibi kapıyı çalıyor ve soruyor:

- Siz hangi dine mensupsunuz?

- Müslümanız!

- Peki ama sizin dininizde hiç ibadet yok mu?

- Nasıl yani?

- Sadece Müslümanız demekten mi ibaret dininiz?

-

- Bakın biz her Pazar kiliseye gideriz. Siz niye hiç camiye gitmiyorsunuz? Sizin dininizin hiç mi emri yok?

Bu sorularla kendine gelen Müslüman diyor ki: "O günden sonra namaza başladım."

Bir zamanlar kulak misafiri olmuşum. Adam birine:

- Sen huzur istiyorsan ibadetlere sarıl, hazırlan hacca git, vasiyetini hazırla, vb.

Orada dinleyenlerden biri:

- Sen bunları yaptın mı?

Adam bir az düşündü, şaşırılmış hali ile:

- Ben söyleyiciyim, cevabını verdi.

Okuyucu olmak, dinleyici olmak ve sadece söyleyici olmak insanı kurtarmaz. Yaşayan ve yaşatan olmak gerekir.

e. İbadette ciddi olmak gerekir.

Maun suresinde Cenab -ı Allah: “Yazıklar olsun o namaz kılanlara ki, onlar namazlarını ciddiye almazlar. Onlar gösteriş yaparlar, hayra da mani olurlar” buyurarak bizi uyarıyor.

İslam’ın şartları vardır. “Müslüman’ım” diyen kimse, o şartları en güzel şekilde, Allah’ın razı olup kabul edebileceği bir şekilde yerine getirmesi gerekir.

İbadetler Allah’ın emirleridir. Bizim de kulluk görevimizdir. Allah’a kulluk görevini yerine getiremeyen nefesine kul olur, şeytana kul olur, dünyaya kul olur.

İbadet nasıl olmalıdır?

- İbadete riya karışmamalı, yalnız Allah için olmalıdır.
- İbadetlerden dünyalık beklenmez.
- İbadette devamlılık esastır.
- İbadete vesvese karıştırılmaz.
- İbadet geciktirilmez. Farzlar vacipler, sünnetler ve nafileler sırasıyla yapılır ve hiç biri terk edilmez.

İslam’da her emir ve her güzel olan şey, faydalı olan şey ibadettir. Onun için ibadetlerimizin hangisine daha çok sevap verileceğini bilemediğimiz için ibadetlerin her çeşidini yapmalıyız.

İbadetin bir çok faydaları vardır. Belçikalı Prof. Dr. Muynck; 980 Türk, 851 Faslı üzerinde araştırma yapmış, araştırmasının sonunda: “Dindarlık ömrü uzatıyor. Dindar Müslümanlar daha uzun yaşıyor. Ayrıca Allah’a olan inanç ve ibadet ruh hastalıklarını azaltıyor” demiştir. (09/08/2000. Yeni Şafak Gazetesi.)

İnançlı bilim adamları bunamamak için şu çareleri sıralamışlardır:

- Cemaat içinde olmak,
- Namaz kılmak,
- Zikretmek
- Kur’an okumak.”

Hayatı boyunca ibadet eden, strese düşmez ve fazla yıpranmaz. Onun bu farklılığı “İbadet dirisi” sözü ile ifade edilir.

İsveç ordusundan üst rütbeli bir subay Müslüman olur. Bir basın organına İslam’ın güzelliklerini anlatırken: “Namaz, hayatıma hayat kattı” demiştir.

ABD’de öğrencilerin suç işlemelerini önlemek için öğrencilere dini çağrıda bulunmuş, onlara üzerinde dini tavsiyeler bulunan kitap kılıfları dağıtılmıştır. (18/08/2000. Zaman)

İnsanın maddi ve manevi yararına olan her ibadet, insan yararına emredilmiştir. Hayatta insanın ne kadar yaşadığı önemli değildir. Neler yaptığı, nasıl yaşadığı önemlidir. Hz. Ebu Bekir (ra) Hz. Peygambere sormuş:

- En hayırlı Müslüman kimdir?
- Ömrü uzun, ameli güzel olandır, cevabını almış. Tekrar:
- Enşer Mü’min kimdir? diye sormuş
- Ömrü uzun, ameli kötü olandır. (Tirmizi, Zühd:21) cevabını almıştır.

f. Müslüman olarak peygamber (as)ın sünnetine uymamız gerekir:

Peygambere uymayı Kur’an emrediyor. Bu konuda:

- “Kim Allah’a ve peygamberine başkaldırır ve yasaklarını aşarsa, onu temelli kalacağı cehenneme sokarız. Alçaltıcı azab onadır.” (Nisa: 14)
- “Kim peygambere itaat ederse, Allah’a itaat etmiş olur.” (Nisa: 80)
- “Allah’a ve peygamberine itaat edenler, kurtuluşa erenlerdir.” (Ahzab: 71)
- “Ey iman edenler! Allah’a ve peygamberine itaat edin ki işlerinizi boşa çıkarmayın.” (Muhammed: 33) buyrulurak peygambere uymayanların sonlarının kötü olduğu, peygambere itaatın Allah’a itaat olduğu, peygambere uymayanların amellerinin boşa gideceği ve uyanlarında kurtulacağı bildirilmiştir.

Sünnetsiz ümmet olunmaz. Peygamber şefaatten istifade edilmez. Sünnet olmadan Kur’an anlaşılmaz. Sünnet olmadan İslam’ın emirleri yerine getirilemez. Bir ibadetin nasıl, ne zaman, ne kadar yapılacağı peygamberden öğrenilir.

Peygamber (as)ın hayatının sonlarına doğru ümmetine vasiyetlerden biri de şu olmuştur: “Kur’an ve sünnete uyarsanız, hiç yolunuzu sapıtmazsınız.”

Peygamber (as)ın bir de müjdesi vardır: “Ortalığın bozulduğu (sünnetsizlerin çoğaldığı) bir zamanda sünnetime uyana yüz şehit sevabı vardır.”

Müslüman, peygamberine uyar, nasipsizlerden olmaz.

g. Ahlakımızda Müslüman olmalıyız.

Müslüman özü sözü doğru, güvenilir kimse olarak tanınıp bilinmelidir. Çünkü onun peygamberi güvenilir Muhammed olarak tanınmış, onu gören “bu yüz yalan söylemez” demiştir.

Müslüman olmanın manası, başta küfrü ve ahlaksızlıkları terk ederek âlemlerin Rabbine teslimiyettir.

Ahlaksızlıklarla ibadet olmaz. Ahlaksızlıklarla Müslümanlık olmaz. Müslüman elinden, dilinden başkalarının emin olduğu kimse olarak tarif edilmiştir.

İnsanların en hayırlısı, insanlara en çok faydalı olan kimse olduğu bildirilmiştir.

Müslüman haya sahibidir. Çünkü haya imandandır. Kur’an-da şöyle ifade edilir:

- “Rahmanın has kulları onlardır ki; yer yüzünde tevazu ile yürürler. Kendini bilmez kişiler onlara laf attığında incitmeksizin “selam” derler geçerler. Geceleri rablerine kıyam durarak, secde ederek geçirirler.” (Furkan: 63 – 64)

Ahlaksız Müslüman düşünülemez. Şair şöyle der:

- “Edep iledir Kemal –i âdem,

Edep iledir nimaz –ı âlem,

Edep bir taç imiş Hüdadan,

Giy o tacı emin ol her beladan.”

h. Hayatımızı Müslüman’ca yaşamalıyız.

Kur’an, doğru yolu gösteren Allah’ın kullarına mutluluk mesajıdır.

Kur’an-ın davetleri, hayat verici davetlerdir.

Cahiliye döneminde Allah'ın ve resulünün davetlerine uyanlar, altın çağ yaşamış, her türlü ahlaksızlıktan kurtularak cennetlik olmuşlardır.

Hayat anlayışımız, İslam'ın emrettiği gibi yarınları içine alan ve ahirete uzanan bir anlayış olursa, hesaplar günlük yapılmazsa ve hesaplarda dünya ile beraber ahiret de olursa, biz niye mutlu olmayalım?

Müslüman'ın günlük hayatında bazı ilkeler olmalıdır.

Mesela;

- Her akşam günlük muhasebe yapmalıdır. Hataları için acil dönüş yapmalı ve tevbe etmelidir. Hak geçti zannı varsa helalleşmelidir. Eksik bırakılan bir şey varsa tamamlanmalıdır.

- Ölüm asla unutulmamalıdır. Her şey sadece dünya için değil, ahirete de uygun olmalıdır.

- Peygamber (as) her konuda rehber edinilmelidir.

- İslam'a ve Müslümanlara laf getirilmemelidir.

- Her şeyin hesabının verileceği unutulmamalıdır.

- Her an Allah'ı görüyormuş gibi yaşanmalı ve Allah'ın sevdiği kul haline gelmek için çalışılmalıdır.

- Bütün hesapların üzerinde Allah'ın hesabının olduğu unutulmamalıdır.

- Kazancın, yenilip içilenin helalden olmasına dikkat edilmelidir. Haram şeylerden ve şüpheli şeylerden ateşten kaçıldığı gibi kaçılmalıdır.

- İbadetler asla terk edilmemeli ve geciktirilmemelidir.

- Hayat güzel yaşanmalıdır. Çünkü hayatı güzel olanın ölümü güzel olur. Ölümü güzel olanın ahireti güzel olur.

- Hayatı en güzel Kur'an güzelleştirir. Onun için Kur'an hayatımızın neresinde ona bakmalıyız. Kur'an sadece okuyalım sevap kazanalım ve ölülerimize okuyalım diye okunmaz. Kur'an-ın emir ve yasaklarını hayata geçirmeden Kur'an fayda vermez. Faizle ilgili ayeti okuyup faiz yiyeceğiz, namazla ilgili ayeti okuyacağız namaz kılmayacağız, örtünme ile ilgili bir ayeti okuyacağız örtünmeyeceğiz, nasıl Kur'an okumak bu? Kur'an okuyan hayatını Kur'an-a göre düzenlemeyecek, nasıl Müslümanlık bu?

Böyleleri için “Peygamber der ki: Ey Rabbim! Ümmetimden bazıları Kur’an-ı büsbütün terk ettiler. Onu gözden ve hayattan çıkardılar.” Diye şikayet edecektir. (Furkan: 30)

Kur’an, yaşama ortamından uzak tutuluyor. Okunsun, yaşanmasını isteniyor. Tartışıyoruz yaşamıyoruz. İnanığımızı söylüyoruz, hayatımızda yer vermiyoruz. Kur’an sadece rafları, dolapları süsleyen kitap olmamalı, okunup yaşanan kitap olmalıdır.

Bir kardeşimiz altın yıldızlı Kur’an aldığını övünerek anlatıyordu. Sordum: “Kur’an okumasını bilir misin? “Vaktim olmadı, öğrenemedim” cevabını verdi.

Kur’an hayatımızda olmazsa, Kur’an bize şifa olmaz. Kur’an bize şefaata etmez. Kur’an bize fayda vermez.

Allah soracak:

-Benim talimatıma uydun mu?

- Mektubumu ne yaptın, isteklerimi yerine getirdin mi? Diyecek.

Bu soruya ne cevap vereceğiz?...

i. Aile hayatımızda Müslüman olmalıyız.

Evlilik, Allah’ın emri, peygamberimizin sünnetidir. Buna göre evlenilecektir. Allah’ın emri olduğu için peygamberin sünneti olduğu için evlenilecektir.

Kur’an-da: “O kullar: “Rabbimiz! Bize gözümüzün nuru eşler ve zürriyetler bağışla ve bizi takva sahiplerine önder kıl” derler.” (Furkan: 74) buyrulmuş ve

- “Ey iman edenler! Kendinizi ve ailenizi yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun.” (Tahrim: 6)

- “Ailene namazı ermek. Kendinde ona sabırla devam et.” (Taha: 32) emri verilmiştir.

Buna göre hayırlı kimselerle evlenilecektir. Hayırlı nesiller yetiştirilecektir. Bundan başka:

- Evde kaba, kırıcı olunmayacak, dövülüp sövülmeyecektir.

- Ev günah evi, Allah’a isyan evi olmamalıdır.

- Ev kabir gibi manen ölmüş, ahlaken iflas etmiş kimselerin eğleştiği yer olmamalıdır.

- Ev, cinlerin, şeytanların barındığı, yiyip içtiği yer olmamalıdır.

- Ev Allah'ın rahmetinin yağdığı huzur yeri olmalıdır. İslam'ı yaşamayanların üzerine ve İslam'ın olmadığı mekanlara Allah'ın rahmeti yağmaz.

I. İslam'a niyet etmeliyiz.

İslam bize ne diyor?

- “Emrolunduğun gibi dosdoğru ol” diyor. (Hud: 112)

Ben bu emri nasıl anlıyorum? Menfaatime zarar verse de doğru, dürüst olabiliyor muyum?

- “İyilerle beraber ol!” (tevbe: 119) diyor.

Ben kiminleyim? Kimi niçin dost, arkadaş seçiyorum?

- “Vay o namaz kılanların haline ki, onlar kıldıkları namazı ciddiye almazlar, kıldıkları namazdan habersizdirler.” (Maun: 5) diyor.

Acaba benim namazımda mı böyle? Seccadenin üzerine çıkmaya hazır mıyım? Namaz için gereken temizliğim var mı? Allah'ın huzuruna çıktığımın farkında mıyım?

- Namazda: “Rabbim ancak sana kulluk ederiz. Yalnız senden yardım isteriz.” (Fatiha: 5) derken gerçekten doğru mu söylüyoruz? Nefsimizi aşabildik mi? Dünyayı ne yaptık, şeytanı ne yaptık? Yardım isterken gerçekten Allah'tan mı istiyoruz yoksa fanilerden mi? Yoksa başka tanrılar mı edindik, gavslar mı bulduk, onun bunun himmetine mi sığındık.

- “Allah rızası için niyet ettim” derken gerçekten mi? “Ameller niyete göredir” buyrulmuş.

Eğer niyetimizde, samimiyetimizde bir noksanlık varsa, yeniden “Niyet ettim İslam'a!” diyerek İslam'a yönelmeliyiz.

Peygamber (as): “İslam önceki günahları siler süpürür” buyurmuştur.

Günahlardan hicret de geçmişi arındırır.

Allah Resulü, insanları İslam'a davet ederken “Müslüman ol kurtul”! ifadelerini kullanmıştır.

İslam'ın elinde erimeyenin, İslam elinde kar gibi erir.

Her Müslüman İslam'ı temsil etmeli, İslam'la güzelleşmelidir. İslam'ı sevmeyen başkalarına İslam'ı sevdiremez.

Hz. Ömer (ra) yardımcısına:

- “Beni beğeniyor musun? der.

- “Evet” cevabımı alınca da:

- Benim bu halim İslam'dandır, gel Müslüman ol!” demiştir.

Bize bakan acaba neyi hatırlıyor?...

Kısaca İslam bizden ne istiyor?

- Hep birlikte İslam'a sarılın... Ateş çukurunun kenarında yürür gibi yürüyün, yolları sırttan geçer gibi geçin diyor. (Al-i İmran: 103)

- “İpliği iyice büküp de sonra bırakıveren gibi olmayın” diyor. (Nahl: 92)

- “Rabbim Allah'tır dedikten sonra dosdoğru ol” diyor. (Fussilat: 30)

- İnsanları Allah'a çağıran, iyi iş yapan ve “Ben Müslümanlardanım” diyenden daha güzel sözlü kimdir? diyor (Fussilat: 33)

- “Rabbim Allah'tır” deyip dosdoğru yaşayanlara korku yoktur. Onlar üzülmeyecektir. Onlar cennetlidir, diyor. (Ahlaf: 13)

- Şayet doğru yolda gitselerdi, kendilerine bol bol verilirdi. Rabbinin zikrinden yüz çeviren git gide artan çetin azaba uğrar” diyor. (Cin: 16 – 17)

- “Ey insanlar! Kendinize dikkat edin. Siz doğru yolda olduğunuz müddetçe, sapıklar size asla zarar veremezler.” Diyor. (Miada: 105)

İslam, bizden çok şey istemiyor. Haydi öyleyse yeniden “İslam” diyelim, İslam'a niyet edelim.

j. Allah yolunun davetçisi olmalıyız.

İnsanın kendini kurtarması yetmez, etraftan da sorumludur.

İnanmayanlar, inançsızlıkları uğruna mallarını harcarken gece gündüz çalışırken, Müslüman'a yerinde oturmak hiçbir şey yapmamak yakışmaz.

Kur’anda şöyle ifade ediliyor: “Şüphesiz ki inkâr edenler, mallarını insanları Allah yolundan alıkoymak için harcıyorlar. Daha da harcayacaklar.” (Enfal: 36)

İnançsız, af beklemez, şefaath beklemez, cennet beklemez.

Allah onları şöyle uyarıyor: “Gerçeği görüp bildiğiniz halde niçin Allah’ın yolundan çevirmeye kalkışıyorsunuz? Allah yaptıklarınızdan habersiz değildir.” (Al –i İmran: 99)

Müslüman’ın da görevi vardır. Müslüman, İslam’ı yaşayacak ve tebliğ edecektir. Allah resulü şöyle der: “Söyleme yap!” Müslüman kimliği taşıyan güzel insanların İslam’ı yaşamalarını istiyor. İslam’ı yaşamak ve yaşanmasını sağlamak için örnek olmak dini bir görevdir.

Allah şöyle buyuruyor:

-“Sizden hayra çağırın, iyiliği emredip, kötülüğü men eden bir topluluk bulunsun. İşte onlar kurtuluşa erenlerdir.” (Al –i İmran: 104)

Bir başka ayette de:

- “İnsanları Allah’a çağırın, iyi işler yapan ve “Ben Müslümanlardanım” diyenden daha güzel sözlü kimdir.” (Fussilat: 33)

tebliğ görevi Müslüman’ın vazgeçilmez görevidir. Müslüman olmanın gereğidir. Müslüman’a oturak olmak, pasif davranmak, pısrık olmak yakışmaz.

Her Müslüman kendine sormalıdır:

- Bugüne kadar kimi hayra çağırdım, kimi kötülükten alıkoydum, kimi Allah yoluna davet ettim, hidayetine sebep oldum?

- Acaba benim ihmalim ve kötü halim yüzünden bir kötülük yayılma ve yaşama imkanı mı buldu? demelidir.

k. Nefse hakimiyet gerekir:

Nefis daima kötülüğü ister, her zaman kötü şeyleri emreder, insanın aleyhine iş yapar.

Müslüman nefesine bir şeyler anlatmalıdır. Nefisle mücadelede nefsin esaretinden kurtulup nefse hakimiyeti gerçekleştirmelidir. Yoksa nefis ona hakim olacaktır.

Nefse yenik düşüp helak olmamak için nefisle arasını bulmalıdır. Onunla anlaşma yapmalıdır. Nefsine sormalıdır.

- Nefsim, nedir bu arzu ve isteklerin?
- Dünyada mahcup olmak, pişmanlık duymak ister misin?
- Nefsim, acılı bir ölüm ister misin?
- Nefsim, kıyamete kadar dar, karanlık ve sıkıntılı bir kabir hayatına razı mısın?
- Nefsim, sırattan düşüp, cehenneme boylamak mı istiyorsun?
- Nefsim, mahşer günü rezil, zelil olup pişman mı olmak istiyorsun?

Bu soruları tekrar tekrar sormalıdır. Bakalım ne cevap verecek? Ne diyecek?

I. Şeytanın tuzağına düşmemek gerekir.

Şeytan insanı aldatmak için yeminlidir. İnsanı aldatır, kandırır ve kanına girer de karşısına geçip kıs kıs güler. Atalarımız: “Şeytan insanı aldatır ama suyunu ısıtıvermez” demişlerdir.

Şeytana aldanan kul, kıyamet gününde “Şeytan beni aldattı” deyince, Allah ona: “Aldanmasaydın, sen hiç Kur’an okumadın mı? Ben şeytana kanmayın, şeytanın ayak izlerini takip etmeyin, demedim mi? Şeytanın düşmanın olduğu konusunda uyarmadım mı? Diyecektir.

Şeytan, daha var, daha gençsin, sonra yaparsın gibi telkinlerle insanı Allah yolundan alıkoyar. Malı sevdirebilir, çalışmak da ibadettir, senin ibadet etmeye vaktin mi var? Der. Günahları, haramları cazip gösterir. Ciddi konularda vesvese verir. İnsanı isyan ettirir, günaha sokar. İyi ve güzel şeylerden uzaklaştırır.

Şeytan insana “Sen şusun, sen busun” der, gururlandırır. Sen büyüksün der, şımartır. İnsana “Ben” dedirtir. “Ben yaptım, ben ettim” dedirtir.

Müslüman bunları bilmeli şeytanın tuzağına düşmemelidir.

Şeytanın bir hüneri de insanın kulağına kötü şeyler fısıldar. Kötü düşündürür. Kur’an’da: “Şeytan insana “inkar et” der, insan inkar edince de, ben senden uzağım. Çünkü ben alemlerin Rabbi olan Allah’tan korkarım” der” (Haşr: 16) buyrulur inkar telkin ettiği bildirilmiştir.

Peygamber (as): “Kulağınıza hayrı telkin eden bir ses duyarsanız o meleğin sesidir. Ona uyun. Şerri, kötülüğü telkin eden bir ses duyarsanız ona uymayın. O şeytanın sesidir” buyurarak bizi uyarmıştır.

Şeytan hayatın sonunda bile tuzak kurar; insanın imanını çalmak ve her şeyi mahvetmek için oyun oynar. Müslüman şeytanın bu oyununa gelmeyecek kadar uyanık olmalıdır. “Defol! Beni kandıramazsın” deyip onu kovmalıdır.

İmanı kuvvetli bir Müslüman’ı şeytan dünyaya meylettirip ibadetlerinden alıkoymak ister. Tam ibadete yöneldiği bir anda ona: “Sana daha fazla dünyalık lazım. Ne yersin ne giyersin ve nerede yatıp kalkarsın?” der. O da şu cevabı verir şeytanın tuzağına düşmez:

- Ölüm yerim, kefen giyerim. Mezarda yatarım, der. Şeytan bunun üzerine onu bırakır, başka zayıf bir Müslüman arar.

m. Dünyanın faniliğini bilmek gerekir.

İnsan, aczini bilir faniliğini anlarsa, ölüm ötesine uzanıp ölümsüzleşir.

Kur’an-da şöyle ifade edilir:

- “Her canlı ölümü tadıcıdır. Kıyamet günü yaptıklarınızın karşılığı size tastamam verilecektir. Kim cehennemden uzaklaştırılıp cennete konursa o, gerçekten kurtuluşa ermiştir. Bu dünya hayatı ise aldatma metaından başka bir şey değildir.” (Al –i İmran: 185)

Dünya fanidir, aldatıcıdır. İnsan ömrü sınırlıdır. İnsanın gücü sınırlıdır. Başına geleceklerden habersizdir. Beklemediği bir anda ağzının tadı bozulacak, ölümle karşı karşıya gelecektir. Dünya imtihan yeridir. Bu hayatı yaşayan herkes ömrünün hesabını bir bir verecektir.

Müslüman için hayat pişmanlık vesilesi olmamalıdır. Onun için dünya hayatı ahiret hayatını kazandırmalıdır. Ve “keşke toprak olsaydım.ne olur Allah’ım beni tekrar hayat ver de dünyaya gönder de senin istediğin hayatı yaşayayım” diyenlerden olmamalıdır.

Müslüman kendisine geri dönmek ister misin? Denilse bile o buna razı olmamalı ve : “Rabbim, yaptığım güzel şeyleri bir daha yapamam, yaşadığım güzel hayatı tekrar yaşayamam endişesi taşırım, onun için burayı tercih ediyorum” cevabını vermelidir. Ölmekten korkmadığı gibi geri dönmek de istememelidir.

n. Ahirete hazır olmak gerekir.

Günümüz insanı ölümü, kabri ve ahireti hatırlamıyor. Ölenlerden ibret almıyor, ölmeyecekmiş gibi yaşıyor ve ölüme hazırlanmıyor. Mezar satın almayı, kefen alıp zemzemle yıkayıp bir kenara koymayı ahiret hazırlığı zannediyor.

Ahiret yolcusuyuz, hani ahiret hazırlığı?

Dünya yolculuğuna çıkarken her türlü hazırlığı yapan, çoluk çocuğuna; şunu unutmayın, şunu da alın diye sıkı sıkı tembih ederek yola çıkarken, ahiret akılda olmuyor. Ahiret yolcusu olduğumuz unutuluyor.

Dünyada mal mülk sahibi olmak için çırpınırken kabirdeki yerimiz, ahiretteki yerimiz düşünülüyor.

Unutmayalım, ahiretteki her şey buradan gider. Orada ne ateş vardır ne de azık vardır. Hepsini buradan götürülür. Güllerde, cennet meyveleri de buradan gider. Bunlar ahiret yolculuğunun hazırlığıdır.

Bazılarının meczup, bazılarının evliya dediği Behlül dana perişan bir halde saraya gelir. Harun Reşit sorar:

- Hayrola böyle nereden gelirsin?

- Cehennemden.

- Ne işin vardı cehennemde?

- Ateş almaya gittim.

- Alabildin mi bari?

- Hayır, vermediler. Burada ateş olmaz. Herkes ateşini dünyadan kendi getirir, dediler der.

Cenab -ı Allah şöyle emreder:

- “Ahiret için azık hazırlayın” (Bakara: 197)

Ahiret hazırlığı yapılmamışsa nasıl kurtulunur? Kulluk yapmamış bir beden, yaşarmamış göz, katı kalp, pişmanlık veren hayat nasıl Allah’a arz edilir?

Her gece ölüp sabah dirilirken, uyarı ve ikaz durumunda olaylar her an olup dururken, neden ölüm hatırlanmaz?

Bir eli yağda bir eli balda her türlü lüksün içinde, yediği önünde, yemediği ardında böyle ahiret kazanılır mı? Cennet o kadar ucuz değil...

Ahiret endişesi ne kadar çok olursa, hazırlık da o kadar çok olur, güzel olur. Öyleyse bütün zevkleri bıçak gibi kesen ölümü unutmayalım. Ölümü unutmak, insanı günah işletir, harama bulaştırır. Yılanlarla, çıyanlarla geçecek kabir hayatını unutturur. Kabir azabını ve

ahiret sorgusunu unutmak, insanı insanlıktan, insanı kulluktan uzaklaştırır. İnsana hak hukuk çiğnetir.

Öyleyse nasıl bir hayat?

Peygamber (as): “Nasıl yaşarsanız, öyle ölürsünüz. Nasıl ölürseniz öyle haşrolunursunuz” buyurmuş. Müslüman nasıl dirilmek ve nasıl muamele görmek istiyorsa öyle yaşamalıdır.

Öğretmen inanmıyormuş, öğrencilere inançsızlık telkin ediyormuş. Kandillerde, Ramazanda çocukların ağzına su dökermiş. Emekli olmuş, felç olmuş, bir meslektaşı sormuş:

- Hala inanmıyor musun?

- İnanmak istiyorum, ah bir inanabilsem, rahatlayacağım” demiş ağlamış. Buna ne denir? “Geçti, geçti” denir.

Adam “Nerede çalgı orada kalgi” der, eğlenceden eğlenceye koşarmış. Ölüm zamanı gelmiş, Kelime-i Şahadet getirmişler, duyduğu halde duyarsız, oralı değil.

Parmaklarını kıtlata kıtlata ölmüş.

Böyle bir hayat nereye götürür? İşte bu sona götürür.

Müslüman’ım diyen kendine gelmelidir. Aklını başına toplamalıdır. Yerde ve gökte Allah’ı zikreden canlı cansız varlıkları görmeli, yaratıcısına isyan etmeyen hayvanlara bakmalı, kendisine verilen kulluk görevini yer yüzünün halifesine yakışır şekilde yerine getirmelidir.

İmansız, amelsiz gitmek de insanın elinde, iyi bir sonla bu dünyadan ayrılmak da insanın elindedir.

o. Bid’attan ve bid’at ehlerinden uzak durmak gerekir.

Bid’at, İslam dışı, Kur’an-ın ve Allah resulünün hadislerinin ruhuna uymayan davranışlardır, düşüncelerdir ve hayat tarzıdır.

Bid’at sapıklıktır. Bid’at işleyenlerin ameli kabul olmaz. Bid’at ehli, din icat eder. Kendine göre din ortaya koyar.

Müslüman, Allah’a ve onun peygamberine teslim olan kimsedir. Değil bid’at işlemek, bir yerde bid’at işleniyorsa o ortamı ve oradakileri terk etmelidir.

ö. Müslüman olarak Müslümanlara kardeş bilmek gerekir.

Cenab-ı Allah: “Müslümanlar kardeştir” buyurarak Müslümanları kardeş ilan etmiştir.

Müslüman, Müslüman’ı red etmez, terk etmez, aleyhine iş yapmaz. Müslüman’ı kardeş bilir. Grupçuluk, ayrımcılık Kur’an-ın ve İslam’ın ruhuna aykırıdır.

Peygamber (as): “Müslümanlar, bir vücudun parçaları gibidir; Biri rahatsız olsa, bütün vücut rahatsız olur.”

- “Müslüman Müslüman’ın hamisidir.”

- “İman etmedikçe cennete giremezsiniz. Birbirinizi sevmedikçe iman etmiş olamazsınız.” (Müslim, iman: 93) buyurarak Müslüman’ın Müslüman’a karşı tavrının nasıl olması gerektiğini bildirmiştir.

p. Müslüman olarak sahabe gibi olmak gerekir.

Fazilet ve fedakarlıkları, İslam’a hizmetleri ile Allah’ın ve peygamberimizin sevgisini kazanmış, hatta cennetle müjdelenmiş sahabenin, yaptıklarını isterse her Müslüman yapabilir. Cennetlik alabilir. Bu yapılamaz değildir.

Nasıldı onlar:

- Onlar, önceki her kötülüğü terk ederek Allah’a inanmışlar ve resulüne bir daha o kötülöklere dönmeyeceklerine dair söz vermişlerdi.

- Onlar, İslam uğruna hicret etmişlerdi.

- Onlar, uğruna ölecek kadar peygambere bağlıydı.

- Onların ölçüsü Allah rızası idi.

- Bir ayet iner veya Allah Resulü bir şeyi emreder ya da yasaklarsa hiç itiraz etmezler, tamam derlerdi. Peygamberin yaptığı şeyleri hayat tarzı yaparlardı.

- Onlar birbirlerini kendi ev halkı gibi kardeş kabul etmişti.

- Onlar İslam’a gönülden bağlanarak uğruna cihad etmişler, hayatları boyunca tebliğ etmişlerdi.

- Onlar, Allah Resulünü çok sevmiş, O’na uymuş ve kurtulmuşlardı.

Bugünün Müslüman'ı da Muhammed (as)'ın önderliğinde ve rehberliğinde kurtulan insan olmalıdır. İsterse bunu başarabilir.

r. Nasıl bir Müslüman olmalıyız?

Kur'an-da ve sünnette Müslüman tipi ve Müslüman kimliği tarif edilmiştir. Kısaca bazı örnekler vererek Müslüman'ın nasıl olması gerektiğini tarif etmiş olalım.

- Müslüman, yalnız Allah'a kulluk eder. Hiçbir şeyi Allah'a ortak koşmaz, şirke düşmez. (Nisa: 36)

- Müslüman, Allah'tan korkar, Allah'ın emirlerini noksansız yerine getirir. Yasaklarından da kaçır. (Al –i İmran: 102)

- Müslüman, sadece Allah'a güvenir. Allah'a dayanır. İstedliğini yalnız Allah'tan ister. (Fatiha: 5)

- Müslüman Allah'tan başkasından korkmaz. (Ahzab: 39)

- Müslüman, sabreder, şükreder, Allah'a asla isyan etmez.

- Müslüman, peygamberini sever, O'na itaat eder.

- Müslüman, Kur'an-a uyar, hayatını ona göre tanzim eder.

- Müslüman, daima Allah'ı anar, ibadetleri terk etmez.

- Müslüman, gururlanmaz, kibirlenmez, başkalarını küçümsemez.

- Müslüman hayrında şerrin de Allah'tan olduğunu bilir. Allah'a tevekkül eder.

- Müslüman, gerçek hayatın ahiret hayatı olduğunu bilir.

- Müslüman, yalnız Allah'ı ve Müslümanları dost edinir.

- Müslüman, başkalarının hakkına saygılı olur.

- Müslüman, haya sahibidir, iffetini korur.

- Müslüman, Müslüman olarak yaşar, Müslüman olarak ölmek için çalışır.

Müslüman, bu ölçülere sığıp sığmadığına bakmalıdır. Bu vasıflar kendisinde var mı araştırmalıdır. Kendi kendine “Ben Müslüman mıyım?” sorusunu somalı “Nerem Müslüman, ben kime benziyorum? demeli, varsa bir yanlışlık düzeltmeli, varsa bir eksiklik gidermelidir.

s. Müslüman olarak ciddi işler yapmalıyız.

Müslüman, yüceler yücesine inanmış ve gönül vermiş kimsedir. Onun için bir kafirden, bir münafıktan farklı yaşar. Onun eğlenceye, oyun ve oyalanmaya vakti yoktur. Çünkü eğlence için yaratılmamıştır. Boş ve manasız şeylerle uğraşmaz. Hayatının her anını değerlendirmeye, hayatını dolu dolu yaşamaya çalışır.

Allah Kur'an-da şöyle uyarır:

- “Ey iman edenler! Allah’ın emirlerine ve yasaklarına aykırı yaşamaktan sakının. Herkes ahireti için ne yaptığına baksın.” (Hasr: 18)

Her Müslüman kendini hesaba çekmelidir:

- Bu güne kadar Allah için ne yaptım?

- Bugün ne yaptım?

- Yarın ve sonraki hayatımda ne yapmayı düşünüyorum?

- Nefsim için ne yaptım? Allah’ın kulları için ne yaptım? Allah için ne yaptım? Dünya için ne yaptım? Ahiret için ne yaptım?

Bu sorular cevaplandırılmazsa, insan hayatın boşluklarını dolduramaz.

Allah Resulü bizi şöyle uyarıyor:

- “İyi işler yapmakta acele ediniz. Yoksa;

- Unutturan fakirliğimi,

- Azdıran zenginliğimi,

- Dengenizi bozan hastalığımı,

- Saçmalatan ihtiyarlığımı,

- Ansızın gelecek ölümümü,

- Gelmesi beklenen Deccalımı,

- Kıyameti mi bekliyorsunuz? (Tirmizi: 2307)

* * *

- “Beş şeyden önce beş şeyin kıymetini bilin:

- İhtiyarlıktan önce gençliğin,

- Hastalıktan önce sağlığın,

- Fakirlikten önce zenginliğin,

- Meşguliyetten önce boş zamanın,

- Ölümün gelmesinden önce hayatın değerini bilin.”

* * *

- “İyi amel işlemekte acele edin. Yakında karanlık geceler gibi sapıklıklar ortaya çıkacak. Basit bir dünyalık için dinden taviz verilecek. Bunun için de sabah mü'min, akşam kafir, akşam mü'min, sabah kafir olunacak.” (Tirmizi: 2196)

* * *

- “Helak olanlar cehennem azabı içinde: “Rabbim bizi tekrar gönder de iyi işler işleyelim” derler. Allah onlara: “Size düşünecek kimsenin düşünüp, iyi işler yapacak kadar ömür vermedik mi?” der. Size uyarıcı gelmedi mi? Denir. (Fatır: 37)

Şimdi düşünelim ve soralım:

- Bize verilen ömre sahipken iyi işler yapıyor muyuz?

- Müslümanların hayır dualarını alıyor muyuz?

- İnsanlar ardımızdan kurtulduk mu? diyecekler veya aramızda olsaydı, kaybettik mi? diyecekler. İşte böyle şeyler insanın ciddi işler yapıp yapmadığını gösterir.

İnsan hayatı boyunca ya hayır kapılarını çalar, ya da şer kapılarını çalar. Hangisinin önünde durduysa ona o kapı açılır. Acaba biz hangi kapının önündeyiz ve hangi kapıyı çalıyoruz? Bize hangi kapı açılacak?..

İnsanın kendine soracağı önemli sorulardan biri de şudur: “Hizmet eden miyim? Hizmet edilen miyim? Kurtulmak isteyen hizmet eden olmalıdır. Kime?

- Kendine, ev halkına, Allah'ın kullarına hizmet etmeli.

- Allah'ın dinine hizmet etmeli,

- Hizmet edenlere hizmet etmelidir.

Müslüman, sevap kazanmanın yollarını aramalıdır. Bunun için önce iyi niyet taşınmalıdır. Müslüman'a tebessüm bile sadakadır. Müslüman'ın Müslüman'la samimi olarak musafahalaşması, günahlarının bağışlanmasına neden olur. Dargınların barıştırılması, insana sevap kazandırır. İnsanlara yardım, Allah'tan yardım görmeye neden olur. Allah'tan merhamet görmek isteyen, Allah'ın kullarına merhamet etmeli, hoşgörülü davranmalıdır.

Bunlar zor işler değil.

Bir sahabe peygamber (as)a sorularım var der. Allah resulü sor bakalım, deyince sorar, peygamberimiz de cevap verir:

- İnsanların en alimi olmak istiyorum.
- Allah'tan kork.
- İnsanların en zengini olmak isterim.
- Kanaatkâr ol.
- İnsanların en hayırlısı olmak istiyorum.
- İnsanlara faydalı ol.
- İnsanların en adaetlisi olmak istiyorum.
- Kendin için istediğini başkaları için iste, kendin için istemediğini başkaları için isteme.
- Allah'a yakın olmak istiyorum.
- Allah'ı çok an, çok zikret.
- İyi hal sahibi olmak istiyorum.
- Allah'ı görüyormuş gibi ibadet et.
- İmanımın kuvvetli olmasını istiyorum.
- Ahlakını güzelleştir.
- Allah'a itaat eden olmak istiyorum.
- Farzlarını terk etme.
- Günahlardan temizlenerek Allah'ın huzuruna çıkmak istiyorum.

- Tevbe istiğfarını çok yap.
- Mahşer günü önümün aydınlık olmasını istiyorum.
- Kimseye zulmetme, kalbini kırma.
- Allah'ın rahmetini istiyorum.
- Merhamet et ki, Allah da seni acısın.
- Allah'ın rızkımı bol vermesini istiyorum.
- Besmeleli ve abdestli olarak çalış.
- Ayıplarımın yüzüme vurulmasını istemiyorum.
- Sen başkalarının ayıbını yüzüne vurma.
- Kalbimin yumuşamasını, günahlardan arınmasını istiyorum. Ne yapayım?
- Göz yaşı kalbi yumuşatır ve günahlardan temizler.

İşte sahabenin kurtulma çabaları. Bütün Müslümanlar elde fırsat varken kurtuluş yollarını ve çarelerini araştırmalıdır.

Günahkar olduğunu düşünen biri, İbrahim Ethem'e gelerek "Öğüt istiyorum" diyor. Aralarında şöyle bir konuşma geçiyor:

- Allah'a isyan ederken O'nun rızkını yeme.
- Yemezsem nasıl yaşarım?
- Öyleyse ne diye isyan ediyorsun, etme.
- Allah'a isyan edeceksen onun mülkünde oturma.
- Mülk Allah'ın, nereye giderim?
- Öyleyse itaat et, isyan etme.
- Eğer Allah'a isyan edeceksen, seni görmesin.
- Allah'ın görmediği yer mi var?
- O halde O'na isyan etme, ona kulluk yap.

- Son nefesini vereceğin zaman Azrail'i kov; hazır olmadığını söyle.

- Nasıl kovarım, nasıl mühlet isterim?

- Öyleyse ölüme hazır ol. Öğütlerini verir.

Sen de ey Müslüman, günah işlerken, Allah'a isyan edeceğin zaman çok iyi düşün. Ahiret hazırlığını sona bırakma. İbadeti geciktirme, terk etme. Tevbe etmeyi, günahlardan dönmeyi geciktirme. Kısacası kurtuluşu geciktirme. Nasıl kul olman gerekiyorsa, öyle bir kul ol. Müslüman olman neyi gerektiriyorsa, onu yap, kurtulursun.

D- ALLAH DOSTUNUN HALİ NASIL OLMALIDIR?

a. Giriş:

Herkesin düşüncesinin, hayalinin ve meşguliyetinin dünya ve menfaatleri olduğu, çoğunun gözünü, gönlünü sokakların cazibesinin doldurduğu, vitrinlerdeki, kaldırımlardaki teşhirciliğin ve deccal fitnelerinin oyaladığı bir dönemde, akşam dünya ile yatılıp, sabah dünya ile kalkıldığı günümüzde, güzel şeyler söylendiği ve uyarılar yapıldığı zaman "Bu adam ne diyor?" diyenler oluyor.

Düğünde, sünnette, cenaze evinde ve herhangi bir yerde bir vesile ile bir şeyler söylemek istendiğinde yadırganıyor, garip karşılanıyor.

İnsanımız, öğüt almaz, nasihat kabul etmez hale gelmiş. Mevlana'nın dediği gibi nasihat edeni tenkit ediyor ve düşman oluyor.

Halbuki din nasihattir, ona herkesin ihtiyacı vardır. Bugün öğüt kabul etmeyen çok şey kaybeder. Dünyasını da kaybeder, ahiretini de kaybeder. "Keşke" der ama faydasız.

Dünyaya meyleden bir şeyler kazanmış gibi görünür ama, o kazancı onu azdırır, Allah'tan uzaklaştırır, ahiretini de mahveder. Ahiret hesabının yapılmadığı mal ve dünya, ömrün sonunda pişmanlık vesilesi olur. Kurtulmak için hepsini vermek ister de kabul edilmez.

Kul, dünyada yaşarken; ölüm, kabir, sırat, mahşer, hesap ve cennet cehennemi unutmamalıdır.

Bugün hepimizin önde gelen arzusu İslam kimliğini kazanmak olmalıdır. Ayrıca Müslüman olduğumuz için iftihar etmeliyiz. Çünkü Allah bize hidayet etmeyebilir, iman nasip olmayabilirdi.

Böyle bir zamanda kurtulmak, İslam kimliğini kazanıp, dünya ve Ahiret saadetini elde etmek daha kolaydır. Peygamberimiz: “Ortalığın bozulduğu bir zamanda bir sünnetimi ihya edene 100 şehit sevabı vardır.” Müjdesini vermiştir.

İsteyen herkes güzel işler yapabilir ve sonuçlar elde edebilir. Allah dostu olabilir. Bu zor değildir.

İslam’ın özüne indiğimiz zaman, bu ne? Bu nereden çıktı? Deniyor. Daha önce yönlendirilmiş halimizden ayrılmak istemiyoruz. Eksikliğimize razı oluyoruz.

İslam’ı biraz daha anlatmak istediğimiz zaman, bu böyle değildir, yapacaksak şöyle yapalım, doğrusu bu, denildiği zaman “Bir sen mi Müslüman’sın? Biz Müslüman değil miyiz?” deniyor. Yanlışta ve eksikte ısrar ediliyor.

Dinimizi öğrenelim, ibadetlerimizi kulluğumuzu tam yapalım, eksiklerimizi giderelim istenmiyor, olunması gerektiği gibi olunmuyor. “Bugüne kadar böyle gördük, biz böyle biliyoruz”un arkasına sığınılıyor.

Artık bazı şeyleri değiştirmenin ve değişmenin zamanı gelmiştir.

Var mısınız değişelim, değiştirelim...

b. Allah dostu nasıl olmalıdır?

Yaklaşık 900 bin canlı arasında insan, hepsinden farklı ve üstün bir varlıktır. Allah dostu da milyarlarca insan arasında farklı bir durumdadır.

Allah dostu, Allah’ın ve peygamberin davetinin özü: “Müslüman ol kurtul!” çağrısına uyarak, kendini kurtaran kimsedir.

Allah dostu, ahlakı güzel, niyeti temiz, hayırlı faydalı işler yapan, insanların en hayırlılarından olmaya çalışan, iyi haliyle başkalarına örnek olan ve onları düzelten kimsedir.

Allah dostu, zorla yapılan evlilik gibi Müslüman olmamıştır. O, imanda, amelde, ahlakta ve edepte çok farklıdır.

Mevlana: “Nice insanlar gördüm üzerlerinde elbiseler yok. Nice elbiseler gördüm içlerinde insan yok” , “Ademoğlunun edepten nasibi yoksa hayvandır. Zira insanla hayvan arasındaki fark edeptir.” Derken edebin insanı nasıl farklı kıldığını anlatır.

İslam, Allah’a iman eden, itaat eden, peygambere uyan, Kur’an-a uyan, ahirete inanıp hazırlık yapan, inandığı dini temsil eden ve tebliğ eden, Kur’an ahlakı ile ahlaklanan, Müslüman olarak olumlu ve onurlu bir şekilde yaşayan ve Müslüman olarak ölüp, Müslüman

olarak Allah'a kavuşan Müslüman tipi ister. Çünkü böyle olursa ancak insan, Allah'ın dostlarından olabilir.

Allah dostu, yer içer, israf etmez. Kanaatkardır, azla doyar, herhalükârda şükreder. Değil haram, şüpheli şeylere bile asla yaklaşmaz. "Az ye, az uyu ve az konuş" prensibinden ayrılmaz.

Günlük hayatında insanca ve Müslümanca yaşamayı becerir. Hayatını İslam'a göre düzenler. Bütün Müslümanları kardeş bilir. Yaratılanı yaratandan ötürü sever.

Allah dostu her zaman hayır üzerinedir; sevgisi de Allah için, nefreti de Allah içindir. Allah'ın kullarının eziyetine her zaman katlanır. Başkalarına yükü az olur. Allah'ın kullarına hizmeti ibadet sayar. Musibet anında kardeşini terk etmez, yardım eder. İnsanlarla daima iyi ilişkiler içerisinde olur.

Allah dostu, ibadet ederken şirkten sakınır. Kurtuluşunu tesadüfe bırakmaz, devamlı ibadet eder, gevşeklik göstermez. Ferdi huzuru, ferdi kurtuluşu kabul etmez, devamlı tebliğ görevini yerine getirir. Tek başına ne dünya huzurunu ne de ahiret saadetini ister. Tek başına cennete girmek isteyen cennet hakkı olmadığını düşünür.

Allah dostu, farzları, vacipleri yerine getirdikten sonra sünnetleri ve nafileleri de asla ihmal etmez.

"Farzlardan sonra nafilelere devam edeni severim. Sevince de işittiği kulağı olurum, gören gözü olurum. Konuşan dili, tutan eli ve yürüyen ayağı olurum." Kutsi Hadisini bilir. Bir de Allah Rasulünün: "Kıyamet gününde önce farzlara bakılır. Kurtuluş için farzlar yeterli değilse vaciplerle tamamlanır. Gene yetmezse sünnetlerle, onlar da yetmezse nafilelerle tamamlanır; hadisini bilir, ona göre hareket eder.

Allah dostu, dünyaya gerektiği kadar ilgi duyar. Asla hırslanıp, sahibi olmadığına imrenmez. Sahip olduğunu da yerinde kullanır. Daima ölümü hatırlar ve her an ölüme hazır olur. Dünya malı ile teneşirin arasını çok iyi bilir. Dünyayı ahiretin tarlası görür. Kuştüyü yataklarda ne rahatlık ister ne de Allah'ı arar. Daima Allah'la arasındaki engelleri kaldırmaya çalışır, arada perde olsun istemez.

Allah dostunun davranışları iyi, ahlakı güzeldir. Peygambere: "-Allah katında en sevgili kul kimdir? Diye sorulduğunda: "Ahlakı en güzel olandır." Buyurmuştur. Çünkü iman, kemale güzel ahlakla ulaşır.

Allah dostu, Allah'ın huzurunda, Allah'tan gafil olmaz. Her şeyine çeki düzen verir, gerektiği şekilde edepli davranır. Allah'tan gelene hiç itiraz etmez. Hep Allah'a dayanıp güvenir, tam teslimiyet gösterir. Asla boş şeylerle uğraşmaz. Boş şeylerle uğraşmayı Allah'ın kulunu terk ettiğinin işareti sayar.

Bir Allah dostu, çok yaşlı bir Allah dostundan bahseder. Hüsnü dede hastadır. Üzüm mevsimi olmadığı halde üzüm alır, yanına gider. Hüsnü dede sevinir ve:

- Nereden bildim üzüm istediğimi? Der. Üzümden tam üç tane alır, ilave eder: “Ben yolcuym, bana Kur’an oku.” Üç beş ayet okununca gözlerini pencereye diker, kelime –i şehadet getirir, “Niçin geldin Ya Rasülellah! Zahmet ettin, ben geliyordum” der, ruhunu teslim eder. Hayatı güzel olanın ölümü de güzel olur, hayırlı bir sonla bu dünyadan ayrılır.

Bir Allah dostu da, “Nasıl yaşarsanız, öyle ölürsünüz” hadisine uygun son anında, halsiz bir haldeyken oturur, sağ elini öyle bir savurur ki, “defol! Bir bardak su ile mi beni kandıracaksın” diyerek iman kavgasını kazanır.

Allah dostu, Allah’ın: “Onlar ki, Rabbimiz! Biz şüphesiz inandık, bunun için günahlarımızı bağışla ve bizi ateşin azabından koru.” (Al –i imran 16 – 17) diyenlerdir, buyurarak övdüğü kimsedir.

“Allah onlara imanı sevdirmiş ve onu gönüllerine sindirmiştir. Küfrü, fıskı ve isyanı çirkin göstermiştir. İşte doğru yolda olanlar bunlardır.” (Hucurat: 7)

Allah dostu, hayırlı bir insandır. Her şeyin hayırlısını diler ve hayırlara vesile olmaya çalışır. Ya hayır söyler ya da susar. Her hali hayır, her hali faydalıdır.

Allah dostu, hata yapmaktan, günah işlemekten çok korkar. İstemeyerek asi olursa, hatadan çabuk döner, ısrar etmez.

Allah dostu, ilmi ile amel eder. Yapmadığını söylemez.”Allah’ım! faydasız ilimden, korkusuz kalpten, yükselmeyen amelden, kabul edilmeyen duadan sana sığınırım” diye dua eden peygamberin duasını sık sık tekrar eder.

Allah dostu iyi huyludur. Emanete hıyanet etmez. Verdiği sözde durur, sözüne yalan katmaz. O, kötülükten kaçan bir muhacir, kötülüklerle karşı cihad eden bir mücahittir. Hep ehl –i sünnet çizgisinde yaşar, itikadı düzgündür.

Allah dostu, nefesine aldanmayacak kadar iradeli ve iman sahibidir. Kötülüğü çokça emreden nefesine hakimdir.

Allah dostu, Allah’la uyum, aile fertleri ile ve Allah’ın diğer kulları ile uyum içinde yaşar. Zıtlaşmaz, ters düşmez.

c. Allah dostu, iyi insan olarak şu niteliklere sahiptir:

1. Manevi ağırlık, dini derinlik sahibidir.

2. Kalbi temiz, niyeti iyidir. Peygamber: “Ameller niyete göredir” “Mü’minin niyeti amelinden hayırlıdır” buyurmuştur.

3. Teslimiyeti tamdır. Allah’a ve peygambere teslim olmayan, nefesine teslim olur, dünyanın cazibesine kapılır. Allah dostu, nefisini aşabilen insandır.

4. Sünnete tam bağlıdır; sünnetten asla ayrılmaz:

Peygamber: “Kim benim sünnetimden yüz çevirirse o, benim yolumu terk etmiştir, benden değildir.” (Buhari – Nikah:1) buyurmuştur.

Cenab –ı Allah da: “Allah ve Rasulü bir konuda hüküm verdi mi, artık hiçbir mü’min erkek ve kadın için o konuda seçme hakkı yoktur. Kim Allah ve Rasulüne karşı gelirse apaçık bir sapıklığa düşmüş olur.” (Ahzab: 36) buyurmuştur.

Bir ayette de: “Peygamber size ne getirdiyse onu alın, size neyi yasak ettiyse ondan da kaçın.” (Haşr: 7) emri verilmiştir.

Allah Rasulü de bir hadislerinde: “Sizden birinizi sakın ola ki, emretmediğim veya nehyettiğim hususlardan biri kendisine ulaşınca, koltuğuna yaslanarak: “bilemiyorum, biz Allah’ın kitabında ne varsa ona uyarız” derken duymayayım.” (Tirmizi ilim: 10) buyurmuştur.

Bu ayet ve hadisleri bilen hiçbir samimi Müslüman, peygamberi ve sünnetlerini terk etmez. Terk ederse, şefaatten mahrum olacağını bilir.

Ayrıca yukarıdaki ayette bildirildiğine göre; peygambere uymak Allah’ın emridir.

5. İslam dışı şeylere asla itibar etmez.

6. İmanda ibadette, hayır işlerinde ve Allah’ın kullarına hizmette devamlıdır.

Allah: “Sana ölüm gelinceye kadar Rabbine ibadet et.” (Hicir: 99)

“-Eğirdiği ipliği iyice büktükten sonra bırakıveren kadın gibi olma.” (Nahl: 92) uyarısında bulunur.

Peygamberimiz de: “Amellerin hayırlısı az da olsa devamlı olanıdır” buyurur.

7. Allah dostundan kimse zarar görmez: O, üstün ahlak sahibidir. Peygamber Müslümanı şöyle tarif eder: “İyi Müslüman, elinden, dilinden, diğer Müslümanların emin olduğu kimsedir.” (Buhari – İman: 4)

Allah dostu, her şeyine sahip olan kimsedir. Eline de, beline de, diline de sahip olur.

8. Allah dostu, çok duyarlı, çok hassastır. Çok uyanıktır. Asla fitneye sebep olmaz, düşmana davetiye çıkarıp, dinine ve inananlara zarar verdirmez.

9. Boş şeylerle vakit geçirmez: Beş vakti olanın boş vakti olmaz. Müslümanın yapılacak çok ciddi işleri vardır. Atalarımız: “Boş duranı Allah sevmez” demiştir.

Hz. Peygamber: “Bir kimsenin boş şeylerle meşgul olması, Allah’ın onu terk ettiğinin belirtisidir”, “Kendisini ilgilendirmeyen şeylerle meşgul olmayı terk etmesi, kişinin iyi Müslüman olduğunu gösterir.” (Tirmizi, Zuhd: 11)

10. Bilerek ve isteyerek hata etmez, ettiği hatada ısrar etmez: Allah Resulü: “Yaptığı hatada bilerek ısrar edene yazıklar olsun” demiş, bir hadislerinde de “hata edenlerin en iyisi tevbe edendir” buyurmuştur. (Tirmizi, Kıyame: 4-9)

11. Allah dostunun son arzusu, Müslüman olarak can vermektir: Mutlu son (Hüsn –ü hatime) herkesin arzusudur. Ama mutlu son için iyi bir hayat yaşamak, hayatı dolu dolu yaşamak gerekir. Peygamberimiz: “Nasıl yaşarsanız öyle ölürsünüz. Nasıl ölürseniz, öyle haşrolunursunuz” diyerek mutlu sona giden yolu göstermiştir.

Cenab-ı Allah bize: “Müslümanlar olarak ölün” buyuruyor. (Al –i imran: 102)

Şöyle dua etmemizi istiyor: “Beni Müslüman olarak öldür ve beni iyilerle haşret” (Yusuf: 101), (Araf: 126).

Hayatı güzel olanın ölümü de güzel olur.

12. Allah dostu, İslam’ı yaşayan insandır: Allah’a ve peygamberine hiç itirazı olmaz. İslam’ı kendine, menfaatine uydurmak için bahane aramaz. Haramı helal saymaz. İşine, yüzüne bakılınca Allah’ı ve peygamberi hatırlatır. Kur’an ve peygamber ahlakı ile ahlaklanır. Şan şöhretten kaçınır, gözünü dünya ve dünyadakilere dikmez. Kalbinde yalnız Allah ve peygamber sevgisi vardır. Sözde Müslüman değil, özde müslümandır.

13. Allah dostu, nefsinin ve şeytanın, en büyük düşmanı olduğunu bilir. Şeytanın ve nefsinin manevi yücelişini engellediğini bilir. Bu yüzden asla onlara itibar etmez.

Şeytan, hak yolunda pusu kurmuştur. Hakka gidenlere engel olmaya çalışır. Şeytanın ve nefsin hileleri pek çoktur. Amelinde gevşeklik gösterenleri, dünyaya meyledenleri çabuk alt eder. Allah’ı unutturur.

Şeytan, boş duran, boş şeylerle uğraşanlara yakın durur. İnsanın kendini beğenmesinden ameline güvenmesinden hoşlanır. Daha çok insanları Allah’ın affına

güvendirerek aldatır, günah işletir, sonra da helakına sebep olur. Bazılarını da Allah'ın rahmetinden ümit kestirerek sapıtır.

Şeytan daima kötülüğü hayasızlığı emreder; insanı rezil ve zelil eder. Atalarımız: “Şeytanla kabak ekenin kabağı başında patlar” demişlerdir. Çünkü şeytan, insanı kandırır ama suyunu ısıtıvermez.

Kur'an-da: “Kim Allah'ı zikretmekten gafil olursa, yanından ayrılmayan şeytanı ona musallat ederiz” buyrulur. (Zuhruf: 36)

Allah dostu, kendisine şeytanın yaklaşmasına vesile olacak zaafılardan ve şeytani işlerden uzak durur, şeytanı kendisinden uzaklaştıracak işler yapar. “Beni şeytan kandırdı, eyvah” diyenin durumuna düşmez.

d. Kur'an-a göre Allah dostunun bazı vasıfları da şöyledir:

Allah dostu Kur'ana göre yaşar ve kazandıklarını da ahirete taşır. Allah'a iyi bir kul, peygambere layık ümmet olmak en büyük arzusudur. Hep daha iyi olayım diye çabalar.

Allah dostu, helali haramı birbirine karıştırmaz, şüpheli şeylerden de şiddetle kaçınır. Sırat –ı Müstakimden ayrılmaz. Allah'ın ipine sınımsız sarılır. Bunun için yolunu asla sapıtmaz.

Kur'an-ı bilip de amel etmiyorsa bir insan, hali de kötüdür, akıbeti de kötüdür. Cuma suresinde Cenab –ı Allah, Tevrat'ı bilip de amel etmeyenleri sırtına kitaplar yüklenmiş merkebe benzetir. (Cuma: 5)

Allah dostunun bazı vasıfları Kur'an-da şöyle sıralanmıştır:

- “Asra yemin ederim ki insan, gerçekten ziyan içindedir. Bundan ancak iman edip, iyi ameller işleyenler, birbirine hakkı tavsiye edenler ve sabrı tavsiye edenler müstesnadır.” (Asr suresi)

- “Allah'ın has kulları kimseyi incitmez, gecelerini secde ederek, kıyam durarak geçirirler. “Rabbımız! Cehennem azabını üzerimizden sav” diye dua ederler. Harcama yaptıklarında ne israf ne de cimrilik ederler, ikisi arasında orta bir yol tutarlar.” (Furkan: 53 – 67)

Cenab–ı Hakk'ın, doksan dokuz isminden esirgeyici olduğuna delalet eden “Rahman” ismine izafe ederek övdüğü ve “Rahman'ın kulları” diye andığı kulun özelliklerini Furkan suresinde nasıl sıraladığını birlikte görelim:

Rahman'ın kulları;

- Mütevazi ve alçak gönüllüdürler.
- Kendilerine bilgisiz ve cahil kişiler takıldığı zaman, onlara güzel ve yumuşak söz söylerler.
- Sadece Rab'larına secde ederek namaz kılar ve niyazda bulunurlar.
- Rabbimiz "bizden cehennem azabını uzaklaştır" diye dua ederler.
- Harcamalarında (ve her türlü davranışlarında) dengelidirler ve orta yolu tutarlar.
- Allah'a hiçbir surette eş ve ortak koşmazlar.
- Cana kıymazlar.
- Zina etmezler.
- Tevbe ederler.
- Yalan yere şahitlik etmezler.
- Boş ve faydasız söz sarfedenlere rastladıklarında oradan ağırbaşlı olarak geçer ve giderler ve asla onlarla beraber olmazlar.
- Allah'ın emir ve yasakları kendilerine hatırlatıldığı zaman onları duymazlık ve görmezlikten gelmezler.
- Allah'tan, kendileri ve içinde yaşadıkları toplum için göz nuru olabilecek eş ve çocuklar isterler.
- Allah'ın emirlerine uyup, yasaklarından sakınanların ilki olmak isterler.
- Sabırlıdır.
- "O, müminler ki, eğer kendilerine yer yüzünde iktidar verirse, namazı kılarlar, zekatı verirler, iyiliği emreder ve kötülükten men ederler." (Hac: 41)
- "Onlar kurtuluşa ermişlerdir, onlar namazlarını huşu içinde kılarlar, onlar boş ve manasız işlerden yüz çevirirler, onlar, zekatı verir iffetlerini korurlar, onlar, emanetlerine, ahitlerine riayet ederler. Onlar, namazlarına devam ederler. Firdevs cennetine girecek olan bunlar, orada ebedi kalıcıdır." (Mü'minun: 1 – 11)
- "Onlar gayba inanırlar, namaz kılarlar, kendilerine verdiğimiz mallardan Allah yolunda harcarlar." (Bakara: 3)

- “Onlar, Allah zikredildiği zaman kalpleri ürperir, Allah’ın ayetleri okunduğu zaman imanları kat kat artar ve sadece Rablerine güvenirlir.” (Enfal:2)

- “Erkek ve kadın mü’minler, birbirlerinin Allah için dostudur. İyiliği emreder, kötülüğü yasaklarlar. Namazlarını kılar, zekatlarını verirler. Allah’a ve peygamberlerine itaat ederler...” (Tevbe: 71) Bunlar Allah dostunun Kur’an-da sayılan bazı özellikleridir.

e. Allah Rasülünün dilinden Allah dostunun bazı vasıfları:

- “Mü’min mü’minin aynasıdır. Mümin müminin kardeşidir. Nerede rastlarsa onu toparlar ve arkasından korur.” (Ramuz: 230/8)

- “Mümin her halinde hayır üzerindedir.” (Ramuz: 230/14)

- “Mümin Allah’a bazı meleklerden daha şerefli dir.” (Ramuz: 231/2)

- “Müminin külfeti azdır.” (Ramuz: 231/4)

- “Mümin olduğu gibi menfaattir. Onunla yürürsün sana menfaat verir. Ortak olursun sana menfaat verir. Onun her işi menfaattir.” (Ramuz: 231/7)

- “Müminlerin hayırlısı kanaatkar, şerlisi de tamahkar olanıdır.” (Ramuz: 281/12)

- “Müminin haline şaşılır. Her şeyi olduğu gibi hayırdır. Bu mümine mahsustur; sevinç verici halde şükreder, ona hayır olur. Zarara uğradığında sabreder, gene hayır olur.” (Ramuz: 314/12)

Evet hak yolunun yolcuları farklı düşünen, farklı yaşayan kimselerdir.

Hak yolunun yolcuları, Hasan Basri’nin ifadesiyle “Haram helal seçmekte titiz davrananlardır. Bu titizliği gösteremeyen de din kök salmamıştır.”

Hak yolunun yolcusu, kendisinden daha varlıklı kimselere bakıp imrenmez, daha yoksul olanlara bakıp haline şükreder. Bir şeyi veya birini severse Allah için sever, sevmezse imanının gereği sevmez. Bundan başka:

- Allah’ın kullarına kötü davranmaz, kötü söz söylemez. Kimseyi hakir görmez, kimseyi sıkıntıya sokmaz.

- Başına gelen için, Allah’tan geldi der, sızlanmaz, şikayet etmez. Her olay için “hayırdır inşallah” der.

- Kimseye lanet okumaz, beddua etmez. Onlar duaları kabul olan insanlardır.

- Kimsenin eksikliğini, kusurunu araştırmazlar, kendi hata ve kusurları ile uğraşırlar. Zamanı Allah için, İslam için harcarlar. Ömrüm uzun olsun, malım çok olsun demezler. Hayırlı olsun derler, helal olsun derler.

- Kedinin fareyi beklediği gibi şeytanın kendilerini beklediğini bilirler. Günahattan vahşi hayvandan kaçır gibi kaçırılır. Leh ve aleyhlerinde olanı bilirler.

- Her durumda Allah'ın dinini tebliğ ederler. Eğer açıktan tebliğ edemezlerse örnek halleriyle insanları Allah'a teslim olmaya davet ederler. "imana gel kurtul" erler.

-Bir şeye sahip olularsa, Allah'tan bilirler, şükrederler. Onu kaybederlerse "Allah verdi, Allah aldı" derler. Üzülmezler. Yani varlık şımartmaz, yokluk isyan ettirmez.

- Başı boş yaşamazlar; Kur'an-a sünnete bağlı yaşarlar, itikad düzgünlüğüne dikkat ederler. Allah'a ve Rasülüne asla muhalefet etmezler. Allah'ı görüyormuş gibi yaşar, Allah'ı görüyormuş gibi ibadet ederler.

- Allah'ın adını anmadan hiçbir iş işlemezler. Ağzı besmeleli, ağzı dualı insanlardır.

- Onlar, hata yapmamak ve günaha girmemek için titrerler, Allah'tan çok korkarlar. Başka insanlara hiç benzemenler. İşte bunlar, Allah'ın has kullarıdır.

Günah işleyeni görünce:

- Rabbim, sana hamdü senalar olsun, şükürler olsun, beni günah işlemekten korudun, bundan sonra da koru" diye dua eder.

"Zaman sana uymazsa, sen zamana uy" diyerek taviz vermezler. Kişisiz ve kimliksizlik örneği vermezler.

İyiler elbette nimete nail olurlar. Huzur içinde yaşarlar. Biz de şöyle dua edelim: "Rabbim günahlarımızı bağışla, kötülüklerimizi ört ve canımızı iyilerle beraber al" (Al -i imran: 193)

Bir insana şeref olarak, Müslüman olmak, Müslüman olarak yaşamak ve Müslüman olarak ölmek yeter. Rabbim canımızı Müslüman olarak al. AMİN. Derler.

f. Allah dostunun huzuru ahirete taşıma ideali olmalıdır:

Müslüman, dünyayı ahiretin tarlası olarak görmelidir. İbadetsiz, amelsiz kurtulacağını düşünmelidir.

Müslüman, hayatının her devresinde Müslümandır. Kurtuluşu hayatın sonuna bırakmaz. Veya hayatının belirli devrelerinde İslam'ı yaşamaz. Bazı şeyleri tehlike anında, sıkıntılarla, felaketlerle yüz yüze geldiği zaman hatırlamaz.

Allah kur'an-da şöyle buyurur: “Kim rabbine kavuşmayı arzu ediyorsa, salih amel işlesin.” (Kehf: 110) bu ayette Allah bize nasıl kurtulacağımızı haber vermiş ve kurtuluşa davet etmiştir. Allah, mü'min kulunu beş vakit “haydin namaza, haydin kurtuluşa” diye çağırıyor. Her sabah “Namaz uykudan hayırlıdır” diyerek herkese duyuruyor. Hesap günü soracak “Niye davetime uyup da kurtulmadın?”

Ebu Hureyra (ra) şöyle anlatır:

- Bir adam vardı, göze görünür pek ameli yoktu, vefat etti. Allah Rasülü:
- Allah onu cennetine koydu, dedi. Buna hayret eden biri eşine sordu:
- Onun ne gibi ameli vardı? Eşi cevap verdi:
- Onun öyle çok ameli yoktu ama ezan okunurken işini bırakır; dinler ve davete uyardı” dedi. Der.

g. Allah dostu, uyarılardan ders alıp, “Bunda benim Payım ne?” demelidir.

Her an çeşit çeşit uyarılar, ikazlar oluyor fakat ders alıp kendine pay çıkaran az oluyor. Felaketlerin bu açıdan pek faydası olmadığından ardı arkası gelmiyor. Bir felaket başka bir felaketi getiriyor.

Beyazıd –1 Bistami, hamama gider temizlenir, oradan da camiye giderken bir kadın pencereden bir kova bulaşık suyunu üzerine boşaltır. Bistami hazretleri tependen tırnağa ıslanır. Kadına bile bakmadan bu olaya sebep olan günah ve kusurlarının neler olduğunu düşünür ve: “Ya Rabbi! Hatalarımın karşılığı bu su, kızgın su da olabilirdi, sana şükürler olsun” der.

Olan biten, bir çoklarını ilgilendirmiyor. Sabır yok, şükür yok, kendimizde hiç suç aramıyoruz.

Bakın ne düşünüyoruz: Adamın biri bir ağaca çıkmış kayısı yiyor. Bahçe sahibi çıkıp geliyor ve:

- Sen kimsin, kimin malını yiyorsun? Diyor. Adam gayet sakin ve pişkin:
- Mülk Allah'ın, diyor.

Bahçe sahibi kızıyor:

- Sen haram helal bilmez misin be adam! Diyor.

Bu sefer karşıdaki kızıyor ve şöyle diyor:

- Sesini kes, inersen seni bu ağacın dibine gömerim”

Bunun üzerine bahçe sahibi kızarak baltayı alıyor ve kayısı ağacını doğruyor...

Hak hukuk anlayışımız, düşüncemiz İslam’a göre olmalıdır.

h. Allah’a inandım diyen yararlı iş yapmalıdır.

Dinimizde iyilik emredilmiş, yararlı işler övülerek teşvik edilmiştir. Hayırlı işler işleyenlerin en hayırlılardan olduğu bildirilerek, amel defterlerinin kapanmayacağı bildirilmiştir.

Asır suresinde insanların zararda olduğu ancak inanıp hayırlı iş işleyenlerin hariç olduğu bildirilmiştir.

Bir ayette de: “İnanıp yararlı iş işleyenlere kesintisiz ecir vardır.” (İnşikak: 25) buyrulur.

Nahil: 95 de de inandıktan sonra iyi işler işleyenlere hoş bir hayat yaşatacağız. Yaptıklarının karşılığını daha güzeli ile ödeyeceğiz” müjdesi verilmiştir.

Bir ayette de: “Allah’a ve ahiret gününe inananlar, iyiliği emrederler, kötülükten vazgeçirmeye çalışırlar. Hayır işlerinde de birbirleri ile yarışırlar. İşte onlar kurtuluş aerenlerdir.” (Al –i imran: 114) buyrulmuştur.

Bu ayetlere göre Müslüman, yararlı iş yapacaktır. Bir insan kendini aşmadan yararlı iş yapamaz, mutluluğu başkaları ile paylaşamaz. Şöyle bakılırsa yeryüzünde faydasız hiçbir şey yoktur. Ancak insan iyi şeyler yapmayınca faydasız hale gelir.

İnsan kendine iyi bir meşguliyet bulmazsa, Allah ona öyle bir meşguliyet verir ki, bocalar durur.

Kur’an-da yapılan iyiliklerin kötülükleri gidereceği bildirilmiştir. (Hud: 114) Ayrıca başına gelen kötülüklerinde kendi hatası yüzünden olduğu haber verilmiştir. (Şura: 30)

Kısacası insan ne yaparsa kendi yararına veya zararınadır. Allah: “Hayırda önde olanlar, ecirde de öndedirler” buyurur. (Vakıa: 10)

1. Allah'a gönül veren inandığı gibi yaşamalıdır.

İnsanın dini gerçek manada yaşayamaması, ona verilen büyük bir cezadır. İnsanın dinini tam bilmemesi, dinini yalan yanlış kaynaklardan öğrenmesi veya inancın zayıf olması, bu cezayı gerektirir.

Musa (as) tebliğ görevini yaparken dine inanmayanların ve günah işleyenlerin cezalandırılacağını bildirir. Kalabalık içinden biri:

- Ben inanmıyorum, dinin emirlerini yerine getirmiyorum. Hani benim cezam! Der.

O anda vahiy gelir. Allah şöyle bildirir:

- “Ey kulum Musa! Söyle okuluma; biz ondan inanmanın ve ibadet etmenin zevkini almadık mı? Bundan daha büyük ceza mı olur?”

“İnsan inandığı gibi yaşamazsa, yaşadığı gibi inanmaya başlar” derler.

İtikadı, inancı düzgün olmayanlara takılan bir meslektaşına; Cuma günü “Haydi cumaya gidelim” dedim, gözleri yaşardı ve: “bende cumaya gidecek hal mi kaldı?” dedi.

İnsan doğrularla beraber olmazsa, yolunu saptır; yavaş yavaş onlar gibi olur. İnsanı doğru bilgi ve gerekleri yerine getirilen bir iman koruyabilir.

Gönülsüz, derme çatma iman insanı doğru dürüst yaşamasını sağlayamaz.

Müslümanlığımız zorla kıyılan nikah gibi olursa, inancımızı yaşayamayız, ibadetlere sarılamayız. En önemlisi de İslam'ı temsil edemeyiz. Dindarlığımız, levha Müslümanlığından öte gitmez. Neticede kaybedenlerden oluruz.

Eğer kınayanların kınamasından korkmadan inancımızı temsil edersek, yüce Allah'ın lütfü, ikramı ve ihsanı bizimle beraber olacaktır.

i. Özet olarak Allah dostunun vasıfları:

Kur'an ve Allah Resulünün hadislerine göre Müslümanın vasıflarını şöyle özetleyebiliriz:

Her Müslüman bu ölçülere uyup uymadığına, bu kalıba sığıp sığmadığına bakmalıdır.

Kur'an-a göre vasıfları:

- Allah anıldığında kalbi ürperir.
- Her an Allah'ın huzurunda olduğunu unutmaz.
- Sadece Allah'tan korkar.
- Ancak Allah'a güvenip, Allah'a dayanır, beklediğini Allah'tan bekler.
- Namazlarını dosdoğru kılar.
- Allah'ın verdiği rızıktan Allah yolunda harcarlar.
- İyiliği emrederler, kötülükten sakındırırlar.
- Allah'a noksansız itaat ettikleri gibi peygamberine de itaat ederler.
- Sabrederler. Bela ve musibetler karşısında isyan etmezler. Başkalarına da sabrı tavsiye ederler.
- Boş şeylerden yüz çevirirler.
- Irzlarını, namuslarını korurlar.
- Mütevazı yaşarlar, kötüler çatarsa, yumuşak söz söylerler.
- Hiçbir şeyi israf etmezler. Ne cimrilik ederler ne de saçıp savururlar.
- Kula kulluk etmezler, ömürlerini boşa geçirmezler.
- Hiçbir şekilde zina etmezler.
- İçki içmezler.
- Faiz yemezler.
- Asla yalan söylemezler.
- Gurur ve kibirden hoşlanmazlar.
- Rüşvet alıp vermezler.
- Kimseye iftira etmezler, asla gıybet etmezler.
- Az da olsa haram yemezler. Şüpheli şeylerden kaçarlar.

- Kimseye zulüm ve haksızlık etmezler.
- Ecelini rızkını onun bunun elinde aramazlar.
- Yalnız Allah'a dayanıp, Allah'a güvenirler.
- Beklediklerini ancak Allah'tan beklerler.

j. Hz. Peygamberin hadislerine göre Allah dostunun bazı vasıfları:

- Müslüman, herkesin kendisinden emin olduğu, güvendiği kimsedir. Herkesle iyi geçinir.
- Hayır işler peşinde koşar, her zaman hayır üzerinedir.
- Müslüman Müslümanlara külfeti, zahmeti ve ihtiyacı az olandır.
- Müslüman müslümanın kardeşidir. Kardeşini terk etmez.
- Kul hakkına riayet eder.
- Görevinde kusur etmez.
- Kanaatkardır.
- Sünnet üzere yaşar, farzlardan vaciplerden asla taviz vermez.
- Hatasını hemen tamir eder. Bir hata yaptıysa hemen tevbe eder. Aynı hatayı bir daha işlemez. Yılan deliğine iki defa oturmaz.
- Her hali ile faydalıdır.
- Müslüman, kimseyi hor görmez.
- Normal zamanlarda "Ben Müslümanım", ortalık biraz karışınca toz duman . böyle Müslüman olmaz. Pısrıklık, korkaklık, tepkisizlik ve ilgisizlik müslümanın vasfı olamaz. İslam, bütün hayatımızı kapsamadıkça hakiki Müslüman olamayız.

Akif, Müslümanlara bakıp

"Kaç hakiki Müslüman gördü ise, hep makberdedir.

Müslümanlık, bilmem amma galiba göklerde" demiş.

- Müslüman, farklı insandır. Farklı düşünür, farklı şayar.
 - Müslüman kimsenin kötülüğünü istemez. Yaratılanı yaratandan ötürü sever.
 - Her işte Allah'ın rızasını arar. Hedefi, iyi kul, iyi ümmet olmaktır.
 - İslam, Hindi, Ebu Süfyanı, vahşiyi, Ömer'i değiştirdiği gibi, "Müslümanım" diyen herkesi değiştirmelidir. Değişmeden Müslüman olunmaz.
 - Müslüman, dünyayı ahiretin tarlası olarak görür.
 - Her şeyin kendisi için imtihan olduğunu bilir.
 - Müslüman, acze düşüp başkalarını taklit etmez. Örnek olur. Başkaları ona özenir, başkaları onu taklit eder.
 - Müslüman, hem etki, hem de tepki insanı olmadan kurtulamaz. Çünkü Allah kuluna:
 - Benim için ne yaptın diye hesaba çekecek. Kul:
 - Namaz kıldım, oruç tuttum, hacca gittim, şunu yaptım, bunu yaptım" diyecek. Allah:
 - Bunlar benim için değil, bunlar senin içindir. Bunlar, kendi nefsinin kurtarmak için yaptığın ibadetlerdir. Ben, benim için yaptıklarını soruyorum. Benim için ne yaptın? Diyecek. Kul:
 - Senin için olanlar hangileridir ya Rabbi? Diyecek.
 - Benim için yapılan, benim kullarım için yapılandır. Sen benim kullarım için ne yaptın? Hangi fedakarlıkta bulundun? Hangi hizmette ne kadar payın var? Cevabını alacak.
 - "Müslümanım" demek Kur'an-a göre yaşamak demektir. Kötülüklerden hicret etmek demektir.
 - Müslüman, Allah rasülüne biat eden kimsedir.
- Müslüman peygambere uyar. Onu red etmez. Muhammed ümmetinden ise sünneti yerine getirir.
- Bir hadislerinde peygamberimiz: "Ben kıyamet günü ümmetime şefaet edeceğim. Bu sırada ümmetimin arasından bazılarını zebaniler tutup tutup cehenneme atacak. Ben:
- Onlar benim ümmetim ya Rabbi! Diyeceğim. Allah bana:
 - Onlar senden sonra ne yanlışlıklar yaptılar bir bilsen, diyecekler der.

- Müslüman, kendini kabir ehlerinden sayar. Peygamberin: “Ölmeden önce ölünüz” buyurması bundandır. Sorun nefsinize, Müslüman doğdunuz, Müslüman ölmeye hazır mısınız?

- Çocuklarını Allah’a isyan içinde görüyoruz. İslam fitratı üzerine yaratılan kimse böyle mi olmalı?

- İslam fitratı üzerine doğan ve bize emanet edilen yavrularımızı ne yaptık? Ne hale getirdik bakın...

- “Müslümanım” diyenlerin bazılarını, neden her işinde Müslüman göremiyoruz?

- İki dinli bir toplum haline geldik: 1. Allah’ın dini 2. Hayatımıza uydurduğumuz din. Cenazelerde, savaşta, ve ölülerimiz için okutulan mevlitlerdeki din anlayışımız Allah bize böyle bir din göndermedi. Bu anlayışla İslam’ın övdüğü bir kimse olamayız.

Bakın, cenneti kim hak eder: “Rab olarak Allah’ı, din olarak İslam’ı ve peygamber olarak Muhammedi seçip beğendim diyen kimse, cenneti hak etmiştir.” (Ebu davut Vitir: 26)

Allah ne diyor: “Sizin için din olarak İslam’ı seçtim” (Maida: 3)

- “Kim İslam’dan başka din ararsa, bilsin ki, o din asla kabul edilmez” (Al –i imran: 85)

Ne mutlu Allah’a kul Muhammed (as)a ümmet olana!..

- Yavuz Sultan Selim son anlarını yaşıyordu. Vefatı anında Hasan can kendisine:

- Allah ile olunacak zamandır sultanım! Deyince Yavuz Sultan Selim:

- Ya bizi şimdiye kadar kiminle bilirdin, diyordu. Şimdi soralım: - Ya biz kiminleyiz? Ya Rabbi! Sana yürümeye hazırım, diyebilecek miyiz. Bugüne kadar yaşadığımız kaç saatimizi, kaç günümüzü, ya Rabbi, bunu senin için yaşadım, diye Allah’a sunabiliriz?

- Müslüman hayırlı bir ömür yaşar. Allah’tan hayırlı ömür diler. Ne kadar yaşadığına bakmaz, neler yaptığına bakar.

- Kur’an-ın muhatabı insandır. İnsan İslam’la, Kur’an-la yetinmeli, hayatını İslam’la yönetmelidir. İslam, en ideal yaşama biçimidir. İslam, yaşanmasın isteniyor. Bizi dinden, dini bizden ayırmaya çalışıyorlar. Yaşanmayan din istiyorlar. Bugüne kadar İslam’ı bize telkin ettikleri gibi yaşadık. Gelin bundan sonra yeniden İslam’ı keşfedelim, yeniden iman tazeleyelim, yeniden Müslüman olalım. Gelin canlar, Allah’a yönelelim. Allah’ın Rasulüne tabi olalım, yeryüzünü tanzim etmekle görevliyiz, kendi ellerimizle yaptıklarımıza mahkum olmayalım.

İslam, hayatınızda olmazsa, hayatımızdan İslam'ı çıkarır atarsak geriye hiçbir şey kalmaz. O zaman cahiliye devrine döneriz.

Gelin Allah resulünü unutmayalım. Allah resulünü unutmak, ona tabi olmamak, mahşer yerini unutmaktır. Şefaati unutmaktır. Kurtuluşu reddetmektir.

- Müslüman demek, iyi insan, hayırlı insan demektir. Bunun için iyi insan iyi vatandaş olmaya ve hayırlı insanlar yetiştirmeye çalışalım.

Cenab –ı Allah hepimize iyi bir hayat yaşamak nasip etsin. Hayırlı bir sonla hayatı noktalamak nasip etsin. Son nefesinde kelime –i şehadet getirerek bu dünyadan ayrılmak ve kurtulmak nasip etsin. Cennet nasip etsin inşallah.

Din, Allah'ın insan için belirlediği dünya düzenidir. Dünyada huzur Cenab–ı Allah'ın koyduğu prensiplerle ve Allah'ın talimatıyla elde edilir. Ahiret saadeti de, dünya saadetine bağlıdır.

Dünyada iman yönünden insanlar üçe ayrılır. İnsan hangi guruptan olduğunu anlaması için yaşayışına ve yaptığı işlere göz atması yeterlidir. Nasıl yapıyor, kime benziyorsa ondandır.

Müslüman, farklı bir insandır; farklı yaşar, farklı düşünür.

Allah resulünün tebliğinin özü şudur: “Müslüman ol kurtul”

Bir gün peygamberimiz ashabına şöyle der:

- Size işin aslını haber vereyim mi?

- Evet ya Rasulellah, denilince Allah rasülü:

- İşin başı ve aslı imandır, İslam'dır. (Tirmizi İman: 8) der.

Kurtulabilmemiz için Cenab –ı Allah Kur'an-da: “Allah'ın ipine sarılın ayrılmayın” buyurmuş. Allah'ın ipi nedir? Kur'an-dır, İslam'dır.

İslam, sadece dünya veya ahiret dini değildir. Hem dünya hem ahiret dinidir. İnsanın hayatını ve ölümünü anlamlı kılan tek dindir.

İslam, ferdi kurtuluşu kurtuluş saymaz. İslam'ın hedefi başkalarının da kurtuluşudur. Kurtuluş da dindedir. Bir yazar şöyle diyor: “Bir şehri Allah korumuyorsa, bekçi boşuna bekler.”

Güzelliklerin kaynağı İslam'dır. İslam, kötü olmaya kötülük yapmaya manidir. İnançlı insan yalan söylemez, hırsızlık yapmaz, rüşvet almaz, hak yemez...

Unutmayalım İslam, Ömer’i nasıl değiştirdiyse, herkesi her zaman değiştirecek güçtedir. İstersek bizi de değiştirir.

İman denilen nimet, hidayet işidir. Ebu Talip, inanmak istemiş, “Kureyş kadınları ne der” diyerek inanmamıştır. Ebu Cehil bütün gerçekleri bütün açıklığı ile görmüş, gene de inanmamıştır. Firavun, inanmakta geç kalmıştır. Şeytan ise imanı geciktirmiştir: “Ben sonunda inanıveririm” demiştir. Biz geç kalmamaya çalışalım...

“İman ettim” diyen başka başka olmaz. Faziletlerle rezaletleri birbirine karıştırmaz.

Sonuç olarak:

Burada Cenab –ı Allah’ın sevdiği bir kul nasıl olunur? Sorusuna cevap aradık. Gördük ki, dinin emirlerini yerine getirmemiz haramlarından kaçınmamız bizi Allah’a yaklaştırıyor ve Allah’ın bizi sevmesine neden oluyor.

Yasaktan, haramdan günahattan kaçınmamak ise bizi Allah’tan uzaklaştırıyor ve Allah’ın bizi terk etmesine neden oluyor, bizim sıkıntıya düşmemize, rızığımızın daralmasına neden oluyor. Hani Musa Peygamber zamanında kuraklık oluyor. El birlik yağmur duasına çıkılıyor, yağmur yağmıyor. Musa peygamber Allah’a niyazda bulunuyor.

- Ya Rabbi, dua ediyoruz, yağmur yağmıyor? Diyor.

- İçinizde bir günahkar var, deniliyor...

Kur’an-da Hicir şehrinin dokuz yaramaz yüzünden helak olduğu bildiriliyor.

Rahmet de cezada bizim yüzümüzündür, işlerimiz yüzündendir. Bazen de iyiler yüzünden esirgeniriz, rahmete nail oluruz.

Kul azmayınca Allah yazmaz.

Kur’an-da: “Allah kimseye zulmetmez, insanlar kendi kendilerine zulmederler, sıkıntının belanın gelmesine neden olurlar.” (Yunus: 44) denir.

Biz iyi bir kul olsak Allah bize göğün gürültüsünü, yerin sarsıntısını hissettirmezdi. Yolda melekler önümüze geçer bizimle musahafa ederdi.

İyi bir kul olmak için sık sık kendimize: “Allah beni niçin yarattı, benden ne istiyor, hayatın gayesi nedir? Diye sormalıyız.

Dünyaya eğlenmeye, zevk almaya mı geldik?

Cenab –ı Allah: Dünya hayatı oyun ve eğlenceden ibarettir, eğlence için yaratılmadınız.” İkazında bulunuyor.

Bu dünyaya ağlaya ağlaya geldik, öyle yaşamalıyız ki ağlata ağlata giderken kendimizde gülmeliyiz.

Eğer dünyada çok gülersek, gözyaşı dökmezsek, sonuçta ağlayanlardan oluruz. Dünyada ağlamayanı Allah ahirette ağlatır.

Dünyada çok gülmek kalbi karartır. Kalp göz yaşı ile yumuşar. Tevbe gözyaşı ile edilir. Dua gözyaşı ile kabul olur. Günah kirleri gözyaşı olmadan temizlenmez.

Kur'an okuyan birine peygamber: "Hani gözyaşın? Demiştir. "Eğer benim bildiğimi bilseydiniz, az güler çok ağlardınız, evlerinizde rahat yatamazdınız" buyurmuş.

İyi bir Müslüman olmak hem çok kolay, hem de çok zordur. İnsan hangi kapıyı zorlarsa kendisine o kapı açılır. Hangi yola düşerse farklı yerlere varır.

Rabbim hepinizi, hepimizi iyi kul, iyi Müslüman olmamızı sağlasın ve kurtulanlardan etsin inşallah.

E. MÜSLÜMAN İYİ HUYLU OLUR

Ahlak, huy demek, davranış ve düşünüş biçimi demektir. Alışkanlıklar demektir.

Huyar: iyi, kötü diye ikiye ayrılır.

Yaratıcı iyi şeyleri de yaratır. Kötü şeyleri de yaratır. Fakat kötülüğe asla razı olmaz. Kul, iyi ile kötü arasında tercih eder. Bu konuda hürdür.

Kötülük, kader değildir. Allah kötülükleri haram kılmış, günah saymış yasaklamıştır. Allah kimseye zulmetmez, insan kendi kendine zulmeder.

İnsan, hareketlerinde hür olduğu için, dünyada yaptıklarından dolayı hesaba çekilecektir.

Ahlakın, inançla ibadetlerle yakından ilgisi vardır. Ahlakın kaynağı dindir. Allah'ı olmayanın ahlakı olmaz. Son zamanlarda her şeyde olduğu gibi, ahlak erozyonu yaşanıyor. Herkes şikayetçi, şikayetçi olmayan yok. İşveren şikayetçi, işçi şikayetçi, satıcı şikayetçi alıcı şikayetçi, hizmet eden şikayetçi, hizmet gören şikayetçi, millet şikayetçi, vekil şikayetçi. Hülasa memnun kimse yok.

Bütün insanlık, korkunç bir ahlak bunalımı içindedir. Avrupa'da doğan her üç çocuktan biri evlilik dışıdır. Bazı ülkelerde evlilik dışı hayat, evliliğin önündedir. Medeni

sayılan ülkelerde taciz, tecavüz, ırz namus emniyetini ortadan kaldırmıştır. Suçlu çocuk sayısında müthiş bir patlama vardır.

Newyork'ta dünya milletlerini Tanıma Enstitüsünün 1987 genel kurulunda Türkiye'de aile yapısını yıkmak için TV ile Türk ahlakının çökertilmesi kararı alınmıştır.

Şer güçler her zaman görev başındadır. Geçenlerde ırz edep, haya ve namus gibi kelimelerin kanundan çıkarılması için mecliste bir gurup çağdaş kadın, 44 sayfalık dosya dağıtmıştır.

a. AHLAK İKİYE AYRILIR:

1. GÜZEL AHLAK:

Allah Resulü şöyle buyurur: “İyilik, kalbin huzur duyduğu şeydir. Kötülük ise kişiyi azdıran, arsızlaştıran davranışlardır.”

- “Güzel ahlak, Allah'ın ahlakıdır.” (Seçme Hadisler: 1)
- “Ey muaz! İnsanlara karşı ahlakını güzelleştir.” (Age: 5)
- “En hayırlınız, ahlakça en güzel olanınızdır.” (Age: 6)
- “Doğru ol, ahlakın güzelleşsin.” (Age: 38)

Güzel ahlaktan mahrum olan, bütün hayırlardan mahrum olur. Güzel ahlakının derecesini allah yükseltir.

İslamın hedefi üstün ahlaktır. Allah islam peygamberi için: “Şüphesiz sen yüce bir ahlaka sahipsin” (Kalem: 4) demiştir.

Bunun yanında, allah Rasulü de: “Ben üstün ahlakı tamamlamak için gönderildim” demiştir.

Ahlak, doğumdan ölüme bütün hayatın her safhasında lüzumlu olan şeydir. Herkese de lazımdır.

Kısaca islamın temeli güzel ahlaktır, hedefi de güzel ahlaktır. Müslüman da ahlakı güzel olandır.

Sözün özü, güzelahlak fayda ve hayır temeline dayalı olan ahlaktır.

2. KÖTÜ AHLAK: Zararlı ve faydasız olan huydur.

İnsanda kötü olmama ve kötülük yapmama gücü vardır. İslama göre her doğan temiz doğar. Kur'an-da şöyle buyrulur:

- “Kim iyilik yaparsa, kendi lenihe yapmış olur. Kim de kötü bir iş yaparsa, kendi aleyhie yapmış olur.” (Fussilat: 46)

Allah Rasulü: “Birşeye yumuşaklık girerse, o şeyi süsler. Bir şeye de sertlik girerse, onu kötüleştirir.”

- “Kıyamet günü insanların en kötüsü, ahlakı kötü olandır.”

- “Kötü ahlak, sirkenin balı bozduğu gibi ameli bozar.” (Ramuz: 97/4)

- Maida: 2 de: “Sakin günah ve kötülükte yardımlaşmayın” buyrulmuştur.

- “Allah kötüyü ve kötülüğü emretmez.” (A'raf: 28)

- “Eğer şeytanın fitlemesi seni dürterse, hemen alaha sığın” (A'raf: 200)

- “Başınıza gelen musibet, kendi ellerinizle işledikleriniz yüzündendir.” (Şura: 30)

- “Allah insanlara hiçbir şekilde zulmetmez, fakat insanlar kendilerine zulmederler.” (Yunus: 44)

Netice olarak; kötülüğü seçen de işleyen de ve kötü olan da insanın kendisidir.

b. AHLAK DEĞİŞİR Mİ?

İnsan ahlakı ve bütün alışkanlıklarını sonradan kazanır. Çevresinden etkilenir.

İnsan doğuştan ahlaklı ve ahlaksız değildir. Aksi bir durum olsaydı cezanın, mükafatın, cennetin, cehennemnin bir anlamı olmazdı. Adaletsizlik olurdu. Zulüm olurdu. Kula itiraz hakkı doğardı.

Kur'an-da sünnette yap yapma emirleri vardır. Haram helal ölçüleri vardır.

Bir hadiste: “Ahlakınızı güzelleştirin” buyrulmuştur.

Cenab –1 Allah insanı yaratmış, ona akıl vermiş, irade vermiş peygamber ve kitap göndermiştir...

Bütün hayvanlar bile ehlileştiriliyor, terbiye ediliyor...

Hapse girip çıkan nice insanın değiştiğini, tevbe etenlerin düzeldiğini görüyoruz.

Nasıl bir hastalık tedavi edilebiliyorsa, insandaki kötü ahlak da iyileştirilebiliyor.

c. AHLAKIN KAYNAĞI

Ahlakın kaynağı dindir. Korkunun, baskının kanunun kanun adamının koyduğu ahlak kuralları hem geçici hem de deşışkendir. Böyle kurallara insanlar isteyerek uymazlar.

Kanunların uygulanması da apayrı bir konu. Napolyon der ki: “Ahlakın olmadığı yerde kanun bir şey yapamaz.”

Kanun, insanların düşünce ve niyetleriyle ilgilenmez.

Kanun, bilirse bulursa ve yakalarsa cezalandırır. Bazen suçsuz insanı bile cezalandırır, yanılabilir.

Kanun, iyiliğe teşvik etmez. “Ahlaklı olun” demez.

Ahlaklı olmayı emreden, bunun için kurallar koyan, ahlaklıya mükafat veren dindir. Din karşılıksız iyiliğı emreder. Din, faydacı insan olmayı insanı olgunlaştırmayı emreder. Her zaman her yerde ahlaklı olmayı emreder.

- “Kendisi için istediğini başkası için istemeyen kamil mü’min değildir” der.

- “Müslüman, elinden dilinden başkalarının emin olduğu kimsedir” der.

-“En hayırlınız insanlara en çok faydalı olanınızdır” der.

Dinde ölçü: “Allah biliyor allah görüyor, allah soracak” olmalıdır.

J. J. Reussseau’nun dediğı gibi: “İnsan, allaha inandığı ölçüde faziletlidir.”

Emil adlı eserinde de: “Allaha inanmadan da bir insanın faziletli olabileceğini zannediyordum. Ne kadar yanılmışım” der.

Ahlak, yaptırım gücünü dinden alır.

Kant’ın dediğı gibi “Eğer din olmasaydı, insanlar onu icat ederlerdi.”

İslamda ibadet, insanı kötü ahlaktan ayıramıyorsa o ibadet ibadet sayılmaz.

d. AHLAKLI KİMSENİN VASIFLARI

- Kendisine nimet veren ve iyilik gelmesine sebep olana şükreder, teşekkür eder.
- İyi ve hayır olan şeyleri hayat tarzı edinir.
- İnsani ve sosyal sorumluluklarını yerine getirir.
- Vefalı olur.
- Doğru dürüst davranır.
- Sabırlı hoşgörülü olur.
- Kendine ailesine ve başkalarına karşı görevlerini yerine getirir.
- Adildir, hak hukuka riayet eder. Güvenilirdir.
- Her türlü temizliği sever. Kötü alışkanlıklar edinmez.
- Boş şeylerle uğraşmayı sevmez.
- Güler yüzlü, tatlı sözlüdür.
- Dengeli davranır, dengeli yaşar.
- Tek kelimeyle sadece zararsız kimse değil, aynı zamanda faydalı kimsedir.

e. AHLAKSIZLIĞIN SEBEPLERİ NELERDİR?

- İnançsızlık veya inanç zayıflığı başta gelen sebeptir.
- Manevi değerlere bağlılığın zayıf olması.
- Eğitimsizlik, bilgisizlik.
- Fakirlik, işsizlik (Hadis: “Fakirlik küfür olaydı.”)
- Ahlaki çökünçü, yozlaşma.
- Suçlunun ceza görmemesi, cezaların caydırıcı olmaması.
- Suça götüren davranışların yayılması.

- Kötü örneklerin çok ve etkili oluşu.
- Yayın organlarının suça yöneltmesi ve özendirilmesi.
- Kötü arkadaşlar, kötü çevre vs...

f. NASIL İYİ HUYLU OLUNUR?

- İyi insan, iyi Müslüman olmakla ahirete inanmakla.
- Kendisini başkalarının yerine koymakla.
- Helal yiyip içmekle (Haram insanın mayasını bozar.)
- Çevrenin kötülüklerinden korumakla.
- Ahlaksızlardaki kötülüğün bir işe yaramadığına dikkatle.
- İyilikleri, güzel alışkanlıkları adet haline getirmekle.
- Boş ve manasız işlerden uzak kalmakla (Mü'minun: 3)
- "Rahmanın has kulları yer yüzünde tevazu ile yürürler. Kendini bilmezler. Onlara sataştığında incitmeden "selam" derler geçerler." (Furkan: 63) İyi Müslüman olmakla.
- "Boş sözlerle karşılaştıklarında vakar ile geçip giderler." (Furkan: 72)
- Hz. Peygamber: "Allahım senden sıhhat afiyet ve güzel ahlak dilerim" diye dua etmiştir.
- Hz. Peygamber: "Bir insan iyilik yaptığında sevinç, kötülük yaptığında üzüntü duyabiliyorsa, işte o gerçek mümindir."
- "Kötü şeyleri terk, kişinin Müslümanlığının güzelliğindedir." (Hadis)
- "İnsanlar hata eder. Hata edenlerin en hayırlısı ise tevbe edendir." (Tirmizi Kıyamet: 49) Hatada ısrar etmeyip terk etmekle.
- "Kendi elinizle kendinizi tehlikeye atmayınız." (Bakara: 195)
- "En kötü kul, nefesine kul olup da sapıklığa düşen kimsedir." (Tirmizi Kıyamet: 17) Nefsin esaretinden, şeytanın tuzaklarından uzak kalmakla iyi huylu olunur.

9. İYİ HUYLAR NELERDİR?

1. Verdiği nimetlerden dolayı Cenab –ı allaha hamd etmek, şükretmek yani kulluğunu bilmek, acizliğini bilmek.

Kur'an-da: “Eğer siz iman eder, şükrederseniz, Allah size neden azab etsin!” Allah şükre karşılık veren ve her şeyi bilendir. (Nisa: 147)

- “Siz beni ibadetle anın ki ben de sizi anayım. Bana şükredin, sakın bana nankörlük etmeyin.” (Bakara: 152)

- “Şükreden kendisi için şükretmiş, nankörlük eden de ancak kendisi için nankörlük etmiş olur.” (Neml: 40)

- “Şükrederseniz nimetimi arttırırım, nankörlük ederseniz azabım çok şiddetlidir.” (İbrahim: 7) buyrularak şükretmemiz emredilmiştir.

Şükredene Allah iyilik verir, kötülük vermez. Derdini arttırmaz.

2. Sabretmek: Cenab –ı Allahtan gelen herşeye razı olmak demektir.

Kur'an-da:

- “Sabır ve namazla allah'tan yardım isteyin.” (Bakara: 45)

- “Ey iman edenler! Sabredin.” (Al –i imran: 200)

- “Onlar öyle kimselerdir ki, Allah anıldığı zaman kalpleri titrer; başlarına gelene sabrederler, namaz kılarlar, kendilerine rızık olarak verdiğimiz şeylerden Allah için harcarlar.” (Hac: 35)

- Asr suresinde sabreden ve sabrı tavsiye edenlerin zararda olmadıkları bildirilir.

Derde sabır Allah'ın rızasını kazandırır.

Sabırla koruk helva olur.

Sabreden derviş muradına ermiş derler.

3. İyi niyetli olmak: Önce niyet iyi olacak. Bozuk niyetle iyiliğe ulaşamaz. Hz. Peygamber:

- “Müminin niyeti amelinden hayırlıdır.”

- “Ameller niyete göredir.”

Her konuda, herkes için iyi düşünmek, iyi niyetli olmak islam ahlakının temelini teşkil eder.

Niyet, iyi ise akibet hayır olur.

4. İffetli hayalî olmak: Hz. Peygamber:

- “Haya imandandır. Utanmıyorsan dilediğini yap” (Seçme hadisler: 66)

- “Haya hayır getirir.” (Age: 67)

- “Haya bir yerde bulunursa, Allah ona iffet verir. (Age: 71)”

- “Kim iffetli kalmak isterse, Allah onu güzelleştirir. ” (Ramuz: 389/7)

- “Ahlakı bozuk kimselerin evine uğramayın.” (Ebu Davut: 4928)

Baldızı Esmâ çocukken peygamberin yanına gelmişti ince elbise giymişti. Peygamber ona:

- “Ey Esmâ! Buluş çağına gelmiş bir kızın bu şekilde giyinmesi caiz değildir.” (Ebu Davut: Libas: 28) demiştir.

- “Ey İnsanlar! Haya etmiyorsunuz. Yemeyeceğiniz şeyleri topluyor, oturmayacağınız binalar yapıyor, yetişemeyeceğiniz hayaller kuruyorsunuz. Bunlardan utanmıyor musunuz?” (Ramuz: 495/6) buyrulmuştur.

Kur’an-da şöyle emredilmiştir:

- “Mü’min erkeklere, gözlerini harama dikmemelerini, ırzlarını korumalarını söyle. Mümin kadınlara da söyle gözlerini haramdan korusunlar. Namus ve iffetlerini korusunlar.” (Nur: 30 – 31)

- “Zinaya yaklaşmayın. Zira o bir hayasızlıktır ve çok kötü bir yoldur.” (İsra: 32)

Hz. Peygamber: “Ana ve babaya iyilik edin ki çocuklarınız size itaat etsin. İffetli ve namuslu olun ki, kadınlarınız da iffetli namuslu olsun.” (Seçme Hadisler: 143/11)

5. Ahde Vefa Göstermek:

Müslüman sözünde durur. Kur'an-daki emirler şöyle:

- “Ey iman edenler! Akitlerin gereğini yerine getirin.” (Maida: 1)

- “Verdiğiniz sözü yerine getirin.” (İsra: 34)

- “Anlaşma yaptığımız zaman, Allah'ın ahdini yerine getirin. Ve Allah'ı şahit tutarak ettiğiniz yeminleri bozmayınız.” (Nahl: 91)

- “Müminler, emanetlerine ve ahitlerine riayet ederler.” (Müminun: 8)

- “Ey iman edenler! Allah'a ve rasulüne hainlik etmeyin.” (Enfal: 27)

İlk yaratılıştta Rabbımız bize: “Ben sizin Rabbiniz değil miyim?” dedi. “Rabbımızsn” dedik. Kulluk için söz verdik...

Allah rasulü: “Münafiğin alameti üçtür: Söylediğinde yalan söyler. Söz verdiğinde sözünü yerine getirmez. Emaneti korumaz.” (R. Salihın: 2/692)

- “Emanete riayeti olmayanın imanı ve ahdi olmayanın dini yoktur.” (Ramuz: 463/3)

6. Doğru olmak: Söz ve davranışlarında doğru olmak:

Ziya Paşa: “İnsana sadakaf yanaşır görse de ikrah yardımcısıdır doğruların Hz. Allah” der.

Dürüstlük, manevi zenginliktir.

Kur'an-da:

- “Emrolunduğun gibi dosdoğru ol” (Hud: 112)

- “Ey iman edenler! Yapmayacağınız şeyleri niçin söylüyorsunuz. Yapmayacağınız şeyleri söylemeniz, Allah katında büyük bir nefretle karşılanır.” (Saf: 2 – 3)

- “Rabbımız Allaktır” deyip, daha sonra da dosdoğru olanlar var ya; işte onlara kıyamette korku yoktur ve onlar üzülmeyeceklerdir. Onlar cennet ehlidir... (Ahkaf: 13 – 14)

- “Doğrularla beraber ol.” (Tevbe: 119)

- “Rableri yanında sözü, özü doğru olanlar şehidlik mertebesine erenlerdir.” (Hadid: 19)

- “Rabbimiz Allahtır” deyip sonra dosdoğru yolda yürüyenlerin üzerine melekler iner. Onlara, korkmayın, üzülmeyin, size, vad olunan cennetle sevinin, derler. (Füsilat: 30)

- “Ey iman edenler! Allah’tan korkun ve dosdoğru söz söyleyin. Böyle yaparsanız, Allah işlerinizi düzeltir ve günahlarınızı bağışlar...” (Ahzab: 70 – 71) buyrulmuştur.

İmam –ı azamın doğru sözlülüğü, eşkiyayı utandırmış, eşkiyalıktan vezgeçirmiştir.

Hz. Peygamber (SAV) şöyle buyurur:

- “Aleyhinize de olsa dosdoğru ol.”

- “Allaha inandım” de, dosdoğru ol. (Müslim iman: 13)

- “Doğruluk iyiliğe, iyilik cennete götürür. İnsan doğru söyleye söyleye Allah yanında sadıklardan yazılır.” (Ramuz 103/4)”

- “Allah sizin suretlerinize ve mallarınıza bakmaz kalplarınıza ve amellerinize bakar.” (Müslim Birr: 34)

Kamil Mümin olmak için inandığı gibi yaşamak gerekir.

Mevlana: “Göründüğün gibi ol, olduğun gibi görün” der.

Müslüman, aleyhine de, zararına da olsa dosdoğru olan ve kıvırtmayan kimsedir. Çünkü; doğruların yardımcısı ALLAH’tır.

7. Hakkı söylemek:

Hz. Peygamber:

- “Haksızlık karşısında susan, dilsiz şeytandır.”

“Cihadın en üstünü zalim yönetici karşısında hakkı söylemektir.” (İbni mace, fiten: 21)

Hak, doğru gizlenmez. Gördün, gördün. Görmedim. Görmedim olmaz. Biliyorsan biliyorsun. Bilmiyorum olmaz.

Hakkı ayakta tutmanın, birilerin zarar görmesine sebep olmanın vebali büyüktür.

Hak söylenmez, haklının yanında olunmazsa iş zulme, yalana kadar gidecektir.

8. Adil olmak:

Adalet, eşitlik bir çok şeyin temelidir. Hz. Ömer(ra): “Adalet mülkün temelidir” demiştir.

- “Allah size, mutlaka emanetleri ehline vermemizi ve insanlar arasında da adaletle hükmetmenizi emreder...” (Nisa: 58)

- “Ey iman edenler! Adaleti titizlikle ayakta tutun. Kendiniz ana babanız ve akrabalarınız aleyhine de olsa Allah için şahitlik yapın...” (Nisa: 135)

- “Allah adaleti, iyiliği, akrabaya yardımı emreder. Çirkin işleri fenalık ve azgınlığı da yasaklar...” (Nahl: 90)

- “Allah adil olanları sever.” (Maida: 42) + (mümtehine: 8)

- “Günah ve düşmanlık üzerine yardımlaşmayın.” (Maida: 2)

Her konuda herkese karşı adil olunmalıdır. Hatta evlatlar arasında bile adil olunmalıdır.

- Yönetimde adil, karar adil olursa o toplum mutlu olur.

9. İyiliği emretmek kötülükten sakındırmak:

Hz. Peygamber: “İyiliği emretmeyen, kötülükten men etmeyen bizden değildir.” (Seçme hadisler: 218/35)

Cenab -ı allah peygamberine: “Sen af yolunu tut. İyiliği emret ve cahillerden yüz çevir.” (A’raf: 199)

- “O müminlerki, eğer kendilerine yeryüzünde iktidar verirse namazı kılarlar, zekatı verirler, iyiliği emreder ve kötülükten nehyederler.” (Hac: 41)

Lokman oğluna: “Oğulcuğum! Namazı kıl iyiliği emret, kötülükten vazgeçirmeye çalış...” (Lokman: 17) öğüdü hatırlatılmıştır.

İslamda banane yok. Her koyun kendi bacağından asılır yok. Gemisini kurtaran kaptan yok. Tek başına kurtuluş yok. İslamda güzel söz sadakadır. Öğüt vermek sadakadır. İnsanları kötülükten alıkoymak üzerimize farzdır.

Başkalarının hidayetine sebep olmanın sevabı büyüktür.

10. Hakka çağırmak: Doğruyu, güzeli anlatmak.

Cenab –ı Allah peygamberine şöyle diyor:

“Kullarıma söyle, sözün en güzelini söylesinler. Sonra şeytan aralarını bozar. Çünkü şeytan, insanın apaçık düşmanıdır.” (İsrâ: 53)

Musa peygambere de Firavun için:

“Tatlı söz söyle” diye emretmiştir.

Hz. Peygamber: “Ya hayır söyle, ya da sus!” buyurmuştur.

Bir hadislerinde de: “Din nasihattir” demiştir. Ayrıca:

- “Güzel söz sadakadır.” (R. Salihin: 2/697) buyurmuştur.

Asr suresinde: “Hakkı birbirine tavsiye edenlerin zararda olmadığı bildirilmiştir.”

11. Affetmek, hoşgörülü olmak.

Kur’an-da şöyle buyrulmuştur:

- “O takva sahipleri öfkelerini yutarlar ve insanları affederler. Allah böyle güzel davranışta bulunanları sever.” (Al –i imran: 134)

- “Bağışlayın Allah da sizi bağışlasın. Allah’ın sizi bağışlamasını istemez misiniz?” (Nur: 22)

- “Onlar büyük günahlardan ve hayasızlıktan kaçınırlar; kızdıkları zaman da kusurları bağışlarlar.” (Şura: 37)

- “Bir kötülüğün cezası, ona denk bir kötülüktür. Kim bağışlar ve barışı sağlarsa, onun mükafatı allaha aittir. Doğrusu o, zalimleri sevmez.” (Sura: 40)

- “Alçak gönüllü ol.” (Hıcr: 88) diye emredilmiştir.

Allah’ın affi gazabından daha büyüktür. Allah Resulü:

“Hiddet şeytandandır.” (Seçme hadisler: 88) buyurmuştur.

Allah, af edeni af eder.

12. Şefkat ve merhamet göstermek:

Allah Resulü: “Allah’a yemin ederim ki, cennete ancak merhametliler girer.” (Ramuz: 458/6)

- “Kıyamet günü bir kul Allah’ın huzuruna getirilir. Cennetlik bir sevabı bulunmaz. Allah: “Onu cennete koyun. Zira o aile fertlerine karşı merhametlidir.” (Age: 505/3) buyurur.”
Bir ayette de:

- “Eğer kaba ve katı kalpli olsaydın muhakkak ki, insanlar etrafından dağılıp giderlerdi.” (Al –i imran: 159) buyrulur.

Allah Resulü der ki: “Merhamet edene Allah da merhamet eder. Yerdekilere acıyınız ki, göktekiler de size acısın. Merhamet etmeyene merhamet olunmaz.” (Seçme Hadisler: 218/33 – 34)

Yumuşaklık, güzel davranmak, acımak Müslüman’ın vasıflarındandır.

“İnanırım” diyen gerçekten inanmış ise İslam’ı yaşamak ve İslam ahlakı ile ahlaklanmak zorundadır. Değilse müslümanlık iddia ile olmaz. Sözde olmaz özde olur.

13. Güler yüzlü, tatlı dilli olmak: Kabalıktan uzak olmak.

Peygamberimiz, güler yüzlü tatlı dilli idi. Şerlikten, kabalıktan hoşlanmazdı.

Kur’an-da: “İnsanlara güzel söz söyleyin.” (Bakara: 83)

- “Güzel söz ve bağışlama, arkasından incitme gelen sadakadan daha iyidir.” (Bakara: 263)

- “Habibim sen Rabbinin yoluna hikmet ve güzel öğütle çağır...” (Nahl: 125)

- “Kullarıma söyle sözün en güzelini söylesinler.” (İsra: 53)

- “Firavuna güzel söz söyleyin. Belki o aklını başına alır veya korkar.” (Taha: 44) buyrulur. Bir hadiste de:

- “Yumuşaklıktan mahrum olan, her hayırdan mahrum olur.” (Seçme Hadis: 80)

Atalarımız: “Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır” demişlerdir.

Enes (ra): “On yıl hizmetinde bulundum peygamber bana öfkelenmedi” der.

14. Kolaylık sağlamak, kolaylaştırmak:

İslam kolaylık dinidir. Zorlama yoktur. İnsanın gücünü zorlamaz.

- “Allah sizin için kolaylık ister. Zorluk istemez.” (Bakara: 185)

Hiz. Aişe şöyle der: “Allah Rasulü iki durumdan birini seçmek gerektiğinde eğer kötü değilse, mutlaka kolay olanını seçerdi.” (Buhari Edep: 80)

- “Kolaylaştırınız, güçleştirmeyiniz. Müjdeleyiniz nefret ettirmeyiniz.” (Seçme hadisler: 76/3)

Ah, eşimize, çocuklarımıza, başkalarına böyle davranabilsek...

15. Başkalarının kusurunu örtmek bağışlamak:

Peygamberimizin haber verdiğiine göre; dünya da başkalarının kusurlarını örtenin ahirette de kusurunu Allah örtecektir. Başkalarının kusurlarını teşhir edenin de Allah kusurlarını açığa vuracaktır.

Nur suresinin 22. ayetinde: “Allah’ın sizi bağışlamasını ister misiniz? Allah çok bağışlayandır. Çok merhametlidir.” Denir.

Allah kusurlarımızı yüzümüze vursaydı, yüzümüze bakılır mıydı?:::

16. Ölçülü konuşmak: Prensipli yaşamak.

Atalarımız: “Az ye, az uyu, az konuş” demişlerdir. Bu aynı zamanda dinin temel prensipleridir.

“Çok söz yalansız olmaz.” Denmiştir.

“Büyük lokma yut, ama büyük konuşma” derler.

“Söz gümüşse, sükut altındır” demişlerdir.

Hep kendinden bahsetmek, başkalarına söz hakkı vermemek, başkalarının soğumasına neden olur.

Gerektiğinde konuşmak en uygun olanıdır.

“Biliyorsan konuş faydalansınlar. Bilmiyorsan sus insan sansınlar” diye bir söz var.

Aslında bütün bu ihtiyacımız olan şeyleri Allah Resulünün sünnetinde bulmamız mümkün. O'nu anlasak, uysak problem kalmayacak.

17. Cömert olmak başkalarına yardım etmek:

Hz. Peygamber:

- “Allah cömerttir, cömertleri sever.”

- “En hayırlınız başkalarına faydalı olanınızdır” demiştir.

İslam’da Allah’ın kullarına faydalı olmak esastır.

Hz. Ali (ra) ın dediği gibi para harcanmadan faydası dokunmaz.

Şeytan, fakirlikle korkutarak cömertliğin önüne geçmek ister. Kur’an-da: “Eli sıkı olma; büsbütün eli açık da olma. Sonra kaybettiklerinin hasretini çekersin.” (İsra: 29)

Cömertlik Müslüman’ın vasfıdır. Peygamber cömertti, sahabe cömertti. Allah cömerttir, cömertleri sever.

18. Sır saklamak:

Hz. Peygamber:

- “Kıyamet gününde derecesi en fena olan eşinin sırrını yayandır.” (R. Salihin: 2/688)

- “Ev halkından izinsiz olarak evin içine bakanın gözünü patlatmak helâl olur.” (Kardavi, Helal Haram: 328)

- “Kendini sevmeyen bir topluluğun sözlerini dinleyen kulağına erimiş bakır dökülür.” (Age.)

İslam’da günah bile gizlenir. Açıktan işlemenin günahı daha çoktur.

Başkalarının sırrını yaymak günahdır. Hele emanet edilen bir sırrı yaymak hainliktir.

Peygamberimiz, evli bir kimsenin gönlünün aktığı bir kimseye ait durumu gizlerse cennet vaat ediyor.

Bir de insanın ulaştığı manevi mertebeleri, güzel rüyaları saklaması lazımdır.

19. Kanaatkar olmak:

Aç gözlü olmamak gerekir.

Kanaatkar olmak verilenle ve var olanla yetinmek İslam ahlakındandır.

Var olana, Allah'ın ihsanına şükredilirse rabbim ihsanını arttırır.

Gözünü dünyaya dikenleri, sabah dünya kaygısı ile uyananları Allah sevmez.

İnsan bu dünyadan sümüklü mendilini, kirli çorabını bile götüremiyor.

Hırs devamlı insanı rahatsız eder.

20. Çevresine iyi örnek olmak, iyi çığır açmak.

Peygamberimiz: “Söyleme yap” diyor.

Başkalarını etkilemek istiyorsak en güzel tebliğ yolu örnek olmaktır.

Müslüman, örnek insandır. Görünümü ile hareketleri ile Allah'ı peygamberi hatırlatır, güzel duyguların oluşmasına neden olur.

Çığır açmak, güzelliklerin, iyiliklerin ömrünü uzatmaktır. İyilikleri ahirete taşımaktır.

Açılan çığır devam ettiği müddetçe sevap vardır.

Eğer kötülüğe çığır açıldıysa, günah da devamlıdır. İşleyenlerin günahı kadar çığır açana yazılır.

21. Günahı kaçmak:

Günaha düşerim korkusu, haram yerim endişesi duymayan, dikkat etmeyen, şüpheli şeyleri terk etmeyen günaha düşer.

Her günah kalpte siyah nokta oluşturur...

Günah, Allah'la arada perde oluşturur...

Hiçbir günah küçük görülmemelidir...

Günahta ısrar, en büyük günahtır. Çünkü başka günahlara götürür.

Müslüman günahına pişman olur, tevbe eder ve bir daha ona dönmez.

Müslüman, günah adamı değil sevap adamıdır. Yani Müslüman, günahı sevmez. Günahtan tiksindir, kaçınır. Günah onu rahatsız eder.

22. Tepki göstermek:

Pısrık, korkak, nemelazımcı Müslüman olmaz.

Müslüman, iyiye taraf, destek olan ve kötülüğe de tepki gösterendir.

Peygamberimiz: “Haksızlık karşısında susan dilsiz şeytandır” demiştir. Bir başka hadiste de şöyle demiştir:

- “Bir kötülük gördüğünüz zaman elinizle yok edin. Değilse dilinizle yok edin. O da olmazsa kalbinizle buğzedin. Bu ise imanın en zayıf noktasıdır.”

Kötüye, kötülüğe tepki göstermemek destek olmaktır. Mühlet vermektir.

Şöyle denebiliyor: “Bana dokunmayan yılan bin yıl yaşasın.” Ne kadar yanlış...

23. Başkalarına saygı göstermek:

Hiz. Peygamber, Mekke'nin fethinde Hiz. Ebubekir babasını getirmişti. Ona: Bu ihtiyarı niçin rahatsız ettin. Ben onun yanına giderdim. Demişti.

Bir toplum yaşlılar ve sabi çocuklar yüzü suyu hürmetine rızıklandırılır.

Yaşlılar dua ağacımızdır. Onların hayır duası alınmalıdır.

İslam, küçüğe sevgi, büyüğe saygı emreder.

Peygamberimiz: “Yaşlılara saygı gösterene Cenab-ı Allah ihtiyarlığında saygı gösterecek, hizmet edecek kimseler halk eder.” Buyurmuştur.

İnsanı sevmek, saygı duymak inancımızın gereğidir. Yunus: “Yaratılanı severiz, yaratandan ötürü” demiştir.

Başkalarına saygı duymak, insanın mükemmel Müslüman oluşundandır.

24. Selam vermek selam almak:

Kur'an-da: "Bir selamla selamlandığınız zaman, siz de ondan daha güzeli ile selamlayın; yahut aynı ile karşılık verin." (Nisa: 86)

Hz. Peygamber: "Önce selam sonra kelam". demiştir.

Selam verilmesi gerekenlere selam vermek,hal hatır sormak hem dini, hem de insani görevdir.

Selamlaşmak, dualaşmaktır.

Selam vermek sünnet, almak vaciptir. Ciddi bir şekilde verilip alınmalıdır.

25. Meşru olan davete icabet etmek:

Davete icabet sünnettir.

Atalarımız: "Davet edilen yere erinme, davet edilmeyen yerde görünme" demişlerdir.

Ortam meşru ise, davet eden meşru iş yapıyorsa, o davete gidilir.

Ziyaretleşmek, ikramlaşmak dinimizin emridir.

Meşru olmayan yere de gitmemek sünnettir. Komşu hakkının ve akraba hakkının önünde Allah'ın hukuku vardır.

26. Ailesine karşı iyi davranmak:

Allah: "Ailenizle iyi geçinin." (Nisa: 19) diye emrediyor.

Hz. Peygamber de: "İmanca en mükemmeliniz ahlakı güzel ve kadınlarına karşı iyi olanınızdır." (Seçme Hadisler: 181/77)

- "Mazeret olmadan kocasından kendisini boşamasını isteyen kadına cennetin kokusu haramdır." (Seçme Hadisler: 185/84)

- "Kocasını razı olduğu halde ölen kadın cennete girer." (Age: 191/93)

- "Kocasından uzak kalan, kendini uzak tutan kadına melekler lanet eder." (Age: 191/94)

- "En şerliniz kadını döven kaba erkeklerdir."

İslam'da ne hanım dövülür, ne çocuk dövülür, ne de ana baba dövülür. Allah Kur'an-da "öf" bile deme diyor.

27. Kötülüğe karşı iyilik yapmak:

Kötülüğe kötülük, herkesin işidir. Hayırdan nasibi olmayan, kötülük düşünür. Kötülük yapar. Kur'an-da şöyle buyrulur:

- "İman sahipleri kötülüğü iyilikle savarlar." (Kasas: 54) "Kötülükten yüz çevirirler, kendini bilmezleri arkadaş edinmezler, muhatap saymazlar." (Kasas: 55)

Ahlaklı adaletli ve ölçülü davranmak, iman sahiplerinizin işi olarak bildirilmiştir.

İslam'da intikam almak yoktur.

Hz. Peygamberin davranışı, müşriklerin Müslüman olmasını sağlamıştır.

28. Her zaman Allah rızasını gözetmek:

Müslüman, şahsi menfaat istemez, Allah'ın rızasını ister. Allah'ın sevmediği huyları terk eder.

İman sahibi:

- Allah'ı sever.
- Emrini sever.
- Sevdiğini sever, sevmediğini sevmez.
- Rızasına uygun yaşar. Allah'ın sevmediklerini terk eder.

Müslüman, her işinde, ibadetinde Allah rızasını gözetir. Allah rızasını ister. Yaptığını Allah rızası için yapar, terk ettiğini de Allah için terk eder. Bir işte Allah rızası yoksa, ondan uzak durur.

Bir insan hem Allah'ı hem de şeytanı memnun edemez. Bir işte nefis varsa, şeytanın arzusu varsa, Allah rızası yoktur.

Her Müslüman zaman zaman sormalıdır:

- Allah için ne yaptım?

- Allah için neyi terk ettim?
- Allah için geçirdiğim ne kadar zamanım var?
- Allah için ne verdim, ne aldım?
- Allah'a ne götüreceğim?

29. Haya sahibi olmak.

Hayasızlık korkunç hastalıktır. Hayasızlıklar karşısında “Edep yahu” dendiğini duyuyoruz.

Peygamber (SAV):

- “Haya imandandır.”
- “Utanmıyorsan dilediğini yap.”
- “Haya hayır getirir.” (R. Salihin 684 – 685) demiştir.

İman zayıf, iman sözde olduğundan hayasızlık arttı, müstehcenlik arttı, sapıklık arttı. Utanmayan dilediğini yapıyor. Hayasızlık kirlilik getiriyor. Hatta bekairetten, iffetten, hayadan, ahlaktan rahatsız olanlar oluyor.

Haya, insanlardan sıyrılıp gittiği zaman insanda hayır kalmıyor, yaptığı işte de hayır kalmıyor. Peygamber hayasız birine “Eğer utanman yoksa git dilediğini yap” demiştir. (K. Sitte: 5/291)

Bir hadislerinde de peygamberimiz, müminden bahsediyor:

“Mümin, ayıplayıcı, lanetleyici, kötü ve kaba sözlü ve hayasız değildir.” (K. Sitte: 14/532)

Kötülük ve hayasızlık konusunda da:

“Kötülük nerede bulunursa, onu mutlaka çirkinleştirir. Haya da bir şeyde bulunursa, onu mutlaka güzelleştirir.” (Seçme hadisler: 71)

Hz. Ömer ne diyor bakın; “Çok gülenin heybeti azalır. Şakacı olanlar bu yüzden hafife alınır. Çok konuşan, çok hata yapar, çok hata yapanların hayası azalır, hayası azalanın ise takvası azalır, takvası azalanların da kalbi ölür.”

30. Hüsnu zanda bulunmak:

Müslüman, kötü düşünmez. Herhangi bir şeyin iyi yönünü düşünür.

Rüyaları, olayları hayra yorar.

İnsanların ve hayatın iyi tarafını görür. İşi tersinden almaz.

Ne olursa olsun her şeyin olumlu yönünü ele alır. Yani gülü görür, dikenini değil.

Kötülere, kötülöklere bakıp karamsar olmaz.

İnsanın hayatta mutlu olabileceği mutlaka bir şeyler vardır.

31. Her şeyde hayır vardır demek:

Müslüman böyle der, böyle inanır ve her şeyin hayırlısını ver Ya rabbi! Diyerek dua eder.

Olayların ardından “Böylesi hayırlıymış” der üzölmez.

Her olaya “Hayırdır inşallah!” diye bakacaktır. Olumsuz görmeyecek, “Aksi şeytan” demeyecektir.

Bir, olan şeyde hayır vardır. Birde olmayan şeyde hayır vardır.

Müslüman, kendinden daha iyi durumda olana bakmayacak, ona imrenmeyecektir. Daha aşğıdakilere bakıp haline şükredip, mutlu olacaktır. Değilse üzölür, mutsuz olur.

Musa peygamber Cenab –ı Allah’a sorar:

- Sen kullarından ne zaman razı olursun?

- Onlar benden ne zaman razı olurlarsa!...

Biz ilahi takdire razı olmaktan başka ne yapabiliriz ki...

Ayrıca neyin bizim yararımıza, neyin de bizim zararımıza olduğunu tam olarak bilemeyiz. Hayır gibi görölürüz, sonu şer olur. Şer gibi görölürüz, son uhayır olur. Allah bilir.

Kur’an-da: “Her zorluğun yanında bir kolaylık vardır” buyrulmuştur.

Bazı şeyler hoşumuza gitmeyebilir ama ardında hayır vardır. Günahlara kefarettir. Cennet vardır.

Kur'an-da: "Neyin hayırlı, neyin de şer olduğunu bilemezsiniz. Hayır dersiniz şerdir. Şer dersiniz hayırdır. Neyin hayır, neyin şer olduğunu Allah bilir." buyrulur.

32. Müslüman'ın en büyük özelliklerinden biri işlerinde istişare ve istihare etmesidir.

İnsanın sormaya, danışmaya her zaman her konuda ihtiyacı vardır.

Şair: İnsan beşer durmaz şaşar,

Eyler hata üçer beşer" demiştir.

Dünya ve ahiret işleri, insanın tek başına halledeceği işler değildir.

Peygamberimiz (as): "İstişare eden mahrum kalmaz. İstişare eden pişman olmaz. İstişare eden darlık görmez. İstişare eden yardım görür." (Ramuz el Ehadis: 374/8 + 108/1)

"Danışan dağlar aşmış, danışmayan düz yolda şaşmış" diye bir atasözümüz var.

Kur'an-da: "İşlerinde istişare et" (Al-i imran: 159)

- "Onların aralarındaki işleri, istişare ilemdir." (Şura: 38)

- "Bilmiyorsanız bilene sorun." (Nahl: 43)

Peygamberimiz (as): "İstişare eden zillete düşmez." (Hadis Ans: 16/42) buyurmuş ashabıyla hep istişare etmiştir.

Herkes akıl danışılmaz, herkesle istişare edilmez.

- "Rehberi karga olanın burnu pislikten kurtulmaz" denmiştir.

33. Müslüman'ın bir özeliği de istihare etmesidir.

İstihare, Cenab -ı Allah'a danışmadır.

- Aklen, ilmen ve dinen doğru bilinen bir konuda istişare ve istihare olmaz.

- Her akla gelen konuda da istihare olmaz.

İstihare, bir şeyin hayırlısını dilemektir. Meşru bir konuda bir işaret almak için, namaz kılıp, dua edip, yatmaktır.

İstihare sünnettir.

Buraya kadar iyi huylardan önemli olanlarını gördük. Cenab-ı Allah ahlakımızı güzelleştirsin. Bize yakınlarımıza sevdiklerimize iyi huylar versin. Kötü ahlaktan kötü huylardan ve kötü alışkanlıklardan korusun.

h. KÖTÜ HUYLARDAN BAZILARI

Kötü huy, faydasız ve zararlı olan bir davranıştır. Allah huyları yaratmış iyilerini insanlara, kötülerini hayvanlara vermiştir.

1. Günah işlemek:

Günah işlemek, Allah'ın korumasından çıkıp isyan etmektir. Azaba, cehenneme razı olmak demektir. Kendine zulümdür.

Günah işlemek, insanın kendi aleyhine çalışması demektir.

Hayırdan nasibi olmayanlar günah işlerler.

Günah işleyen, Allah'ın sevmediği bir kuldur. (Bakara: 276)

Günahtan korunmak, iman sahibinin işidir.

Kötülük için yaratılmadık

Görevimiz, kötülük değil. Kötülükten, günahtan kaçmaktır.

Kulun Allah'a karşı görevi; emrine itaat, yasaklarından kaçmaktır.

2. Hak yemek:

Cenab -ı Allah kul hakkını helallaşılmazsa affetmeyeceğini bildirmiştir. Hac da yapsa, şehit de olsa kulla helalleşecektir.

Kul hakkı gibi hayvan hakkı da önemlidir.

Kul hakkı ile ibadet olmaz.

- Dünyada helalleşme nasıl olacak...
- Ahirette nasıl olacak...

3. Yemin etmek

Yemin yedi büyük günahın biridir.

- “Yalan yere yemin nesli keser, malın bereketini giderir.” (Ramuz: 241/8)
- “Kimi Müslüman kardeşinin hakkını yalanla yeminle alırsa, Allah ona cenneti haram kılar, cehennemi vacip kılar.” (Age: 408/1)

Yemini alışkanlık haline getirmemek gerekir. Edilen yeminler bozulduğu zaman kefaret gerekir.

4. Yalan söylemek:

Peygamberimiz Müslüman’ın özelliklerini anlatırken yalan söylemeyeceğini üstüne basa basa zikreder.

Yalan söyleyenlere Allah’ın laneti vardır.

Yalan, münafıklık alametidir.

Peygamber: “Yalan söyleyene yazıklar olsun” demiştir.

Kur’an-da “Yalan sözden sakının” (Hac:30)

- “Yalan uyduranlar, Allah’ın ayetlerine inanmayanlardır.” (Nahl: 105)

- “Ey iman edenler! Allah’tan korkun doğru söyleyin.” (Ahzab: 70)

Hz. Peygamber: Yalandan kaçının. Çünkü yalan kötülüğe, kötülük de insanı cehenneme götürür. İnsan yalan söylemeye devam ederse, Allah yanında yalancılardan yazılır.” (Buhari Mezalım: 3)

- “Yalan, rızkı eksiltir.”

- “Yalan söyleyenin ağzının kokusundan melek bir mil öteye gider.” (Ramuz: 104/11)

Biri peygambere: “Dört kötü huyum var; her kötülüğü yaparım. Hırsızlık ederim, içki içerim, yalan söylerim” der. Peygamber ona:

- Bana yalan söylemeyeceğine söz ver, der. O da söz verir. Kötülük aklına gelince “Peygamber bana şunu yaptın mı derse ne derim der ve hepsinden vazgeçer.”

Her kötülüğün başı yalandır.

5. İkiyüzlülük:

Kur’an-da: “Yapmadığınızı söylemeyiniz, Allah katında büyük öfkeye sebep olur.” (Saff: 3)

Hiz. Peygamber: “İnsanların en fenası, birine ayrı diğerine ayrı görünendir. Bunlar iki yüzlü kimselerdir.” (Seçme hadisler: 101/49)

- “Dünyada iki yüzlü olanlar, kıyamette ateşten iki yüzlü olduğu halde haşır olunacaklardır.” (Seçme Hadisler: 102/50) der.

İki yüzlü davrananlara dinimizde “Münafık” denir.

6. Gıybet etmek:

“Gıybet, bir kusuru arkadan söylemektir.” (Ramuz: 226/1)

Kur’an-da: “Arkadan çekiştirmeyi, yüze karşı eğlenmeyi adet edinen herkesin vay haline!” (Hümeze: 1)

- “Allah kötü sözün açıkça söylenmesini sevmez. Ancak haksızlığa uğrayan başka.” (Nisa: 148)

- “Onların fısıldaşmalarının bir çoğunda hayır yoktur. Ancak bir hayır için veya insanların arasının düzelmesi için hariç.” (Nisa: 114)

- “Gizli konuşmalar şeytandandır.” (Mücadele: 10)

Hiz. Peygamber: “Ya hayır söyle ya da sus.” (R. Salihin: 3/1540)

- “Müslüman, başkalarının elinden ve dilinden emin olduğu kimsedir.” (Age: 3/1541)

- “Biri öldüğü zaman onu bırakın, gıybetini yapmayın.” (Seçme hadis: 258/98)

- “Kim gıyabında bir Müslüman’ın ırzını, namusunu savunursa, Allah onu cehennemden azad eder.” (Age: 260/103)

- “İsrafi, çok soru sormayı ve dedikoduyu terk edin.” (Ramuz: 284/11)

- “Gıybetin kefareti, gıybet ettiği kimse için mağfiret dilemektir.” (Ramuz: 339/14)

Hangi halde gıybet olmaz:

- Kötülüğü önlemek

- Günahtan alıkoymak

- Öğüt, nasihat verirken bazıları şöyle şöyle demek

- Tanınmazsa, isim zikredilmezse.

Ne yapılır?

- Dinlenmez.

- Mani olunur. Vazgeçirilmezse,

- Terk edilir.

Kefareti Nedir?

- Pişmanlık tevbe

- Sadaka verip onun hayırına bağışlamak

- Helalleşmek

Gıybet, ölü kardeşinin etini yemektir. Gıybet fitne fesat kaynağıdır.

Peygamber (as) der ki:

- “Bir kimseye şer olarak bir Müslüman’a hakaret etmesi kafidir.” (R. Salihin: 3/1605)

Fudayl bin İyaz, kendisine:

- Falanca senin haysiyetinle oynuyor, senin hakkında dedikodu yapıyor, denildiği zaman:

- Vallahi ben, bunu ona emreden şeytana kızıyorum, der ve sonra ilave edermiş:

- Allah'ım, eğer o kulun doğru söylüyorsa, beni affet; yalan söylüyorsa onu affet!

7. Laf getirip Götürmek (Koğuculuk)

Kur'an-da: "Yemin eden, daima kusur arayan, kınayan, laf getirip götüren, iyiliği engelleyen, müteceviz, günaha dadanmış kaba ve haşin soysuzlara hiçbir sebeple boyun eğme." (Kalem: 11-14)

Hz. Peygamber: "Koğucu cennete giremez." (Müslim 1/101)

Sineğin mikrop taşıdığı gibi, laf taşınmaz.

Musa aleyhisselam, Rabbine yalvarırken, der ki:

- Aylardır yaptığımız yağmur duasını kabul buyurmuyor musun. Rabbim, neden ola ki?

Cevap gelir kendisine:

- İçinizde bir gammaz, gıybetçi var da ondan.

Musa aleyhisselam hemen sorar:

- Rabbim, o adam kim ise bildir de onu hemen içimizden kovalayıp çıkaralım.

Rabbimizin ikaz dolu cevabı ibretli olur.

- Ya Musa, o gammazın kim olduğunu söylersem ben de gammazlık etmiş olmaz mıyım? Ben azimüşşan "gammazları" ve "gammazlığı" asla sevmediğim halde onu ben nasıl yaparım? Şahıs aleyhinde bulunurum?

Hazreti Musa mahcubiyetle başını aşağı eğerek, jurnalciliğin, gıybetin, dedikodunun Allah yanındaki kötülüğünü düşünür.

Bir müddet sonra yine vahy –i ilahi gelir.

- Ya Musa, o “gammaz” öldü. Falan yerde cenazesi kalkacak, git onun cenazesini kaldır.

Günlerdir yaptıkları duaların reddine sebep olan gıybetçinin kim olduğunu merak eden Hazreti Musa, koşa koşa gider, bir de bakar ki, ortalıkta birkaç tane cenaze beklemekte, bunların içinde gıybetçinin kim olduğu yine bilinmemektedir.

Tekrar yalvaran Hazret –i Musa:

- Ya Rabbi, der. Bu kadar cenazenin içinde o gammazın kim olduğunu yine bilemedim. Bu defa yine ibretli cevabı alır:

- Ya Musa! Benim bir sıfatım da “Settar”dır. Yani ayıpları örtücüdür. O gammaz kulunun ayıbını senin yanında örtmek için cenazelerin içinde kendisini sakladım. Boşuna araştırma, bulamazsın! Bulmaya da mecbur değilsin!

8. İftira etmek:

Aslı olmayan, doğru olmayan bir şeyi isnat etmek.

Kur’an-da: “İftira apaçık bir günahdır.” (Ahzab: 58)

- “Namuslu kadına iftira etmeyiniz.” (Nur: 4)

- “İnsanlar arasında çirkin şeylerin yayılmasını isteyenler için dünyada ve ahirette çetin bir azap vardır.” (Nur: 19)

- “Namuslu bir kimseyi zina iftirasında bulunan dünyada ve ahirette lanetlenmiştir. Yaptıklarına dilleri, elleri ayakları şahitlik ettiği gün onlar için çok büyük azap vardır.” (Nur: 23 – 24)

Hz. Peygamber: “Kim dili ile cinsel organı hakkında teminat verirse ben de ona cennet için kefil olurum.”

- “Azabı en çok arttıran günahlardan biri de müslümanın ırzına haksız yere dil uzatmaktır.” (Seçme Hadisler: 256/94)

iftira, yanan bir ateştir. Herkesi yakar.

9. Hased etmek:

Hased eden büyük günah işlemiş olur. Çünkü hased iyilikleri yer bitirir.

Kur'an-da: "Allah'ın sizi, birbirinizden üstün kıldığı şeyleri (başkasında olup da sizde olmayanı) hasretle arzu etmeyin." (Nisa: 32)

Hz. Peygamber: İnsanlar hasetlik etmedikçe, hayır üzeredirler. (Seçme Hadisler: 115/69)

Bencil insanı allah sevmez.

Felak suresinde hased eden hasedcinin şerrinden Allah'a sığınılması emredilmiştir.

İslam, gıpta etmeyi hoş görür. Mümin gıpta eder, münafık hased eder. Hayır hasenat yapana gıpta olur. İlim sahibine gıpta olur. İbadet edene gıpta olur. Güzel ahlak sahibine gıpta olur. Ben de yapabilesem.... Denir.

Bir ölçü var: "Sizden biri malda, yaratılıştta, evlatta kendinden üstün olana değil, kendinden aşağı olana baksın." (Seçme hadisler: 91/33)

10. Hırsızlık yapmak:

Kur'an-da: "Mallarınızı aranızda haksız sebeplerle yemeyin kendiniz bilip dururken, insanların mallarından bir kısmını haram yollardan yemeniz için o malları yöneticilere ve hakimlere vermeyin." (Bakara: 188)

Abdullah İbn Dinar anlatıyor:

"Bir gün Halife Ömer ile Mekke civarında bir yerde dolaşırken sürüsünü güden bir köle çobana rastladık. Ömer çocuğa: "Bana bir koyun sat" diye hitap edince, çocuk: "Bunlar benim değildir, efendimindir." Diye cevap verdi. Bunun üzerine Ömer: "İyi ama sen efendine kurt kaçırdı dersin, onun da bundan hiçbir haberi olmaz." Der. Çocuk da: "Evet o bilmez amma Allah bilir" şeklinde cevap verir. Bu cevaptan çok hoşlanan Ömer, çobanın efendisine haber göndererek çocuğu almak suretiyle azad eder ve "Bu sözün için sen bu dünyada azad oldun, öte dünyada da azad edileceksin" diye ilave eder.

Hakkı olmayan veya kendine ait olmayan birşeyi almak hırsızlıktır.

11. Büyü yapmak – Büyü yaptırmak:

Peygamberimiz (as): "Yedi şeyden kaçının. Nedir onlar: Sirk, sihir, katl, faiz, yetim malı, cihaddan kaçmak, iffetli kadına iftira." (R. S. 3/1614)

Peygamber: Büyücüyü tasdik eden cennete girmez. (Seçme hadis: 210/19)

Ayet: "Büyücü felah bulmaz." (Taha: 69)

Bakara 102 de büyü yapanın kafir olacağı bildirilmiştir.

Büyücü lebid için sahabe: “Öldürelim mi? Demiş. Peygamber (as): “Hayır onun göreceği ilahi azab daha şiddetlidir” demiştir.

Büyü, küfre çok yakın bir iştir. Büyüde zarar verme vardır. Her şeyi büyüye bağlamak yanlıştır. Allah kendine sığınanı korur.

Kur'an-da: “Allah’ın izni olmadan bir yaprak bile düşmez.” (En’am: 59) buyrulur.

12. Fala bakmak:

- Avuca, fincana bakmak, bakla açmak, fal çekmek, çektirmek.

- Burca bakmak,

- Medyuma danışmak günahtır. “Gaibten haber verene inananın 40 gün namazı kabul olmaz” diyor peygamberimiz. (R.S. 1701) (Ramuz: 396/1)

Ayet: “Gaybı Allah’tan başkası bilmez.” (En’am: 59)

- “Gökte ve yerde Allah’tan başka kimse gaybı bilmez.” (Neml: 65)

- “Kıyameti ve ölümü Allah’tan başka kimse bilmez.” (Lokman: 34)

“İçimi okudu” “Bildi” “Dediği aynen çıktı” deniliyor.

Eğer gizlilik bilinebilseydi, bugün gizli kalan cinayetler var, hazineler var, faili meçhul cinayetler var, onları bilsin.

13. Zulmetmek:

Kur'an-da: İnançsızlık zulümdür: “Yalan sözlerle Allah’a iftira edenden veya onun ayetlerini yalanlayandan daha zalim kimdir. Şüphe yok ki zalimler kurtuluşa ermezler. (En’am: 21)

- “Allah’ın laneti zalimlerin üzerinedir.” (Araf: 44)

- “Allah’a karşı yalan uydurandan daha zalim kimdir.” (Hud: 18)

- “Zalimler iflah olmaz.” (Yusuf: 23) buyrulmuştur.

Mümin, mümine eza vermeyecek, ezaveren birşeyi yok edecek.

Müslüman'a eziyet vermemek vaciptir.

Hz. Peygamber: "Borcunu zamanında ödememek zulümdür." Diyor.

Müslüman'a eziyet veren, Allah'a ve peygambere eziyet vermiştir.

14. Hayasızlık yapmak:

- Utanmamak, açıktan günah işlemek insanın bittiğini gösterir.
- Utanmadan kötülük yapmak, kötü söz söylemek, kötü giyinmek.
- Utanmayandan melekler utanır ve uzaklaşır.

Peygamber (as): "Haya imandandır."

"Utanmıyorsan dilediğini yap." demiştir.

Utanmak; haya etmek, aslında insana mahsus bir olaydır. İman sahipleri, haya sahipleridir.

15. Alay etmek lakap takmak:

Kur'an-da: Ey müminler! Bir topluluk diğer bir topluluğu alaya almasın. Belki de onlar kendilerinden daha iyidirler. Kadınlar da kadınları alaya almasın. Belki onlar, kendilerinden daha iyidirler. Kendi kendinizi ayıplamayın. Birbirinizi kötü lakaplarla çağırmayın... (Hücurat: 12)

- "Hakkında bilgin bulunmayan şeyin ardına düşme çünkü kulak göz ve gönül, bunların hepsi ondan sorumludur." (İsra: 36)

16. Kötü an ve kusur aramak

- "Ey iman edenler! Eğer bir fasık size bir haber getirirse onun doğru olup olmadığını araştırın. Yoksa bilmeden birilerine kötülük edersiniz de sonra yaptığınıza pişman olursunuz." (Hucurat: 6)

Hz. Peygamber: "Kötü zandan kaçının çünkü zan yalandır."

- “Bir kimse kardeşini bir kusurla ayıplarsa, o kusuru işlemeden ölmez.” (Seçme Hadisler: 252/87)

- “Günah olarak müslümanın kardeşini küçük görmesi yeter.” (Age: 252/88) der.

17. Çok gülmek, Çok konuşmak:

- “Çok gülmek kalbi öldürür.”

Çok konuşmak, çok yalan, çok hataya sebep olur.

Atalarımız: “Az ye, az uyu, az konuş”

Ayet: “Gülüyorsunuz, ağlamıyorsunuz.” (Necm: 60)

Hadis: “Benim bildiğimi bilseydiniz, gülmez, ağlardınız.”

Bir şeyin adı çoksa, İslam’da ona müsaade yok. Onda hayır da yoktur.

18. Sövmek lanet okumak beddua etmek: Boş laf:

Kötü ve boş söz söyleyenlerden uzak durulması emredilmiştir. (Nisa: 140) (Enam: 68)

- “Kullarıma şöyle sözün en güzelini söyleyin. Sonra şeytan aralarını bozar. Çünkü şeytan insanın apaçık düşmanıdır.” (İsra: 53)

Hiz. Peygamber: Kaba ve lanetleyiciyi Allah sevmez.”

- “İnsanlar dilleri sebebiyle yüzü koyun cehenneme atılırlar.”

- “Mümin lanet edici olmaz.” Buyurur.

Lanet ve beddua geri döner.

Kötü söz sahibine aittir.

Kur’an-da: “Allah kötü sözün açıkça söylenmesini sevmez.” (Nisa: 148) ve sözün güzelini söyleyin diye emretmiştir.

19. Fitne çıkarmak, bozgunculuk yapmak:

Kur'an-da: "Fitne, adam öldürmekten daha beterdir." (Bakara: 191)

193. ayette de fitnenin yok edilmesini emreder.

- "Öyle bir fitneden sakının ki o, içinizden sadece zulmedenlere erişmekle kalmaz."
(Umuma sirayet ve perişan eder.) Enfal: 25

Hz. Peygamber: "Sadakaların en efdalı iki kişi arasını bulmaktır." (Seçme hadisler: 237/64)

- "İki kişinin arasını bulmak için söz söyleyen yalancı değildir." (Age: 238/66)

- "Bir adam "İnsanlar helak oldu" deyince O, onlardan çok helak olanıdır." (Age: 258/97) cevabını verir.

20. İsrâf etmek:

Kur'an-da: "Allah israf edenleri sevmez." (En'am: 141)

- "Yiyin için israf etmeyin. Çünkü Allah israf edenleri sevmez." (Araf: 31)

- "Saçıp savurma." (İsra: 27)

- Abdest suyu bile israf edilmez.

- Yemek israf edilmez.

- Giyecek israf edilmez.

- Çay içip dibinde bırakmak çağdaşlık değildir.

- Ekmek israf edilmez.

- Zaman israf edilmez, ettirilmez. "Sizin boş vaktiniz başkasının çalışma zamanı olabilir."

21. Cimrilik etmek

Kur'an-da: Şeytan sizi fakirlikle korkutur ve size cimriliği telkin eder. (Bakara: 268)

- "Eli sıkı olma büsbütün eli açık da olma sonra hasretini çekersin." (İsra: 29)

- “O kullar ne israf, ne de cimrilik ederler. İkisi arasında orta bir yol tutarlar.” (Furkan: 67)

Cimrinin malı telef olur.

Para elden çıkmadıkça insana faydası olmaz.

Orta yol esastır.

22. Kibirli olmak:

Kur'an-da: Yeryüzünde böbürlenerek dolaşma. (İsra: 37)

- “Küçümseyerek kimseden yüz çevirme ve yer yüzünde böbürlenerek yürüme. Zira Allah kendini beğenenleri sevmez.” (Lokman: 18)

- “Yürüyüşünde tabi ol. Sesini alçalt ki, seslerin en çirkini merkep sesidir. (Lokman: 19)”

- “Allah büyüklük taslayanları asla sevmez.” (Nahl: 23) diye geçer.

Hz. Peygamber:

- “Kibirli ve kendinde olmayan şeyle övünen cennete giremez.” (Seçme hadisler: 86/22)

- “Kibirden sakının. Şeytanı kibir, secdeden alıkoydu.” (Ramuz: 173/5)

- “Kibirliyi Allah alçaltır.” Buyurur.

23. Başa kakmak:

Kur'an-da:

- Yaptığın iyiliği çok görerek başa kakma. (Müddesir: 6)

- “Başa kakmak ve incitmek suretiyle yaptığınız hayırlarımızı boşa çıkarmayın.” (Bakara: 264) diye emredilir.

Baş a kakmak ve kaşıkla verip, sapı ile göz çıkarmak, onur kırmak, iyiliğin sevabını giderir.

Sağ elin verdiği sol el görmeyecek denir.

Gösteriş yapılmayacak.. (Allah: “Sevabını git ondan iste diyecektir.”)

24. Riya ve gösteriş:

Kur'an-da:

- “İbadette Rabbinize ortak koşmayın.” (Kehf: 110)

- “Onlar namaza üşenerek kalkarlar, insanlara gösteriş yaparlar, Allah'ı da çok az anarlar.” (Nisa: 142) diye bildirilir.

- “Riya şirktir.” (Ramuz: 428/1)

- “Dini yalan sayan, gösteriş yapar, hayra da mani olur.” (Maun: 6-7)

Bir de riyakarlık vardır. Halk arasında yalavış da derler. İki yüzlülük. Bu da kötü ahlaktır.

25. Kindar olmak, öfkeli olmak:

- “O takva sahipleri, öfkelerini yutarlar ve insanları affederler.” Buyuruyor Allah. (Al-i imran: 134)

Allah Rasulü:

- “Kin tutmayın. Zira o helak edicidir.” (Ramu: 177/3)

- “Birinizin Allah rızası için öfkesini yenmesinden daha büyük bir amel yoktur.” (Seçme hadisler: 122/83) demiştir.

Dostluk da düşmanlık da ancak Allah içindir.

Öfkeyi yenmek, insanın imanının kuvvetli oluşundandır.

26. Oburluk: Çok yiyip içmek:

peygamber (as): “Mide hastalık evidir.”

- Bir günde göbekli birine parmağı ile göbeğini göstererek: “Bu böyle olmamalı” demiş. Çok yiyen ibadeti az olur. İtaati zayıf olur. Gafleti çok olur.

Firavun sofrası kurmamak lazım. Bolbol yiyip içerken fakirler düşünülmalıdır. Peygamberin öyle sofraya kurmadığı düşünülmalıdır.

Mevlana, sofrada çok yiyecek olursa oturmaz, firavun sofrası olmuş, dermiş. Az olursa, “Peygamber sofrası olmuş” der oturmuş.

27. Dalkavukluk:

Kur'an-da: “Hakikati yalan sayanlara boyun eğme.” (Kalem: 8)

Hz. Peygamber: “Dalkavuklarla karşılaştığımızda yüzlerine toprak savurun.” (Müslim Zühd: 14) (Yüz vermeyin. İltifat etmeyin.) buyurur.

28. Vesveseli olmak:

Vesvese = kuşku, evham demektir.

Mücadele suresi 10. ayette fısıltıların ve evhamın şeytandan olduğu bildirilmiştir.

En'am suresi 12 de şeytanın vesvese verdiği bildirilmiştir.

Şeytan, iman konusunda, evlilik konusunda ibadetlerde vesvese verir. Abdest, gusül konusunda vesvese verir. Ölüm ve ahireti unutturma konusunda vesvese verir.

Şeytan, ya Allah'tan ümit kestirir ya da tam ümitvar eder. Çare ne? Sağlam iman, işi kusursuz yapmak, doğru bilgi, helal lokma, şüpheyi, kuşkuyu bırakmak ve Allah'a sığınmak, vesveseye kapılıp şeytanın oyununa gelmemek.

29. Tembellik:

Çalışmayı, başkasının sırtından geçineni, dileneni Allah sevmez.

İslam'da dürüst çalışmak ibadet sayılmıştır. Bazı çalışmalara ibadet sevabı olduğu bildirilmiştir.

İbadet etmeyeni, kendini kurtarmaya çalışmayı Allah sevmez.

30. Hainlik:

Kur'an-da:

- “Hainlik etmeyin.” (Bakara: 27)

- “Emaneti ehline verin.” (Nisa: 58)

- “Allah hainleri sevmez.” (Nisa: 107) + (Enfal: 58) emirleri vardır.

İbadeti kulluğu terk, bizi yaratan, yaşatan Allah'a hainlik olur.

Kendisine iyilik yapanlara teşekkür etmemek hainlik olur.

Üzerinde hakkı olanlara kötü davranmak, hainlik olur.

Sosyal görevlerden kaçmak hainlik olur.

31. Zina etmek:

Kur'an-da: “Zinaya yaklaşmayın. Zira o hayasızlıktır ve kötü bir yoldur.” (İsra: 32)

Zinaya giden her yol kapatılmıştır.

Başkalarının namusu da korunacaktır.

Zina, lanetlenme sebebidir. Lanetli bir iştir. Allah'ın, peygamberin, meleklerin lanetlediği bir iştir. Lanetli iş yapan hayretmez.

Zina, insan onuru ile bağdaşmaz.

Hileli, yanlış nikah ve anlaşmalarla ilişki, zinadır.

Her organın zinası vardır.

32. Kötü çağır açmak:

Kur'an-da: “Sizden hayra çağırın, iyiliği emredip kötülüğü men eden bir topluluk bulunsun. İşte onlar kurtuluşa erenlerdir.” (Al –i imran: 104)

Yapılacak, devam ettirilecek o kadar çok iyilik var ki, bilene... Allah insana güzel ve hayırlı işler nasip etsin.

Hız. Peygamber: Bir iyiliğe sebep olan onu bizzat işlemiş gibidir, der.

İyiliğe açılan çığır, insana devam ettiği müddetçe sevap kazandırır. Kötü çığır da devam ettiği müddetçe günah kazandırır. Peygamber (as): “Her cinayette ademin oğluna günah vardır. Zira o öldürme çığırını açmıştır” buyurur.

33. Kumar oynamak:

Kur'an-da:

- “Kumar büyük günahtır.” (Bakara: 219)

- “Kumar şeytan işi pisliktir.” (Maida: 90)

- “Şeytan içki ve kumarla aranızda düşmanlık sokmak, sizi Allah'ı anmak ve namazdan alıkoymak ister.” (Maida: 91) diye uyarı vardır.

Şans oyunları, Tavla oyunu, piyango gibi oyunlar bahis olsun olmasın kumara götürdüğü için yasaktır.

Bahis olan oyunlarda kumardır.

Kur'ban Kur'asının dışındaki kurallar kumardır.

Alın teri olmayan her türlü kazançtan sakınmak gerekir.

34. Acelecilik:

Kur'an-da: “İnsan, aceleci bir şekilde yaratılmıştır.” (Enbiya: 37)

Karar vermekte acele edilmeyecektir.

Hız. Peygamber: “Acele şeytandandır.” Diye bildirir.

Bazı şeylerde vardır ki acele etmek gerekir. Mesela; ibadette, şartlar oluşunca evlilikte, sevap kazanmakta, cenazeyi definde acele edilir.

35. İntihar:

Kur'an-da: “Kendi elinizle kendinizi tehlikeye atmayın.” (Bakara: 195) denir. İntihar edenin namazı kılınmaz diyenler vardır.

İnsan intihara götürecek iş yapmayacaktır. Tedbirsiz davranmamalıdır... Sigara içerek... Trafik kurallarına uymamak... Bunlar intihar olur.

36. Taklitçilik:

Başkalarının çirkin işleri taklit edilmeyecektir. Güzel iyi işlerde taklit olur.

Kimlik, kişilik muhafaza edilecektir.

İki cins arasında benzeşme olmayacaktır. Yabancıya da benzenmeyecektir.

Peygamber (as) bir hadislerinde şöyle buyurur:

- “Kim bir topluluğa benzerse, o da onlardandır.”

Taklit, yozlaşma nedenidir. Kimlik kaybına sebep olur.

37. Rüşvet alıp vermek:

Haram yollarla başkasının malı yenmeyecektir. (Bakara: 188)

Hz. Peygamber: Rüşvet alan da veren de ateştedir. Der.

Rüşvette başkasının hakkını gasp vardır.

Rüşvette çığır açmak da günahdır.

Rüşvetle elde edilen her menfaat helal değildir. O mal mutlaka telef olacak, insandan çıkacak, değilse çocuklarından çıkacaktır. Yani alana da verene de yaramayacaktır.

38. Münakaşa etmek:

İnsan nedense, isyanı inatlaşmayı ve tartışmayı seviyor.

Kur'an-da: “İnsan tartışmaya düşkündür.” (Kehf: 54) buyruluyor.

Allah'a göre insanların en sevimsizi çekişip, tartışanlardır.

Tartışma, sapma ve sapıtma yoludur. Kafa karıştırma yoludur.

Tartışmanın İslamcası şudur:

Nahl 125: “rabbinin yoluna hikmetle ve güzel öğütle çağır. Onlarla en güzel şekilde tartış.”

Bir hadiste: “Bir topluluk ancak tartışma ile sapıtır.” (B.H. Külliyyatı: 4/293)

- “Kardeşinle tartışma. O zaman konu anlaşılmaz, zarar getirir.” (Age.)

Zuhruf 58: “Bizim tanrılarımız mı hayırlı yoksa O mu? Dediler. Bunu sana ancak tartışmak için söylediler. Doğrusu onlar kavgacı bir toplumdur.” buyrulur.

Tartışma, düşmanlığa sebep olur. Çünkü taraflar karşı tarafı kabul etmez, kendini üstün görür; “Ben haklıyım” der.

Peygamber (as): “Sakin münakaşa etme, münakaşanın sıkıntısı eksik olmaz.” (İ. Canan H. Ans: 4/191)

Cahil insan tartışır. Bilgili insan yapar, örmek olur.

Biri Ebubekir (ra)a hakaret eder cevap alamaz. Bir daha gene cevap yok. Üçüncü defa hakaret eder. Ebubekir (ra) cevap verir. Peygamberimiz kalkar gider. Ebubekir(ra): “Bana darıldın mı?” deyince peygamber (as):

- Susarken yanında melekler vardı. Cevap verdin melek gitti şeytan geldi. (Hadis Ans: 4/190) der.

Peygamberimiz (as): “Ya hayır söyle ya da sus!” demiştir.

İki müslümanın münakaşası yüzünden peygamberimiz kadir gecesinin hangi gece olduğunu bilememiştir.

Bazı şeyler tartışabilir belki ama din asla tartışılmaz.

Şura 35: “Ayetlerimizi tartışanlar kendileri için kaçacak bir yer olmadığını bilsinler.”

Ya inanırsın ya da inanmazsın. Tartışamazsın.

Hadis: “Kur'an hakkında tartışma küfürdür.” (B.H.Kül: 4/293)

- İman esasları tartışılmaz.

- Hakkında nâs bulunan konular tartışılmaz.

- İcmanın kararları tartışılmaz.

- Kader konusunda münakaşa olmaz. Nesini tartışacaksın. Yaratan Allah, takdir eden Allah.

Hadis: “Hayırların azlığına sebep olan mücadele ve münakaşayı terk edin. Münakaşada iki taraftan biri yalancıdır. Neticede iki tarafta günaha girer.” (Ramuz El Ehadis: 284/12)

39. Şaka Yapmak:

Şaka, doğru olmayan şeyin söylenmesi, aslı olmayan şeyin de yapılmasıdır. Yani işin aslı yalandır.

Şaka, ciddi insan işi değildir.

Maddi manevi zararlara neden olur.

İslam’da üzme, zarar vermek yoktur.

Şaka, alay etmektir. İslam ahlakı ile bağdaşmaz.

Şaka güveni sarsar.

Büyüklerimiz doğruyu söyleyerek şaka yapmışlardır.

Mesela; peygamberimiz biri ile “iki kulaklı” diyerek şaka yapmıştır. Şakaya yalan karıştırılmaz.

İslam’da insanları güldürmek, eğlendirmek için şaklabanlık yapılmaz.

Peygamberimiz: “Yazıklar olsun ona ki, insanları güldürmek için konuşur ve yalan söyler. Yazık yazık ona” (Seçme hadisler: 52) demiştir.

İslamda korkutma da yoktur.

Hadis: “Ciddi de olsa şaka da olsa kimse kardeşinin malını almasın.” (Age: 292)

- “Müslümana Müslüman kardeşini korkutması helal olmaz.”

- “Allah'a ve ahirete inanan şaka yaparak bir müslümanı korkutmasın.” (Hadislerle Müslümanlık: 1007) buyrulur.

40. Bazı kötü huylar da şöyle zikredilebilir:

- İbadet etmemek, kulluk görevlerini unutmak.
- Haramı helal saymak.
- Dini menfaatine uydurmak.
- Günaha sokan, küfre götüren hallerden, sözlerden sakınmamak.
- Dünya hırsına kapılmak
- Sol elle yiyip içmek,
- Sigara içmek. Alkol almak, kumar oynamak.
- Vakit geçiriyorum diyerek kumar oyunları oynamak.

Evet daha bir çok faydasız, manasız ve anlamsız huylardır.

Kötü olmanın, kötülük yapmanın manası yok, faydası da yoktur.

F. MÜSLÜMAN SEVAPLI İŞLER YAPMALIDIR.

İş vardır; sevap kazandırır, hayra vesile olur. Ondan herkes yararlanır. İş sahibinin güzel hayat yaşamasına sebep olur ve cennete girmesini sağlar.

İş vardır; günah kazandırır, şerre sebep olur, o işten başkaları da zarar görür. O işi yapan, sıkıntılı bir hayat yaşar, yaptıkları helakına sebep olur. Pişmanlık verir, sonunda da cehenneme sürüklenmesine neden olur.

Bu dünya imtihan yeri, hayat da imtihan. İnsan isterse imtihanı kazanıp, kurtulmaması için bir engel yoktur. Bu dünyada insan: “eh be!” der, akıllı yaşamazsa, tabi ki imtihanı kaybeder. Hayatın sonunda pişman olur: “Keşke insan olarak yaratılmasaydım, toprak olsaydım” der.

Hayatta iyilikleri, güzellikleri, sevapları görememek için kör olmak, sağır olmak, deli olmak lazımdır. İnsan geri dönmek ister de göndermezler: “Şimdi mi aklın başına geldi?” derler.

Geç kalmamak lazım. Nuh peygamber, isyankar kavmi için son anda dua etmek istiyor da: “Geç kaldın” deniliyor. Vakit varken, fırsat varken uyanmak, kendine gelmek lazım. İş bitmiş, yaş geçmiş ne fayda...

İnsan, iyiliğe de kötülüğe de meyyal yaratılmıştır. İyilik yapmasına da kötülük yapmasına da mani yoktur. Tercih meselesi...

Bu bölümde günahları affettirecek, bol sevap kazandıracak, insanı Allah'ın rızasını kazandıracak, güzel bir hayattan sonra cennetin kapılarını açtıracak sevaplı işlerden bahsedeceğiz.

İslam ahlakı, peygamber ahlakını öğrenip güzel alışkanlıklar nasıl kazanılır, bunu göreceğiz.

Ayrıca günahların karşılığında ne gibi kayıplarımız vardır. Bu konuda örnekler vereceğiz.

İyiliğinde kötülüğün de mutlaka bir karşılığı olduğunu anlatacağız inşallah.

İnsan, imanı ölçüsünde etkilenir. Rabbim alanlardan anlayanlardan ve yaşayıp, yaşatanlardan etsin.

Rabbim doğruları söyletsin, güzel yazdırsın, bu gayretimizin sevabını da versin, tesirini de göstersiz.

a. Her şeyin karşılığı vardır:

İnancımız, yararlı işler yapmayı, günahlardan, haramlardan ve faydasız şeylerden uzak durmayı gerektirir.

Müslüman'ın görevi, Allah'ın kullarına faydalı olmak, hayırla şerri, faziletlerle rezaletleri birbirine karıştırmamaktır.

Kur'an-da yararlı iş yapmayanların cezalandırıldığı haberleri vardır. Şöyle bildirilir:

- “Onlardan her birini günahı sebebiyle cezalandırdık, kiminin üzerine taşlar savuran rüzgarlar gönderdik. Kimini korkunç bir ses yakaladı. Kimini yerin dibine geçirdik. Kimini de suda boğduk. Allah onlara zulmetmiyor, onlar kendilerine zulmediyorlardı.” (Ankebut: 10)

Günahın isyanın cezası dünyada da verilir. Bu, dünyadaki karşılığıdır. İnsanların başına gelenlerin yaptıklarının karşılığı olduğu bildirilmiştir. (Şura: 30)

Bugün herhangi bir şekilde cezalandırmalar veya mahrum bırakılmalar boşuna değildir.

Bir günah işleniyor, o başka bir günaha sürüklüyor. Günaha bulaşmış olmak, onun çirkinliğini göstermiyor.

Yararlı işler yapmak da insanı her yönden mutlu eder. Kötülükleri de ondan yok eder.

Kur'an-da: “Erkek olsun kadın olsun, mümin olarak iyi işler yapanlara güzel bir hayat yaşatırız. Mükafatlarını yaptıklarının daha güzeli ile veririz” buyruluyor. (Nahl: 97)

Demek ki yararlı iş yapanlara da sevap var, mükafat var, cennet var, bolluk var, bereket var. Çünkü her iyilik sadakadır, belayı def eder.

b. Sevaplı işler nelerdir?

1. Her işe Allah'ın adı ile, besmele ile başlamak.

2. Her nimeti, ihsanı ikramı için Allah'a hamd etmek.

3. Hz. Peygamber (as) a salavat getirmek. Bir hadislerinde Allah resulü: “Bana bir salavat getirene Allah on defa rahmet eder” buyurmuştur.

4. Abdestli bulunmak, abdestli iş yapmak. Bir hadiste abdestli ölene şehit sevabı olduğu bildirilmiştir.

5. İbadetli bir hayat yaşamak.

6. Sünnetleri terk etmemek. Bir sünneti ihya edene yetmiş şehit sevabı var diyor Allah Resulü.

7. İlim öğrenmek. Bir hadiste: “İlminden istifade olunan bir alim, ibadet edenden hayırlıdır” buyruluyor.

8. Kur'an okumak. Kur'an okumak, Allah'la konuşmak gibidir. Yasin suresini devamlı okuyanın şehit olarak öleceği ve Tebareke suresini okuyanın da kabir azabı görmeyeceği bildirilmiştir.

9. Her an Allah'ı anmak. Allah'ı ananı Allah da anar ve onu sever.

10. Hayır işlerinde vesile olmak, yol göstericilik yapmak. Peygamber (as) hayrın işlenmesine sebep olana, o hayrı işleyen kadar sevap verileceğini bildirmiştir.

11. Peygamberimizin hadislerini öğrenmek. Peygamber (as) “Hadislerimi tebliğ eden cennetliktir” “Kırk hadis ezberleyen, yazan, tebliğ eden şefaata nail olur” müjdesini vermiştir.

12. Dualı bir hayat yaşamak. Dua insanı rahatlatır. Allah'ın rızasını kazandırır. Sevap kazandırır ve günahların affına neden olur.

13. İhtiyaç sahiplerine sadaka vermek. Sadaka ömrü arttırır, cehennem ateşini söndürür. En önemlisi de kötü ölümden korur.

14. Tatlı ve güzel söz söylemek. Çünkü güzel söz, sadakadır.

15. Başkalarının kusurunu örtmek. Başkalarının kusurunu örtenin Allah da kıyamet gününde kusurunu örtecektir.

16. Cimrilikten kaçınmak. Çünkü cimriler, bir şey götürmedikleri için cennete giremezler.

17. Nefse uymamak.

18. Belaya sabretmek.

19. Nimete şükretmemek.

20. Ana babaya hizmet, yaşlılara saygı göstermek. Bu ömrü arttırır, kaza belayı def eder, Allah'ın rızasını kazandırır.

21. Hayırlı evlat yetiştirmek sadakadır. Eşlerin birbirine güler yüzle bakması sadaka olur. Peygamberimiz: “Eşi kendisinden razı olarak ölen kadın cennetliktir” buyurur.

22. Komşuya güven vermek. Bir hadiste: “Komşusu şerrinden emin olmayan cennete giremez” buyrulur.

23. İhtiyaç sahibinin ihtiyacını gidermek. Din kardeşinin ihtiyacını giderene hac ve umre sevabının yazılacağı haber verilmiştir.

24. Merhametli davranmak. Acımayana acınmayacaktır.

25. Hayalî olmak. Edepli davranmak.

26. İşlerinde istişare etmek. İstişare eden yanılmaz ve hata etmez ve zarar da görmez.

27. Aceleci olmamak. Acele ancak hayırlı işlerde olur.

28. Emanete hainlik etmemek.

29. Dilini muhafaza etmek. Bir hadiste: “Sadakaların en değerlisi, haram sözlerden dili muhafaza etmektir” buyrulmuştur. Dili sövmekten, kaba konuşmaktan, lanet okumaktan, beddua etmekten, gıybet ve iftiradan korumak büyük sevaptır. Yalandan korumak ise cennete götürür.

30. Öfkeyi yenmek.

31. Aşırı dünya sevgisinden uzak durmak, ölümü ve ahireti unutmamak.

Bundan başka ihtiyaç sahibine borç vermek sadakadır. Eş dost ziyareti sadakadır. Çıkacak fitneyi yatıştırmak, kişilerin arasını bulmak sadakadır.

32. Şehit olmak veya şehit sevabı kazandıracak işler yapmak. Hayatı iyi yaşayan ve sevaplı işler işleyenlerin ölümü ona rahmet olur, zahmet olmaz. Ardından lanet okunmaz rahmet okunur.

Allah yolunda ayağı tozlananlara cehennem ateşi haram kılınmıştır. Şehit veya şehit sevabı ile ölenlerin de vücudu toprağa haram kılınmıştır. Bu onların güzel işleri yüzündendir.

Başta Allah'a ve Resulüne itaat edene şehit sevabı vardır. Kur'an-da şöyle buyrulur:

- Kim Allah'a ve Resulüne itaaf ederse, onlar Allah'ın kendilerine lütuflarda bulunduğu peygamberler, siddıklar, şehitler ve salih kimselerle beraber haşrolunacaktır. Bu ne güzel beraberliktir. (Nisa: 69)

Peygamber(as) da: “Ortalık bozulduğu zaman bana itaat edene sünnetimi yaşayana şehit sevabı vardır. Cennete girer.” (Buhari, iltizam: 2) (Ahmet H. Akseki, İslam, Sayfa: 32) demiştir.

Abdestli olarak ölene, ilim öğrenme yolunda ölene, beş vakit namazı düzenli kılana şehit sevabı müjdesi vardır.

Allah yolunda malı ile canı ile hizmet edene büyük sevap vardır. Kur'an-da: “Allah müminlerden mallarını ve canlarını, kendilerine verilecek cennet karşılığında satın almıştır. Çünkü onlar, Allah yolunda savaşır, ölürler, öldürürler” buyrulurken Allah yolunda ölene ve öldürene şehit sevabı olduğu bildirilmiştir. (Tövbe: 111)

Peygamberimiz: “Bir kimse aşık olur da iffetine laf getirmese, harama düşmezse, ölürken şehit olarak ölür” buyuruyor.

Diğer hadislerinde de şöyle buyurur:

- “Doğru sözlü kendine güvenilir satıcı ahirette peygamberler ve şehitlerle beraber olacaktır.” (Tirmizi, Büyü:4)

- “Allah yolunda şehit olmayı gönülden isteyen kimse, şehit olmasa dahi şehitlik sevabına nail olur.” (R. Salihin: 1327)

c. Kurtuluş için kuvvetli bir iman ve salih amel gerekir:

Kurtuluş için ilk şart imandır. Ardından imanın şartlarının yerine getirilmesi gelir.

Kur'an-da: “İnsanlar, inandık demeleriyle bırakılvereceklerini, kendilerinin imtihana çekilmeyeceklerini mi sanırlar!” buyrulur. (Ankebut: 2)

Peygamber (as): “Ölenlerden kimse yoktur ki, sözü ile ameli tartılsın. Sözü amelinden ağır gelenin ameli kabul olmaz” buyurmuştur. (Ramuz’ul –Ehadis: 397/11)

Amel yoksa iman korunamaz. Amelin ibadetlerle salih amellerle beslenmesi gerekir. Yoksa iman inkara dönüşür.

Kur'an-da imandan sonra hemen amelden bahsedilir. Çünkü insanı amelleri kurtaracaktır. Bugün wc ler bile ücretlidir. Cennete nasıl bedava girilebilir?

Ameli terk etmek, amelleri emreden Allah'a isyandır. Çünkü amel etmemek insanı imansızlara benzetir. İman ettikten sonra ameller değil, küfür alametleri olan kötülükler ve günahlar terk edilir. Peygamberimiz: “Günahları terk en faziletli hicrettir” buyurur.

d. Sevap kazanmak için neler yapılmalıdır:

- Besmelesiz işin hayrı yoktur. Besmele, işi kolaylaştırır, helallaştırır ve nimeti artırır. Besmeleli hayat insanı şeytanın vereceği zarardan korur. Besmelesiz işe şeytan müdahale eder. Besmelesiz evde şeytan eğleşir, besmelesiz sofraya oturur. Besmelesiz çocuğa şeytan müdahale eder. Besmelesiz konulan eşyayı şeytan kullanır.

Besmele çekmek, şeytanı işimizden, aşımızdan ve hayatımızdan kovma yoludur.

* * *

- Abdest, müminin silahıdır. Musa (as)a şöyle vahyolunmuştur: “Abdestsiz iken başına bir bela gelirse, suçu kendinden başkasında arama.”

Abdestli olanı melekler korur. Bir hadiste şöyle buyrulur: “Ümmetim kıyamet gününde abdest nurlarından yüzleri, el ve ayakları parlak olduğu halde çağrılırlar. Yüzünün parlaklığını arttırmak isteyen çok abdest alsın.” (R. Salihin: 2/362)

* * *

- Ezan namaza davettir, kurtuluşa davettir. Ezan dinlenir, salavat getirilir ve davetine uyulursa, peygamberin şefaati vardır.

* * *

- Camiler Allah'ın evidir. Camiye gitmenin sevabı yirmi yedi derece fazladır. Giderken attığı her adıma sevap verilir. Melekler onun için dua eder.

Camilerin bakımı, imarı ile uğraşanlara cennette köşk vaat edilmiştir. Bir kutsi hadiste Allah:

- “Günahkarları gazab edeceğim zaman; seher vaktinde zikredenleri ve camilerle ilgilenenleri görünce azab etmekten vazgeçerim” buyurmuştur.

* * *

- Namaz dinin direğidir. En sevaplı ve Allah'a en sevimli amel namazdır. Namaz insanı çirkin ve kötü olan şeylerden alıkoyar.

Namazın terki insanı küfür ehline benzetir. Aynı zamanda münafıklık işidir.

Namazlara devam edenin namazlar arasındaki küçük günahlarının affedileceğine dair müjde vardır. İkinci namazının gayr-i müekket olan sünneti için peygamber (as): “Dünya ve dünyadaki her şeyden hayırlıdır” buyurmuştur.

Peygamber (as)ın son sözü “Namaza dikkat ediniz!” olmuştur.

* * *

- Nafile namazlarında sevabı büyüktür. Nafilenin önemini belirtmek için peygamber (as) şöyle buyurmuştur:

“Bir insanın kurtuluşu için önce farzlara bakılır. Farzlar yeterli gelmezse, vaciplere bakılır. O da yeterli gelmezse, sünnetlere bakılır, eksiklikler sünnetlerle tamamlanır. Şayet sünnetlerde kurtuluşu için yeterli gelmezse o zaman noksanlık nafile ibadet ve nafile amellerle tamamlanır.” (R. Salihin: 2/398)

Nafile namazlardan kuşluk namazı, evvabın namazı, gece namazı ve teheccüt namazı sevabı bol olan ve kurtuluşu sağlayacak namazlardır.

Peygamberimizin ifadesiyle kuşluk namazı insanın günahlarının affını sağlar. Gece namazı, salih kulların adetidir. Zaman zaman kılınacak tesbih namazı insanın derecesini yükseltir.

* * *

- Allah'ı zikretmek amellerin en faziletlielerindendir. Allah'ı ananı Allah da anar. Kur'an-da: “Beni anın ben de sizi anayım.” (Bakara: 152)

“Allah'ı anmak en büyük şeydir.” (Ankebut: 56) denmiştir.

Peygamber (as) Allah'ı zikredenle zikretmeyenin halini ölü ile diri arasındaki duruma benzetmiştir.

Allah'ı zikretmeyenin sıkıntılı bir hayatı olur. (Taha: 124)

* * *

- Tövbeyi çok etmek lazım. Peygamber (as) günde yüz defa tövbe ettiğini ifade etmiş ve şöyle buyurmuştur: “Günahlarından dolayı tövbe eden günahsız gibidir.”

Allah Kur'an-da “tövbe edin” diye emrediyor. Buna göre tövbe etmek her kula vaciptir.

Tövbe kurtuluş yoludur.

* * *

- Sevaba nail olabilmek için günahlardan kaçınılması gerekir. Çünkü günahlar kalbi karartır.

Cezası ağır olan kaçınılması gereken günahları peygamber (as) şöyle sıralamıştır:

1. Allah'a şirk koşmak.
2. Ana babaya isyan etmek.
3. Haksız yere adam öldürmek.
4. Namuslu kadına iftira etmek.
5. Zina yapmak.
6. Hizmetten kaçmak.
7. Büyü yapmak.
8. Yetim malı yemek.
9. Haramları işlemekte ileri gitmek.
10. Faiz yemek.

11. Hırsızlık yapmak.

12. İçki içmek.

13. Yalancılık yapmak.

14. Yalan yere yemin etmek.” (Buhari, Vesâyâ: 8 1172)

* * *

- Peygamber (as)a salavat getirmek Allah'ın emridir. Peygambere salavat getireni Allah rahmet eder. Peygamber de şefaet eder.

Cebrail (as) peygambere “adını duyup da salavat getirmeyenin burnu sürtülsün” demiş, peygamberimiz de “amin” cevabını vermiştir.

* * *

- Sevabı bol olan bir amelde sabırdır. İnsan yaşadığı müddetçe ondan bela ve imtihan eksik olmaz. Müslüman,

1. Amellere devam da sabır göstermelidir.

2. Nefsinin, şeytanın tuzağına düşmemek için direnip sabır göstermelidir.

3. Günaha girmemek için sabretmelidir.

4. Bela ve musibet anlarında sabır göstermelidir.

Allah sabredenlerle beraberdir.

* * *

- İnsanlarla ilişkiyi kesmemek büyük sevaplar kazandırır. Akraba ziyareti, ana baba ziyareti, hasta ziyareti ve kabir ziyareti dinde sevaplı işlerdendir.

Bazı dualar red olmaz.

* * *

- “Oruç ibadetinin sevabını ancak ben veririm” diyor Cenab -ı Allah.

Ramazan orucunun, şevval orucunun ve kandillerde tutulan oruçların sevabı kat kattır. İnsanın bağışlanmasına neden olur.

* * *

- Zekat ibadeti, insanın malını temizler ve malın artmasına neden olur.

Malda Allah'ın ve ihtiyaç sahiplerinin hakkı vardır. Zekat, insanı bu haklardan kurtarır. Ayrıca salebe gibi helak olmaktan ve azaptan kurtarır.

* * *

- Sadaka vermek kaza belayı def eder. Öldükten sonra da sevabı kesilmez.

Yetimlerin bakımını üstlenen, kıyamette peygamberle beraber olacaktır. Dullara, yoksullara yardım eden onlar sebebiyle yardım görecektir ve rızıklandırılacaktır.

* * *

- Kur'an, Allah'cadır. Allah'la konuşmak isteyen bol bol Kur'an okumalıdır.

Peygamber (as) şöyle buyuruyor:

“Bir evde Kur'an okununca melekler hazır olur. Şeytan çekilir. Ev halkına genişlik hasıl olur. Hayır çoğalır, şer azalır. Bir evde Kur'an okunmazsa; o evde şeytanlar hazır olur, şer çoğalır.” (Ramuz u'l –Ehadis: 196/2)

“Kur'an okuyun. Zira Kur'an, kıyamet günü okuyana şefaathçi olacaktır.” (R. Salihin: 2/338)

“En hayırlınız, Kur'an-ı öğrenen ve öğretendir.” (Age: 339)

* * *

- Allah rızasını gözetmek ve Allah yolunda olmak, mükafata nail olmaktır.

Peygamberimizin bildirdiğine göre;

- “Kim Allah yolunda bir harcamada bulunursa, kendisine yedi yüz misli harcama yapmış gibi sevap yazılır.”

- “Allah yolunda ayağı tozlananlara cehennem ateşi dokunmaz.” (R. Salihin: 2/543)

- “Allah korkusundan ağlayan gözü cehennem ateşi yakmaz.” (Age: 544)

* * *

- İyi örnek olmak, iyiliğe çığır açmak, o iyilik devam ettiği müddetçe sevap kazandırır.

Peygamberimiz Hz. Ali'ye şöyle demiştir: “Ya Ali! Allah'ın senin vasıtanla bir adamı hidayete ulaştırması, dünya ve dünyadakilerden daha hayırlıdır.”

* * *

- Doğrularla olmak, iyi huylu kimseleri dost edinmek ve hayırlı kimselerle evlenmek, insanı kötülüklerden korur ve sevap kazandırır.

Ne edelim diye soran birine peygamberimiz:

- Şükreden kalp, zikreden dil, ve ahiret işlerinizde yardımcı olacak eş edinin, diyor. Dünyada salih kadandan başka daha üstün bir servet yoktur, diye ilave ediyor.

* * *

- Helal kazanç peşinde koşmak, sevaplı bir iştir. Peygamberimiz doğru ve güvenilir satıcının kıyamet gününde peygamberlerle ve şehitlerle beraber olacağını haber vermiştir. Kazancın haram olması, insanın ibadetlerinin kabul olmamasına neden olur. Onun için helal kazanç peşinde olmak, insana ibadet sevabı kazandırır.

* * *

- Cenneti talep etmek insanı cennetlik yapar. Peygamberimiz: “Sabah ve akşam namazından sonra yedişer defa “Allahümme ecirna minennar” diyene cehennemden kurtuluş beratı yazılır” buyurmuştur.

Bir başka hadislerinde de: “Kim üç kere Allah’tan cennet isterse cennet: “Ya Rabbi! Şu adamı cennete sok” diye niyaz eder. Kim de üç kere cehennemden sığınır, cehennem de: “Ya Rabbi! Şu adamı ateşten kurtar” diye yalvarır” buyuruyor.

Cennetlik iş yapıp, cenneti arzulayan cennete gider. Cehennemlik iş yapan da cehennemi arzulamış olur ki, o da cehennem ehlinden olur.

* * *

- Sevap kazanmanın yollarından biri de güzel ahlak sahibi olmaktır. Ahlak kötü olursa, insanın yaptığı işlerde ve ibadetlerde sevap bırakmaz bütün geceleri kılsada gündüzleri oruç tutsa da bir sevap alamaz. Allah kötü ahlaklının amelini kabul etmez.

Özet olarak insan isterse, sevap kazanmanın yolları çoktur. Sıkıntıları, üzüntüleri, bela ve musibetleri bile sevaba dönüştürebilir. Sızlanmaz, şikayet etmez, sabreder, şükreder sevap kazanır.

Günah kazanmak da insanın elindedir.

Derler ki, iyilik yapma fırsatı insanın eline çok az geçer. Kötü olma ve kötülük yapma fırsatı ise her an geçer.

G. MÜSLÜMAN İSLAMI DOĞRU ANLAMALIDIR

Bir Müslüman için önce İslam'ı öğrenme ihtiyacı vardır. İslam'ı yaşayabilmek için bu zarurettir. Burada en önemli şey doğru kaynaktan doğru bir şekilde öğrenilmelidir. Bunu böyle yapmayan, yanlış hedefe giden kimse gibi şaşırarak ve önce kendi zarar görecektir. Sonra da etrafını sapıtacaktır.

Sağlıklı bilgiler doğru kaynaktan alınmadığı için İslam dışı fikirler yayılacaktır. Sonuçta kafalar karışacak dinden ve Allah'tan uzaklaşılacaktır.

Peygamberimiz: “İş ehline verilmediğinde kıyameti bekle.” (Buhari, Rikak: 35) bu duruma işaret etmiştir. İşte bu gün bu sıkıntı yaşanıyor. Adam koltuğuna kaykılıyor, ayak ayak üstüne atıyor; hiç duyulmadık şeyler söylüyor. Din yaşamaktan çıkıp tartışılmaya başlanıyor.

Peygamber (as): “İlmi, bilenlere karşı böbürlenmek, bilmeyenlerle münakaşa etmek veya mevki – makam elde etmek için öğrenmeyin. Kim böyle yaparsa ateştedir” diyor. (İ. Canan, Hadis Ans: 16/522)

İslam, Allah Resulünün insanlığa sunduğu biçimde öğrenilmeli ve yaşanmalıdır. Peygamber (as): “Beni nasıl namaz kılar görürseniz öyle namaz kılınız” buyurmuştur. İslam'ın başka türlüsü olmaz. Kimse “bence böyle” diyerek İslam'dan konuşamaz. Konuşursa, İslam dışı olur.

a. Nasıl iman edilmelidir?

Önce iman esasları noksansız, tartışmasız kabul edilmelidir. Şüphe hali olmamalı ve iman amele dönüştürülmelidir.

İman, teslimiyettir, bilgi ile olur. Taklidi iman olmaz. İnsanı isyana, inkara ve tartışmaya götüren taklidi imandır. Kur'an-da: “Allah'ı unutan ve bu yüzden Allah'ın da onlara kendilerini unutturduğu kimseler gibi olmayın” uyarısı yapılmıştır. (Haşr: 19)

İslam dışı Kur'an dışı din olmaz. Hasta doktorun yazdığı reçetedeki ilaçlara ne kadar muhtaçsa, Müslüman'ım diyenin de Kur'an-daki talimata ondan daha çok ihtiyacı vardır. Meyvesiz ağacın ateşe odun olduğu gibi amelsiz kimsede cehennem yakıtı olacaktır.

Ne derler; Müslümanlık imanla başlar ama amelle devam eder. Yoksa boş söz dile zahmettir.

İnsan ölünce her şey onu terk eder de yalnız ameli onu terk etmez. Kur'an-da: “İnanıp iyi işler yapanları Rableri rahmetine kabul eder. İşte apaçık kurtuluş budur.” (Casiye:30) buyrulur.

İman tam olmazsa Allah'tan başkasına kulluk başlar. Allah'ın kulu üzerindeki hakkı unutulur. “Benim kalbim temiz, benim ibadetim yapıldı, Allah'ın benim ibadetime ihtiyacı mı var?, ibadet edecek vaktim yok” gibi sözler duyulmaya başlanır.

Artık kişinin özü sözü birbirine uymaz. Neden? Cetvel eğri ise, çizgi doğru olur mu? Olmaz.

İnsan, yapmadığını söylemeye, söylediğini de yapmamaya başlar. İyiliği tavsiye eder, kendi yapmaz. Kötülükten uzaklaştırmak ister, kendi kötülüğü terk etmez. Böylelerini Allah Kur'an-da kınıyor.

- “İnsanlara iyiliği emredip kendinizi unutur musunuz?” (Bakara: 44)

- “Yapmayacağınız şeyi niçin söylersiniz?” (Saf: 3) diyor.

Din hakkındaki bilgiler doğru kaynaktan ve itikadı düzgün kimselerden öğrenilmediyse, şeytan devreye girer; takıntılar, vesveseler, dini kendine göre anlamalar başlar. Fare gibi un çuvalının ağzını bırakıp tabanından deler.

İtikadı düzgün olmanın yolu, dini aynen korumaya ve yaşamaya çalışmaktan geçer. Kim de şöyleymiş, böyleymiş diyor farklı konuşuyor ve farklı yaşıyorsa, onun itikadı düzgün olmaz.

İnandım diyen de imanını ve itikadını koruma hassasiyeti olmalıdır. İnsanımız zayıf, birilerine inanıveriyor, kanıveriyor. Bir zamanlar şeytan da inanıyordu. Hem de meleklerin hocasıydı. İmanını koruyamadı, aldatan saptıran durumuna düştü. Şimdi imanı zayıf, itikadı bozuk kimseleri sapıklıktan sapıklığa sürüklüyor.

Günümüzde en önemli şey imanı korumak ve itikat bozukluğuna düşmemektir.

b. Müslüman doğru insan demektir.

Müslüman'ın iyi olabilmesi ve iyiliğe ulaşabilmesi için kaliteli insan olması lazım, hayırlı ve doğru kimse olması lazım.

Doğruluk, insanın özünde, sözünde ve işinde olmalıdır. Öz doğru olmadan söz doğru olmaz. İş de yamuk olur. Her yamuklukta da mutlaka bir kötülüğün tohumu vardır.

Kalp doğru olmadan, niyet iyi olmadan amel doğru olmaz.

Doğruluk İslam ahlakıdır. Kur'an-da:

- “Ey iman edenler! Allah’tan korkun ve doğrularla beraber olun.” (Tövbe: 119)
- “Ey iman edenler! Allah’tan korkun kötülük yapmaktan sakının.” (Ahzab: 70)
- “Emrolunduğun gibi dosdoğru ol.” (Hud: 112) emirleri vardır.

Peygamber (as)da şöyle buyurmuştur:

- “Doğru olun. Çünkü doğruluk hayra, hayır da cennete götürür. Kişi doğru olunca, Allah'ın yanında doğrulardan yazılır. Yalandan sakının. Çünkü yalan günaha, günah cehenneme götürür. Kişi yalan söylemeye başlar da yalana devam ederse, Allah'ın yanında yalancı diye yazılır.” (R. Salihin: 54)

Eğer bugüne kadar Müslümanlar olmaları gerektiği gibi olsalardı, Allah onlara gökyüzünün gürültüsünü, yeryüzünün sarsıntısını işittirmezdi.

Geçmişte ceza görenler, zamanımızda da sıkıntı çekenler hep doğruluktan ayrıldıkları için onu hak etmişlerdir.

c. İslam’ı doğru anlamak nasıl olur?

1. Doğru bir imanla olur. Kur'an-da: “İnsanların çoğu ortak koşarak inanırlar.” (Yusuf: 106) buyrulur. İmanda eksiklik ve şek şüphe olursa, İslam doğru anlaşılmaz.

2. Hayrı da şerri de yaratanın Allah olduğunu ve seçenin kul olduğunu bilmekle olur.

3. Her şeyin yaratıcısının Allah olduğunu bilmekle olur. Kur'an-da: “Sizi de yaptıklarımızı da yaratan Allah’tır.” (Saffat: 96) buyrulmuştur.

4. İslam’ın son din, Hz. Muhammedin son peygamber ve Kur'an-ın son ilahi kitap olduğunu kabul etmekle olur.

5. Ölümü hak bilmekle olur. Yaratan Allah, yaşatan Allah bir gün öldürecek ve hesaba çekecek. Dünyadaki yaşayışına göre insan ya cennete ya da cehenneme gidecek.

6. Kabir azabını, kabir sualini hak bilmekle olur. Kabir kişinin ameline göre ya cennet bahçelerinden bir bahçe veya cehennem çukurlarından bir çukur olacaktır. Münker ve Nekir adlı melekler hesaba çekeceklerdir. Kabirde yatan sabah akşam cennetteki veya cehennemdeki yerini görüp duracaktır.

7. Kıyamet günü herkese amel defteri verileceğini bilmekle olur. İyilere sağ tarafından, kötülere de sol tarafından verilecek, kişi her yaptığını onda görecek. (İsra: 13 – 14)

8. Cehennem'in üzerinde kurulu sırat köprüsünü ve cennetin cehennem'in varlığını kabul etmekle olur.

9. Cennetle müminlerin Allah'ı apaçık göreceklerini kabul etmekle olur.

10. Hz. Muhammed'in şefaatinin hak olduğunu kabul etmekle olur.

11. Allah Resulünün mucizelerini bilhassa miracını kabul etmekle olur. Bunu ancak küfür ehli red eder.

12. Sadaka –i cariye olayını ve duanın, sadakanın ölenlere ulaştığını kabul etmekle olur.

13. İslam'ın diğer dinlere, Kur'an-ın diğer kitaplara ve Muhammed (as)ın diğer peygamberlerden üstünlüğünü kabul etmekle olur.

14. Cenab-ı Allah'ın adil olduğunu kimseye zulmetmediğini ve etmeyeceğini kabul etmekle olur.

15. Yüce Allah'ın şekilden ve mekandan münezzehe olduğunu bilmekle olur.

16. Rızıkı, ömrü verenin Allah olduğunu bilmekle olur.

17. Müslüman'ın önce Allah'ın emirlerine uymak, sonra da peygamberinin sünnetine uymakla mükellef olduğunu bilmekle olur.

18. Yardımın ve kurtuluşun ancak Allah'tan olduğunu bilmek ve kabul etmekle olur.

19. Mezhepsiz olmaktan imansız gitmekten korkmakla olur.

20. Allah'ın affından ve rahmetinden ümit kesmemekle olur. Kur'an-da Allah'ın rahmetinden ancak kafirlerin ümit keseceği bildirilmiştir.

Kısacası bir insanın Müslüman kalabilmesi ve Müslüman olarak ölebilmesi için;

- Düzgün bir iman,

- Dininin emir ve yasaklarını iyi bilmesi,

- İmanını koruyacak ameller işlemesi,

- Dinini doğru kaynaklardan ve kişilerden öğrenmesi,

- Dininden, imanından gevşeklik göstermesi gerekir.

İKİNCİ BÖLÜM

MÜSLÜMANIN HAYATI

A- MÜSLÜMAN HAYATI NASIL YAŞAMALIDIR?

Önce Müslüman, kendini yaratan, yaşatan, öldürecek, sonra da diriltip hesap soracak olan Rabbinin farkında olmalıdır. Sonra da kendisinin ve alemlerin rabbi olan Allah'a kulluğunun bilincinde olmalıdır.

- Müslüman, Allah'ın “Yap” “Yapma” dediği emir ve yasaklarını yerine getirecektir. Bunu yaparken, en değerli sermayesi olan hayat sermayesini iyi değerlendirecektir.

- İnsan, kutsal bir varlıktır. Bu kutsallığına gölge düşürecek her türlü yakışsız şeyden kaçınmalıdır.

- Dünya hayatı ve dünyadakiler, aldatıcı bir cazibeye sahiptir. Zevkleriyle, menfaatleriyle insana göz kırpar durur.

Allah:

- “Dünya hayatı, oyun ve eğlenceden ibarettir. Ahiret hayatı ise asıl hayatın ta kendisidir. Eğer bilselerdi, geçici olan dünya hayatını, ebedi olan ahiret hayatına tercih etmezlerdi.” (Ankebut: 6) buyurmuştur. Bir ayette de:

- “Sakın dünya hayatı, sizi aldatmasın.” (Fatır: 5)

Peygamberimiz de: “Dünya ahiretin tarlasıdır” demiştir.

Buna göre sınırlı olan hayat, gaye değil, vasıta. Onun için rezaletlerle faziletleri bir birine karıştırarak, helak olmanın anlamı yoktur. Her Müslüman, meşad kuşu iken, dünya fitnesine aldanıp imansız giden Sahabeyi unutmamalıdır.

Dünya, iyinin de kötünün de satıldığı bir pazardır. Sonra pişman olacağımız iş yapmamamız gerekir.

Bu dünyada evimizi, karıncalarla bile paylaşmıyoruz ama mezarı, yılanlarla, çıyanlarla paylaşacağımızı neden unutuyoruz?

Hız. Ömer, Hız. Peygambere sorar:

- Hangi maldan edinelim?

- Her biriniz şükreden bir kalp, zikreden bir dil, ahiret işinize yardımcı olacak mümine bir kadın edinsin, der. (İ. Canan, K. Sitte: 17/189)

- Kul, ölümü, ölüm ötesini, hesap gününü ve kendisine hesap sorulacağını asla unutmamalıdır.

- Her kula ders alacağı kadar ömür verilmiştir.

Hz. Peygamberin haber verdiği göre; ölünce öncelikle:

1. Hayatını nerede nasıl geçirdin?

2. Malımı nereden kazandın?

3. Malımı nereye harcadın?

4. Sağlığını ne şekilde yıprattın?

5. Fırsatlarını, gücünü nasıl değerlendirdin? Denilecektir.

a. Müslüman İslam'ı aşkla yaşamalıdır:

- Müslüman'ın, imanın İslam'ın şartlarını kesin olarak benimseyip yerine getirmesi lazımdır. Bu, Müslüman olmanın şartı olduğu gibi Müslüman kalmanın da şartıdır.

- Müslüman'ın, dinini yaşayabileceği kadar dinini öğrenmesi üzerine farzdır. Kendi bilmesi de yetmez, elinin altındakilere de öğretmesi boynunun borcudur.

- Müslüman, günde beş defa minarelerden okunan ezanın davetine icabet edecektir.

Farzları vacipleri ve sünnetleri yerine getirdikten sonra da nafilelerini de yerine getirecektir.

Bakın ne diyor peygamberimiz (as):

“Kıyamet gününde insanın farzlarına bakılır, yeterli değilse, vaciplerine bakılır, o da yeterli değilse sünnetlerine bakılır. O da yetmiyorsa, nafileleri ile eksiklikleri tamamlanır.”

Değil sünneti, nafiler namazları bile terk etmemek lazımdır. Mesela; abdest aldığımız zaman, gusül yaptığımız zaman vakit müsaitse iki rekat namaz kılınmalıdır.

Hız. Peygamber: “Her kim abdest alır iki rekât namaz kılsa o kimseye cennet vacip olur” buyurarak bol sevaba dikkat çekmiştir. (Buhari, vudu: 24)

Kuşluk, iki rekât namaz kılmak ne kadar sevaptır. Hız. Peygamber: “Kuşluk vaktinde kim, iki rekât namaza devam ederse, günahları deniz köpüğü kadar da olsa af olunur” müjdesini vermiştir.

Akşam namazından sonra evvabin namazı vardır. Evvabin, sevabı bol demektir.

İmsak vaktinden önce teheccüt namazı vardır. Bu namazı salih kulların, kılacağı haber verilmiştir.

Abdullah bin Ömer (ra), rüyada kendini cehennemde görür. Bir melek yaklaşarak: “Korkma” der. Bunu peygambere anlatınca peygamberimiz:

- Kalkıp gece namaz kılmayı adet edinseydi ne iyi olurdu, der. Bunun üzerine Ömer, gece namazına devam etmiştir. Buradan Teheccüt namazına devam edenin iyi kimse olduğu anlaşılıyor.

Bir hadislerinde de peygamber (as) şöyle buyurur:

- “Gece namazına devam edin. Çünkü gece namazı kılmak, sizden önceki salih kulların adetidir. Rabbe karşı bir ibadettir, kötülükleri örtücü ve günah işlemekten alıkoyucudur.” (Tirmizi, Davat: 101)

- “Farz namazlardan sonra en faziletli namaz gece namazıdır.” (Müslim, Sıyam: 202)

İslam’ı aşkla yaşamak gerekir. Tıpkı aşkla şahadet getirildiği gibi İslam’la bağımız devam etmelidir. Sadece inanç insanı kurtarmaz ve Allah'a yaklaştırmaz. Müslümanlık ucuz değil, Allah ne emrediyorsa odur. Peygamber nasıl yaşadıysa odur. Namaz yok, zikir yok, fikir yok. Allah ne diyor:

- “Vay kalpleri Allah'ın zikrinden boş kalıp, kaskatı kesilenlere!” (Zümer: 22)

İslam’i yaşamayanın müzereti olamaz, yaşı olamaz, köyü, şehri zengini fakiri olmaz.

Zamana uy, zaman neyi gerektiriyorsa onu yap, deniliyor. Zamanı İslam’a uydurmak, hayatı ihlas kıvamında yaşamak zorundayız. Zamana uygun din olmaz.

Peygamber (as) şöyle diyor:

- “İslam’ı samimiyetle yaşayanın yaptığı her işe on mislinden yedi yüz misline kadar sevap verilir.” (Müslim, iman: 205)

Müslüman korunmak için çamurlu yolda yürür gibi yürüyecektir. Köpek olan sokaktaki kadar dikkatli olacaktır.

Dünyanın mutluluğu dördtür denmiştir:

1. Geçmiş günahları hatırlamak,
2. Geçmişin iyiliklerini unutmak,
3. Dinini yaşarken kendinden daha iyi yaşayana bakmak,
4. Dünyalık içinde kendisinden daha zayıf olana bakmak.

Dünya bedbahtlığını da dört maddede ifade etmişlerdir:

1. Geçmişin günahlarını unutmak,
2. Geçmişin iyiliklerini hatırlamak,
3. Dünyada kendinden daha varlıklı olana bakıp imrenmek,
4. Din yönünden de daha zayıf olana bakmak.

Her şey kendi lisaniyla Allah'ı anıyor. Kuşlar cıvıl cıvıl Allah'ı zikrediyor. İnsan cıvıl cıvıl İslam'ı yaşayamazsa, son durak fatıhasız mezarlar olur. İçi de cehennem çukuru olur.

Müslüman, temizlik ve sağlık kurallarına son derece dikkat etmelidir. Atalarımız: Az ye, az uyu ve az konuş, demişlerdir. Dolu mide hastalık evidir. Gaflet nedenidir.

Müslüman günlük hayatının sonunda kendini hesaba çekmelidir. O gün kâr da mı, zarar da mı bakmalı; ona göre yanlışları düzeltmeli ve eksiklikleri gidermelidir. Gelecek günlerinde neler yapmalıdır onun planını yapmalıdır. Bugüne kadar evlerde ve işlerinde asılan “Bugün Allah için ne yaptın” levhaları kalplere inmediği cin pek işe yaramamıştır. Levha halinde kalmıştır.

Müslüman, hayatını kötülere göre değil iyilere göre ayarlar. Dünya işlerinde kendinden aşağıdakilere bakar, haline şükreder, sabreder. Ahiret işlerinde de kendinden daha iyi olanlara bakar, onlar gibi olmaya çalışır. Kendisinden yaşlı birini görünce, onun ameli benden çok diye düşünür. Kendinden küçük birini görünce de benim günahlarım ondan çok diye düşünür.

Müslüman, günahkar birini görünce: “Rabbim beni bunun gibi günah işlemekten koru” diye dua eder. Hayır işleyen, güzel amellerde bulunan birini görünce de “Rabbim bana da hayır işlemek nasip et” diye dua eder. Bu iyi bir Müslüman olmanın yoludur.

Müslüman rabbinden gelene rıza gösterir itirazı olmaz. Nefsinin arzularına, şeytanın vesvesesine itibar etmez. İlahi uyarılara göre hareket eder. Her türlü fitneye karşı uyanık olur.

Müslüman, boş şeylerle uğraşarak, Allah'ın terk ettiği kul durumuna düşmez. Oyun, eğlence ile Allah'ı unutanı Allah da unuttur. Peygamber (as): “Allah'ın kulunu terk ettiğinin belirtisi, okulun boş şeylerle uğraşmasıdır” buyurmuştur.

Müslüman, kötüyü temsil etmez, kötülerini dost edinmez, kötü ortamlarda bulunmaz ve kötü bir çığır açmaz. Kötü çığır açarsa, kıyamete kadar amel defterine o kötü işi işleyenlerin günahının yazılacağını bilmelidir.

Müslüman, ahiret hayatının nasıl olmasını istiyorsa, öyle yaşamalıdır. Peygamber (as) şöyle demiştir: “Nasıl yaşarsanız öyle ölürsünüz. Nasıl ölürseniz öyle haşrolunursunuz.”

b. Müslüman günlük hayatı nasıl yaşamalıdır?

Sabah gömleği giyerken bir düğme yanlış düğmelenirse bütün düğmeler yanlış düğmelenir. Bunun gibi işlenen bir yanlışlık da o günün güzelliklerini alır götürür. Hatalı yaşanan günlerde insanın ömrünü yazık eder. Böyle bir ömrün sonu da pişmanlık olur.

Sabah güne ters başlanırsa, o gün bir çok şey ters gider. Hayat tersliklerle devam eder. Güne iyi başlayanın günü güzel geçer, güzel bir hayat, güzel bir ölümle son bulur. Felekten gün çalan ise “keşke o günleri yaşamasaydım” diye pişman olur.

Müslüman,

- Zaman bunu gerektiriyor,

- Adet böyle,

- Başkaları böyle yapıyor,

- El ne der,

- Buda mı günah olurmuş, gibi yanlış yönlendirmelere kulak asmaz.

Din, hem dünya içindir hem de ahireti kazanmak içindir. Din yaşanmadan ahiret kazanılmaz.

Müslüman, hayatı Allah'ın emir ve yasakları doğrultusunda yaşar. Bir şeyi Allah'ın huzurunda nasıl bulmak istiyorsa, nasıl olmasını istiyorsa o şeyi öyle yapar. Allah görüyormuş gibi yapar. Bir şey peygamber (as)'ın sünnetinde nasılsa öyle yapar. Yani peygamberin hayat tarzını seçer. Ancak o zaman şefaatinin hak eder.

Müslüman, nefsinin ve şeytanın davetine değil, Allah'ın davetine uyar. Dünyanın geçici cazibesine kapılmaz. Kabri ve ahiret sorgusunu unutmaz.

Müslüman, helal rızık ve helal kazanç peşinde koşar. Pişman olacağı bir işi işlemez. Her an gözetlendiğini bilir, ona göre yaşar. Hayatın her anını değerlendirir.

Allah vadediyor: “Rabbim Allah’tır” deyip, sonra da dosdoğru yaşayanlara korku yoktur. Onlar üzülmecektir. Onlar cennet ehlidir. (Ahkaf: 13 – 14)

Müslüman, Allah’sız hayat yaşamaz. Hayatının her anında, her safhasında Allah vardır. Kınadığı “Böyle olmamalı” dediği hiçbir şeye hayatında yer vermez. O fırsatları kaçırmaz, fırsatları çok iyi değerlendirir. Yani Müslüman farklı insandır. Ölüm kendisini uyandırmadan uyanmaya çalışır.

Müslüman hayırlı kimsedir. Her zaman hayır kapısı arar ve hayır kapılarını zorlar. O hayır adamıdır. O sevap adamıdır. Günlerini günahsız geçirmeye çalışır, günah işlemekten korkar.

Müslüman, hareketli bir hayat yaşar. Onun hayatında tembelliğe, gaflete, nemelazıma yer yoktur.

c. Müslüman her gün şu soruları sorarak o günün defterini kapatmalıdır:

- Bugün organlarımı ne ölçüde gınahtan korudum?
- Allah rızası için terk ettiğim bir zevkim oldu mu?
- Ahirete neler gönderdim?
- Kaç kişiyi güldürdüm, kaç kişiyi üzdüm?
- Bugünün rızkını helalden mi kazandım, haramdan mı?
- Bugün hangi farzları, vacipleri ve sünnetleri yaptım?
- Ölüm, ahiret aklıma kaç defa geldi? Bugünün son gün olabileceğini hiç düşündüm mü?
- Bugüne damgasını vuran ne oldu?
- Bugün daha çok kiminle oldun?
- Nefsine: “ey nefsim, iyiliklerin lehine, kötülüklerin de aleyhine olduğunu biliyor musun?” dedin mi?

- Bugün yaptıklarımın Allah razı olur mu? diye düşündün mü?
- Senin ölümünle dünyada kalanlar üzülür mü? Sevinir mi? Rahmet mi okur, lanet mi? Ne dersin?
- Bugün şer kapısını mı çaldın, hayır kapısını mı?
- Bugün dua mı aldın, beddua mı aldın?
- Bugün aldananlardan mısın, kurtulanlardan mısın?
- Bugün ailen ve evladın için neler yaptın?
- Bugün tekrar sana iade edilse, nasıl yaşardın ve neler yapardın?

Bu ve bunun gibi sorular sadece sorulmakla, düşünülmele kalmayıp cevap aranmalıdır.

B. MÜSLÜMAN YASAKLARDAN VE GÜNAHLARDAN KAÇAR

a. Günahtan uzak durmak:

Müslüman, günahlardan kaçmaz ve yasaklara aldırış etmezse ona iyi gözle bakılmaz, hakkında iyi şeyler söylenmez. İncamızda Müslüman'ların hakkımızdaki şahadeti çok önemlidir.

Günahlara, haramlara aldırış etmezsek, kendimizi kötü ve günahkâr psikolojisinden kurtaramayız. Her zaman kendimizi kirli ve suçlu hissederiz.

Eğer günahlardan, haramlardan kaçmazsak, Allah'a isyan, peygamberine muhalefet etmiş oluruz. Sonuçta Allah'ın rahmetinden, peygamberin şefaatinde mahrum oluruz. Cennet yerine cehenneme gireriz.

Günaha harama üzülünmezse, büyük günaha gireriz. Günahlar ve haramlar inkar edilecek olursa o zaman küfre girilir. Çünkü her günahta küfre açılan bir kapı vardır.

Her günahtan bir dönüş yolu vardır. Asla Allah'ın rahmetinden ümit kesilmez. Kur'an-da: "Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin. Allah affedicidir, buyrulur." (Zümer: 53) Devamındaki ayette de ümitsizliğin kafirlerin vasfı olduğu ifade edilmiştir.

Ayrıca günahlar küçük görülmemelidir. Küçük görülüp de terk edilmeyen günahlar kısa sürede büyür. Ne derler "küçüktü önemsemedik, büyüdü baş edemedik."

Peygamber (as) şöyle buyurur:

- “Her günah kalpte bir siyah nokta oluşturur, tövbe edilmezse büyür ve kalbi karartır.”

Hayata her Müslüman ölüm döşeğinden bakabilmelidir. Kabir ehli gibi düşünebilmelidir. O zaman bir çok problem bitecektir. Daha hesaplı ve daha akıllı yaşanacak, ne ölüm korkusu taşınacak ne de hesap verme korkusu taşınacaktır.

Ölmemeye, hesap veremeye çare olmadığına göre günah olduğu bildirilen şeylerden kaçınmak, yasaklara riayet etmek gerekmez mi?

Dikkat edilecek şeylerden biri de geç kalmamaktır. Yoksa son pişmanlık fayda vermez. “Geçti, geçti” derler. Kur'an-da şöyle ifade edilir:

- “Ölüm sancıları içinde kişi vaktin gelip çattığını anlar. Artık geç kalınmış bir pişmanlık içerisinde yolculuk alemlerin Rabbinedir.” (Kıyame: 30)

İnsan biraz dikkat etmezse; isyana dalar, günahlara yenik düşer, haramın cazibesine kapılır. Artık sıkıntılar başlar, bela ve musibetler ardarda gelir.

Günaha harama düşmemek için şüpheli şeylerden kaçınılmalıdır. Günaha girmek için kılıf aranmamalı ve sebep icat edilmemelidir. Çünkü daha çok günah, daha çok acıdır, daha çok azaptır.

Hız. Ömer (ra) şöyle demiştir:

- “Utanma duygusu azalanın, günaha düşme endişesiyle şüpheli şeylerden uzak durma titizliği kaybolur ve kalbi ölür.”

Peygamber (as) Ashabına şöyle der:

- “Şu söyleyeceğim sözleri benden kim öğrenip uygulamak ister?”

Ebu Hureyra:

- Ben isterim Ya Rasülellah, der.

Allah Resulü şöyle sıralar:

1. Haramlardan uzak dur. Böylece insanların en fazla ibadet edeni olursun.
2. Allah'ın sana verdiği razi ol. İnsanların en zengini olursun.
3. Komşuna iyilik et. O zaman iyi Müslüman olursun.

4. Kendin için istediğini başkaları için de iste. İyilerden, hayırlılardan olursun.

5. Çok gülme. Çünkü çok gülmek kalbi öldürür.

İnsanın eti yenmez, derisi giyilmez. Ölünce en yakınları bile ondan bir an önce kurtulmak ister, çabucak gömerler gelirler. Onun için Allah kullarını şöyle uyarıyor:

- “Ey iman edenler! Allah’tan korkun. Herkes yarına ne hazırladığına baksın.” (Haşr: 18)

Behlül Dana’yı perişan halde görenler sorar, o da cevap verir:

- Nereden böyle?

- Cehennemden.

- Ne işin vardı orada?

- Ateş almaya gitmiştim.

- Alabildin mi ?

- Hayır. Burada ateş olmaz, herkes ateşini dünyadan kendi getirir, dediler. İnsan kendini yakacak ateşi kendi eliyle götürmemelidir.

Peygamberimiz haber verdiği göre son derece kaçınılması gereken günahlar şunlardır.

1. Allah'a ortak koşmak,
2. Ana babaya isyan etmek,
3. Haksız yere birini öldürmek,
4. Namuslu kadına iftira etmek,
5. Zina yapmak,
6. Yetim malı yemek,
7. Haram ve gūnahta ısrar etmek,
8. Faiz yemek,
9. Hırsızlık yapmak,

10. İçki içmek,
11. Yetim malı yemek,
12. Büyü yapmak,
13. Yalan şahitliği yapmak,
14. Yalan yere yemin etmek. (Buhari, Vesaya: 1172)

b. Günlük hayatta emredilen ve yasaklanan şeyler:

1. Dilin Muhafazası:

Müslüman, eline, beline, diline sahip olacaktır. Kur'an-da:

- “İnsanların ağzından çıkan her söz için onu yazıp tesbit eden bir melek vardır.” (Kaf: 18)

- “Kiminiz kiminizin gıybetini yapmasın. Sizden biriniz ölü kardeşinizin etini yemekten hoşlanır mı?” (Hucurat: 12) buyrulur dilin muhafazası emredilmiştir.

Bir ayette de: “Kesin olarak bilmediğin şeyin ardına düşme. Çünkü kulak, göz ve kalp, bunların her biri yaptıklarından sorulacaktır.” (İsra: 36) uyarısında bulunulmuştur.

Peygamber (as)da:

- “Allah'a ve ahiret gününe iman eden kimse ya hayır söylesin, ya da sussun.” (R. Salihin: 1511) diyor.

Bir gün peygambere;

- Hangi Müslüman üstündür? Diye sorulmuş. O da:

- Elinden ve dilinden Müslümanların emin olduğu kimsedir, cevabını vermiştir. (Age: 1512)

Dilin zararından kurtulan için müjdeler vardır. Peygamber (as): “Kim bana iki çene kemiği arası ile, bacakları arası hakkında garanti verirse, ben de ona cennet için kefil olurum” (Age: 1513) buyurmuştur.

2. Gıybet etmek:

Başkalarının dedikodusunu yapmak, ölü eti yemekle bir tutulmuştur. Müslüman faydasız sözden kaçınacaktır. Çirkin söz duyunca yüz çevirecektir. (Kasas: 55) Başkasının dedikodusunu yapanları dinlemeyecek ve onlar gıybeti bırakıncaya kadar onlardan yüz çevirecektir. Onları dinleyerek aynı suçu işlemeyecektir. (En'am: 68)

Bir hadiste: “Müslüman kardeşinin şeref ve namusunu müdafaa edip koruyanı, Allah da kıyamet gününde cehennem ateşinden korur.” (R. Salihin: 1528) buyrulurak gıybeti edilenin savunmasını yapan için müjde vermiştir.

3. Laf getirip götürmek:

Müslümanlar kötülükte değil iyilikte yardımlaşacaklardır. Allah: “Günah işlemekte ve zulmetmekte yardımlaşmayın” buyuruyor. (Maida: 2)

Bir başka emrinde de:

- “Laf getirip götürene uyma!” diyor. (Kalem: 11)

Bu konuda peygamber (as)da:

- “Laf getirip götüren koğucu cennete giremez.” Diye haber vermiştir. (R. Salihin: 1536) Devamındaki hadiste de iki mezar göstererek laf getirip götürdüğü için diğeri de idrar sıçramalara dikkat etmediği için azap gördüğünü haber vermiştir.

4. Yalan söylemek:

Kur'an-da: “Yalan söyleyenden kaçın” (Hac: 30) emri vardır. Bir ayette de Müslümanlar için “Onlar yalan söylemezler, yalan yere şahitlik etmezler” buyrulurak yalan söylememenin Müslüman'ın vasfı olduğu haber verilmiştir. (Furkan: 72)

Peygamber (as)da: “Yalan günaha, günah da cehenneme götürür.” (R. Salihin: 1542)

- “En uydurma yalan görmediğini gördüm demektir. Kim rüya görmeden gördüm derse, ona iki arpa tanesi veriliyor ve düğümlemesi istenir, öyle azap olunur.” (R. Salihin: 1544) diye bildirilmiştir.

5. İki yüzlülük:

Farklı davranmak yasaklanan bir davranıştır. Allah şöyle bildiriyor: “İnsanlardan gizlerler ama Allah’tan gizleyemezler, Allah yaptıkları her şeyi bilir.” (Nisa: 108)

Peygamberimiz de: “İnsanların en şerlisi insanlara farklı sözle ve farklı yüzle gelen iki yüzlü kimselerdir” buyurur. (R. Salihin: 1540)

6. Lânet etmek:

Dinimiz kötü söz söylemeyi, beddua etmeyi ve lanetlemeyi yasaklamıştır. Lanetin ancak zalimler üzerine olduğunu bildirmiştir. (Hud: 18+Araf: 44)

Peygamber (as) şöyle buyurur:

- “Müslüman’a lanet etmek, onu öldürmek gibi günahtır.” (R. Salihin: 1551)

- “Dürüst kimseye lanetçi olmak yakışmaz.” (Age: 1552)

- “Birbirinizi Allah’ın lanetiyle, gazabıyla, cehennem ateşi ile lanetlemeyin. Allah belanı versin, cehennemde yan gibi beddua etmeyin.” (Age: 1554)

- “Müslüman, kusur arayan, lanetleyen ve müstehcen söz söyleyen kimse değildir.” (Age: 1555)

- “Lanet eninde sonunda lanet edene döner.” (Age: 1556)

Biri devesine lanet okuyunca peygamber ona:

- “Devenin sırtındakileri al, deveyi salıver. Çünkü o lanetlenmiştir” buyurur.

7. Sövmek:

Peygamberimiz Müslüman’ı tarif ederken “elinden dilinden Müslümanların emin olduğu kimsedir” diye tarif etmiş ve şöyle buyurmuştur:

- “Müslüman’a sövmek fasıklıktır. Onunla vuruşmak küfürdür.” (Age: 1559)

- “Ölülere sövmeyiniz. Zira onlar iyi veya kötü amellerine kavuşmuşlardır.” (Age: 1564)

Ebu Hureyra şöyle anlatır:

- “Bir gün içki içen birine “Allah lanet etsin” dedik. Bizi duyan peygamber (as) şöyle dedi:

- Ona karşı şeytana yardımcı olmayın.” (Age: 1562)

8. Düşmanlık etmek:

İnancımızda Müslüman, Müslüman’la uğraşmayacaktır. Kur'an-da: “Müslümanlar ancak ve ancak kardeştir” buyrulur. (Hücurat: 10)

Peygamber (as) da şöyle buyurur:

- “Birbirinizle nefretleşmeyin, çekişmeyin, birbirinize sırt çevirmeyin, birbirinizle ilgiyi kesmeyin. Ey Allah'ın kulları kardeş olun. Müslüman'ın Müslüman'a üç günden fazla dargın durması helal olmaz.” (R. Salihin: 1567)

9. Hased etmek:

Kur'an-da: “Yoksa onlar Allah'ın insanlara verdiği nimetlere karşı hased mi ediyorlar?” (Nisa: 54) denmiştir.

Bir hadiste de: “Haset etmekten sakının. Zira haset, iyilikleri ateşin otları yakıp tükettiği gibi yer tüketir.” (R. Salihin: 1569) buyrulmuştur.

10. Kusur araştırmak:

Allah: “Birbirinizin kusurlarını araştırmayın” diye emrediyor. (Hücurat: 12)

Bir hadiste de: “Zannın bir çoğundan sakının. Zira zan, sözlerin en yalanıdır. Başkalarının ayıbını araştırmayın. Kişiye şer olarak Müslüman kardeşini küçük görmesi yeter.” (R. Salihin: 1570)

11. Başkasıyla alay etmek:

Yüce Allah şöyle buyurur:

- “Ey iman edenler! Bir topluluk diğeri ile alay etmesin.” (Hücurat: 11)

- “Vay haline! Arkadan çekiştirmeyi ve yüze karşı eğlenmeyi ve ayıplamayı adet edinenlere.” (Hümeze: 1)

Peygamber (as) da: “Kalbinde zerre kadar gurur kibir olan cennete giremez” demiştir. (R. Salihin: 1575)

12. Müslüman’ın başına gelene sevinmek:

"Bugün ona ise yarın sana" denmiştir. Peygamber (as): "Mümin kardeşinizin başına gelen bela ve musibet karşısında sevinmeyin. bakarsınız ki, Allah ona rahmet edip sizi belaya uğratar" buyurmuştur. (R. Salihin: 1577)

13. Başkasını aldatmak:

Bu konuda peygamberin uyarıları vardır:

- "Aldatan bizden değildir. İslam’da aldatma yoktur. kim başkasının eşini ayartır, aldatırsa, o bizden değildir." diye uyarmıştır. (R. Salihin: 1579 - 1583)

14. Sözünde durmamak:

Kutsal kitabımız Kur'an-da: "Ey iman edenler verdiğiniz sözleri yerine getirin.

" (Maida:1) "Verdiğiniz sözü tutmazsanız sorumlu olursunuz." (İsra: 34) diye emredilmiştir.

Sözünde durmamak yalancılardan ve münafıkların alametidir. peygamber der ki:

- "Münafıklığın alameti üçtür: Emanete hıyanet, sözünde durmamak ve yalan söylemek. (R. Salihin: 1584) Peygamber(as):

- "Üç kimsenin hasmıyım: söz verip sözünden dönen, insanın hakkını yiyen, çalıştırdığı kimsenin hakkını vermeyen." (R. Salihin: 1587) diye sıralamıştır.

15. İyiliği başa kakmak:

Allah: "Verdiğiniz sadakaları başa kakarak, inciterek boşa çıkarmayın." (Bakara:264)

Bir hadiste de: "Yaptığı iyiliği başa kakanın kıyamet günü Allah yüzüne bakmaz." (R. Salihin: 1588) buyrulur başa kakma inciterek verme, onur kırma yasaklanmıştır. kaş

yapalım derken göz çıkarılmayacak, iyi niyetle verilecek, sağ elin verdiği sol el görmeyecektir.

16. Yaptığı ile övünmek:

Bir ayette de şöyle buyrulur: "Kendinizi temize çıkarmayınız. kimin takvalı olduğunu Allah bilir." (Necim: 32)

Peygamberimizin ifadesi de şöyledir: "Allah bana kimsenin kimseye karşı övünmemesini vahyetti." (R. Salihin: 1589)

övünmek, bir şeyin Allah için yapılmadığını gösterir. böyle riya karışan davranış insanı şirke götürür.

17. Küsmek darılmak:

Şeytan Müslümanlar arasına fitne ve fesat sokacağına dair yemin etmiştir.

Allah resulü şöyle der:

- "Bir Müslüman için din kardeşine üç günden fazla dargın durması helal değildir. Üç gün dargınlıktan sonra dargın olduğunuzu görmeye çalışın. Ona selam verin. eğer selamı alırsa, ikisi de sevap kazanır. Şayet selamı almazsa, günaha girmiş olur. Selam veren günahattan kurtulur." (R. Salihin: 1592 - 97)

18. Başkaların yanında biri ile fısıltı ile konuşmak:

Kur'an'da fısıltının şeytandan olduğu bildirilmiştir. (Mücadele: 10)

Peygamberimizin talimatı da şöyledir: "Üç kişi olanlar, ikisi, üçüncü şahsı bırakıp da aralarında fısıldaşmasınlar." (R. Salihin: 1598) Gizli fısıldaşma fitne sebebidir.

19. Eziyet vermek:

İnsanlara eziyet vermemek vaciptir. Allah: "İyilik edin" buyurur. (Nisa: 36)

Peygamber bir kedinin ölümüne sebep olanın cehennemlik olduğunu haber vermiş ve hayvanı hedef alanı lanetlemiştir. şöyle buyurur:

- "İnsanlara eziyet verenlere Allah azab eder." (R. Salihin: 1606)

20. İmkânı varken borcunu ödememek:

Allah'ın emrine göre; emanetler ehline verilecektir. borçlu da borcunu ödeyecektir.
(Nisa: 28 + Bakara: 283)

Bir hadise göre; elinde olanın borcunu geciktirmesi zulümdür. (R.Salihin: 1611)

Varken borcunu ödememek kötü bir ahlakıdır.

21. Hibeden dönmek:

Peygamberimiz: "Sakın hibeden dönmeyin. Hibeden dönen kimse kusuğunu yiyen köpeğe benzer" buyurmuştur. (R. Salihin: 1612 - 13) buyurmuştur.

22. Yetim malı yemek:

Yetim malına iyi niyetle ve en güzel şekilde yaklaşılacaktır. (Enam: 152)

Peygamberimiz de yetim malı yemeyi, yedi helak edici şeyden biri olarak saymıştır.
(R. Salihin: 1614)

23. Faiz yemek:

Cenab -ı Allah Kur'anda bu konuda şöyle buyurur:

- "Faiz yiyenler, Kabirlerinden şeytan çarpmış kimselerin kalkışı gibi kalkarlar. bu onların; alım satımda faiz gibidir demelerindedir. halbuki Allah alışverişi helal, faizi haram kılmıştır. kim faizden vazgeçerse, geçmişini Allah'a aittir. kim de faize dönerse, cehennemlidir. orada ebedi kalıcıdır. Allah faiz yiyene, yedirine, yazana, şahitlik yapana lanetlemiştir." (R. Salihin: 1615)

Faiz büyük günahlardandır.

24. Riya ve gösteriş yapmak:

Riya ve gösterişte şirk vardır. bir kutsi hadiste şöyle buyrulmuştur: "Kim bir amel işler de, amelinde benimle beraber bir başkasını da bana ortak koşarsa, onu ortak kıldığı ile baş başa bırakırım." (R. Salihin: 1616)

Bir hadiste de: "Kim yaptığı iyiliği halka duyurmak için yaparsa, Allah kıyamet günü onu rezil eder. kim de riya yaparsa, Allah da onu riyakarlığın kıyamet günü halkın önünde açığa vurur." buyrulur. (Age: 1619)

25. Yabancıya bakmak:

Kuranda: "Mümin erkeklere ve kadınlara gözlerini harama bakmaktan alıkoymalarını söyle." (Nur: 30) "Gözlerin hain bakışını Allah bilir." (Mümin: 19) buyrularak yabancıya bakmak haram kılınmıştır.

Peygamber de: "Gözlerin zinası namahreme bakmaktır." "Yolların üzerinde oturup gelip geçene bakmayın." (R. Salihin: 1622 - 23) buyrularak isteyerek bakmayı yasaklamıştır.

26. Karşı cinse benzemek:

Allah Rasulü: "Kadınlaşan erkeklere, erkekleşen kadınlara Allah lanet etmiştir." buyrulur. (Age: 1631)

27. Sol elle yiyip içmek:

Bir hadiste: "Sizden biriniz sol eli ile yiyip içmesin. çünkü sol eli ile şeytan yer içer." buyrulmuştur. (Age: 1635)

28. Dövme yaptırmak:

"Takma saç takana, dövme yapana Allah lanet etmiştir." hadisi ile dövme yapan lanetlenmiştir. (Age: 1644)

29. Tedbirsizlik:

Dinimiz tehlikelere karşı tedbir almamayı hoş görmemiştir. mesela peygamberimiz: "Uyuyacağınız zaman evdeki yanan ateşi söndürün." (R. Salihin: 1652)

- "Yiyecek ve içecek kaplarının üstünü kapatınız." (Age: 1654)

Bir hadiste de: Etrafı çevrili olmayan damda yatmayın. buyurarak tedbir alınmasını istemiştir.

30. Ölü için yas tutmak:

Peygamber (as) der ki:

- "Ölen kimsenin ardından feryat edilmesi halinde kabirde yatan azab görür." (Age: 1657)

- "Ölünün ardından feryat edip yaka paça yırtan bizden değildir." (Age: 1658) Ölü için feryat Allah'tan gelene razı olmamaktır. Allah'a isyandır.

31. Büyü yapmak:

Bir hadiste: "Kim büyücüye gider ona bir şeyler sorar da onun dediğine inanırsa kırk gün namazı kabul olmaz." (Age: 1669)

- "Köpek parası, zina kazancı fal, büyü ücreti helal değildir." (Age: 1673) Buna göre büyücülük de, büyücüye gitmek de büyü yaptırmak da günahdır.

32. Uğur uğursuzluk aramak:

İnancımıza göre bir şeyde uğur da aranmaz, uğursuzluk da aranmaz. Peygamber şöyle buyurmuştur:

- "Uğursuzluk diye bir şey yoktur." (R. Salihin: 1674)

33. Resim Yasaktır:

- "Resim yapanlara: Haydi bunlara can verin denilecektir." "Köpek ve resim olan eve melekler girmez." demiştir peygamberimiz. Hz. Ali'ye de görev vermiş: "Canlı resimleri yok et." (R. Salihin: 1678 - 87)

34. Yemin etmek:

Bir hadiste: "Yemin ticaret malını sattırır ama kazancın bereketini de giderir." buyrulur. (Age: 1720)

Yalan yere yemin etmek, büyük günahlardan sayılmıştır.

35. Müslüman'a kafir demek:

Peygamberimizin ifadesine göre: "Bir kimse Müslüman kardeşine "Kafir" derse bu söz ikisinden birinde kalır. karşıdaki kafirse mesele yok, değilse söylemiş olduğu söz kendine döner." (R. Salihin: 1732)

36. Müstehcen söz söylemek:

Peygamber (as) Müslüman'ı tarif ederken şöyle ifade eder:

- "Mümin, kusur bulan, lanet eden, kötü ve müstehcen söz söyleyen kimse değildir." (R. Salihin: 1734)

bir hadislerinde de: "Kötü ve çirkin söz, bulunduğu şeyi lekeler. Haya ise bulunduğu şeyi süsler." (Age: 1735) buyurur.

37. Eziyet vermek:

Bir gün peygamberimiz: "Lanetlemeye yol açan şeylerden kaçınınız" diyor. orada bulunanlar:

- Lanete yol açan şeyler nelerdir? diyor. o da:

- Suya, yollara ve gölgeliklere pislemektir

buyuruyor. (Age: 1771)

Bir hadiste de şöyle buyrulur:

- "Namaz kılanın önünde geçen kimse, üzerine yazılan günahı bir bilseydi, kırk yıl beklemesi daha hayırlı olurdu." (Age: 1758)

Safları yararak ön tarafa geçene peygamberimiz hutbeyi kesmiş "yeter artık eziyet verdiğin" diyerek bulunduğu yere oturmasına işaret etmiştir.

Namaz konusunda iki yasağı da şöyle ifade etmiştir:

- "Kabirlere karşı namaz kılmayın, kabirlerin üzerine oturmayın." (Age: 1757)

- "İmamdan önce başını koyup kaldıranın başını Allah'ın eşek başına çevirmesinden korkmuyor mu?" (Age: 1751)

38. Övgüde aşırı gitmek:

Birini bir başkasını övgüde aşırı gittiğini duyan peygamber şöyle demiştir:

- "Adamı mahvettin, bel kemiğini kırdın." (Age: 1788)

39. Vesveseye itibar etmek:

Kur'an'da şöyle buyrulur:

- "Sana şeytandan vesvese gelirse, hemen Allah'a sığın." (Fussilat: 36)

- "Takva sahipleri şeytanın vesvesesi karşısında iyice düşünürler. bir de bakarsın ki, onlar gerçeği görüvermişlerdir." (Araf: 201)

40. Haram lokma:

Ku'ran'da şöyle emredilmiştir:

- "Temiz ve helal olan şeylerden yiyecek, güzel ameller de bulunun." (Bakara: 172 + Mü'minun: 58)

Saçları dağınık, eli yüzü topraklı bir yolcu elini kaldırmış "Ya Rabbi" diye dua ederken peygamber onun için "Yediği haram, içtiği haram, bunun duası nasıl kabul olur?" buyurmuştur. (R. Salihin: 1851)

Bir gün de şöyle diyor:

- "Haramla aranızda bir perde edinin. kim bunu yaparsa dinini, iffetini korumakta tedbirli davranmış olur." (Ramuz ul -ehadis: 16/7)

41. Günahı küçük görmek:

Küçük günahlardan kaçınılmazsa büyük günaha düşülür. onun için hiç bir günah küçük görülmecektir. peygamberimiz şöyle buyurur:

- "Günahların küçük görünenlerinden sakının. küçük günahlar sahibini helak eder." (Ramuzul - Ehadis 173/9)

- "Adam işlediği günahlar yüzünden rızkıdan mahrum olur." (Age: 98/7)

- "İnsan günahla kendini mazur görmezse, helak olmaz." (Age: 354/2)

- "Gülerek günah işleyen, ağlayarak cehenneme gider." (Age: 400/4)

- "Kendini günahlardan korumayanı Allah korumaz." (Age: 446/12)

- "Bir kimse haram mal ile hacca giderse, "lebbeyk Allahümme Lebbeyk" derse Cenab-ı Allah ona "Sana lebbeyk yok, haccın kabul değildir" der." (Age: 418/6)

- "Kul günah işlediği zaman kalbinde siyah bir nokta oluşur. Eğer tövbe ederse o leke silinir. tekrar günaha dönerse o leke büyür ve kalbini karartır." (Age: 26/9)

Böylece günlük hayatımızda emredilen ve yasaklanan hususları özetlemiş olduk. Müslüman, bu yasaklara dikkat edecek ve sınırı aşarak isyan etmeyecektir.

C. MÜSLÜMAN İSLAM KİMLİKLİ OLUR

a. İslam kimlikli yaşar:

Kimlik nedir?

- Kimsin?

- Nesin?

- Kimlerdensin?

- Ne düşünür, nasıl yapar, nasıl yaşarsın?

- Hangi vasıfları taşırsın? gibi soruların cevabıdır kimlik.

"İslam kimliği" denince de İslam'la ilgili vasıflar akla gelir. inanır mı? nasıl kime inanır? İslam'la ilgisi nedir? İslam'ın neresindedir? İslam eksenli bir hayat yaşar mı? gibi şeyler akla gelir.

Müslüman, hiç bir zaman "Müslüman'ım" demekten ve inandığını yapmaktan ve yaşamaktan çekinmez. Müslüman olmakla iftihar eder. Müslüman denmesini şeref addeder.

Müslüman, kendisine "Müslüman" denmesinden çekinen, inancını gizleyen, İslam'dan ve Müslüman'lardan uzak duran kimse değildir.

Müslüman kimse, peygamberi gibi ve onun ashabı gibi çile çekse de, zulme uğrasa da asla inancından taviz vermez. Onun yanında doğru doğrudur, eğir eğridir. o, menfaati için hiç bir zaman münafıklaşmaz. O, altın gümüş satılan tezgah gibidir. Asla soğan patates satılan tezgaha özenmez.

Müslüman, şahsiyet ve ciddiyet örneğidir. kendisine bakılınca Allah'ı, peygamberi hatırlatır. Sapmamak ve saptırmamak için kuran ve sünnete sımsıkı sarılır.

b. Müslüman imanlı ölmek için çabalar:

Cenab-ı Allah her insanı İslam fitratı üzerine yaratmıştır. kuranda: "Sizin için din olarak İslam'ı beğendim." (Maida: 3) buyuruyor Allah. bizi Müslüman olmaya davet ediyor ve şöyle buyuruyor: "Allah'a davet eden ve Salih amel işleyip "Ben Müslüman'ım" diyenden daha güzel sözlü kim olabilir?" (Fussilat: 33)

Peygamber (as) şöyle buyurmuştur:

"Bir zaman gelecek ümmetim beş şeyi sevip beş şeyi unutacaktır:

1. Dünyayı sevip, ahireti unutacaklar.
2. Hayatı sevip, ölümü unutacaklar.
3. Saray ve köşkleri sevip, kabirleri unutacaklar.
4. malı sevip, hesabı unutacaklar.
5. Yaratılanı sevip, yaratana unutacaklar."

Müslüman, Rabbini, ahiretini, ölümü, kabri ve hesabı asla unutmaz. O imanlı olarak çene kapamayı arzular.

Müslüman toprağın kendisine şöyle seslendiğini düşünür:

- "Dönüşün bana olacak, ben de azap görüp hesaba çekileceksin." Bunun için kendisine verilen fırsatları iyi değerlendirir, asla hayatını boşuna geçirmez.

Müslüman olarak ölebilmek için Kur'an-ın şu uyarılarına kulak verir:

- "Ey Ademoğulları! Şeytan, ana babanızı, ayıp yerlerini kendilerine göstermek için elbiselerini soyarak cennetten çıkardığı gibi sizi de aldatmasın." (Araf: 27)

- "Ey insanlar! Yeryüzünde bulunanların helal ve temiz olanlarından yiyin, şeytanın peşine düşmeyin; zira şeytan sizin açık bir düşmanınızdır." (Bakara: 168)

- Ad ve Semud milletini helak ettik. Şeytan onlara yaptıkları işleri güzel gösterip onları doğru yoldan çıkardı. Oysa bakıp görebilecek durumdaydılar. (Ankebut: 38)

- "Eğer şeytandan gelen kötü bir düşünce seni dürtecek olursa, hemen Allah'a sığın." (Fussilat: 36) Allah Müslüman'ı böyle uyarıyor.

Şeytan kötü şeyleri emreder. İnsan dostu imiş gibi görünür kötülüğünü ister. Bütün gayesi insanı sapıtmak ve imansız olarak bu dünyadan gitmesini sağlamaktır.

Allah şöyle emrediyor:

- "O Allah sizin için İslam'ı seçti o halde sadece Müslümanlar olarak ölün." (Bakara: 132)

- "Ey iman edenler! Allah'tan ona yakışır şekilde korkun ve ancak Müslümanlar olarak can verin." (Al –i İmran: 102)

Allah şöyle dememizi de istiyor:

- “Ya Rabbi! Günahlarımızı bağışla, kötülüklerimizi ört, ruhumuzu iyilerle beraber al.” (Al –i İmran: 193)

- “Ey Rabbimiz! Bize bol bol sabır ver, Müslüman olarak canımızı al.” (Araf: 126)

- “Ey Rabbim! Beni Müslüman olarak öldür ve beni Salihler arasına kat.” (Yusuf: 101)

bu ayetlere göre Müslüman inancının gereği yaşayacak ve imanlı ölmek için çalışacaktır.

c. Müslüman ahadini yerine getirir:

Müslümanın en belirgin vasfı sözünün eri olmasıdır. Verdiği sözü yerine getirir, yaptığı anlaşmaya uyar.

Peygamberimiz: “Müslüman sözünün esiridir” buyurmuştur. Yani ne söylemiş, ne vaad etmişse mutlaka yerine getirir.

Yüce Allah: “Ahidlerinizi yerine yetirin çünkü yaptığınız mukavelerden sorumlusunuz.” (isra:34)

-“ Söz verdiğiniz zaman sözünüzü yerine getirin” Nahl:91)

-“ Yapmayacağınız şeyi söylemeyin. Yapmayacağınızı, söylemeniz, Allah katında nefretle karşılaşılır, gazap sebebidir.”

(Saf:3) buyurarak ahde vefayı emretmiştir.

En büyük ve ilk ahit cenab-ı Allahla ahittir.

Biz yaratıldığımızda Allah’a söz verdik “Sen bizim Rabbimizsin” dedik; aczimizi,kulluğumuzu kabul ettik ibadet edeceğimize asla isyan etmeyeceğimize dair Allah’a söz verdik. Ama çoğumuz bu ahdi unuttuk Allah’a olan ahitler unutulunca insanlara karşı yapılan ahitlerde unutuldu. Değil söz vermek, çek ve senet bile yetmiyor.

Bir hadislerinde peygamber (as) şöyle buyuruyor:

-“Allah’a karşı ahdini yerine getirmeyenlere Allah düşmanlarını musallat eder.” Bu yalancılığın ve münafıklığın bir cezasıdır.

d. Müslüman mütevekkil kimsedir:

Müslüman, Allah'a tevekkül etmiş, yalnız Allah'a dayanan ve güvenen kimsedir.

Kur'an'da şöyle emredilir:

-“Kafirlerle ve münafıklara boyun eğme Onların eziyetine aldırma. Allah'a güvenip dayan, vekil ve destek olarak Allah yeter” (Ahzap:48)

Tabi Allah'a güvenip dayanırken “Tebirinizi alın (Nisa:71) emrine uyacaktır Peygamberimizin ifadesiyle:”Devesinisağlam kazığa bağlayacak ondan sonra tevekkül edecektir.

Müslüman kıssalarla, menkıbelerle avunan insan değil, çalışan, hizmet eden kimsedir.

Mehmet Akif söylenecek çok sözüşöyle özetlemiştir:

Allah'a dayan, Sa'ye sarıl hikmete ram ol.

Yol varsa budur, bilmiyorum başka çıkar yol.”

Başka bir İfadeyle de:

“ Güvenirsen hakka güven

Murat almaz yüz çeviren.”

e. Müslüman ibadet ehlidir:

Müslüman, küfürle iman arasında bocalayıp durmaz. imandan sonra Allah'la aradaki küfür perdesini kaldırır salih ameller de bulunur.

Kul her salih ameline karşılık maddi ve manevi faydalar elde edecektir. yani kul olmanın faydasını dünyada da görecek ahirette de görecektir. dünyada sağlıklı bir ömür sürecek, ahirette de cennetle mükafatlandırılacaktır.

İbadet belirli zamanlara mahsus değildir. Allah'ın nimeti, ikramı, ihsanı devamlıdır. ibadet devamlı olmalıdır. Allah "Ölünceye kadar ibadet et" diyor. (Hicir: 99)

İbadet geciktirilmediği gibi asla terk de edilmez. Kur'an'da Allah şöyle buyuruyor:

- "Bana kulluk et" (Taha: 14)

- "Bana dua edin kabul edeyim. Bana ibadeti bırakıp büyüklük taslayanlar, ağlayarak cehenneme gireceklerdir." (Mümin: 60)

Bir kutsi hadiste de:

- "Bana ibadet et ki, seni ihtiyaçtan kurtarayım, vücuduna rahatlık vereyim. bana ibadet etmezsen, seni ihtiyaç içinde bırakırım. vücuduna zahmet veririm, kalbine sıkıntı bırakırım." buyuruyor. (H. H. Erdem. 40 K. Hadis: 20)

Kuranda da: "Kim beni anmaktan (ibadet etmekten) yüz çevirirse, şüphesiz onun sıkıntılı bir hayatı olacak ve onu kıyamet gününde kör olarak diriltiriz." (Taha: 124) buyrulmuştur.

İbadete çevresi ile devam etmek Kur'an'ın emridir. şöyle emredilmiştir:

- "Ailene namazı emret; kendin de sabırla namaza devam et." (Taha: 132)

Aslında insan vücudu ibadete muhtaç olarak yaratılmıştır. beden ve zihnin zindeliği ibadetlerle sağlanır. peygamberimiz biraz bunalırsa Hz. Bilal'e: "Bilal ezan oku da namaz kılalım" dermiş.

Mümin kul hayatından ibadetleri kaldırırsa, kafirlere benzeyeceği haber verilmiştir. (R. Salihin: 1082)

Kur'an'da cehennemdekilere: "Sizi buraya sokan nedir? sorusuna cehennemdekilerin: "Biz namaz kılanlardan değildik" diyecekleri haber verilmiştir." (Müddessir: 40 - 43)

İbadet ehline şeytanın hakimiyeti olamaz. Allah şeytana şöyle demiştir: "Şüphesiz kullarım üzerinde senin bir hakimiyetin yoktur. ancak azgınlardan sana uyanlar müstesna: (Hicr: 42)

- "Benim ihlaslı kullarım üzerinde senin hiçbir ağırlığın olmayacaktır. onları koruyucu olarak Rabbin yeter." (İsra: 65)

İbadet ehlinin uykusu az olur, gecesi aydın olur. Geceleri gaflet uykusuna dalmaz. Farz ve sünnet namazların yanında nafie namazları da kılar. Kuşluk namazı kılar, evvabın namazı kılar, teheccüt namazlarına kalkar. ibadetlerini huşu içinde zevk alarak yapar.

f. Müslüman duayı elden bırakmaz:

kul, dua ile değerini artırır. kuran-da: "Dua ve yalvarmanız olmasaydı Allah size değer verir miydi?" (Furkan: 77) buyurmuştur.

Kul, Allah'a yalvaracak ve Allah'tan isteyecektir ki, Allah ona versin.

Allah Kuran-da dua etmemizi istiyor ve şöyle buyuruyor:

- "Rabbimize yalvara yakara ve gizlice dua edin. Allah'tan korkarak ve rahmetini umarak dua edin." (Araf: 55 - 56)

Bela ve musibetlerin def'i için dua gerekir. Peygamber (as):

- "Dua, bela ateşini söndürür. dua, kaza belayı def eder. dua, kaderi değiştirir. dua, müminin silahıdır." buyurmuştur.

Dua ibadettir ibadetin özüdür. dua, Allah'a açılan kapının anahtarıdır. Allah: "Dua edin, duanızı kabul edeyim" diyor. (Mümin: 60)

Bir kutsi hadiste de: "kulum bana dua edince, onunla beraber olurum" buyurmuştur.

Dua eden, Allah'a sığınmış, Allah'ın korumasına girmiş olur. dua ile kul, aczini Allah'a arz etmiş olur.

Kulun her zaman Rabbine yönelmeye, ondan istemeye ve ona sığınmaya ihtiyacı vardır. Sıkıntılı anlarında dua ile rahatlar. M. Gandhi: "Dua ve ibadet olmasaydı çıldırırdım" demiştir. bugün batı dünyası, eskiden bizde olduğu gibi hastalıkların tedavisinde duaya yönelmiştir.

Kullarımızın iki cihan saadetine kavuşmaları için Allah şöyle dua etmelerini istemektedir:

- "Ya Rabbi" Bize ahirette de dünyada da güzellikler ve iyilikler ihsan et. bizleri ateş azabından koru!" (Bakara: 201)

g. Müslüman tövbe ederek günahlardan hicret eder:

Tövbe, pişmanlıktır. Tövbe günahları terktir. tövbe günahlardan ayrılarak Cenab-ı Allah'a göç etmektir.

Günahsız kul olmaz. kul hata eder, günah işler, herkesin günahından bir nasibi vardır. Kulun günah işlemesi, onun aczinin ifadesidir. Kul tövbe edince onu affetmek ise, Allah'ın büyüklüğündendir.

Günahları terk etmeden, pişman olmadan tövbe olmaz. eğer bir kul tövbe edebiliyorsa, bu Allah'ın ona bir lütfudur. Allah o kulu seviyor demektir.

Kuran: "Ey iman edenler! samimi bir tövbe ile Allah'a dönün. umulur ki Rabbiniz sizin kötülüklerinizi örter" buyrurarak Müslümanları tövbe etmeye davet eder. (Tahrim:8)

- "Ey müminler! hepiniz Allah'a tövbe edin ki, kurtuluşa eresiniz." (Nur: 31) Ayeti ile de Müslümanlar kurtuluşa davet edilmektedir.

peygamberimiz de "Her günahın ardından mutlaka tövbe edin." demiştir. (Ramuz el E-hadis: 25/11)

- "Kul günah işlediği zaman kalbinde siyah bir nokta meydana gelir. Eğer tövbe ederse o leke kaybolur. günah işlemeye devam ederse tövbe etmezse, o siyahlık büyür ve kalbi kararır." (Age: 26/9)

- "Günahların küçüklerinden sakının." (Age: 173/9)

- "Kim gınahtan sonra pişman olur, iki rekat namaz kılar ve Allah'a tövbe ederse, Allah da onu affeder." (Age: 384/6) Böylece peygamberimiz bizi günahlarda ısrar etmeyip tövbe ederek kurtulmaya davet etmiştir.

Eğer kul günahlarına tövbe ederse, günahlarından kurtulur, günahsız gibi olur ve yüce Allah'a yaklaşır. ayrıca tövbe etmekle sevap kazanır. Kur'an-da şöyle ifade edilir:

- "Tövbe ve iman edip, iyi davranışlarda bulunanlar başkadır. Allah onların kötülüklerini iyiliklere çevirir. Tövbe edip iyi davranışlarda bulunanların tövbesi kabul edilmiş olarak Allah'a döner." (Furkan: 70-71)

Allah affedicidir, affeder düşüncesiyle günah işlenmez. Böylelerini Allah affetmez. çünkü Allah uyarıyor: "Sakın şeytan, Allah'ın affına güvendirerek sizi kandırmasın." (Lokman: 33)

İman sahibi, korku ile ümit arasında yaşamalıdır. Allah'ın rahmetinden ümit de kesilmez. Allah merhametlidir, affedicidir. Kuranda: "Sakın ümitsizliğe düşme. Allah'ın rahmetinden sapıklardan başkası ümit kesmez" buyruluyor. (Hıcr: 55 - 56) (Zümer: 53)

İnsanlar daha çok gülererek günah işler. gınahtan kurtulmak için gözyaşı ile günahları silmesi gerekir.

Kuran bizi uyarıyor:

- "Gülüyorsunuz! ağlamıyorsunuz! habersiz oyalanmaktasınız." (Necm: 60 - 61)

- "Yaptıklarının cezası olarak az gülsünler, çok ağlasınlar." (Tövbe: 82)

Peygamber (as) da:

- "Çok gülmeyin! Çünkü, gülmenin çoğu kalbi öldürür."

- "Bildiğimi bilseydiniz, az güler çok ağlardınız, rahat yiyip içemezsiniz, yataklarınızda yatamaz, dağlara kaçırdınız" buyurarak kendimize gelmemizi istemiştir.

Mesela göz görür, zina eder, harama istek uyandırır. Allah Kuranda: "Habibim, mümin erkeklere mümin kadınlara şöyle gözlerini harama dikmesinler, ırzlarını ve namuslarını korusunlar" buyuruyor. (Nur: 30-31)

Bir kutsi hadiste de: "Her göz zina eder; kadın koku sürünür baktırırsa, erkek bakarsa, ikisi de zina eder" buyrulmuştur. (B.H. Külliyyatı: 3/143)

Göz resim çeker; kalpte ve gönülde şekil oluşur, düşünce oluşur. namazda bile akla bir şeyler gelir, göz önüne şekiller gelir. Nasıl resim bulunan eve melekler girmezse, gözün çektiği resimde kalpte yer edince, Allah da oraya girmez. halbuki Allah: "Hiç bir yere sığmam mümin kulumun kalbine sığarım." buyurmuştur.

Kalbi, gönlü bu kirlilikten temizleyecek olan da tövbe istiğfardır, göz yaşıdır.

Göz yaş, Allah'ın sevdiği kullarına bir lütfudur. kuru göz sağlık için tehlikelidir. Gözün yaşarmaması bedbahtlık olarak görülmüştür.

Mevlana şöyle der:

- "Gözün günah işlediyse onu su değil gözyaşı temizler. Mum ağlayıp gözyaşı dökerse etraf aydınlanır. bulut ağlarsa yeryüzü yeşerir, tazelenir, can gelir."

İnsan ağlamayı bilmiyor ve beceremiyorsa, günahlarından ve gülmekten utanmalıdır.

İnsan kalbini ancak gözyaşı yumuşatır. Nem nasıl kayaları parçalıyorsa, gözyaşı da günahları parçalayıp eritir.

Konuyu Aliya İzzetbegoviç'in komünist ideolojiye verdiği cevapla bitirelim:

Federal Yugoslavya hükümetinin baş ideologunun, "Bu rejim ateist bir rejimdir. Siz dinin afyonladığı gençlersiniz. Eğer bu çizginizden, bu tutumunuzdan vazgeçmezseniz biz rejim olarak sizin ensenizde olacağız. gölgenizi bile takip edeceğiz. Bundan vazgeçerseniz sizi çok iyi konumlara getiririz" sözüne karşılık, Aliya İzzetbegoviç, "Biz Müslüman'ız, Müslüman olarak yaşacağız ve Müslüman olarak öleceğiz" cümlesiyle kararlılıklarını ortaya koymuştu.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MÜSLÜMAN TEMİZ OLUR

A- MÜSLÜMAN TEMİZ YAŞAR

İslam, küfür kirinden, günah kirinden arınmakla başlar. Maddi manevi temizlik olmadan ibadet olmaz. Kul, arınmadan temizlenmeden Allah'a yaklaşamaz.

Kur'an-da: “Allah temizdir, temizlenenleri sever” diye bildirilmiştir.

İnancımıza göre beden temiz olacaktır. Kalp, gönül temiz olacaktır. Mide temiz olacaktır. Müslüman güzel ve temiz giyinecek, vücudunu yıkayacak, gerekli temizliklerini sağlayacaktır. Kalp inançsızlıktan, bidat ve itikat bozukluğundan arındırılacaktır. Kafanın düşünce temizliği sağlanacaktır. Dil, bedduadan yalandan gıybetten iftiradan lanetten ve kötü sözlerden arındırılacaktır. Yani bütün organlar kötü huy ve ahlaktan temizlenecektir. Bu temizlik yapılmadan İslam yaşanmaz. Bir insan nasıl giyinirse giyinsin nasıl ibadet yaparsa yapsın, maddi manevi temizlik olmadan Müslümanlık olmaz. Şekil ve görünüm insanı Müslüman etmez. Müslüman her türlü kirlilikten ve kirli ortamdan uzak olmalıdır.

Adamın biri bir gün bir hocaya sormuş:

- Hocam helada bir şey yemek caiz midir?

Hoca cevap vermiş:

- Günah olmayabilir, ama gören olursa pislik yiyor zanneder, demiş. Onun için dikkat etmek ve dikkatli yaşamak zorunluluğu vardır.

Demek ki temizlik iman ve ibadetin ilk şartıdır. Peygamberimiz: “Temizlik imandandır. Cennete temiz olanlar girecektir” demiştir. Onun için Müslüman'ın; görünümü güzel olacaktır. İşi güzel olacaktır. Çevresi temiz olacaktır, yiyip içeceği temiz olacaktır. Kalbi, karnı, beyni de temiz olacaktır. Tertemiz bir hayat ancak ondan sonra yaşanır.

Kur'an-da: “- İç alemini temizleyen kurtuluşa erdi.” (Şems: 9)

- “Ey iman edenler! Temiz ve helal olan şeylerden yiyin ve salih ameller işleyin.” (Müminun: 51) buyrulurken içimiz temiz olmadan kurtuluşa eremeyeceğimiz, helal yiyip içmeden salih amel işleyemeyeceğimiz bildirilmiştir.

B. MÜSLÜMAN HAK GÖZETİR

İslam dini hak kavramına büyük değer verir. Kulun üzerinde üç temel hak vardır: Allah'ın hakkı, hayvan hakkı ve kul hakkı. Kul, bu üç hakka mutlaka riayet etmek zorundadır. Cenab -ı Allah kendi hakkından vazgeçebilir ama kul ve hayvan hakkını affetmeyeceğini bildirmiştir. Yani bu iki hak cezasız kalmayacak bir haktır. Mutlaka helalleşmeli ve hak iade edilmelidir. Değilse kıyamet günü sevaplar verilerek veya karşı tarafın günahları alınarak helalleşilecektir.

Peygamber (as) şöyle buyuruyor:

- “Müslüman'ın diğer Müslüman'a malı, ırzı ve kanı haramdır.” (Seçme hadisler: sh. 88)

- “Kıyamet günü gasbettiğiniz hakları sahiplerine mutlaka ödeyeceksiniz. Öyle ki, boynuzsuz koyun, boynuzlu koyundan hakkını alacaktır.” (R. Salihin: 204)

- “Kim bir karış toprağı haksızlıkla gasb ederse, o yer kıyamet gününde yedi kat olarak boynuna geçirilecektir.” (Age: 206)

- “Kim Müslüman bir kimsenin hakkını yemin ederek ele geçirirse, Allah ona cehennemi vacip, cenneti haram kılar. Biri:

- Ya Resulullah az bir şey olsa da mı? Deyince:

- Misvak ağacından bir çubuk da olsa” buyurur. (Age: 214)

Ne derler, ağlayanın malı gülene asla hayır etmez. Miras malında bile küçüğün, zayıfın ve bayanların kollanarak helallaşılmalıdır. Yani haktan korkulmalıdır.

Günümüzde hak gasbı açıkgozluluk olarak, akıllılık olarak görülüyor. Hak yiyen “helallaşıveririm” diyor. Hak iade edilmeden helal olmaz. Musalla taşında “Hakkınızı helal edin” “Helal olsun” sözleri ile helallaşılmaz. Peygamber efendimiz ölenin borcu olup olmadığını sorar, varsa ödenmesini bekler ondan sonra cenaze namazını kıldırır. Yoksa o da “Hakkınızı helal edin” der, “Helal olsun” dendikten sonra namazı kıldırır geçirdi.

Hak yiyen insanlar güzel ölümle ölmez. Başkalarının hakkı bulunan evde huzur olmaz. O evde iyi bir ölümle ölünmez.

Bu konuda atalarımız çok hassas davranmıştır. Hz. Ömer: “Harama düşeriz diye helallerin onda dokuzunu terk ederdik” demiştir.

Büyüklerimiz daha dün çürük yumurtasını pazara götürüp satmamıştır. Askerlerimiz, koparmak zorunda kaldığı üzümün parasını asmanın dalına bağlamıştır.

Abdullah bin mübarek şöyle demiştir:

- “Bir kimse bütün peygamberlerin ibadetini yapsa, fakat üzerinde az da olsa kul hakkı bulursa, cennete giremez.”

Kur'an-da Allah şöyle uyarıyor:

- “Size rızık olarak verdiklerimizin temiz olanlarından yiyiniz. Taşkınlık ve nankörlük etmeyiniz, sonra sizi gazabım çarpar. Kimi gazabım çarparsa, hakikaten o yıkılıp gitmiştir.” (Taha: 81)

Buna göre Müslüman, başkasına ait olan şeylere karşı tavır koymalıdır. Müslüman'ın helali istemesi, helal kazanç peşinde koşması üzerine farzdır.

Bir şey günah ve haram kılınmışsa, her yerde, her zaman ve herkese haramdır. Dinde alavere dalavere olmaz. Başkasını aldatmak isteyen kendisini aldatır.

Başkasının hakkını çiğnemenin yansıması olur. Hak yiyenin organları kendisine itaat etmez. Çocukları itaat etmez. Haramla beslenen vücut, hayırlı işler yapamaz. Zevk veren ibadetler yapamaz. Bildirildiğine göre “Bir lokma haram yiyenin kırk gün namazı ve duası kabul olmaz. Haramın bitirdiği et cehenneme layıktır.” (Ramuzul – Ehadis: 409/4) (R. Salihin: 1883)

İnsanın maneviyatını, helal lokma ve helal arzusu ayakta tutar.

İbrahim Ethem hazretleri anlatır:

Bir gün Beyt-i Makdis mescidinde, hasıra sarınıp yatmışım. Gece yarısı olunca mescidin kapısı açıldı, içeri bir pir girdi. İki rekat namaz kıldıktan sonra arkasını mihraba dönerek oturdu. Oraya kırk kişi daha geldi. İçlerinden biri:

- “Burada bir kişi yatıyor” dedi. Pir gülümseyerek:

- “O İbrahim Ethem'dir. Kırk gündür kıldığı namazın tadını bulamıyor!” dedi. O sözü işitince dayanamayıp pirin huzuruna geldim. Selam verip:

- “Allah aşkına, benim bu halimin sebebi nedir?” diye sordum. Şöyle dedi:

- “Falan gün Basra'da hurma satın almıştın. Farkında olmadan yere düşen hurmaları da kendinin zannederek heybene koydun. Halbuki onlar satıcıya aitti. Bu sebeple maneviyattan bir miktar uzak düştün” dedi.

Hemen gidip hurma aldığım kimseyle helalleştim. Bu durum satıcıya da çok tesir etti ve infak sahibi salih kimselerden birisi oldu. (Attar, Tezkiretü'l – evliya, 122 – 123)

Hz. Peygamberin azat ettiği kölesi Sevban ibni Bücdüd (ra) anlatıyor:

Bir gün Resul –i Ekrem (sa) sohbet ederken, “Kıyamet gününde ümmetinden, Tihame dağları gibi muazzam sevaplarla gelecek kimseleri biliyorum. Fakat Allah Teala o dağlar kadar sevabı toz gibi savurup boşa çıkaracaktır” buyurdu. Bunun üzerine Sevban, “Ey Allah'ın elçisi!” dedi. “O kimseleri bize iyice tanıt da, bilmeden onlar gibi olmayalım.” Peygamber Efendimiz şöyle buyurdu: “Onlar sizin kardeşlerinizdir; sizin cinsinizdendir. Geceleri sizin gibi kalkıp ibadet ederler. Fakat onlar kimsenin görmediği yerde Allah'ın haram kıldığı şeyleri yaparlar.”

Müslüman'ın gözetmesi gereken hakları kısaca şöyle sıralayabiliriz:

a. Ana baba hakkı:

Çok önemli bir haktır. Ana baba, duası red olmayan kimselerdir. Cennet anaların ayağı altındadır. Allah'ın rızası, babanın rızasındadır.

Kur'an-da Allah'a itaatten sonra anaya babaya itaat emredilmiştir. (Nisa: 36)

Bir ayette de: “Ana babaya itaat edin” emri vardır. (En'am: 151)

Ana babaya “of!” bile denmeyecektir. (İsra: 153)

Şunu da ifade edelim, meşru olan konuda itaat olur. İnançsızlık, isyan, ahlaksız tekliflerine itaat olmaz. Kur'an-da:

- “Eğer onlar körü körüne bana ortak koşman için zorlarsa, onlara itaat etme.” (Ankebut: 8) emri vardır.

b. Eşlerin birbirine hakkı:

Eşlerin birbirine saygılı olması ve birbirine karşı görevlerini yapması gerekir.

Aile yuvasının devamı ve çocukların yetiştirilmesinde görev ve sorumluluklar ortaktır.

Peygamberimiz kocasına itaat eden kadına cennet müjdesi vermiştir. Erkekler içinde: “en hayırlınız, hanımlarına hayırlı olanınızdır” buyurmuştur.

c. Çocukların hakkı:

çocukların ana babaları üzerinde vazgeçilmez hakları vardır. Bu haklar kısaca şunlardır:

- Çocuğa güzel bir ad verilecektir. Helal gıda ile beslenecektir.
- Güzel terbiye edilecektir.
- Dinleri öğretilenecektir.
- Meslek sahibi edilecektir.
- İyi bir kimse ile evlendirilecektir.
- Çocuklar sevilecek ve sadakai cariye olacak şekilde yetiştirilecektir. Yetiştirilmemiş evladın hesabını Allah ana babadan soracaktır.

Ayrıca çocuklara iyi örnek olunacaktır.

d. Akraba hakkı:

İnsanın üzerinde akrabaların da hakkı vardır. Allah: “Akrabaya hakkını ver” der. (Rum: 38 – İsra: 26)

Peygamber (as)da: “Allah'a ve ahiret gününe inanan, akrabasını görüp gözetsin.” (R. Salihin: 312) Bir hadislerinde de: “Rızkının ve ömrünün artmasını isteyen akraba hakkını gözetsin” demiştir. (Buhari, Edep: 12)

e. Yaşlıların hakkı:

Yaşlılar ilgiye ve bakıma muhtaç kimselerdir. Onların bizde hakları vardır. Onlar bizim varlık sebebimizdir. Onların bizim kullandığımız şeylerde emekleri vardır. Peygamberimiz acizler yüzünden rızıklandırıldığımızı bildirmiştir.

Yaşlıların dualarını ve gönüllerini almak bize sevap kazandırır. En önemlisi Allah'ın rızasını kazandırır. Ayrıca yaşlılığımızda yalnız ve ilgisiz kalmayız. Yaşlılara ilgi duyana Allah ilgi gösterecek kimseleri vasıta kılar.

f. İhtiyaç sahiplerinin hakkı:

Mülk Allah'ındır. İhtiyaç sahiplerinin hakkı vardır. Maldan ihtiyaç sahiplerine ayrılan pay, malı temizler, bereketlendirir ve telef olmasını önler.

Kur'an-da şöyle buyrulur:

- “Mallarınızda ihtiyaç sahiplerinin hakkı vardır.” (Zariyat: 19)
- “Yoksula hakkını ver, gereksiz yere saçıp savurma.” (İsra: 26)

g. Komşu hakkı:

Komşu hakkı önemli bir hak. Komşu gözetilecek ve korunacaktır. Müslüman, komşusunun kendisinden emin olduğu kimsedir. Bir insanın iyi olup olmadığı buna bağlıdır.

Kur'an-da: “Yakın komşuya, uzak komşuya iyi davran.” (Nisa: 36) buyrulmuştur.

Peygamberimiz de şöyle der:

- “Komşusu şerrinden emin olmayan vallahi mümin olamaz.” (Buhari, Edep: 29)
- “Allah'a yakın olanlar, komşuya iyilik edenlerdir.” (Tirmizi, Birr: 28)
- “Cebrail o kadar komşu için geldi ki, komşuyu komşuya mirasçı yapacak zannettim.” (Buhari, Edep: 28)

h. Yetim hakkı:

Peygamberimiz ashabına sorarmış: “Kim bugün bir yetimin başını okşadı, onunla ilgilendi?” diye.

Kur'an-da ciddi emirler var:

- “Yetimin malını yemeyin.” (Nisa: 2)
- “Yetimi sakın ezme.” (Duha: 9)
- Dinini yalanlayanı gördün mü? İşte o yetimi itip kakar. (Maun: 2)
- “O has kullar kendi canları çekmesine rağmen yemeği, yoksula, yetime yedirirler.” (İnsan: 8)

1. Dul hakkı:

Dullara iffetini korumada, geçimini temin etmede yardımcı olunacaktır. Onları herhangi bir şekilde rahatsız edenin kıyamet gününde yüzüne Allah bakmaz.

Peygamberimizin bildirdiğine göre: “Dullara, gariplere ve ihtiyaç sahiplerine yardım edenler, Allah yolunda çalışanlar gibidir.” (Buhari, Nafakat: 1)

i. Misafir hakkı:

Bu konuda bir hadis çok şey ifade ediyor:

- “Allah'a ve ahirete iman eden misafire ikram etsin ve hakkını gözetsin.” (Buhari, Edep: 85)

Tabi ki misafirin de ev halkına sıkıntı vermemesi gerekir. Bu konuda da peygamberimiz şöyle buyurur:

- Misafirlik üç gündür. Üç günden fazlası külfettir. (Age: 85)

j. Çalışan hakkı:

İş sahibi, çalışanların haklarını koruyacaktır, ihtiyaçlarını karşılayacak ücret verecektir, çoluk çocuğu ile sağlığı ile yakından ilgilenecektir. İnancını yaşamada ona imkan ve fırsat verecektir. Ona iyi davranacaktır. Peygamberimiz:

- “Elinizin altındakilere iyi davranın” demiştir.

- “İşçinin ücretini alın teri kurumadan verin” buyurmuştur.

- “İşçinin ücretini tam ödemeyen, kıyamet günü Allah'ı karşısında bulacaktır” demiştir. (Bak: Divantaş, İlmihal: 2/336)

k. İşyerinin hakkı:

Çalışanın da iş sahibine karşı sorumlulukları vardır. Her şeyden önce aldığı karşılığını vermelidir. Çalışmayı aksatmamalı, zarara ziyana sebep olmamalı, hasta olmadan rapor almamalı, gereksiz izin kullanmamalı, tuvalet veya ibadet bahanesiyle çalışmayı geciktirmemelidir.

Peygamberimiz: “Yaptığınız işi sağlam yapın” diyor. (Age: 337) Buna göre yaptığını sağlam yapacak, dürüst çalışacaktır. İş sahibi görmese de Allah'ın her an kendisini gördüğünü, bildiğini ve hesap soracağını bilmelidir.

Kur'an-da da: “Yaptığınız işi tam ve güzel yapın. Allah işini güzel yapanları sever.” (Bakara: 195)

Kasas suresinin 26. ayetinde de işçi, güvenilir kimse olacaktır. Her şeyi ile güven verecektir.

I. Hayvan hakkı:

Hayvan hakkı, kul hakkı kadar önemlidir. Dünyada hayvanla ödeşme, helalleşme olmaz. Onlar kıyamet günü dirilecek, kendisine yapılanı aynen yapıp toprak olacaktır. Bunun için:

- Hayvan yaratılışının dışında kullanılmayacaktır.
- Aç susuz bırakılmayacaktır.
- Fazla yük yüklenmeyecektir.
- Dövülmeyecek, dövüştürülmeyecektir. Hapsedilmeyecektir.
- Keserken acı çektirilmeyecektir.

Hayvana işkence edene peygamber lanet etmiştir. Susuzluktan bir köpeği kurtaranın cennetlik olduğunu, bir kediyi hapsedip aç bırakıp ölüme sebep olanın cehennemlik olduğunu bildirmiştir.

Sonuç olarak; hak kutsaldır. Hakka riayet gerekir. Aksi halde tecavüz olur, zulüm olur.

Peygamberimiz Müslüman'ı elinden dilinden Müslümanların emin olduğu kimsedir diye tarif etmiştir. Müslüman güvenilir kimse olmalıdır. Peygamberimiz önce “güvenilir” lakabını almış, ondan sonra peygamber olmuştur.

Hak hukuka dikkat etmemek, saygı göstermemek ibadetlerin kabul olmamasına sebep olur.

Bir de toplumun hakkı vardır. O da korunup, kollanmalıdır. Topluma ait bir şeye zarar verilmemelidir. Onda herkesin hakkı vardır. Kaçak su, elektrik kullanılmamalıdır. Bu haklara dikkat etmeyen, kıyamet gününde bütün iyiliklerini ve sevaplarını kaybedecektir.

Bir gün peygamberimiz şöyle bir soru sorar:

- Müflis kimdir? Ashap cevap verir:

- Müflis parası malı kalmamış olandır. Peygamberimiz:

- Müflis, kıyamet günü namaz, oruç, zekat ve bunların sevapları ile gelir. Ona buna sövdüğü, iftira ettiği, dövdüğü kan döktüğü ve onun bunun hakkını yediği için sevapları bunlara verilir. Sevapları bitince karşı tarafın günahları ona verilir, sonra o kimse cehenneme atılır, işte müflis budur, der.

C. ALLAH'IN DOSTLARINI DÜŞMAN DÜŞMANLARINI DOSTLAR EDİNMEZ

a. Allah'ın Sevgili Kulları Kimlerdir?

Cenab-ı Allah, peygamber efendimizi diğer peygamberlerden üstün kıldığı gibi insanların da bazısını bazısından üstün kılmıştır. Mesela; Musa peygamberle Firavun, İbrahim Peygamberle Nemrut, Hz. Ebu Bekir'le Ebu Cehil, Hz. Ömer(ra) ile herhangi bir Müslüman nasıl bir değilse, Allah'ın kulları arasında da iman ve amel yönüyle diğer insanlar da asla bir değildir.

Dinimizin bildirdiğine göre bütün kalbiyle Allah'a yönelmiş, imanlı takva sahibi kimseler Allah nezrinde diğer insanlardan daha sevimli ve dereceleri bakımından daha yüksektir. Kur'an-da Allah'ın sevgili kulları hakkında:

“Onlar, iman edip takvaya ermiş olanlardır” (Yunus Suresi: 62) buyrulmaktadır.

İman ettikten sonra kul, ne zaman ki her şeyiyle Allah yolunda ve Allah'ın rızası için hareket ederse, ancak o zaman olgunluk derecesine ulaşır. Kur'an-da ve peygamber efendimizin ifadelerinde Allah'ın sevgili kullarının en bariz vasıflarının iman ve takva olduğu belirtilmiştir. Bu iki vasfı kendinde toplayan ve olgun mümin olanlar Allah'ın sevgili kullarıdır.

Bir gün Ebu Hatem'in kapısı çalınır, içenden:

- Kim o? Der.

- Allah diyen bir kul, cevabını alınca kapıyı açar ayaklarına kapanır:

- Başka Allah diyen var mı? Onun da ayaklarına kapanayım, der.

Said İbni Cübeyr (ra) den nakledildiğine göre, Resulü Ekrem (sav) kendilerine:

- Allah'ın sevgili kulları kimlerdir? Diye sorulduğunda şu cevabı vermiştir:

- Allah'ın sevgili kulları öyle kimselerdir ki; kendilerine bakıldığında Allah (cc) akla gelir.

b. Allah'ın Sevgili Kulları Mahzun Olmayacaklardır:

Yüce Allah Kutsal Kitabımız Kur'an-da şöyle buyurur:

Allah inananların dostudur, onları karanlıklardan aydınlığa çıkarır. İnkâr edenlerin ise dostları azgın putlardır. Onları aydınlıktan karanlıklara sürüklerler. İşte onlar cehennemliklerdir. Onlar orada temelli kalacaklardır. (Bakara Suresi: 257)

Başka bir ayette de:

“İyi bilin ki, Allah'ın dostlarına korku yoktur, onlar üzülmeyeceklerdir.” (Yunus Suresi: 62) buyrulurken Allah'ın sevgili kullarının mahzun olmayacağı bildirilmiştir.

Allah sevgisi şöyle belli olur:

1. Dilde: Allah'ı seven Allah'ı çok anar. Yalan söylemez, iftira etmez, boş söz söylemez.

2. Kalpte: Allah'ı sevenin kalbinde başka sevgi olmaz.

3. Gözde: Allah'ı seven harama bakmaz her şeye ibret nazarı ile bakar.

4. Midede: Allah'ı seven midesine haram lokma koymaz.

5. Elde: Allah'ı seven elini harama uzatmaz.

6. Ayakta: Allah'ı seven hayırlı işlere koşar. Allah yolunda ayağı tozlanır.

Kuru kuru sevgi olmaz.

c. İnsan Dostunun Dini Üzerindedir:

İnsana dost lazımsa, o kimse Allah dostu olmalıdır. Yüce Allah Kur'an-da kendisine inananlardan başkasını dost edinmememizi emretmiştir.

Bu konuda rabbimiz şöyle buyurur:

“Ey iman edenler! Yahudileri de Hıristiyanları da kendinize dost edinmeyin. Onlar ancak birbirlerinin dostlarıdır. İcinizden kim onları dost edinirse, o da onlardandır. Allah zulmeden kimseleri doğru yola erİştirmez.” (Maide Suresi: 51)

“Kendi dinlerine uymadıkça, Yahudi ve Hıristiyanlar senden asla hoşnut olmayacaklardır; de ki: “Doğru yol ancak Allah'ın yoludur” Sana gelen ilimden sonra onların heveslerine uyarsan, and olsun ki, Allah'tan sana ne bir dost ve ne de bir yardımcı olur.” (Bakara Suresi: 120)

Peygamberimiz (sav): “Kişi sevdiği ile beraberdir” buyurarak insanın dünyada kimi sevdiyse, kiminle beraber olduysa ahirette de onunla beraber olacağını bildirmiştir.

DiğEr bir hadislerinde de: “Kişi sevdiği dostunun dini üzerinedir. O halde her biriniz kime dostluk yapıyor dikkat etsin” buyurmuşlardır.

İnsan, arkadaşı ile bilinir, arkadaşı ile tanınır. Bunun için Müslüman'ım diyen herkes kiminle dostluk yapıyor dikkat etsin, buyurmuşlardır.

İnsan, arkadaşı ile bilinir, arkadaşı ile tanınır. Bunun için Müslüman'ım diyen herkes kiminle dostluk ettiğine, kime düşman olduğuna dikkat etmelidir. Dost edinilen, düşman bilinen insanlar imanın ölçüsü olduğu unutulmamalıdır. Büyüklerden birine:

- Ümmet –i Muhammed'e dua ediniz.

O da:

- Hay hay Ümmeti Muhammedi siz gösteriniz ben de dua edeyim!

Cevabını vermiştir.

Ashab –ı Kehfin köpeği iyi kimselerin yanında aziz olmuştur. O dostlar sayesinde Kur'an-da zikredilmiştir.

İmam–ı Azam Hz.leri Abbasi Halifesi Mansur'un yaşayış ve icraatının Kur'an ve sünnete uymadığı için onun Şeyhül İslamlık teklifini reddetmiştir. Bunun için hapse atılmış, kanlar içinde kalıncaya kadar dövülmüş, bir müddet sonra da Hakkın rahmetine kavuşmuştur.

Bu konuda Hz. Mevlana şöyle der:

“Akli Muhammed Mustafâ'nın yoluna kurban et!

“Hasbiyallah” de ki; Allah'ım yeter.

Ehli dini, ehli kinden ayrı bil;

Hakla oturana ara; onunla otur!”

d. Allah'ın Dostlarını Bırakıp Düşmanlarını Dost Edinmeyiniz:

Allah'ın dostlarını bırakarak, inananların yerine kafirleri, münafıkları, zalimleri, fesatçıları dost edinen Allah'a isyan etmiş olur. Camide inananlarla olup da, dışarıda gönlünde Allahsızlık yatan kimselerle olmak iman ve İslam ölçülerine sığmaz.

Rabbimiz şöyle buyurur:

“Ey inananlar! Allah’tan korkun, daima doğrularla beraber olun.” (Tevbe Suresi: 119)

“Ey inananlar! Kendilerine sizden önce kitap verilenlerden, dininizi alaya ve eğlenceye alanları ve inkarcıları dost olarak benimsemeyin, inanıyorsanız Allah’tan sakının.” (Maide Suresi: 57)

“Müminler, Müminleri bırakıp kafirleri dost edinmesinler; kim böyle yaparsa Allah katında bir değeri yoktur. Ancak onlardan sakınmanız hali müstesnadır.” (Al –i imran Suresi: 28)

Hz. Ömer, devlet başkanlığı sırasında, bir gün Medine’de camide oturuyordu. Ebu Musa El – Eşari (ra) de O’nun gerisinde oturmuştu. Ebu Musa, Hz. Ömer’e İsfahanın hesaplarını güzel bir yazı ve dürüst bir hesap olarak arzetmişti.

Hz. Ömer, hesabı ve yazıyı beğendi. Ve yazının kime ait olduğunu sordu. Ebu Musa, “benim katibimindir” cevabını verdi. Hz. Ömer, “birini gönder de gelsin, onu bir de ben göreyim” dedi. Kendisine: “O camiye giremez” dendi. Hz. Ömer camiye neden giremeyeceğini sorunca, katibin Hıristiyan olduğunu öğrendi. Bunun üzerine Hz. Ömer, Ebu Musa’nın uyluğuna öyle bir yumruk vurdu ki, Ebu Musa, kemiğinin kırılacağını zannettiğini söyler. Hz. Ömer vurduğu yumruktan sonra acı bir dille Ebu Musa’ya şunları söyler:

- “Sen Allah'ın kitabını okumadın mı? O Yahudileri, Hıristiyanları kendinize dostlar edinmeyiniz; onlar birbirlerinin dostudurlar” buyurmuyor mu?

Nakledilir ki, Hz. Ömer’in bu sertliği ve uyarısından sonra Ebu Musa katibini derhal azletmiştir.

e. Allah'ın Dostlarına Düşman Olan Helak Olur:

Allah'ın inanan kullarını bırakarak inançsızları dost edinenler bu dostluklarından büyük zarar görürler. Çünkü herkes bilir ki, yılanla dostluk olmaz. Yılanla sarılanı yılan sokar.

Bilindiği gibi Allah'ın düşmanları, inananların da düşmanlarıdır. İnananları sapıtmak, onları dinlerinden döndürmek, Allah yolundan alıkoymak isterler. Buna dikkat etmeyenlerin ölüm ötesindeki halini ve duyacakları pişmanlıkları Allah şöyle haber vermiştir:

“O gün zalim kimse ellerini ısırıp; “Keşke Peygamberle beraber bir yol tutsaydım. Vay başıma gelenlere. Keşke falancayı dost edinmeseydim. O beni, bana gelen Kur'an-dan saptırdı. Şeytan insanı yalnız ve yardımcısız bırakıyor” der.” (Furkan Suresi: 27 – 29)

İnsanlara yol gösterici olarak gönderilen Kutsal Kitabımız Kur'an-ın başka ayetlerinde de Rabbimiz:

“Ey inananlar! İnkâr edenlere itaat ederseniz, sizi gerisin geriye döndürürler de kayba uğrarsınız.” ;(Al –i imran Suresi: 149)

“Ey inananlar! Kendi din kardeşlerinizden başkasını dost edinmeyin. Çünkü onlar sizi şaşırtmaktan geri durmazlar. Sizin sıkıntıya düşmenizi isterler.” (Al –i imran Suresi: 118)

“Ey inananlar! Babalarınızı, kardeşlerinizi –küfrü imana tercih ediyorlarsa- dost edinmeyin. Sizden onları kim dost edinirse, doğrusu kendine yazık etmiş olur.” (Tevbe suresi: 23)

“Sakin Allah'a inanmayan ve heva hevesine uyan kimseler seni ahiret inancından alıkoymasın, sonra helak olursun.” (Ta-Ha Suresi: 16) buyurarak biz Müslümanları uyarılmış, inananlardan başkasını dost edindiğimiz taktirde helak olacağımızı bildirmiştir.

Dinimize göre Müslüman, Müslüman'ı terk etmeyecek, onu yalnız bırakmayacak ve ona zulmetmeyecektir. Bize bildirildiğine göre Allah'a inananlara sataşan kendini Allah'ın gazabından kurtaramaz.

Haccac'ın Allah dostlarına yaptığı zulümlerle adı, zalime çıkmıştı. En son inananlardan Said bin Cübeyr'i suçsuz yere idam ettirdikten sonra bir daha ölüncüye kadar uyuyamamıştı. Tam uyuyacağı sırada biri gelip ayaklarından asmak ister, o da derhal uyanırdı. Hayatının son on beş gününü böyle azap içinde geçirmiştir.

f. Dostluk da Düşmanlık da Allah içindir:

Müslüman, Müslümanların sevdiği, kafirlerin ve münafıkların buğzettiği kimsedir. Hz. Ali (ra) şöyle demiştir:

“Allah'a yemin ederim ki, beni yalnız Müslüman sever, münafık buğzeder.” Buna göre Müslümanlara düşmanlık edip, buğzeden kimse İslami ölçülere göre münafıktır.

Dikkat edelim, dostluk da, düşmanlık da, sevgi de buğuz da Allah için olmadıkça hiçbir kimse Allah'ın rızasını kazanamaz. Bir Kutsi Hadiste belirtildiği gibi, iyiler sevilmeden, onlarla beraber olunmadan cennete girilemez. Kafirlerle buğzedilmeden cehennemden uzaklaşamaz.

Bir gün Müslümanlardan biri Muaza:

- Ben seni Allah için seviyorum, der.

Bunun üzerine Muaz ona:

- Seni müjdelerim. Zira peygamber Efendimizden şöyle buyurduğunu işittim.

“Kıyamet gününde bir grup insana rahat edecekleri yerler hazırlanır. Bunların yüzü ayın on dördü gibidir. İnsanlar dehşete kapılır, onlar kapılmazlar. İnsanlar korkuya düşer, onlar düşmezler. İşte onlar, Allah'ın sevgili kullarıdır ki: onlar için korku yoktur, onlar mahzun da olmazlar.”

- “Ya Resulullah! Onlar kimlerdir? Diye sorulduğunda Peygamberimiz şöyle buyurdular:

- Onlar, Allah için birbirlerini seven kimselerdir.”

Allah Musa Peygambere şöyle vahyetmiştir:

“Ey Musa! Zalimlerin evlerine varma, dünyaya bağlı olanları sevme, bunların hastalarına ziyaret etme, öldüklerinde cenazelerine gitme. Zira onlar benim düşmanımdır.”

Eğer inanıyorsak yaptığımız her şeyi Allah rızası için yapmalı, vazgeçtiğimiz şeylerden de sırf Allah rızası için vazgeçmeliyiz. Yani bütün gayemiz Allah'ın rızasını kazanmak olmalıdır.

D. MÜSLÜMAN DİLİNE SAHİP OLUR

Müslüman'ın en çok dikkat edeceği, sahip çıkmak zorunda olduğu organı dilidir.

Atalarımız: “Eline, beline, diline sahip ol” demiştir.

Cenab –1 Allah:

- “Rahmanın has kulları onlardır ki, yeryüzünde tevazu ile yürürler ve kendini bilmez kimseler laf attığında incitmeksizin “selam” derler geçerler.” (Furkan: 63)

- “O Allah'ın has kulları yalan söylemezler, boş sözlerle karşılaştıklarında vakar ile oradan geçip giderler.” (Furkan: 72)

- “O has kullar ki, boş söz işittikleri zaman ondan yüz çevirirler ve bizim işlerimiz bize, sizin işleriniz size. Size selam olsun. Biz kendini bilmezleri arkadaş edinmek istemeyiz” derler. (Kasas: 55) buyurur.

Bakın bu ayetlere göre Müslüman nasıl davranacak, nasıl konuşacak bunun mesajı vardır.

Dilini güzel, yerinde kullanan, diline sahip olan cennete girmeye hak kazanır.

Dilimize sahip olmadan cennete giremeyeceğimiz gibi imanımızı da koruyamayız.

Dili kullanmak çok önemlidir. Şöyle anlatılır: Padişah rüya görür, rüyasında bütün dişleri dökülmüştür. Rüyasını bir vezirine anlatır. O vezir: “Efendim bütün yakınlarımız ölecek ondan sonra siz de öleceksiniz” der. Padişah o veziri görevden alır. Diğer vezirine anlatır. O da: “Efendim siz, bütün yakınlarınızdan daha uzun ömürlü olacaksınız” der. Padişah onu başvezir yapar. Aslında ikisi de aynı şeyi ifade etmiştir. Ama kelimeler farklıdır.

Bugün en yakınımız bile bizimle diyalog kuramıyor.

Müslümanlar olarak üzerimizde tebliğ görevi var.

Hayır kapıları, ancak dil anahtarı ile açılacaktır.

Ne demişler:

“Tatlı dil, yılanı deliğinden çıkarır.”

a. Dil denen şey:

Dil, yerinde ve güzel kullanılırsa çok faydalı, değilse çok zararlı olur. Yani kullanmasını bilen için en iyi şey, bilmeyen içinde en kötü şey olur. İnsanı rezil de eder vezir de eder.

Hiz. Peygamber (as): “Vücutta bir et parçası var, eğer o düzelerse bedeninin tamamı düzeler. Eğer o bozulursa bedeninin tamamı bozulur, bilirsiniz o kalptir.” (K. Sitte 16/339) buyurur.

Bir sahabi Hiz. Peygambere sorar:

- Ya Rasülellah! Benim için en çok korktuğunuz nedir?

Hiz. Peygamber, eliyle dilini tutup: - İşte şu! Buyurur. (K. Sitte: 16/339)

b. Az – öz konuşmak:

Çok söz zarar getirir, az söz söylemek fazilettir. Atalarımız: “Söz gümüşse sükut altındır” demişlerdir.

Toplumda lafı kimseye bırakmayan gevezeler sevilmez.

Boş sözü terk etmek, ahlakın ve İslamın güzelliğindedir. Çünkü; içteki ciddiyet dışı akseder.

Lokman Hekime sorarlar:

- Bu mertebeye nasıl geldin? Cevap verir:

- Ben bu mertebeye üç şeyle eriştim:

1. Emaneti yerine getirmekle,
2. Doğru söylemekle,
3. Faydasız, boş sözü terk etmekle.

Bugüne kadar bize tavsiye edilen İslam ahlakı: “Az ye, az uyu, az konuş” olmuştur.

Bir büyüğe sorarlar:

- Sözün fazlası mı zararlıdır, yoksa yemeğin fazlası mı?

Cevap verir:

- Elbette sözün fazlası daha zararlıdır. Çünkü fazla yemeğin sıkıntısı geçicidir. Fazla, lüzumsuz sözün zararı ise devamlıdır.

Lokman (as) oğluna şöyle öğüt vermiştir:

“Oğulcuğum! Konuşmamam, bana hiçbir zaman pişmanlık vermedi, hiç nedamet duymadım. Zira; söz gümüş ise sükut altındır.”

Atalarımız: “Ya kurtaracak bir söz gerek ya da utanacak bir yüz gerek” demişlerdir. Çünkü lüzumsuz konuşmak ayıpları ortaya çıkarır. Çoğu zaman susmak aklın süsüdür. Dil söylerse, gönül susar, gönül susunca dil zehir kusar.

c. Dilin Afetleri Nelerdir?

“Diğer yaralar geçer de, dil yarası geçmez” derler.

İnsan, neden söyledim diye pişman olacağı sözü söylememelidir.

Dil, sövmeye, lanetlemeye, bedduaya, iftirada, gıybete kullanılırsa, yalana alet olursa, boş şeylerle meşgul edilirse, Allah razı olmaz, yerinde kullanılmamış olur.

Dili, lüzumsuz konuşmalardan alıkoymak gerekir. Şöyle anlatırlar: Hükümdarlardan biri adamları ile giderken güzel öten bir kuş sesi duyar. Bu kuşun hemen avlanıp getirilmesini ister. Avcılar kuşu yakalayıp getirirler. Hükümdar der ki:

“Eğer bu kuş, ötmese idi, avlanmaktan kurtulacaktı.”

Zaman zaman, neden söyledim, neden konuştum, keşke sussaydım, dilim kopsaydı da söylemeseydim, dediğimiz pişman olduğumuz, pişmanlığımızı dile getirdiğimiz olmuştur.

Şeyh Sadi: “İnsanı maskara eden dilidir” sözünü boşuna söylememiştir.

Söz, dudak sınırını aştı mı insanın esiri iken insanı esir alır. Yayılmasını duyulmasını istemediğiniz sır, yayılır. Allah, dil silahını dişlerin ve dudakların arasına hapsetmiştir.

Biri, diline sahip olmamış dilinin gazabına uğramış da: “Ah dilim, seni dilim dilim dilseydim” demiş.

Dil bir silah, kelimelerde mermidir.

Dili yüzünden nice başlar gitmiş, dili yüzünden nice insanlar hapse girmiştir. Nice cinayetler işlenmiş, nice insanlar mağdur olmuştur.

Ömür boyu üzüntü, pişmanlık ve utanma çekmek istemeyen diline hakim olmalıdır.

Şair: “Bana benden olur her ne olursa,

Başım rahat eder, dilim durursa” demiştir.

Hz. Peygamber’e: “Hangi amel daha hayırlıdır? Denmiş.

- Müslümanların elinden ve dilinden zarar görmediği kimsenin amelidir” demiştir. (Buhari İman: 5)

Hz. Ali’nin güzel bir sözü var: “Mızrakların açtığı yara iyi olur, fakat dil yarası iyi olmaz” diye. Atalarımız da: Bıçak yarası geçer, dil yarası geçmez, demiştir.

Kullanılışa göre dil iki kapıdan birini açar. Ya cennetin kapısını açar ya da cehennemin kapısını açar.

Dili yüzünden insan vezir de olur, rezil de olur.

Kur'an-da: “İnsan hiçbir söz söylemez ki, yanında gözetleyen ve yazmaya hazır bir melek bulunmasın.” (Kaf: 18) buyrulurak insanın söylediği her sözden sorumlu olduğu ve hesaba çekileceği haber verilmiştir.

Kısaca dilin afetleri şunlardır:

- Boş ve manasız söz,
- Kötü ve çirkin söz,
- Yalan, iftira, gıybet ve küfür içeren söz,
- Alay ve hakaret içeren söz,
- Çok konuşmak,
- Yemin etmek,
- Yapmadığını söylemek.

d. Diline sahip olmayan cennete giremez.

İnsan lazım olduğu kadar yemeli, lüzumu kadar konuşmalıdır. Emin olmadıkça nasıl yere basmıyorsak, düşünmeden de konuşmamalıyız.

Hız. Peygamber (as) şunları tavsiye ediyor:

1. “Her mecliste konuşulanlar emanettir.”
2. “İnsana her işittiğini başkasına söylemesi günah olarak yeter.”
3. “İnsanın kendini ilgilendirmeyeni terk etmesi, Müslümanlığın güzelliğindedir.”
4. “Müslüman, diğer Müslümanların elinden dilinden salim olduğu kimsedir.”

Ukbe bin Amir (ra) anlatıyor: Allah Resulüne:

5. – Ya Rasulellah! Kurtuluş yolu nedir diye sordum. Bana:

- Dilini aleyhine çıkaracak sözlerden muhafaza et, evin ile meşgul ol, günahlarına ağlayarak nedamet et, buyurdu.

Konuşan, konuşunca yerinde konuşmalıdır. Peygamberimizin ifadesiyle ya hayır söylemeli, ya da susmalıdır. Yersiz konuşan başını belaya sokar, fitneye sebep olur.

Boş söz ömür tüketmek olur, insan, zamanında ve yerinde konuşursa ayıbını örtmüş olur.

Bir de insan, yapmadığını söylememelidir. Şair: “laf ile verir dünyaya nizamet, bin türlü teseyyüp bulunur hanelerinde” demiştir.

“İnsanın çektiği, dilinin belasıdır” derler. Hayatta iki şey akla uymaz. Biri susulacak yerde konuşmak, diğeri de konuşulacak yerde susmaktır. Onun için “Haksızlık karşısında susan dilsiz şeytandır” denmiştir.

Her şeyde söylenmez. Allah insana iki kulak bir ağız vermiştir. Bazen en iyi cevap susmaktır. Atalarımız: “Biliyorsan konuş ibret alsınlar, bilmiyorsan sus da insan sansınlar” demişlerdir.

Bir husus da, insanlara karşı ne konuşulacağıının iyi ayarlanmasıdır.

Hz. Peygamber: “Münafığa “Efendim” demeyin. Zira eğer o, seyyid olursa Allah'ı kızdırırız” buyurur. (K. Sitte: 16/347)

Öyleyse telefonda olur olmaz insanlara “Efendim” dememek lazımdır.

Diline hakim olan cennete girmeye de muvaffak olur.

e. Kendini ilgilendirmeyeni konuşmamak:

İnsanın kendisini doğrudan ilgilendirmeyen şeyleri terk etmesi, onun olgunluğunu gösterir. İnsanın kendini ilgilendirmeyen konularda konuşması, ona sıkıntı getirir, başını derde sokar.

Konuşmak, insan için bir ihtiyaçtır, ama kendini ilgilendirmeyen konularda susabilmek ise sanattır.

Enes (ra) şöyle anlatır:

“Uhut savaşında bizden şehit düşen birinin aklıktan dolayı karnına taş bağlamış olduğu görüldü. Annesi yüzündeki toprakları silerek:”

- “Yavrucuğum ne mutlu sana cennete gireceksin!” dedi. Bunun üzerine Allah Resulü:

- Ne biliyorsun? Belki o, kendini ilgilendirmeyen hususlarda konuşan ve malından vermesi gerekeni vermeyen biridir,” buyurdu. (Tirmizi) Bir hadislerinde de: “Bir kimsenin kendini ilgilendirmeyen şeyleri terk etmesi, iyi Müslüman oluşundandır.” (Tirmizi, Zühd: 11) “Allah'a ve ahiret gününe inanan ya hayır söylesin ya da sussun.” (Buhari, Edep: 31) buyurmuştur.

f. Susmak fazilettir:

Atalarımız: “Çok mal haramsız, çok söz yalansız olmaz” demişlerdir.

Çok konuşan çok bilmez, çok hata eder.

Abdulhamid Han, çok iyi Fransızca bildiği halde Fransız yetkilileriyle tercüman aracılığı ile konuşmuş. Böylece hem iki defa dinler, hem de vereceği cevabı düşünmüş.

Allah Resulüne sorarlar:

- Dilimizin söylediklerinden sorumlu olur muyuz?

Allah Resulü cevap verir:

- İnsanları cehenneme yüzüstü düşürecek şey, dillerinden başkası değildir. Kim Allah'a ve ahiret gününe inanıyorsa, ya hayır söylesin ya da sussun, buyurur.

“Ya hayır söyle ya da sus” Allah Resulünün ikazıdır. Bu ikaza kulak asmayan, hayır da söylemez, sükut da etmez, dilini kılıç gibi, makineli tüfek gibi kullanır. Hem kendini yaralar, hem de başkasını yaralar. Şairin dediği gibi: “Kılıç yarasına ilaç bulunur, dil yarasına ilaç bulunmaz.”

Allah'ın elçisi der ki:

“Karnını, fercini ve dilini koruyan her şeyini korumuş olur.”

g. Tatlı dilli, güler yüzlü olmak:

“Tatlı dil, yılanı deliğinden çıkarır” derler. Tatlı dil, güler yüz, sevmenin sevilmenin yoludur. Kalp kıran, dille ve asık suratla sevgiye ulaşamayız.

Yunus: “yaratılanı severiz yaratandan ötürü” demiş, eklemiştir:

Gelin tanış olalım

İşi kolay kılalım

Sevelim sevelelim

Dünya kimseye kalmaz.

Tatlı dil, güler yüz sadakadır. Hz. Peygamber: “Kardeşinin yüzüne karşı güler yüzlü olman, sadakadır” buyurmuş. (Buhari Cihad: 128)

Yılan dilli, ekşi suratlı olmak, mutsuz olmak ve mutsuz etmektir.

Hz. Peygamber bir hadislerinde de şöyle buyurur:

- “Din kardeşinin yüzüne gülümsemen sadakadır.” (Tirmizi Birr: 36)

Hz. Peygamber Müslüman’ı tarif ederken:

- “Elinden ve dilinden Müslümanların zarar görmediği insandır” diye tarif etmiştir.

h. Söz güzel olmalıdır:

Hz. Peygamber: “Tatlı söz sadakadır. Yarım hurma ile de olsa ateşten korunmaya çalışınız. Bunu bulamazsanız tatlı sözle ateşten korununuz” buyurur. (Buhari, Zekat: 10)

Bir ayette Allah:

“Ey Habibim! İnanan kullarıma söyle başkaları ile konuştuklarında en güzel şekilde konuşsunlar.” (İsra: 53) buyrulur. Hz. Peygamber, insanları İslam’a en güzel tavır ve en güzel sözle davet etmiştir.

Söz hem tatlı, hem yumuşak, hem güzel, hem doğru, hem de yararlı olmalıdır. Boş, yalan, kaba söz her zaman çirkindir.

Söz vardır, insanda yara açar, söz vardır insanı etkiler, doğruluğa iter. Söz vardır fitne sebebi olur.

Yunus şöyle der:

Söz ola kese savaşı

Söz ola kestire başı,

Söz ola ağula aşı,

Bal ile yağ ide bir söz.

Hz. Ali (ra)den:

Resul –i Ekrem Efendimiz:

- “Cennette dışı içinden, içi de dışından görülen (şeffaf) köşkler vardır” buyurdu. Bunun üzerine bir bedevi kalkarak:

- Ya Resullallah! Onlar kimler içindir? Diye sordu.

Peygamber Efendimiz:

- “Yumuşak ve tatlı konuşan, yemek yediren, oruca devam eden, insanlar uykuda iken namaz kılanlar içindir” buyurdu.

Güzel ve tatlı söz söylemenin dinde büyük önemi vardır. Peygamber (as) şöyle der:

- “Özür dilemek zorunda kalacağınız sözü söylemeyin.” (İbni Mace, Zühd: 15)

- “Kim dilini, iffet ve namusunu koruma sözü verirse, ben ona cennette kefilim.” (Buhari, Rikak: 23)

Bu konuda Kur'an-da da şu ayetleri zikredebiliriz:

- “Yer yüzünde tabi ol, sesini alçalt. Unutma ki seslerin en çirkini merkeplerin sesidir.” (Lokman: 19)

- “Sözün doğrusunu söyleyiniz!” (Nisa: 9)

- “Sözü gönül alıcı bir biçimde güzelce söyleyiniz!” (İsra: 23)

- “Sözü muhataplarınıza akla ve sağduyuya uygun ve ortamı gözeterek söyleyiniz!” (Nisa: 8)

- “Sözü kolay anlaşılır bir biçimde söyleyiniz!” (İsra: 28)

- “Onlara kendileri hakkında konuşurken seviyeli, açık ve net söyle!” (Nisa: 63)

1. Güzel söz söylemez vaciptir:

Enes (ra) den:

Günün birinde Resullullah’ın önünden bir cenaze geçti. Ashap o cenazeyi hayırla yadetttiler. Bunun üzerine Resulullah:

- Vacip oldu, buyurdu.

Sonra başka bir cenaze daha geçti. Onun ise fenalığını konuştular. Yine resul –i Ekrem (sav):

- Vacip oldu, dediler. Hz. Ömer:

- Ya Resullallah ne vacip oldu? Diye sordu. Peygamberimiz (sav):

- Öncekini hayırla yadettiniz, ona cennet vacip oldu. Sonrakini şerile andınız o da cehennemi haketti, ona da cehennem vacip oldu. Zira siz, Allah’ın yeryüzünde şahitlerisiniz, buyurdu. (R. Salihin: 954)

Yüce dinimizin emir ve tavsiyelerini dinlememekle stresli bir toplum olup çıktık. Hayatı çekilmez hale getirdik. Dünyayı kendimize ve başkalarına zindan ediyoruz.

Halbuki tatlı söz sadakadır. Bazen bir çift söz ortalığı yumuşatır. Bazen ilaçtan daha tesirli olur. İnsanları değiştirir. Moralde düzeltir, moral de bozar.

İyi söz insanın iyiliğindedir. Meşhurdur “Her kap, dışarıya içindekini sızdırır” derler. Yüreğinde iyi şeyler taşıyan iyi sözler, tatlı söyler. Onun için peygamber “Müminin niyeti amelinden hayırlıdır” demiştir.

Müslüman Müslüman’ın iyiliğine şahadet etmelidir. Musalla taşında hoca: “Meyyiti nasıl bilirsiniz?” der. Oradakiler hep birden “İyi biliriz” derler. (İyidir inşallah demek lazım. Çünkü Allah bilir.)

Güzel söz söylemek lazım ki, işlerimiz güzel olsun. Peygamber: “Güzel söz sadakadır” demiştir. (Müsned II/326) Sadaka sevabı almak varken kırıcı, üzücü ve incitici olmanın anlamı yoktur.

“Gönül kırmak kolay, yapmak zordur” derler. Sözler gönül kırıcı olmamalıdır. Yakışsız da olmamalıdır.

Şaban Düz Hocamız, İzmir Kestane Pazarı camisinde “Hatalar dan kaçınmazsanız cehennemde ensenizde boza pişirirler” demişti de, onunda hocası Hacı Salih Tanrı buyruğu: “Sen o makamı ne zannettin? Orası peygamber makamı” diyerek uyarılmıştı.

Burada dini anlatan bacılarımıza ve kardeşlerimize güzel bir mesaj vardır. O da kullandıkları kelimelere dikkat etmektir.

i. En iyi en kötü şey:

Lokman Hekime sormuşlar:

- İnsan bedeninde en zararlı ve en faydalı organ hangisidir? Dilini göstererek:

- İşte demiştir.

İnsan vücudunda iki orgun vardır; kalp ve dil. Kötü olduklarında, bunlardan daha kötüsü yoktur. İyi olduklarında da, bunlardan daha iyisi yoktur. Bu iki organ iyi olursa bütün vücut iyi olur.

Dil için “İnsanı vezir de eder, rezil de eder” denmiştir. Kullanmaya bağlı; iyiye kullanılırsa iyi, kötülüğe kullanılırsa kötüdür.

j. Söz ayıpsız olmalıdır.

Söz ayıpsız olursa güzeldir. Yunus şöyle der:

- “Kirli elbiseler kirini,

Su ile yıkamak gerek.

Sözün kiri yıkansa gitmez

Ya ne etmek gerek?”

Evet, belki en ağır kirlilik söz kirliliğidir. Havadan da, sudan da, çevreden de önemli kirlilik. Dil kirlendiyse vicdan da kirlenir, beden de kirlenir.

Hz. Peygamber: “Allah kötü söz söyleyen ahlaksıza buğzeder.” (Tirmizi Birr: 61) Hayası olan, müstehcen söz söylemez. Kuldan da utanır, Allah’tan da utanır.

Ayıplı söz söylemek, hayasızlık alametidir.

Ölçsüz söylenmiş kötü söz, insanın imanına da zarar verir.

“Kötü söz sahibine aittir” denmiştir. Kötü söz Müslüman’a yakışmaz. Müslüman, kötü söz söyleyerek, kötülerle çirkinlik yarışına girerek, onların seviyesine inmez. Kötü sözleri ve kötü söz sahibini Allah'a havale eder. Cevap bile vermez.

k. Dili muhafaza etmek:

Atalarımız: “Bülbülün çektiği dilinin belası” demiştir. Bülbül gibi belaya uğranmaması içinde: “Eline, beline, diline sahip ol” diye öğüt vermişlerdir.

Hz. Peygamber: “Bana iki konuda söz verin, ben de size cennete gireceğinize söz vereyim” demiştir.

Orada bulunanlar:

- O iki şey nedir ey Allah'ın Resülü? Demişler, o da:

- Dilinizle, avret yeriniz, buyurmuştur.

Dilini tutanın, Allah da ayıbını örter.

Dünyada huzurlu bir ömür geçirmek, ahirette de kolay bir hesap vermek isteyen:

1. Dilini boş sözlerden,

2. Yalandan,

3. Dedikodudan,

4. İftiradan,

5. Gizlilikleri araştırmaktan,

6. Boş sohbet ve münakaşalardan muhafaza etmelidir.

Vücutta iki et parçası vardır. Onlar iyi olursa bütün vücut iyi olur. Bunlar; dil ve kalptir.

Şöyle anlatıldı:

- Lokman Hekim, Habeşli bir köle idi. Bir gün efendisi ona şöyle emretti:

- Evlat, bize şu koyunu kes, en güzel yerinden iki parça getir.

Dilini ve kalbini getirdi.

Bir başka seferinde, yine efendisi ona emretti:

- Bize şu koyunu kes en kötü yerinden iki parça et getir.

Yine dilini ve kalbini getirdi:

Efendisi, bunun manasını sordu, o da şöyle açıkladı:

- Bu cesette, o iki parça etten daha güzeli yoktur; fakat iyilik yolunda olursa. Yine bu cesette bu ikisinden daha kötüsü olmaz; kötülük yolunda olursa.

Evet, dil, güzelse insanı güzel kılar, çirkin şeyler ifade ederse insanı çirkinleştirir.

Bilhassa öfke ve sinirlilik hallerinde sövüp, siyme, kırıp, yığma değil, öfkemizi yenebilmeliyiz, içimize gömebilmeliyiz.

Bazıları: “Boşaldım” diyor. İçini boşaltacaksan git başka yere boşalt. İnsanları inciterek rahatlanmaz.

Sıkıntılı anlarda hemen bir abdest alıp: “La havle vele guvvete illa billahil aliyyil azim” demeliyiz. Bu insanı rahatlatacak ve günaha girmesini önleyecektir.

I. Lüzumsuz yere konuşmamak:

lüzumsuz konuşmak akıl zayıflığındandır. Büyüklerimiz hiç lüzumsuz konuşmamışlar, boş sözlerle vakit doldurmamışlardır. Faydasız sözlerle de başkalarını meşgul etmemişlerdir.

Allah Resulünün ve yolundan gidenlerin hiçbirinin boş sözü kaydedilmemiştir.

Boş söz söylenmemeli ve boş söz söyleyenlerden ve boş konuşulan meclislerden uzak durulmalıdır.

Bir üniversitemizden bir Prof. Yabancı bir ülkeye konferans için gider. Yabancı dili pek iyi olmadığından tercüman kullanır. Konferans sırasında bir bakar ki, tercümanlar hiçbir söz aktarmıyor, konuşmayı keser sorar:

- Neden bir şey aktarmıyorsunuz? Cevap:

- Bu ana kadar siz bir şey söylemediniz eğer bundan sonra bir şeyler söylerseniz onu aktarırız” derler.

Muhammed b. Ka'b'dan:

Resul -i Ekrem bir defa “Şu kapıdan ilk girecek olan, cennet ehlinde biridir” buyurdu. Ve Abdullah bin Selam biraz sonra içeri girdi. Ashab -ı Kiram, Resul-i Ekrem'in bu müjde haberini kendisine ulaştırdı ve hangi ameli ile bu mertebeye ulaştığını kendisinden sordular. Abdullah, “Ben zayıf bir kimseyim. Benim en kuvvetli umudum, kalbin selameti, yani kimseye karşı içimden kötülük beslemem ve boş sözleri terketmiş olmamdır, başka bir işim yoktur” dedi.

İnsan sözünü bilmelidir. Ağzından çıkanı kulağı duymalıdır. Her aklına geleni, her diline geleni söylemeye kalkmamalıdır. İnsan her sözü düşünerek söylemelidir. Çünkü söz yaş deriye benzer, ne tarafa çekilirse o tarafa uzar.

İnsan, kendini ilgilendirmeyen konularda da konuşmamalıdır. Hele konuşmalarında yanlış anlaşılacak şeyler söylememelidir.

Zararsız konuşmalardan sorumluluk doğar mı? Doğar. Çünkü zaman öldürmüş olur.

Oradakilerin anlamayacağı konularda, tanımadığı isimlerle konuşmak faydasızdır. Bazıları anlatır da anlatır. Oradakilerin tanımadığı bilmediği şeyleri anlatır. Bunlar can sıkıcı, boş konuşmalardır.

Bir de müstehcen fıkralar anlatan veya bir şeyler anlatıp, gülen ve güldürenler oluyor. Bu tür konuşmalardan vebal doğar. Gevezeyi dinlerler ama sevmezler.

Cenab -ı Allah müminler için: “Onlar ki, boş ve faydasız şeylerden çekinirler” (Müminun: 3)

“Onlar yalan, boş söz işittiklerinde savuşup giderler” (Kasas: 55) buyurarak ne yapılması gerektiğini bildirmiştir.

m. Ya hayır söyle ya da sus:

İnsan niçin konuşur?

Eğer insanın konuşmasında bir fayda, bir hayır yoksa o konuşma faydasızdır, boştur. Böyleleri için peygamber: “ya hayır söyle yahut sus” buyurmuştur.

Ulu orta konuşmak sorumluluk getirir. Kur'an-da:

“İyice bilmediğin bir şeyin ardına düşme! Çünkü kulak göz, kalp bunların hepsi yaptıklarından sorumludur.” (İsra: 36)

“İnsanlar, iyi, kötü hiçbir söz söylemez ki, yanında onu kayıt ve tesbit için hazır bekleyen bir gözetici, tespit edici bulunmasın.” (Kaf: 18) buyrulmuştur.

Hz. Peygamber de bakın ne buyuruyor:

“Bir kimse Allah'ın sevdiği bir söz söyler de, o söz ile Allah'ın rızasına ulaşabileceğini beklemez. Halbuki Allah Teala, o hayırlı söz sebebiyle kıyamete kadar o kimseden razı olur.”

“Bir adam da vardır ki, Allah'ın gazabını mucip bir söz söyler de, o sözün kendisini Allah'ın gazabına ulaştırabileceğini zannetmez. Halbuki Allah Teala o kimseye, o kötü söz sebebiyle kıyamete kadar buğz eder.” (Riyazü's – Salihin Trc.. 105)

Ashaptan Ubade Bin Samit anlatıyor:

“Bir gün Allah Resulü, ashabı ile birlikte yola çıkmıştı. Resullullah bir deve üzerindeydi. Hiç kimse, Allah Resulünün önüne geçmiyordu. Muaz bin Cebel:”

- Ya Resullallah! Allah bizim canlarımızı sizden önce alsın. Bize yokluğunuzu göstermesin. Ama bizden önce vefat ederseniz, geride kalan bizlere hangi ibadeti tavsiye edersiniz! Allah yolunda cihada mı önem verelim? Dedi.

Allah Resulü:

- Allah yolunda cihad... Güzel bir şey. Fakat insan için bundan daha üstünü var, buyurdu. Muaz bin Cebel:

- Oruç ve sadaka mı? Diye sual etti. Allah Resulü:

- Oruç zekat ve sadaka. Bunlar da güzel şeyler. Fakat insanlar için bundan daha güzeli var, buyurdu.

Hz. Muaz, bildiği bütün hayırları saydı. Hepsine de Allah Resulü:

- Bundan daha hayırlısı, önemlisi var, cevabını verdi.

Muaz sonunda:

- Ya Resulallah, insanlar için bu saydıklarımın daha önemli ve hayırlı olan şey nedir? diye sordu.

Allah resulü ağzını işaret ederek:

- Susmak... Konuşunca da yalnız hayır konuşmak buyurdu. Hz. Muaz hayret ve merakla:

- Dillerimizle söylediklerimizden hesap mı sorulacak bizlere? Konuştuklarımız bu kadar önemli mi? Dedi. Allah Resulü:

- Elbette.. İnsanları cehenneme yüzüstü düşüren şey, dillerinden başkası değildir. Kim Allah'a ve ahirete inanırsa, ya hayır söylesin ya da sussun. Boş ve yalan konuşmasın” dedi.

- “Allah'a ve Resulüne inanan kimse güzel ve yararlı söz söylesin veya sükut etsin.” (Buhari Edep: 31) diyor.

Sükut, yerinde olursa altın gibi kıymetlidir. Fakat haksızlık karşısında susulmaz. Hz. Peygamber: Haksızlık karşısında susan, dilsiz şeytandır, buyurmuştur.

“Aman benden olmasın” bana dokunmayan yılan bin yıl yaşasın, deyip susmak, korkaklıktır, pısrıklıktır, tepkisizliktir. Allah sorar: Çünkü; kötülüğe rıza gösterilmiştir. Kötülüğe rıza göstermek de kötülüğe iştiraktır.

n. Önce düşünmek, sonra konuşmak:

Atalarımız: “Düşünmeden konuşan insan, nişan almadan ateş eden avcı gibidir” demişlerdir. Atalarımızın: “Önce düşün, sonra söyle” sözü de meşhurdur.

Çektiklerimiz hep dilimizin yüzünden çoğumuz, düşünmeden konuşuyoruz. Karşı tarafı dinlemeden, maksadını anlamadan konuşuyoruz.

Dil, hata yaptığı için, vücut da hata yapıyor.

Bazılarımız da çok konuşma, başkasına söz bırakmama hastalığı var. Çok konuşuyoruz.

Hız. Ömer: “Çok gülenin heybeti azalır, çok konuşanın hatası çoğalır” demiş.

Bir sözün faydası varsa söylenmeli, faydasız ise söylenmemelidir.

Atalarımız: “Bazen sağır, bazen kör, bazen de dilsiz ol” derken, duyulmaması gerekeni duymamamız, görülmemesi gerekeni görmememiz ve söylenmemesi gerekeni de söylemememiz gerektiğini ifade etmişlerdir.

Atalarımızın güzel bir sözü de şöyledir:

“Biliyorsan konuş ibret alsınlar, bilmiyorsan sus, insan sansınlar.” Evet, insan, biliyorsa konuşmalı, önce ölçüp biçip ondan sonra ne söyleyecekse söylemelidir. Yani attığı taş, ürküttüğü kurbağaya değmelidir.

Akıllı insan, öz konuşur, az konuşur.

İnsanın en belirgin özelliği konuşmaktır. Onu da çokları beceremiyor.

Hz. Ali (ra)ın çok güzel bir sözü var:

“Neden söyledim diye pişman olacağın sözü söylemeden, ne söyleyeyim diye düşün”
der.

o. Konuşurken nelere dikkat etmeliyiz?

İnsanı diğer varlıklardan farklı kılan akıllı ve konuşma yeteneğinin oluşudur.

Yüce dinimiz, insanın her şeyine ölçü koyduğu gibi, diline de konuşmasına da ölçü koymuştur. Bu ölçü nedir? Doğruyu, zamanında, yerinde, uygun biçimde ve faydalı olmak maksadıyla konuşmaktır.

Dinimizin konuşulması yasak olarak bildirdiği hususları şöyle sıralayabiliriz:

- 1. İftira: Olmayanı isnattır. Büyük günahlardandır.**
- 2. Gıybet: Hoşlanılmayan bir şeyle anmak. Yalansa iftira olur. Ölü eti yemek gibidir.**
- 3. Kovuculuk: Kişiler arasında laf taşımak. Bunlar ara açar. Fitne çıkarır.**
- 4. Yalan: Doğru olmayanı söylemek, yalan şahitliği yapmak, insanları sıkıntıya sokar.**
- 5. Küfür içeren sözler: İnsanın insana sövmesi onu küçültmek olur. Mahlukata sövülmez. Dil Allah'a ve kutsal şeylere uzanırsa iman, nikah kalmaz.**
- 6. Alay etmek: Kötü ad takılmaz. Hücurat 11. ayetinde Allah başkalarıyla alay etmeyi yasaklamıştır.**
- 7. İki yüzlülük: Peygamber: “İnsanların en kötülerinden biri, bir yüzle şunlara, bir yüzle bunlara gelen iki yüzlü kimselerdir.” (Müslim Birr: 26) demiştir. Böyle kimseler münafık kimselerdir. Mevlana: Ya olduğun gibi görün ya da görüldüğün gibi ol, demiştir.**
- 8. Müstehcen söz: Ahlaksız söz sarf etmek, İslam ahlakı ile bağdaşmaz.**
- 9. Boş söz: Müslüman'ın gevezelik yapacak vakti yoktur. Çok da konuşmaz.**
- 10. Sır İfşası: Bize emanet eden dost ve arkadaşlarımızın sırlarını saklamak, ailemizin, eşimizin sırlarını saklamak, gevşeklik göstermemek, bir de kendi sırlarımızı saklamak esastır. Kime söylerseniz söyleyin, sır diş ve dudak sınırını aşınca artık yayılacaktır.**

Bir de “Allah'ın bildiğini kuldand ne diye saklayayım” deyip gizli günahlarını anlatanlar oluyor. Bu son derece yanlıştır. Önce günahı da gizlemek lazımdır. Gizlemeyen hayasızlık etmiş olur, yayılmasına neden olur.

Peygamber; “Haya imandandı” buyurmuştur.

Günah gizlenmezse, günah yayılır, meşrulaşır, kötüler bundan cesaret alır.

Ne derler: “Günah da, sevap da gizlidir.” Günah gizli işlendiği gibi gizli kalmalıdır.

İnsanın, insanlara güven verebilmesi için güzel ahlak güler yüz ve tatlı dile, ihtiyacı vardır. İnsani, İslami ilişkiler ancak böyle sürer.

Bu yasaklanan hususlardan başka insan, konuşurken:

- Bağırıp çağırmamalı,
- Dinleyicileri usandırmamalı,
- Onun bunun sözüne söz eklememeli,
- Sıra kendine gelince konuşmalı,
- Çirkin kaba konuşmamalı,
- Onu bunu güldüreyim diye şaklabanlık yapmamalı,
- Soğuk şakadan kaçınmalı,
- Ne söylediğini iyi bilmeli,
- Sözün doğrusunu ve güzelini seçmeli,
- Çok soru sormaktan kaçınılmalı,
- Sorulan soruyu tam dinlemeden, anlamadan, hemen cevap vermemeli. Atalarımız: “Önce düşün, sonra söyle” demiştir.
- Konuşurken yanlış anlaşılacak, el, kol, hareketlerinden, oraya buraya bakmaktan sakınmalı.
- Konuşurken gülmemeli.
- Herkesin bildiği şeylerden bahsetmemeli, bir de oradakileri ilgilendirmeyen şeylerden bahsetmemeli,
- Başkalarının olduğu yerde gizli konuşmamalı, kulaklara fısıldanmamalıdır.
- Verilen misaller açık olmalı, anlaşılır olmalı,

- Dinleyenleri aşağılayıcı, aralarına kin ve düşmanlık sokacak ifadelerden kaçınılmalıdır.

- Konuşan haddini bilmeli kendisinden büyüklerin önüne geçip konuşmamalıdır.

- Bilmeyen susmalı, dinleyip öğrenmeli, bilen konuşmalıdır.

- Konuşurken kelimeler iyi seçilmelidir. Bazı kelimeleri kullanmak zorunda kalırsa, yumuşak olanı seçilmelidir. Edepli olanı seçilmelidir. Argo kelimeler kullanılmamalı, mesela insan için “yaratmak” kelimesi kullanılmamalıdır. Yaratmak Allah'a mahsustur. Bir de güzel bir örnek verelim. Kur'an-da Allah cima için dokunmak manasına gelen “lems” kelimesini kullanmıştır. Demek ki, kelimeler iyi seçilecektir.

- Konuşmaya başlarken Allah'ın selamı ile Allah'a hamd ederek, Resulüne salavat getirerek, sonunda da dua ile, hayırlar niyaz ederek konuşma bitirilmelidir.

Konuşmalarımız hep ev, mal, mülk, mark, dolar olmamalı, ibadet sevabı kazandıracak konuşmalar yapılmalıdır.

Hz. Peygamber, Hz. Ali'ye: “Senin vasıtanla birinin hidayete ulaşması, dünyalara bedeldir” demiş, biz de belki birine vesile olabiliriz. O zaman ne güzel olur.

Bir hadis daha zikredip, bir duruma daha işaret edelim. Peygamber (sav): “Bir toplantıdan Allah'ın adı anılmadan, üzerine salavat getirilmeden kalkılırsa, o toplantıdan dağılanlar, leşten dağılan kargalar gibi olurlar” buyurur. Bu hadisten toplantıların nasıl olması gerektiğini öğreniyoruz.

Bir de kalkarken mutlaka bir aşr veya Asır suresi okunursa o toplantı hayra vesile olacaktır inşallah.

Bakın insanın eti yenmez derisi giyilmez. İnsanın tatlı dilinden, güler yüzünden, hayırlı işlerinden başka nesi vardır?

Dil, konuşma, bize yüce Rabbimizin verdiği bir nimettir. Bu nimeti yerinde kullanmamız lazımdır. Değilse Allah hesabını soracaktır.

Peygamber (as): “Söyleme yap” demiştir. Yapmak ve örnek olmak en etkili yoldur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

A- MÜSLÜMAN HİZMET EHLİDİR

Olgunluk hizmetle olur. Hizmet olmadan insan olgunluğa erişemez. Her insanın bir meşguliyeti vardır. Müslüman'ın meşguliyeti ve düşüncesi hayırlı işler işlemektir.

Kur'an-da şöyle emredilmiştir:

- “Herkesin yöneldiği bir kıblesi vardır. Ey inandım diyenler, siz hayır işlerinde yarışın. Nerede olursanız olun sonunda Allah hepinizi bir araya getirir. Şüphesiz Allah her şeye kadirdir.” (Bakara: 148) Bu ayete göre Müslüman her zaman hayır düşüncesi taşıyacak ve hayra koşacaktır. Bunu dinimiz emrediyor. Din, hayat olduğuna göre hayır hizmetleri Müslüman'ın hayatını süsleyecektir.

Müslüman, şu konulardaki hizmetini her zaman sürdürmelidir:

1. Yaratan, yaşatan Cenab -ı Allah'a hizmet başta gelir. Müslüman'ın Allah'a teşekkür borcu vardır. Allah'ın verdiklerine şükredecektir. Allah'ın kendisini terk etmemesi için Allah'ı her an zikredecektir. Allah'ı sevecek, Allah'tan korkacak, yasaklarından kaçınacaktır. Allah'ın emirlerini yerine getirecektir, Allah'a hizmetin bir yönü de Allah'ın dinini ve adını yaymak için çalışacaktır.

Kur'an-da: “Nerede olursanız olun o sizinle beraberdir” buyrulmuştur. (Hadid: 4) Kul da her zaman her yerde Allah'la olacaktır. Allah'ın gördüğünü, bildiğini ve mutlaka soracağını asla unutmayacaktır.

Müslüman her zaman Allah'a kavuşmaya ve hesap vermeye hazırlıklı olmalıdır. Çünkü ne zaman nerede öleceğini bilemez. Son yıl, son ay, son hafta, son gün, son saat ve son nefes olmadığını kimse bilemez. Onun için her işi kulun, Allah'ın razı olacağı iş olmalıdır.

“Yap iyiliği at denize, balık bilmezse Hâlik bilir” denmiştir. Rabbini hoşnut etmek isteyen, iyilik yapmayı, hayırlı kimse olmayı huy edinmelidir.

2. Peygamber (as)a hizmet etmek, her Müslüman'ın görevidir. Peygamberimiz ne yaptıysa ümmeti için yapmış, ne kadar sıkıntı çektiyse ümmeti için çekmiştir. Kıyamet gününde bile miraçta ümmetini dilediği gibi “ümmetim, ümmetim” diyecek ümmetini dileyecektir. Yalnız o şefaet edecektir.

Her Müslüman Allah'ın “Habibim” dediği Resulünü gönülden sevmelidir. Onu, hayatını ve bize getirdiklerini çok iyi öğrenmelidir.

Allah Kur'an-da O'na salavat getirmemizi emrediyor. Ona salavat getirilmelidir.

Allah, O'na uymamızı emrediyor. Her Müslüman, şefaatinı isteyen kimse, peygamberin sünnetine uymalı ve sünnet üzere yaşamalıdır. Sünnetsizler peygamberin şefaatinde istifade edemeyecektir.

3. Din ve ilim öğrendiği kimselere sevgi duymak, saygılı davranmak, “Bir harf öğretenin kölesi olurum” düşüncesiyle vefa göstermek fazilettir. Onlara hizmet etmek kadirşinaslıktır.

4. Ana babaya hizmet, gönüllerini kazanmak evlatlık borcudur. Bir evlat ne yaparsa yapsın ana ve babasına borcunu ödemiş olamaz. “Cennet anaların ayağı altında”, “Allah'ın rızası babanın rızasındadır” denmiştir.

Ana babaya hizmette bıkkınlık olamaz. Allah “of” deme “azarlama” diye emrediyor.

5. Evladına hizmet her ana babanın görevidir. İyi yetiştirilmemiş evladın hesabını Allah, ana babaya soracaktır. Ana baba evladını helal gıda ile besleyecek, dinini öğretecek ve güzel bir şekilde terbiye edecektir. Ölürse yerin, kalırsa elin beğeneceği salih bir kimse olarak yetiştirecektir. Ne ekerse herkes onu biçecek, ne verirse onu alacaktır. Kaktüs yetiştiren, gül koklayamaz.

6. Akraba hizmeti Allah'ın emrettiği, peygamberimizin üzerinde fazlasıyla durduğu bir hizmettir. Çünkü her insan akrabasını gözetemez. İkrâm ve ihsanda bulunamaz.

7. Müslüman kardeşlerine hizmet de önemlidir. Önce Müslümanlar kardeş bilinecektir. Kardeş gibi sevinecektir. Sevinçleri, üzüntüleri paylaşılacaktır. İhtiyaçları giderilecektir. Yardım istediklerinde yardım edilecektir.

8. İnsanlığa hizmet, Allah'ın rızasını kazandıran bir gayrettir. Yunus: “Yaratılanı severiz yaratandan ötürü” demiştir. Cenab -ı Allah yer yüzünde kim olursa olsun herkese nimetlerini kesmez. İncancımızda dil, din, renk ayrımcılığı yoktur. Müslüman insanlara faydalı olmaya çalışacaktır. Onların hidayetine sebep olmak dünyalara bedeldir. İhtiyaç sahibine vermek, Allah'a vermektir.

9. Yaratılan canlılara hizmet edilecek rahmetle muamele edilecek, şefkatle davranılacaktır. Dili söylemeyen hayvanlara iyi davranılacak, aç susuz bırakılmayacak, zulmedilmeyecektir. Etrafımızı yeşillendiren ağaçların dikimine bakımına özen gösterilecektir.

Hizmetin en önemli kısmını yöneticilerin halka yaptığı hizmetle, okuyan gençlere yapılan hizmet teşkil eder. Yönetici adil, eşit davranacak, “imdat!” diyenlerin feryadını duyacak, zayıfların, yoksulların hamisi olacaktır. Hz. Ömer (ra) yoksulun ihtiyacını sırtında taşımış, asayiş temin için geceleri dolaşmış, kervan beklemiştir.

Şeyh-ülislam Molla Fenari Bursa kadısı iken biri bir at satın alır, atın hasta olduğunu farkedince kadıya gider. O sırada kadı görev yerinde yoktur. Şikayet ertesi güne kalır. Fakat gece at ölür. Adam sabah kadıya gelir durumu anlatır ve ne yapması gerektiğini sorar. Molla Fenari şu cevabı verir:

- Senin zararını ben ödeyeceğim. Adam hayretle:

- Niçin siz ödeyeceksiniz? Deyince Molla Fenari'nin cevabı şu olur:

- Benim ilgim yok görünüyor ama aslında ben kusurluyum. Eğer dün geldiğinde beni yerimde bulsaydın, olaya müdahale edip atı geri verdirmemi sağlayacaktın. Böylelikle paramı geri almış, at ise sahibinin elinde ölmüş olacaktı. Senin bu şekilde mağdur olmana sebep, benim yerimde bulunmayışım olmuştur. Şimdi bu imkan ortadan kalkmıştır. Bu yüzden zararını benim tazmin etmem gerekir, der ve atın bedelini öder.

İslam'da öğrenci zekat verilenler arasında geçer. Okuyan öğrenciye hizmet diğer hizmetlerden farklıdır. Çünkü o, hizmet edecek kimse olacaktır.

Kur'an-da hizmet edenden şöyle bahsedilir:

- “Onlar, kendi canları çekmesine rağmen yemeği yoksula, yetime ve esire yedirirler. Biz sizi Allah rızası için doyuruyoruz, sizden ne bir karşılık ne de bir teşekkür bekliyoruz derler.” (İnsan: 8 – 9)

Her koyun kendi bacağından asılır diye bir şey yok. Asılsa da kokusu herkesi rahatsız eder. Kötülüğe göz yumulamaz artan kötülükten herkes sorumludur.

Müslüman, iyiliği emredek, kötülükten sakındıracak, iyiliğe çağırarak, iyi örnek olacak ve tebliğ görevini yerine getirecektir. (Bak: Al –i İmran: 104 – 110 – 114)

İnsan, hizmetten geri durur ve kaçarsa, bazı şeyler ona nasip olmaz, geri bırakılır. Kur'an-da:

- “Hayır da önde olanlar, ecirde de öndedirler.” (Vakıa: 10) buyrulmuştur.

Hizmetten kaçmaya mazeret yok. Sıcak diye geri duranlara Allah: “Cehennem ateşi daha sıcaktır!” diye uyarmıştır. (Tevbe: 81)

İnsan hizmet eden olmalıdır. Hizmet edilen değil. Hizmet, herkese şamil olmalıdır. Kötülere de hizmet edilir. Zararı def ve kalpleri İslam'a ısındırmak için peygamber (as) kafire bile pay ayırmıştır.

25 yıl Molla Fenari'den ders almış talebesi bir gün 40 yıl hocasına hizmet etmiş hizmetçisinin kim olduğunu hocasına sormuş, hemen de ilave etmiş “Bu şeytandır” diye. Şeytan:

- Tüh gene tanındık, diyerek bırakmış gitmiş.

Talebesinin bu münasebetsizliği üzerine Molla Fenari:

- Şimdi yaptığın işi beğendin mi? Ben onun şeytan olduğunu bildiğim için 40 yıldır hizmetimde kullanarak hem ondan faydalaniyor ve hem de zararsız, etkisiz halde tutuyordum. Artık kaç Müslüman'ın canını yakacak kim bilir, senin yüzünden!.. demiştir.

Müslüman, diğer Müslümanlara kardeş gözü ile bakacaktır ve kardeş hizmeti verecektir. Müslüman Müslüman'la çekişmeyecektir. (Enfal: 46) Müslümanlar kardeşlerdir. (Hücurat: 10)

Peygamberimizin ifadelerine göre:

- “Ey Müslümanlar, kardeş olun.” (Buhari, nikah: 45)

- “Kendiniz için istediğinizi Müslüman kardeşleriniz için istemedikçe mümin olamazsınız.” (Buhari, iman: 7)

- “Müslüman kardeşini hor görmesi, kişiye kötülük olarak yeter.” (Müslim, Birr: 32)

Cami dışında da kibleler bir olacak. Çünkü birlikte rahmet vardır. Mezhep, tarikat farklılığı ayrılık sebebi olmayacaktır.

B. MÜSLÜMAN VEREN EL OLMALIDIR.

a. Müslüman merhamet sahibidir.

Canlılar arasında acıma duygusu yalnız insanda vardır. Bu da bazı duyguları ve hisleri aşabilen insanlarda mevcuttur. Merhameti din emreder. Hadisler de:

- “Merhamet etmeyene merhamet olunmaz.” (Buhari, Edep: 18)

- “İnsanlara acımayana Allah acımaz.” (Tirmizi Birr: 16) buyrulur merhametli olmak teşvik edilmiştir. Acımak daha çok Müslüman'ın vasfıdır. İnançsız veya inancın zayıf olduğu kesimde “Acıma, acınacak hale düşersin” “Merhametten maraz doğar” gibi sözler, levhalar görülür. Bu insanlar menfaatine düşkündür, acımasızdır.

Kur'an-da: “Ey iman edenler! Eğer siz Allah'a yardım ederseniz, o da size yardım eder, ayaklarınızı kaydırmaz.” (Muhammed: 7) buyrulur ancak yardım edene yardım edileceği haber verilmiştir.

Adamın biri zengin ama cimri. Bir ihtiyaç sahibi gelip:

- Bana bir ayran içir, demiş. O da:

- Bana niye geldin git su iç, demiş. O adam:

- Çok su içtim, canım ayran istedi, cevabını verince:

- Git gene su iç, deyip savmak istemiş. Fakat adam ısrarcı. Bir ayran içirip kovmuş.

O gece rüyasında cennete gitmiş. Burada her şey var diye düşünüp, meleklerden bir şeyler istemiş, sadece bir bardak ayran getirmişler. Başka şeyler istemiş, melekler:

- Burada her şey bulunmaz. Buradaki şeyleri herkes kendi getirir. Sen buraya sadece bir bardak ayran göndermişsin, başka bir şey yok, demişler.

Hani ne demişler: “Ne verirsen elinle, o gider seninle.”

Müslüman’ın eli, gönlü açık olur. Mevlana’nın dediği gibi:

- “Allah yolunda ekmek verirsen, sana ekmek; can verecek olursan, sana can verirler.”

Herkes evinin önünü temizlerse ne olur? Bütün şehir temiz olur. Herkes mahallesindeki muhtaçlara sahip çıkarsa ihtiyaç sahibi kalmaz.

Bu konuda her yaşta herkesin yapabileceği bir şey mutlaka vardır. Bizim işimize yaramayan şey, mutlaka bir başkasının işine yarayacaktır. Bizim için eski olan, başkası için yeni olabilir.

b. Müslüman alınının teri ve elinin emeği ile geçinir.

Müslüman’ın kendisinin ve elinin altındakilerin rızkını temin etmek için çalışması üzerine farzdır.

İhtiyaçlarını temin için başkalarına muhtaç olmamak için çaba sarf etmesi ve helalden kazanması üzerine vaciptir.

İnancımız da meşru iş yapmak, alın teri dökmek ibadettir. Çalışırken sırf dünya için çalışılmaz. Çalışmanın yanında Allah’ın rızası unutulmaz. Onun razı olacağı şekilde çalışılır. Ayrıca Allah’ın taksimine de razı olunur.

Çalışırken günaha girmeden çalışılır ve hak hukuka dikkat edilir. İnsani ve kulluk görevleri terk edilerek yapılan çalışmada Allah’ın rızası olmadığından ibadet sevabı da olmaz.

Müslüman'ın hedefi, hesabı verilmeyecek mal kazanmak kulun ve Allah'ın hakkı ayrılmadan mal toplamak olamaz. Mescit kuşu salabe, mal hırsı yüzünden helak olmuştur.

c. Çalışmak kutsaldır:

İnancımızda çalışmak, alın teri dökmek kutsaldır. Çalışmayan, başkalarının sırtından geçinen muteber insan değildir.

“Durgun suda mikrop ürer” denmiştir. Çalışılmayınca kötülükler artar; hırsızlık, rüşvet yayılır. Hayalcilik ve bedavacılık duygusu hakim olur. Haram helal ölçüsü kaybolur.

Süfyan -ı Sevri şöyle demiştir:

- “Ekmeğini nereden temin ettiğine bak, öyle ye! Ondan sonra da istediğin safta namazını kıl.”

Hz. Peygamber (as): “Midesinde haram bulunan kulun Allah dua ve namazını kabul etmez” buyurmuştur.

Kur'an-da şöyle emrediliyor:

- “Temiz ve helal şeylerden yiyin; güzel amel ve hareketlerde bulunun.” (Müminun: 51)

Bir ayette de: “İnsana kendi çalışmasından başka bir şey yoktur.” (Necm: 39) buyrulur.

Cenab -ı Allah bile boş durmuyor, devamlı yaratıyor. Peygamberimiz boş oturana selam vermemiştir. Atalarımız da: “Boş duranı Allah sevmez” demiştir.

Peygamber (as):

- “İki günü eşit olan zarardadır.”

- “Ümmetim için en çok korktuğum şey; çok yemek, çok uyumak ve tembelliktir.”

- “Fakirlik neredeyse küfür olayazdı.” Buyurmuştur.

Çalışmanın hedefi; ihtiyaçtan kurtulmak, rızkını helalden temin etmek ve başkalarına faydalı olmaktır.

Arıların ve karıncaların arasında aç yoktur. Sebebi de bencilliğin yerine paylaşmanın olmasıdır.

Peygamberimiz devamlı çalışmıştır. Evinde bile boş durmamıştır. Evinin işlerini yapmıştır. Tembelliği şer olarak görmüş; “Tembelliğin şerrinden sana sığınırım” diyerek Allah'a dua etmiştir.

Müslüman, tevekkülü yanlış anlamamalıdır. Tevekkül her türlü çalışmayı yaptıktan sonra, her tedbirini aldıktan sonra neticeyi Allah'a havale edip, Allah'a dayanıp, güvenmektir. Mevlana şöyle diyor:

- “Gel tevekkül et, çalışmak üzere hep,

Önce tohum ek, sonra kıl Hakk'tan talep”.

d. Dilenmek helal değildir:

İslam'da dilenme yok, dilencilik yok. İhtiyaç giderme var. Sadaka var, zekat var.

Dilenmeyi alışkanlık, dilenciliği meslek haline getirmek ve bu yolla bir şeyler istemek helal değil. Hele ihtiyacı olmadan el açmak, kapı kapı dolaşmak hiç helal değil.

Bu konuda peygamberimiz şöyle demiştir:

- “Ömrünü dilenmekle geçiren kimse, kıyamet günü yüzünün etleri soyulmuş olarak gelir” buyurur. (Buhari, II/130 + R. Salihin: 532)

Peygamberimiz dilenen birine ip alıvermiş ve ona: “Bir kimsenin sırtında odun taşınması, kapı kapı dolaşmasından hayırlıdır” demiştir.

İhtiyacıdan dolayı ancak ihtiyacı kadar istemenin bir sakıncası yoktur. Biri peygambere gelerek:

- İhtiyaç sahibiyim, ihtiyacımı isteyebilir miyim? der.

- “İstemen gerekiyorsa, iste” cevabını verir.

Dilencilikte var da yok deniyorsa, yalan vardır. Sakatlık olmadığı halde sakat gibi görünme varsa, istismar vardır. İhtiyaçtan fazlası isteniyorsa, ihtiyaç sahiplerinin hakkını yeme vardır. Dilenmek devamlı oluyorsa, toplananlar helal değildir.

Bazen dilencilerin üzerinden çıkan miktar, banka cüzdanı, evi olması, holding hisseleri insanı şaşırtıyor.

İhtiyacı olmayan dilenciye zekat, sadaka verileceği zaman dikkatli olunmalıdır. Kötü alışkanlıkları varsa verilmemelidir. Çünkü yerini bulmadığından kabul olmaz.

Peygamber (as) buyurur ki:

- “Malına mal katmak isteyen, ateşten kıvılcım istemiş olur. Kıyamet gününde kızgın taşlar kucaklayarak gelir. Kim dilencilik kapısını açarsa, Allah da ona bir ihtiyaç kapısı açar.” (B. H. Külliyyatı 2/35)

Bir hadislerinde de:

- “Kapı kapı dolaşan fakir değildir. Asıl fakir, ihtiyacı olduğu halde istemeyendir” demiştir. (Buhari, Zekat: 53)

Hayırlar Kur'an-a göre, kazanç için dolaşmayan fakirler için olacaktır. Onlar iffetlerinden dolayı isteyemezler, onlar yüzüzlük etmezler denmiştir. (Bakara: 273)

İşin kötüsü yalanla, acındırarak, yalvararak hele “Allah rızası için” diyerek sokak sokak, kapı kapı dilenmektir. Böylesi için peygamberimiz: “İnsanların en şerlisi, “Allah rızası için” diyerek dilenen ve istediği verilmeyendir.” Buyurur. (Hadis Ans, İ. Canan: 13/413)

Eğer yardım yapılacaksa, ihtiyaç sahibi olup olmadığı araştırılmalıdır. Her gelene vermek dilencilerin sayısını artırır.

İhtiyaç sahibi olana doyurucu yardım yapılmalı veya ona bir meşguliyet kazandırılmalı ki dilenmesin. Hani ne derler: “Her gün balık yedireceğine, balık tutmasını öğret.”

Eğer bir şey verilecekse, onur kırmadan verilmelidir. Kur'an-da: “Güzel söz ve bağışlama, arkasından incitme gelen sadakadan daha iyidir” buyurmuştur. (Bakara: 263) Yani kaşıkla verip sapı ile göz çıkarılmaz. Rencide etmeden, ağlatıp sızlatmadan yardım edilmelidir.

İhtiyaç sahibi “Allah rızası için” deyip el açıysa, onu geri çevirmemek gerekir. Bir hadiste:

- “Yoksul, yalan söylemezse, yani gerçekten ihtiyaç sahibi ise, onu geri çeviren iflah olmaz” diye bildirilmiştir. (B. Hadis Kül: 2/36)

C. MÜSLÜMAN HOŞGÖRÜLÜ KİMSEDİR

Hoşgörü, hata ve kusurları görmezden gelme ve utandırmamaktır.

İslam'da yüze vurma, başa kakma, utandırma yoktur. Müslüman, kaba insan değildir.

Kur'an-da şöyle emredilmiştir:

- Sen af yolunu tut, iyiliği emret, cahillerden yüz çevir. (A'raf: 199)

Peygamberimiz cahil kimselere hep yumuşak davrandı, kaba ve kırıcı utandırıcı olmadı. Bu sayede etrafından ilgi gördü. Bu durumu Kur'an şöyle bildirir:

- “Sen onlara yumuşak davrandın. Şayet kaba ve katı yürekli olsaydın, şüphesiz etrafından dağılıp giderlerdi. Onları affet, bağışlanmaları için dua et.” (Al –i imran: 159)

Utandıracak iş yapan için ashabına “Bırakın utandırmayın” derdi. Sonra da tatlı tatlı uyarı ve ikazda bulunurdu. Çünkü Allah ona şöyle emretmişti: “Kolaylık göster, af et. Kusurlarını hoş gör, onlara yumuşak davran.”

Cenab -ı Allah kutsi hadislerinde bildirildiğine göre; “Yok mu af dileyen af edeyim” buyruluyor. Affetmek Allah'ın sıfatı.

Peygamberimiz rahmet peygamberi, merhamet ve şefkat peygamberi, şefaath peygamberidir. Kalbi hep şefkat ve merhamet dolu olarak yaşamıştır.

Herkes kızar, herkes kaba ve hırçın davranır. Ama pey az kimse hoşgörölü olabilir. Peygamber şöyle diyor:

- “En sevimliniz, ahlakı güzel olanınız ve etrafı ile iyi geçineninizdir ki, onlar herkesi sever, herkes de onları sever. Benim yanımda en sevimsizleriniz, koğuculuk yapıp ara açan ve başkalarında kusur arayanınızdır” der. (Seçme Hadisler: 11)

İnsan inancımıza göre kutsal bir varlıktır. Allah insana merhameti emretmiştir. Onun için Müslüman, zorbacı, baskıcı mütecaviz ve zalim olamaz. Affedici olmak, hem insanlığı için hem de toplum sağlığı için şarttır.

Hiçbir kimse Müslüman'dan ters bir muamele görmemelidir. Ayıp yüze vurulmaz. Bir hadiste şöyle ifade edilir:

- “Kim başka birinin ayıbını örterse, kıyamet günü Allah da onun ayıbını örter.” (R. Salihin: 239)

İslam'da intikam yok, taşkınlık yasaktır. Kur'an-da:

- “Kötülüğü iyilikle sav.” (Mü'min: 96) buyrulmuştur.

- “Onlar öfkelendiklerinde öfkelerini yenip bağışlarlar.” (Şura: 37) şeklinde Müslümanların vasfından bahsedilmiştir.

Peygamber Efendimiz, kendisine taşkınlık edenleri bile affetmiş, beddua etmemiş “Ya Rabbi, bilmiyorlar, onları af et” demiştir.

Müslüman sinirli iken bile af edici almalıdır. Peygamberimiz: “Şiddetli güreş tutan pehlivan güçlü değildir. Asıl güçlü olan öfkelenildiği zaman nefesine hakim olup af edendir” diyor. Kur'an-da öfkelerini yenelene, insanları bağışlayanlara cennet müjdesi var. (Ali imran: 134) Öç almayı bağışlamak, büyüklerin hareketidir, deniliyor. (Şura: 43)

Olgun Müslüman başkalarının ayıbını, kusurunu görmek yerine kendi kusurunu görür. Bir hadiste bildirildiği gibi: “Bir kimse, bir mümin kardeşini bir günahtan dolayı ayıplarsa, kendisi de o günahı işlemeyen ölmez.” (Tirmizi, Kıyamet: 2620)

Hoşgörü olmazsa kavgacı bir toplum oluşur. İnsan yaratılanı hoş görecektir, yaratandan ötürü. Peygamber: “Bir kimseye şer olarak bir Müslüman kardeşine hakaret etmesi yeter.” (R. Salihin: 1605) demiştir.

Müslüman'ın nasıl davranması gerektiğini peygamberimizin hayatında görüyoruz. Birkaç örnek verecek olursak:

- Bir bedevi mescidin avlusuna abdest bozmaya yeltenir. Oradakiler şiddet göstermek için ayağa kalkınca peygamberimiz: “Bırakın, müdahale etmeyin” der. Daha sonra su ister o yere döker. O adama şöyle öğüt verir: “Burası mescittir, burada namaz kılınır.”

- Hz. Enes, on yıl peygambere hizmet ettim bana bir defa olsun “of” demedi, azarlamadı demiştir.

- Bir bedevi, peygambere gelir, elbisesini şiddetli bir şekilde çeker ve: “Develerimi buğday ile yükle!” der. Peygamber onun devesinin birine buğday, birine de hurma yüklenmesi talimatını verir. (Ebu Davut, Edep: 1)

- Peygamber (as) dişini kıranlar için, taşa tutanlar için üzerine işkembe boşaltanlar için, yemeğine zehir koyan Yahudi kadın için hidayet dilemiştir. Onun hoşgörüsü en azılı kafirlerin bile Müslüman olmasına neden olmuştur.

Hz. Aişe (ra)ın şöyle ifadesi var:

- “Ben Rasulullahın şahsına yapılan bir haksızlığın öcünü aldığını hiç görmedim. Yalnız Allah'a hürmetsizlik ifade eden durumlar hariç. Eğer Allah'a hürmetsizlikte bulunulursa o zaman insanların en öfkeli olurdu.” Buradan şunu anlıyoruz ki, inanca mukaddesata, Kur'an-a Allah'a uzanan dillere, ellere hoşgörü olmaz.

İslam tarihine bakılacak olursa, müsamaha örnekleri ile dolu olduğu görülecektir. Kim olursa olsun hep adalet, eşitlik ve emniyet içinde yaşamıştır. Bilhassa yabancılara gösterilen müsamaha hayret vericidir. Kendi yöneticilerinden zulüm görenler, Müslümanların müşfik idaresine sığınmışlardır. Fetih sonraları esir olanlar bile zulüm görmemiştir. Fethedilen

yerlerin halkının Müslüman olmaları için en ufak bir baskı yapılmamıştır. “Senin dinin sana, benim dinim bana” denmiştir. “Gavur kendi dininde kalmak istiyorsa bu onun bileceği bir iştir” diye düşünülmüştür.

Yavuz S. Selim’in 510’da Balkanlar’da Müslümanlara rahat vermeyen Hıristiyanların İslam’a davet edilmesi, davete uymayanların göç ettirilmesi fikrini şeyhülislam Zenbilli Ali Efendi uygun görmemiştir.

Malazgirt’te Romen Diyojen, krallar gibi karşılanıp uğurlanmış ama halkı gözlerini oyararak öldürmüştür.

Fatih Sultan Mehmet: “Yahudi tebamı havrada, Hıristiyanları kilisede, Müslümanları da camii de görmek isterim” demiştir.

Buna karşılık batı, diğer inançta olanları Hıristiyan olmadıkları için insan kabul etmemiştir. Engizisyon mahkemeleri kurmuştur. Farklı düşüncede olanları fırınlarda yakmıştır. Bunlardan biri dünyanın döndüğünü söyleyen Galile’dir. Kiliseye karşı gelenler en acımasız bir şekilde fırınlarda yakılmıştır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

MÜSLÜMAN HAYIRLI KİMSEDİR

A- HERŞEYDE HAYIR BİLİR

Evet, her şeyde hayır vardır. Müslüman böyle düşünecek, böyle diyecek ve buna inanacak, öylece olayları karşılayacaktır.

İnanan, olayların sebeplerini boş ve anlamsız şeylere bağlamayacak, doğru bir şekilde yorumlayacaktır.

Müslüman, elinden çıkana üzülmecek, eline geçenle de şıarmayacaktır. (Hadid: 23)

Cenab -ı Allah, Kârun'a bol mal vermişti o da şıarmış, kavmi ona: “Şıarma Allah şımaranları sevmez” dedi. (Kasas: 76)

- “Servet ve oğullar, dünya hayatının süsüdür. Ölümsüz olan iyi işler ise Rabbinin nezdindedir, hem sevapca daha hayırlı, hem de ümit bağlamaya daha layıktır.” (Kehf Suresi: 46)

a. Müslüman nasıl yaşayacak?

- Her şeyde hayır vardır. Allah'ım! Her şeyin hayırlısını ver, diyecek.
- Olayların ardından “böylesi hayırlıymış” diyecek.
- Eline geçenle aşırı sevinmeyecek, elinden çıkan için üzülmeyecek.
- Kendinden yukarıdakilere bakmayacak, böylece üzülmeyecek, kendinden aşağıdakilere bakıp haline şükredecek, sabredecek.
- Her olaya hayır gözü ile bakacak. “Hayırdır inşallah” diyecek.
- Olumsuz gibi görülen olaylar için “Aksi şeytan” diyerek, kötüye yormayacak. “Bunda da bir hayır, bir hikmet vardır” diyecek. Rüya görünce hep hayra, iyiye yoracak.

- Allah hiçbir şeyi boş ve manasız yaratmamıştır. Aynı zamanda kötü olarak da yaratmamıştır. Allah kötülüğe razı olmaz, diyecek.

Allah şeytani yarattığında şeytan kötü değildi. Meleklerin hocasıydı. Bugün kötü insan da, kötü olarak yaratılmamış, İslam fitratı üzerine yaratılmıştır.

Cenab -ı Allah insanı zulmetmez. Kur'an-da: “Sana gelen iyilik Allah’tandır. Başına gelen kötülük ise nefsendendir.” (Nisa: 79) buyrulur.

Şair şöyle der:

“Hiç kuluna zulmeder mi Hüdası

Kulun çektiği kendi cezası.”

b. Şeytan insana hayrı göstermemeye çalışır:

Şeytanın görevlerinden biri de insanı hayırdan, sevaptan ve güzelliklerden alıkoymak için çaba sarf etmesidir.

Kur'an-da: “Şeytan sizi fakir olmakla korkutur ve size cimriliği telkin eder” buyrulur. (Bakara: 268)

İyilik ve hayır konusunda devamlı şeytan vesvese verir. Kur'an: “Eğer şeytanın fitlemesi seni dürterse hemen Allah'a sığın.” (A'raf: 200) buyurarak insanı uyarıyor. O zaman Müslüman ne diyecek, ben Allah'a inandım diyecek.

İstihaze=sığınma duasını okuyacak Rabbine sığınacak:

- “Euzubillahimineşşeytanirracim Lahavle vela guvvete illabillah” diyecek.

İnsan hayra da şerre de meyyal olarak yaratılmıştır. Allah insana iyiyi veya kötüyü seçme imkanı vermiş, insanı iradesiyle baş başa bırakmıştır:

Kur'an-da:

“Şüphesiz biz doğru yolu gösterdik; ister şükreder, ister nankörlük...” (İnsan suresi: 3) buyrulur.

“Kim doğru yolu seçerse, kendi lehinedir. Kim de saparsa, ancak kendi aleyhine sapmış olur.” (Zümer suresi: 41)

İnsanın istediğinin yanında niyeti de çok önemlidir.

Hz. Peygamber: “Ameller niyete göredir” buyrulmuştur.

Bir hadiste de: “Allah yolunda şehit olmayı candan isteyen kimse, şehit olmasa dahi şehitlik sevabına nail olur.” (R. Salihin: 1327) müjdesi vardır.

Bugün şehid sevabı alınacak ameller çok... yeter ki niyet halis olsun. Niyet iyi olunca, sonuç da iyi olur.

Olan bir şey de hayır vardır. Bir de olmayan bir şeyde hayır vardır. Bu “Neden?” sorusundan sonra insanın moralinin bozulup, üzülmelerini engelleyecektir.

Kur'an-da: “Eğer Allah yolunda öldürülür ya da ölürseniz, şunu bilin ki, Allah'ın mağfireti ve rahmeti onların topladıkları bütün şeylerden daha hayırlıdır.” (Al –i imran: 157) buyrulur. Bir ayette de:

- “Kadınlarla güzel geçinin. Eğer onlardan hoşlanmıyorsanız sabredin. Hoşlanmadığınız bir şeyi, Allah çok hayırlı kılmış olabilir.” (Nisa: 19) “Hoşlanmadığınız huyları yanında hoşlanacağınız yönleri de vardır” buyuruyor.

Bir şeyin iyi ve hayır tarafını görebilmek çok önemlidir.

Dikeni görüp gülü görmemek olmaz.

Yarım bardağın illa boş tarafını görmek huysuzluktur.

Müslüman kendisinden daha iyi, daha zengin ve üstün olana bakmayacak, üzülmeyecek. Daha aşağıdakilere bakarak, daha zayıf, yoksul ve sakat olanlara bakıp haline şükredecek mutlu olmanın yolunu seçecek.

Mutlu olup olmamak biraz da insanın elindedir.

Her şeyin hayırlısını dilemeliyiz. Allah'ın takdirine de razı olmalıyız.

İnsan için her şey bir imtihandır. İyi de, kötü de, varlık da, yoksulluk da bizim için bir imtihandır.

Musa (as) der ki:

- Rabbim, sen kullarından ne zaman razı olursun?

Şöyle cevap alır:

- Kullarım ne zaman benden razı olursa!..

Kul ilahi takdire razı olmaktan başka ne yapabilir ki, Cenab-ı Allah'ın takdirini değiştirecek?...

Kul iki yüzlülük yapamaz. Yani işler iyi gidince memnun, kötü gidince isyan, bu olmaz. Her zaman razı, her zaman Allah'tan gelene kabul gerekir. Çünkü; neyin bizim yararımıza neyin de aleyhimize olduğunu bilemeyiz. Allah'ın bizden razı olmasını istiyorsak önce bizim ondan razı olmamız lazım... boyun eğmemiz, teslim olmamız lazım.

Kul, Cenab-ı Allah'ın takdir ve tasarrufuna razı olmadan, O'na teslim olmadan, nefisini razı etmeden Rabbini razı edemez. Sen bilirsin, sana havale ediyorum demeden olmaz.

Her kötü gibi görünen, üzüntü, sıkıntı veren olayda bizim için hikmetler ve hayırlar da olabilir. Mesela:

- İmtihandır.
- Günaha kefarete olur.
- Bize sevap kazandırır.
- Sabırla karşılırsak Rahmanın rızasını celbeder.
- Sabredersek kötülüğe ve günaha düşmemiş oluruz.

Fudayl bin İyad der ki:

- “Kul, Allah'ın verdiği nimetlerden razı olduğu gibi musibetlerden de razı olmalı ki, Allah da o kulundan razı olsun.”

Allah verirken iyi alınca kötü olmaz... Varken iyi yokken kötü olmaz.

Bütün sene çekildiği تنها yerde ibadetle meşgul olan bir maneviyat adamı, bir gece rüyasında cennetteki komşusunu görür. Dağda koyunlarını otlatan bir çoban... Merak edip çobanı görmeye gider. Bulduğu dağ başında üç gün yanında kalır, cennette arkadaş yapan amelini öğrenmek ister. Ancak çobanda farklı bir amel, dikkat çekecek üstün bir hal göremez de sorar:

- Sende üç gündür incelediğim halde farklı bir amel göremedim. Acaba bilmediğim gizli bir halin mi var? Der.

Çoban şöyle cevap verir:

- Benim öyle farklı ve üstün amelim yoktur. Ancak şöyle küçük bir halim var, diyerek şunu anlatır:

- Ben der *bollukta nasılsam darlıkta da aynen öyle olurum, Rabbime karşı. Nitekim hastalık verse sıhhati istemem, güneşte bıraksa gölgeyi temenni etmem. Neyi takdir ederse ona gönülden razı olurum, asla şikayetçi olmam!..*

Her güçlükte her sıkıntıda kolaylık vardır. Hem de iki kolaylık vardır.

Kur'an-da şöyle ifade ediliyor:

“Elbette zorluğun yanında bir kolaylık vardır. Gerçekten zorlukla beraber bir kolaylık daha vardır.” (İnşirah: 5 – 6)

İnşirah suresinin bahsettiğimiz bu ayetleri nazil olduğunda peygamber Efendimiz (asm) gülererek çıkmış ve “Bir zorluk iki kolaylığa üstün gelemez. Gerçekten güçlükle beraber kolaylık vardır. Hakikaten güçlükle beraber kolaylık vardır” buyurmuştur.

* * *

Ebu Ubeyde (ra) Hazret –i Ömer’e (ra) mektubunda kendilerinin az olmasına rağmen Rumların çokluğundan yakınmış ve endişelerini dile getirmişti. Hazreti Ömer (ra) cevabında şöyle yazdı: “Muhakkak ki, mümin bir kalbe herhangi bir şiddet ve korku inerse, Allah Teala ona arkasından bir ferahlık verir. Her bir zorluk, sırtında iki kolaylık taşır.”

Sıkıntıların, üzüntülerin ardından mutlaka bir rahatlığın geleceğine inanmalıyız.

c. Şer nedir? Hayır nedir? Biz bilebilir miyiz?

Biz neyin hayırlı neyin de şer olduğunu bilemeyiz. Biz hayır zannederiz şer olur, şer zannederiz hayır olur.

Kur'an-da deniliyor ki:

- “Hoşunuza gitmediği halde savaş size farz kılındı. Sizin için daha hayırlı olduğu halde bir şeyi sevmemeniz mümkündür. Sizin için daha kötü olduğu halde bir şeyi sevmeniz de mümkündür. Allah bilir, siz bilemezsiniz.” (Bakara Suresi: 216)

* * *

Kafire ömür ve mühlet verilmesinde hayır yoktur. Bunu Allah şöyle bildirir:

- “İnkâr edenler sanmasınlar ki, kendilerine mühlet vermemiz onlar için daha hayırlıdır. Onlara ancak günahlarını arttırmaları için fırsat veriyoruz.” (Al –i İmran: 178)

* * *

Cimri, sevinmemelidir. Cimrilik insanı kazandırmaz. Kur'an-da:

- “Allah'ın verdiği şeylerden cimrilik edenler sanmasınlar ki, o kendileri için hayırlıdır. Aksine bu onlar için pek fenadır. Cimrilik ettikleri şey de kıyamet gününde boyunlarına dolanacaktır.” (Al –i imran: 180) buyrulur.

Musa(as) ile Hızır (as)ın yolculuğu da zikretmeye değer:

Hızır, Gemiye zarar veriyor, çocuğu öldürüyor ve duvarı düzeltiyor. Musa (as) bunu anlayamıyor, soruyor. Hızır anlatıyor:

“Gemi fakir bir ailenindi. Kral güzel gemilere el koyuyordu, onu kusurlu yaptım. Çocuk azılı kafir olacak, ana babası da o yüzden küfre girecekti... Duvarın altında fakir çocukların dedelerinin gömdüğü hazine vardı. Yıkılırsa, çocuklar küçük başkaları alacaktı...” diyor.

Müslüman her şeyin hayırlısını dileyecek ve şöyle dua edecek: “Ya Rabbi! Her şeyin hayırlısını ver. Ömrün hayırlısını ver, ölümün hayırlısını ver, ölüm ötesinin hayırlısını ver. Dünyada ve ahirette her şeyin hayırlısını ver...”

B. MÜSLÜMAN SABIRLI OLUR

Sabır, Müslüman'ın en büyük silahıdır. Sabır, teslimiyettir. Sabır, Allah'tan gelene rızadır. Sabır, kuruğu üzüm yapar. Acıyı rahmete çevirir. En önemlisi de Allah'ın rızasına vesile olur. Allah, sabır kahramanı Eyyup Peygamber için “O ne güzel kuldür, çünkü o sabrediyordu” diye onu övmüştür.

Sabır, nefse ağır gelene katlanmak ve felaket anında sızlanmadan Allah'a sığınmaktır, Allah'a teslimiyettir.

Atalarımız: “Sabreden derviş, muradına ermiş” demişlerdir.

Peygamberimiz:

- “Güçlü kimse, insanları güreşte yenen değil, hiddet anında nefsini yenendir, iradesine sahip olandır” der.

- “Allah buyuruyor ki; herhangi bir kulumu gözlerinden mahrum ederek belaya uğrattığımda sabrederse, gözlerinin karşılığı olarak onu cennete korum.” (R. Salihin: 34) müjdesini veriyor.

İnsan, bela ve musibet sebebiyle isyan etmeyecektir, “canımdan bezdim” diyerek intihara kalkışmayacaktır. Müslüman, şunu iyi bilmelidir ki, mükafatın miktarı, belanın büyüklüğü nispetinde olacaktır.

Asıl, sabır, acı anında, musibetin ilk anında gösterilen sabırdır.

“İman ettim” diyen sabretmesini bilmelidir. Zaten en çetin imtihana imanı kuvvetli olanlar tabi tutulurlar.

Cenab -ı Allah şöyle buyurur:

-“İnsanlar, inandık demeleriyle bırakılıverileceklerini mi, imtihana çekilmeyeceklerini mi sanırlar?” (Ankebut: 2 – 3)

-“Ey inananlar! Sabredin, düşmanlarınız-dan daha çok sabırlı olun.” (Ali imran: 200)

- “Sizi biraz korku, biraz açlık, biraz mal, can ve mahsulden eksilterek imtihan ederiz. Sabredenleri müjdele.” (Bakara: 155)

- “Hoşlanmadığınız bir şey sizin için iyi olabilir. Hoşlandığınız bir şey de sizin için kötü olabilir. Allah bilir, siz bilemezsiniz.” (Bakara: 216)

- “Ey iman edenler! Sabır ve namazla Allah’tan yardım isteyin. Allah, sabredenlerle beraberdir.” (Bakara: 153)

Sabır, belaya sabır, ibadette sabır, günahlara bulaşmakta, korunmakta sabır, haram yememekte sabırdır.

Hız. Ali: “Altın, ateş ile, iyi kulda bela ve musibet ile tecrübe edilir” demiştir.

Bir kutsi hadiste Allah şöyle buyurur:

“Ey insanoğlu! Benim kazama razı olmayan, verdiğim belalara sabretmeyen ve nimetlerime şükretmeyen kimse kendine benden başka Rab arasın.” (Marifetname: 469)

Atalarımız: “Sabırla koruk helva olur” demişlerdir.

Sabır, bir çok şeyi halleder. Sabırsızlık ise insanın başını belaya sokar. İnsanın yıpranmasına neden olur.

Sabrın sonu selamettir. Sabreden kazanır.

Derler ki iki arkadaş bahse tutuşurlar. Birbirinin parmaklarını ısıracaklar, kim pes derse bahsi kaybedecektir. Nihayet biri dayanamayıp “yeter” der ve arkadaşına sorar:

- Sen nasıl dayandın, pes etmedin?

- Sen yeter demeseydin ben “yeter” diyecektim, der.

Üç arkadaş da başka bir bahse tutuşur. Bir havuzun başında içerdeki balıkları tutacaklardır. Biri içeriye atlar saatlerce uğraşır, vazgeçer. İkincisi atlar, bir müddet sonra o da vazgeçer. Sıra üçüncüsüne gelir. Bana bir çay kaşığı getirin der. Ne yapacaksın derler. Suyu boşaltıp balıkları yakalayacağım, der.

Timur Anadolu’da bahaneler icat ederek halkı zulmederken, Akşehir’e uğradığında bir deve gösterip “Bunu İhlas Suresini ezberletin” der. Halk ne yapacağını bilemez. Durumu Nasreddin Hoca’ya duyururlar. Bir çare bulmasını isterler. Hoca, Timur’un yanına gider gelir. Heyecanla bekleyen halk sorar:

- Ne oldu? Hoca cevap verir:

- İhlas’ı değil Yasin’i ezberleteceğiz. 40 gün de müsaade aldım, der demez halk çok üzülür. Böyle mi olacaktı, der. Hoca devam eder:

- Üzülmeyin. Zaman uzun. Zaman her şeyi halleder. Zaman doluncaya kadar Ya Timur isteğinden vazgeçer, ya da deve ölür, der.

Gerçekten de 39. gün Timur Hindistan seferine çıkar. Halk da böylece kurtulur.

Asr suresinde şöyle ifade edilir:

- “İnsanlar gerçekten zarardadır. Ancak iman edip iyi ameller işleyenler, birbirine hakkı tavsiye edenler ve sabrı tavsiye edenler müstesnadır.”

Bunun için büyüklerimiz hep sabretmiş ve sabrı tavsiye etmiştir.

Her şey imtihandır ve her şey Allah’tandır.

Felaket anında Müslüman’ın tavrı sadece sabır göstermek olmalıdır. Ayrıca olaylardan ders alarak, hatasını düşünmeli ve kendini düzeltmelidir.

Üzücü olaylar karşısında Allah’a isyan edilmemelidir. Hemen inanç devreye sokulmalıdır. Etrafa da sabır tavsiye edilmelidir. Olaylar büyütülerek dert ve acılar arttırılmamalıdır. Dualarla Allah’a iltica edilmelidir.

Unutulmamalıdır ki, bela ve musibetler, inanan için sabır, şükür ve dualar karşılığında rahmet olur. Günahlarına kefarete olur. Malı telef olursa, sadaka olur. Kendi ölürse şehit olur.

C. MÜSLÜMAN ŞÜKRETMESİNİ BİLİR

İnsan, Rabbine şükretmekle mükelleftir. Şükretmezse, nankörlük etmiş olur.

Şükür, Allah'ın nimetinin artmasına neden olur.

Herhalde şükür. Ne durumda olursak olalım şükür gerekir.

Hız. Ömer, cüzzamlı, kör, dilsiz ve sağır bir adama rastlar. Beraberindekilere:

- Bu adamda Allah'ın nimetinden bir şey görüyor musunuz? Diye sorar.

- Hayır derler. Bunun üzerine Hz. Ömer(ra):

- Görmüyor musunuz? Rahatça idrarını yapıyor. Ya bunu rahatça yapamasaydı ne olurdu? Bu Allah'ın bir nimeti değil midir? Der.

Allah'ın nimeti çok. Farkında olmadığımız o kadar çok nimetine sahibiz ki bilmiyoruz.

Beterin beteri vardır. Müslüman, halinden asla şikayet etmez. Etmemelidir.

Ufak bir şey için insanlara teşekkür üstüne teşekkür ederken, Allah'ı unutmak olmaz. Atalarımız: “Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı vardır” demişlerdir.

Müslüman, iyilik edene teşekkür eder; insana teşekkür eder, Allah'a teşekkür eder, hamd eder.

Cenab -ı Allah: “beni şükredin nankörlük etmeyin.” (Bakara: 152)

- “Şükrederseniz nimetimi artırırım.” (İbrahim: 7) buyurur.

Her şeyin, her organın şükürü vardır:

- Kalbin şükürü, nimetlerin Allah'tan geldiğini bilmesidir.

- Dilin şükürü, Allah'ın nimetlerine karşı onu anmaktır. Devamlı besmele çekmek, yiyip içince “Elhamdülillah” demek, şükür demektir.

- Davranışların şükürü, Allah'ın yasaklarından kaçınmak emirlerini yerine getirmektir.

- Zenginliğin şükürü, fakir fukarayı gözetmektir. Malını şükürünü eda etmiş olur.

Müslüman her halükârda şükreder. Nimet azlığında da şükreder, çokluğunda da şükreder, yokluğunda da şükreder. Çünkü bilir ki, her durumda daha kötü durumda olan

vardır. Bir büyük zat yoldan geçerken üzerine kül dökerler. Elbisesini silkeler “Allah'ım şükür” der. Neden şükrediyorsun, üzerine kül dökülen şükür mü eder? derler. O zat cevap verir: Ateşe müstahak birine ateş yerine kül dökerlerse elbette şükreder, der.

Müslüman'ın gözü hep kendinden yukarılarda olmaz. Allah Resulü: “Sizden biriniz kendinden yüksekliklere bakıp imreneceğine, kıskanacağına, kendinden aşağıdakilere bakıp haline şükretsin” diyor.

Kutsi hadiste şöyle bildiriliyor:

Ebu Musa el-Eş'ari'den:

Resulullah (s.a.v.) buyurdu ki:

“Bir kulun çocuğu öldüğü vakit Cenab -ı Hakk meleklerine şöyle buyurur:”

- Siz kulumun çocuğunu ondan aldınız değil mi? Melekler:

- Evet, derler. Cenab -ı Hakk:

- Siz onun kalbinin meyvesini ondan koparıp aldınız?

- Evet.

Kulum ne dedi biliyor musunuz?

- Sana hamdetti ve “İnna lillahi ve inna ileyhi raciun” dedi. Cevabını verirler. Bunun üzerine Cenab -ı Hakk

- Şu halde kulum için cennette bir ev inşa edin ve ona Beytüll-Hamd (Hamd ve şükür evi) adını veriniz, buyurur. (Tirmizi)

Bir hadislerinde de şöyle demiştir:

- “Sizden biri kendinden üstün birini görünce, hemen kendinden aşağıda olana baksın.” (Buhari, Rikak: 30)

Eğer böyle yapılacak olursa insan rahatsız olmaz, günaha girmez. Toplumda fitne de çıkmaz.

Yediğimiz içtiğimiz her şey Allah'ın ikramı ve ihsanıdır. Bunlar için “elhamdülillah” “Şükür Ya Rabbi!” demeliyiz ki nimet artsın.

Nasılsın diyene “Elhamdülillah, Allah'ıma hamd olsun iyiyim” demeliyiz ki, Allah sıhhat afiyet versin.

Der de dücar olan şükretmelidir ki, Rabbi onu dertten kurtarsın.

Bir şeye sahip olan onu verene şükretmelidir ki, minnet borcunu ödemiş olsun.

Bir günahkarı gören; “Allah'ım sana şükürler olsun beni bu halden korudun” demelidir. Rabbine şükretmelidir.

Rabbine kulluk edebilen, isyan eden biri olmadığı için şükretmelidir. Kur'an-da: “Yalnız Allah'a şükrediyorsanız O'na şükredin.” (Bakara: 172) buyrulur. Başka ayetlerde de:

- “Siz hiçbir şey bilmezken Allah, sizi analarınızın karnından çıkardı; şükredesiniz diye size kulaklar, gözler ve kalpler verdi.” (Nahl: 78)

- “Eğer siz iman eder ve şükrederseniz, Allah size neden azap etsin! Allah şükre karşılık veren ve herşeyi bilendir.” (Nisa: 147) buyruluyor.

Şükretmek Müslüman'ın görevidir, dilinden eksik etmeyecektir. Şükretmeyen görevini yerine getirmemiş, isyan etmiş olur.

Ne derler? Bir nefes için iki şükür gerekir; biri nefesi alabildiği için diğeri de verebildiği için. İnsan bir bardak suyu içse ve çıkaramasa, ne kadar ızdırap çeker? Onun için her şeye şükür gerekir.

D. MÜSLÜMAN İSTİŞARE VE İSTİHARE EDER

İnsan, nisyân kökünden gelir. Her zaman yanılır, her an hata eder. Bu yüzden yol göstericiye muhtaçtır. Sormaya, danışmaya ihtiyacı vardır. Yoksa doğruyu bulamaz.

Şair: “İnsan beşer, durmaz şaşar.

Eyler hata üçer beşer” demiştir.

Cenab -ı Allah'ın peygamberler ve kitaplar göndermesi de bunlardandır.

Dünya ve ahiret işleri, tek başına bir insanın akli ve gayreti ile düzene girecek cinsten değildir. Ayrıca bir insan her şeyi bilemez. Tek başına her şeyin üstesinden gelemez. Atalarımız: “Akıl akıldan üstündür” demişlerdir. Yol bile sora sora bulunur.

Bir Müslüman işlerini neye göre yürütecek, bunu Cenab -ı Allah Kur'an-da şöyle bildiriyor:

“Ey iman edenler! Allah'a itaat edin, peygambere itaat edin, sizden emir sahiplerine itaat edin. Eğer bir hususta anlaşmazlığa düşerseniz, Allah'a ve ahirete inanıyorsanız, onu Allah'a ve Resulüne götürünüz, onların talimatına göre hallediniz. Bu hem hayırlı hem de netice bakımından daha güzeldir.” (Nisa suresi: 59)

a. İstişare eden yardım görür:

Sevgili peygamberimiz şöyle buyuruyor:

- “İstişare eden, mahrum kalmaz. İstişare eden pişman olmaz, iktisat eden de darlık görmez.” (Ramuz El – Ehadis: 374/8)

- “İstişare eden yardım görür. İstişare edilen de bildiğini doğru söylemelidir. Yoksa emanete hıyanet etmiş olur.” (Ramuz El-Ehadis: 108/1)

Buna göre; istişare eden faydasını görecektir.

Hz. Ali (ra): “İstişare ile hak olan yol bulunur” demiştir. İstişaresiz doğru, zor elde edilir. İstişare eden pişman olmaz. Kendine çok güvenen çok yanılır.

Ne demişler: “Soran yanılmaz”, “Bin bilsen de bir bilene danış”, “Danışan dağlar aşmış, danışmayan düz yolda şaşmış.”

İslam’da istişare de bir ibadettir. Emirdir. Kur'an-da:

- “İşlerinde istişare et.” (Al –i imran: 159)

- “Onların aralarındaki işleri, istişare iledir.” (Şura: 38) buyrulmuştur.

“En iyisini, doğrusunu ben bilirim. Başkası bilmez” demeyecektir. Müslüman, Allah'ın emrine göre istişare edecektir.

İstişare Hz. Peygamberin de emridir. Şöyle buyurur:

- “İsrailoğulları şahsi reyleri ile fetva verip kendilerini de başkalarını da sapıttılar.” (Hadis ans: 16/465)

- “İstişare eden zillete düşmez.” (Age: 16/42)

- “Allah hayır murat ettiğinde, hayırlı bir danışman verir.” (Age: 16/42)

Bir hadislerinde de şöyle demiştir:

“Allah ümmetimi sapıklık üzerine birleştirmez.” (Age: 16/42)

Hazreti Lokman Hekim de, oğluna sıhhatinde, “Yapacağın işi, daha önce bunu denemiş, tecrübeli kimselere danış! Çünkü onlar, kendilerine pahalıya mal olmuş doğru görüşleri sana bedava verirler” buyurdu.

Hz. Lokman gibi diğer bazı hikmet sahibi kimseler de şunları söylediler: Sormaktan utanma ve yardım istemekten çekinme! Hep kendi düşüncesi ile hareket eden, doğruyu göremez. Her sanatı ehlinde öğren, her işi de ehline danış!

Danışmamanın temelinde kibir vardır. Kibirli, gururlu olan, kendini beğenen, kendini üstün gören başkasına danışamaz. Kendini beğenmenin en kötüsü, hatalarını, nefsinin arzularını beğenmektir. Hep nefesine uyar, nasihat kabul etmez.

Her şey akla muhtaçtır. Akıl da tecrübeye muhtaçtır. Demek ki istişare çok önemlidir. İstişare, işleri kolaylaştırır, aşılmaz gibi görünen problemlerin kolayca aşılmasını sağlar. İstişareyi terk eden yanılır ve zarar görür.

Hz. Peygamber şöyle buyurdular:

“Kim bir iş yapmayı ister de bir müminle istişare ederse, Allah onu işlerinin en doğrusuna yöneltir.” (Câmiu’s-Sağir: 3/304)

b. Kiminle istişare yapılmalıdır?

Herkesle istişare olmaz. Herkese akıl danışılmaz. Atalarımız “Rehberi karga olanın burnu pislikten kurtulmaz” demişlerdir.

Bu konuda Hz. Ömer (ra) şöyle der:

“İşlerini Allah’tan korkanlarla müşavere et. Çünkü Allah, “Allah’tan sadece âlim kulları korkar” buyurur.

İstişareyi ilim sahibi kimselerle yapmak gerekir. Çünkü o hata etse bile sevaptır.

c. İstişare edilecek kimseler:

- Liyakatli olmalı, bilgili olmalı,
- Dürüst, güvenilir olmalı, adil olmalı,

- Mesuliyet duygusu taşınmalı,
- Akıllı, dindar olmalı,
- Takva sahibi, salih olmalı,
- Tecrübe sahibi olmalı,
- Doğruyu hakikati söylemekten çekinmemelidir.

d. İstişare kiminle yapılmaz:

- Ehil olmayanla,
- Ahlaksız olan, nefesine uyanla,
- Mesuliyet duygusu taşımayanla,
- Takvalı olmayanla,
- Doğru dürüst olmayanla, yalan söyleyen, rikayar olanla,
- Cahil olanla,
- Korkak olanla,
- İki yüzlü olan kimselerle istişare olmaz.

Osman Gazi, oğlu Orhan Gazi'ye şöyle vasiyet etmiştir:

“Allah'ın buyruğundan gayri iş işlemeyesin. Bilmediğini alimlerden sorup öğrenesin. İyice bilmeyince bir işe başlamayasın. Sana itaat edenleri hoş tutasın. Dünyayı adaletinle şenlendir. Ulemaya riayet eyle ki devlet işleri nimaz bulsun...” Görülüyor ki bilinmeyen şey, bilenden sorulacak, iyice bilmeden danışmadan iş yapılmayacaktır.

Bir zamanlar krallardan biri mahiyeti ile ava çıkar. Hava bulutlu olduğu için ava devam edip etmemekte kararsızdır. Yakınlarında keçilerini gütmekte olan çoban vardır. Çobana sorar:

- Bugün yağmur yağacak mı? Yağmayacak mı? Söyle bakalım, der.

Çoban başını kaldırıp bulutlara bakar, başını indirip keçinin kuyruğuna bakar ve cevap verir:

- Yağmayacak efendim!”

Kral ve adamları emin bir şekilde ava devam ederler. Bir müddet sonra bardaktan boşanırcasına yağmur yağmaya başlar. Sığınacak yer de yoktur. Hepsi iliklerine kadar sırlıslıkla ıslanırlar. Kral, ellerini kaldırarak şöyle der: Yağ yağmur yağ, akıl hocası çoban, barometresi keçinin kuyruğu olan adama bu az bile..

Bir gün birinin öküzü başını turşu kurulacak küpün içine sokmuş, çıkaramamışlar. Bütün çabalar boşuna gitmiş. Koşmuşlar Akıllı Fatma'ya. Durumu anlatmışlar. Akıllı Fatma:

- Öküzün başını kesin, demiş.

Koşmuşlar, öküzün başını kesmişler, gene çıkmamış. Tekrar gitmişler: “Çıkmadı” demişler. Bunun üzerine Akıllı Fatma:

- Küpü kırıverin, demiş.

Gitmişler, küpü kırmışlar. Öküzün başı kolayca çıkıvermiş. Tamam demişler, demişler ama öküz elden gitmiş. Bizim elde ettiğimiz sonuç da böyle olmuştur.

“Rehberi karga olanın burnu pislikten kurtulmaz.”

e. İstişare sünnettir.

Allah'ın emri olan istişare, Yüce Peygamberin de sünnetidir. Muaz bin Cebel Yemen'e vali olarak giderken Peygambere:

- Bana öğüt ver, demiş.

Peygamber de ona:

- Sana güç gelen, karmaşık olan işi ehline sor, danış, utanma, demiştir. Danışmasını öğütlemiştir.

Ayrıca Hz. Peygamber ona sormuş:

- Bilmediğin bir problemle karşılaştığında ne ile hükmedeceksin?

- Allah'ın kitabı ile.

- Ya onda bulamazsan?

- Resulünün sünneti ile.

- Onda da bulamazsan ne ile hükmedeceksin?

- İstişare ehline danışarak ve kendi reyimle, deyince:

- Şimdi oldu, buyurmuşlardır.

İşte Müslüman işlerini böyle yürütecek, problemleri böyle çözecek.

Kur'an-ın haber verdiğiğine göre; Süleyman peygamber mektup yazmış, Belkıs istişare için yakınlarını toplamıştır.

Hız. İbrahim (as), İsmail'in kurban edilmesi hususunda rüya görmüş, İsmail (as) ile istişare etmiştir.

Kur'an-da: "Yapacağın iş hususunda ümmetinle istişare et" emri vardır. Bu emir gereği Hz. Peygamber istişare etmiştir. İstişare etmeden görevli tayin etmemiştir.

Peygamberimizin istişare ettiğine dair ezan konusu ve Hendek savaşında hendek kazılması ve ashabın ileri gelenleri sürekli toplanıp görüşmesi gösterilebilir.

Sahabede istişaresiz iş yapmamıştır. Çünkü Kur'an-da: "Bilmiyorsanız, bilenlere sorun" emri vardır. (Nahl: 43 + Enbiya: 7)

Müslüman buna göre istişare edecektir, etmelidir. Hele dini meselelerde istişaresiz iş yapmamalıdır. Dünya işleri nasıl olsa olur gider. Ayrıca telafisi de olur. Ama dini konular çok hassastır.

f. İstişare nerelerde olur?

- Yanlış yapmamak için; iman itikad ve ibadet konularında da sorulur.

- Evlilik için danışılır, konuşulur.

- Meslek seçimi için fikir alınır.

- Çocuk konusunda (Bak: Bakara suresi: 233) Terbiye için.

- Çıkmazdan kurtulmak için danışılır.

- Bazı rüyalar için danışılır, fikir alınır, istişare edilir.

g. Şu konularda istişare edilmez:

- Kur'an-da hakkında hüküm varsa ve açıksa,
- Sünnette o konuda bilgi varsa, istişare edilmez.
- Dinde bir konuda birden fazla ihtimal varsa istişare edilir.
- İstişare sonucu, kitap sünnet ve icmaya ters olmaz.
- İstişare fitneye düşmek için değil, fitneden kurtulmak için yapılmalıdır.

Dikkat edilecek bir husus, çok soru sormaktan kaçınmaktır. Bir hadiste: “Çok soru sormayın. Sizden evvelkiler çok soru sordukları için helak oldular” buyrulmuştur.

h. Hz. Peygamberin istişaresi:

Hz. Peygamber istişare ederdi, ikaz ve uyarıları da dinlerdi. Hz. Enes (ra) şöyle der: “Arkadaşları ile istişarede Hz. Peygamber kadar ileri giden bir başkasını görmedim.”

Allah Resulü, aslında ümmeti ile istişareye muhtaç değildi. Cenab -ı Allah örnek olsun diye istişare emrini vermiştir. Bunun hikmeti de herkesin istişareye muhtaç olduğunu bildirmektir.

Bilhassa dünya ile ilgili olan işlerde hep istişare etmiştir. “dünya işlerini benden daha iyi bilirsiniz” demiştir. (Hadis Ans: 16/46)

Allah resulünün istişare örneklerinden bir kaçını hatırlayalım:

- Medine'ye hicretinde, namaza davet için en iyi vasıtanın ne olabileceği konusunda Müslümanlarla istişare etti. Ateş yakalım diyenler oldu, çan çalalım diyenler oldu. En son ezan konusunda anlaşıldı.

- Uhud savaşında düşmanın nerede nasıl karşılanacağı konusunda istişare edildi. Bazıları öldürelim dedi. Bazıları fidye karşılığında serbest bırakalım dedi ve bu ağır bastı.

- Hudeybiye seferinde, Hz. Ebubekir'in fikri ağır bastı, ona göre hareket edildi.

- Bedirde bir kuyunun dibinde peygamberimiz konaklama talimatı vermişti.

Otuz üç yaşındaki genç sahabi Hubbab bin Münzir, “Ya Resullallah! Burası sana Allah'ın emrettiği, bizim için de ileri gidilmesi veya geri çekilmesi caiz olmayan bir yer midir? Yoksa şahsi görüşünüz neticesinde, bir harp tedbiri olarak mı seçildi? Diye sordu. O:

“Hayır! Şahsi görüş neticesi, bir harp tedbiri olarak seçildi” buyurdu.

Bunun üzerine Hubbab:

“Ya Resulallah! Burada karargah kurmak uygun değildir. Siz, halkı hemen buradan kaldırınız! Kureyş kavminin kuracağı yerin yakınındaki su başına gidip konalım. Ben orayı bilirim. Orada suyu bol ve tatlı bir kuyu vardır. Bir havuz yapıp onu su ile dolduralım. Sonra da müşriklerle çarpışalım. Biz susadıkça havuzumuzdan içeriz. Onlar su bulup içemezler. Zor duruma düşerler.”

“Ey Hubbab, doğru olan görüş senin işaret ettiğindir” buyurdu ve oraya gittiler. Hayatı boyunca haklı, isabetli ikazlara muhatap olduğunda asla kızmamış; memnuniyetle gereğini yerine getirmiştir.

Hz. Peygamber, vefatı sırasında halife seçimini Müslümanlara bıraktı. İma bile etmedi. Ashap toplandı, Hz. Ebubekir’i seçti.

Peygamberimizden sonra dört halifede aynı yolu izlemiştir. Halkın içinden biri olarak vazife yapmıştır.

İstişarede hayır beklentisi olmalıdır. Yoksa lehte kılıf arama olmaz.

Diğer bir olay da; Kanuni Sultan Süleyman ölmeden önce bir kutunun kendisiyle beraber gömülmesine vasiyet etmiştir. Kutu mezarın başına geldiğinde Şeyhül İslam Ebussuud Efendi bunun caiz olmadığını söyler. O arada vasiyettir yerine getirilsin diyenler olur. İncancımıza göre mezara kefenden başka bir şey konmaz diyenler arasında kutu yere düşer, içinde Ebussuud Efendinin verdiği fetvalar olduğu görülür. Kanuni yaptığı işleri fetvalara dayanarak yapmıştır. Ebussuud Efendi:

- Sultanım, sen kendini kurtarmışsın, bakalım ben ne yapacağım, diyerek hüngür hüngür ağlamıştır.

1. Yapılan istişareden dönülür mü?

Cenab-ı Allah Hz. Peygambere: “Yapacağın iş hakkında ümmetine danış, kararını verdiğin zaman da artık Allah’a dayanıp güven. Çünkü Allah kendisine güvenip dayananları sever” buyuruyor. (Al –i imran: 159)

Bu ayete göre yapılan istişareden dönülmeyecektir.

Uhut savaşında Hz. Peygamber, düşmanı nerede karşılamak gerektiği konusunda istişare etmiş ve ekseriyetin kararına uymuştur. Halbuki Allah Rasulü o fikirde değildir. Bir

müddet sonra Ashap fikir değiştirmiş gelip “Sen bildiğin gibi yap ya rasülellah” derler. Allah Resulü “Alınan karardan dönülmez” cevabını vermiştir.

Allah'a dayanıp güvenenler için de övgü vardır. Kur'an-da: “Onlar Rablerinin davetine icabet ederler ve namazı kılarlar, onların işleri aralarında danışma iledir. Kendilerine verdiğimiz rızktan da harcarlar.” (Şura: 38) buyrulmuştur.

i. İstişareden sonra istihare olur mu?

Ehil kimselerle istişare ettikten sonra istihare olmaz. Olsa da uygun olmaz.

İstişareden sonra dönülmemesi konusunda Kur'an-ın emri vardır. Allah'ın elçisi de dönmemiştir.

İstişareden sonra tereddüde düşülmemelidir. Öyle mi yapayım, böyle mi yapayım, denmez. İstihareye yatılırsa rüyanın nasıl olduğu bilinmeyebilir. Bir de rüya bağlayıcı olmaz. Şeytani mi, rahmani mi bilinmez.

Bu konuda bize ışık tutacak bir olayı nakledelim:

Merhum Raif Cilasun bir istiharesini şöyle anlatır:

- Merhum Hasan Basri Hocamızla dostluğumuz vardı. Günün birinde Hasan Basri Hocama dedim ki:

- “Sen Hacı Bayramı Veli’ye mensubsun. Ben de sana intisab etmek isterim!”

- “Benim bu hususta hiçbir yeteneğim yok” dedi. “Sana iki hakiki mürşid tavsiye edeceğim. Biri Sami Efendi Hazretleri, diğeri de Mehmet Zahid Efendi Hazretleri’dir. Git selamımı söyle, onlardan hangisine intisab edersen et; ikisi de hakır.”

Ben önce Sami Efendi’ye uğradım. O mübarek zatla da ilişkim vardı, sohbetlerine giderdim. Hasan Basri Hocamın selamını söyledim. Ziyaret sebebini anlatınca, bana rüyaya yatmamı önerdi. Tavsiyesi üzerine istihare uykusuna yattım. Rüyamda Mehmed Zahid Kotku’yu gördüm. Beni yanına almış, dizi dibine oturtmuş; irşadda bulunuyordu. Hayırdır inşallah dedim.

Birbiri arkasına iki Cuma gecesi istihare uykusuna yattım, hep Mehmed Zahid Kotku hocamla karşılaştım. Rüyalarımı Sami Efendi’ye anlattım. O gülümsedi:

“Hayırlı olsun evlat!.. Ha ben, ha o, fark etmez. Mevlam seni kardeşim Mehmed Zahid Kotku’ya nasip kılmış. Hemen git.

Onun nasihatini dinle, irşadına kulak ver” dedi.

Şu ibret dolu olaya bakın. Ne mesajlar var. Allah'ım. İşte iki büyük insan...

j. İstihare Nasıl Olur?

İstihare, Cenab -ı Allah ile istişaredir.

Aklen ilmen ve dinen doğru olan bir konuda istişare olmadığı gibi istihare de olmaz. Diyelim ki, evlilik söz konusu, iki aday var; biri dindar, iffetli biri de inançsız veya inancı zayıf. Bu konuda istihare olmaz. İnançlı tercih edilir.

Bir de her konuda istihare olmaz. Bir örnek verelim. Hz. Musa yağmur duasına çıkar, günlerce dua ettiği halde yağmur yağmaz. Cenab -ı Allah'a yağmurun niçin yağmadığını, duanın niçin kabul olmadığını sorar. Aldığı cevap:

- Aranızdaki bir kötü kişi yüzünden, olur. Musa peygamber:

- Kimdir o Ya Rabbi! Der. Öğrenmek ister. Cenab -ı Allah:

- Gammazlık mı yapayım ya Musa! Der...

İstiharede Ya Rabbi şunu bana bildir, kim, hangisi, neden... gibi sorulara cevap almak için istihareye yatılmaz.

İstihare, bir şeyin hayırlısını dilemektir. Meşru bir konuda bir işaret almak için; namaz kılıp dua etmek ve yatmaktır. Nasıl yatılır?

İstihare için iki rekat namaz kılınır. Kafirun ve ihlas sureleri okunur, namazdan sonra da duası okunur, yatılır. Beyaz ve yeşil gibi renkler hayra alamettir. Siyah ve kırmızı gibi renkler de şerre alamettir. Öyle yorumlanır.

İstihare namazı Hazreti Peygamberin Buhari'de geçen bir hadisine dayanır. Buyurur ki: “Sizden biri bir iş yapmak istediği vakit, farz dışında iki rekat namaz kılınsın ve şöyle dua etsin” demiş istihare duasını öğretmiştir.

Başta bir işaret alınmazsa yedi defa yatılır.

Herkes mutlaka bir şeyler görecektir diye bir şey yoktur. Sonra herkes kendi yatacağı diye bir şey de yoktur.

Sonuç olarak;

İnancımızda en iyi ben bilirim, ben yaparım yok. Konuşulacaktır, danışılacaktır. O iş o zaman hayırlı olur, o zaman doğru olur. Peygamberimiz ashabı ile devamlı istişare etmiştir. Halifeler istişare etmeden iş yapmamıştır.

- “Demişler ki, soran yanılmamış,

Bin bilsen de bir bilene danış!

Danışan, nice dağlar aşmıştır.

Danışmayan, düz yolda şaşmıştır.”

E. MÜSLÜMAN İSRAF ETMEZ TASARRUF EDER

a. İsraf Nedir?

İsraf, lüzumsuz ve ölçüsüz harcamanın adıdır. Cimrilik gibi bu da bir hastalıktır.

İsraf, tatmin olmayan arzuların ihtirasından doğar.

İsraf, çılgınlıktır, boşa harcamadır.

İsraf, sefaletin kapısıdır, günümüzün en korkunç hastalıklarından biridir.

İsraf, bir şeyi lüzumundan fazla harcamak, yok etmek demektir.

Allah Rasulünün ifadesiyle: “İnsanın her canının çektiğini yiyip içmesi israftır.”
(Ramuz el – Ehadis: 131/10)

İmam –ı Azam’a göre: “Hayır ve ihsanda dahi israf gereksizdir. İsrapta hayır yoktur. İsraf haramdır.”

İsraf, insan ömrünün heder edilmesidir. Kur'an-da: “Kötü duygularını kendisine tanı edinen kimseyi gördün mü? Sen Habibim ona koruyucu olabilir misin?” buyrulur. (Furkan: 43)

İsrafın zıddı iktisattır. İktisat, tutumluluk, her şeyde orta yolu tutmak, aşırı gitmemek, haddi aşmamak ve ölçüyü kaçırmamaktır. İktisat, var olana, ihsana ikrama şükürdür.

İslamın apayrı bir tüketim anlayışı vardır.

- Tüketim önce helal olan, temiz olan şeylerden yapılır. Müslüman her şeyi yiyip içemez. (Bakara: 168 – 172 + Maida: 3)

- İslam'da yemek için yaşanmak, yaşamak için yenir.

İsraf insani duyguları zayıflatır, toplum değerlerini alt üst eder. Toplumun geri kalmasına, kişilerin fakirleşmesine neden olur. Bu yüzden israfı düşman, silah olarak kullanır ve her alanda israfi körükler.

Gizli emir şöyledir: “Hudutsuz lüks, baş döndürücü modalar icat edin. Çılgınca sarfıyatı teşvik edin.” (K. Yaman, İhanet Planları: 165)

Düşünülürse, eksikliği çekilen her şey geçmişte hovardaca harcanan ve kıymeti bilinmeyen şeydir. Bizi yıllarca israflı bir hayata alıştırdılar. Hep başkaları gibi yaşamaya alıştırdık. Bizden öncekilerin mütevazı hayatını ve sünnet üzere yaşamayı bize unutturdular. Lüksü her yere soktular, lüksün esiri olduk. İhtiyaçlarımızı biz tespit etmiyoruz. Çevremiz tespit ediyor. Etrafta kötü örnekler çok. Evlerimiz, sofralarımız, düğünlerimiz hiç inancımıza uymaz oldu. Hiçbir şeyi yerinde ve yeterince sarf etmiyoruz.

Dinimiz, gereksiz, faydasız yerlere yapılan lüzumsuz harcamaları yasaklamıştır. Hatta hayırda bile israf yoktur. İsraflı da hiç hayır yoktur.

Kur'an-da şöyle buyrulur:

- “Allah, israf edenleri sevmez.” (En'am: 141)

- “Akrobaya, yoksula, yolcuya hakkını ver. Gereksiz yere saçıp savurma.” (İsra: 26)

- “Saçıp savuranlar şeytanın dostlarıdır...” (İsra: 27)

- “Eli sıkı olma, büsbütün eli açık da olma, sonra kaybettiklerinin hasretini çekersin.” (İsra: 29)

- “Müminler öyle kimselerdir ki, sarf ettikleri zaman ne israf ederler ne de cimrilik ederler. İkisi arasında orta bir yol tutarlar.” (Furkan: 67)

- “Yiyiniz, içiniz israf etmeyiniz. Allah israf edenleri sevmez.” (A'raf: 31)

Hz. Peygamber de şöyle buyurur:

- “İnsanlardan çoğunun aldandığı iki nimet vardır. Sıhhat ve boş vakit.” (Buhari: 12/2162)

- “İktisada riayet eden fakirliğe düşmez.”

- “İşlerin hayırlısı, orta yoldur.”

- “Gümüş ve altın kaptan su içenler, karnına cehennem ateşi doldurulmuş olur.” (R. Salihin: 781)

- “Kendisine faydası olmayan şeyi terk etmesi, insanın iyi Müslüman oluşundandır.” (R. Salihin: 67)

İnancımıza göre her şey yerli yerince ve yeterince alınacak, kullanılacak ve yenilip içilecektir.

b. İsrâf ve Tasarruf

Bir milleti ayakta tutan temel ilkelerden biri, o milletin ekonomik yapısıdır. Ekonomik yapısı güçlü olmayan ülkeler, ekonomik krizin doğuracağı tehlikelerle karşı karşıyadır. Bugün ekonomik krize neden olan en büyük tehlike israftır.

İsraf, sosyo – ekonomik bir hastalıktır. Bu hastalık ekonomiyi bunalıma sürükler, ahlak buhranını arttırır, hayat pahalılığını doğurarak insanları sıkıntıya düşürür.

Bugüne kadar sosyal bünyemizde derin yaralar açan israf konusunda köklü çözümler getirilmemiştir. Kolay üretilmeyen şeyler, hatta ithal ettiğimiz bir çok şey, hovardaca telef edilmiştir. Her biri aslında milyarlarca liranın kaybı demek olan küçümsediğimiz o kadar çok şey vardır ki, milli bünyemizi kemirmektedir.

Bu konu, toplumumuzun temel meselelerinden biridir. Bugün yokluğunu veya sıkıntısını çektiğimiz ne kadar şey varsa araştıralım. Göreceğiz ki, biz onu mutlaka yerinde, zamanında tam olarak değerlenmemişizdir. Ve bu yüzden sıkıntıya düşmüştür.

Peygamberimiz (SAV): Tasarruf eden sıkıntı görmez, diyerek tasarrufun, tutumlu harcamanın, ölçülü tüketip, ölçülü yaşamının insanların, ailelerin hatta toplumların güvencesi olacağını ifade etmiştir.

Hayat nizamı olan dinimiz, tutumsuz davranışları, gereksiz her türlü harcamayı israf adı ile haram kılmıştır. Diğer taraftan cimriliğe de kaçılmadan orta yolun tutulmasını emretmiştir.

Yüce Rabbimiz Kur'an-ı Kerim'de:

“Yiyiniz, içiniz, fakat israf etmeyiniz. Çünkü Allah israf edenleri sevmez.” (A'raf Suresi: 31) buyurmuştur.

Bu ayete göre insanoğlu her şeyin yaratıcısı olan Allah'ın verdiklerinden yararlanacaktır. Yiyecektir. İçecektir. Her türlü ihtiyacını giderecektir. Ama hiçbir şekilde israfa kaçmayacaktır. Cimrilik yapıp kendine de başkalarına da zulmetmeyecektir. Ölçülü yiyip içecek, ihtiyacından fazlasını kullanmayacaktır. Boşa atılan, israf edilen şeyde başkalarının da hakkı olduğunu bilecektir. Mal benim değil mi, bunu ben kazanmadım mı dilediğim gibi sarf ederim diyemeyecektir. İncancımıza göre mülk Allah'ındır. Öyleyse her şeyden hakkı olduğu kadarını alacak, hak sahibinin de hakkını verecektir.

İnandım diyen insan, yapıcı, üretici olacak, imkanları ölçüsünde hayır işlerine koşacaktır. Bir gün fakir Müslümanlardan bir kaç peygambere gelerek:

- Zenginler de bizim gibi oruç tutuyor, namaz kılıyor. Bu ibadetlerden onlarda sevap kazanıyor, bir de Allah yolunda harcıyorlar.

Deyince peygamber:

- Evet zenginlik onlara Allah'ın bir lütfü. Allah'ın lütfundan herkesin nasibini alması gerekir. Her Müslüman'ın hayır yapması da lazımdır.

Bunun üzerine Müslümanlar tekrar:

- Ya hayır yapacak parası yoksa? Diye sorunca Peygamberimiz:

- O zaman çalışsın iş yapsın. Böylece hem kendine faydalı olsun, hem de başkalarına yardım etsin, buyurmuştur.

c. Tutumlu olmak dinimizin emridir.

İsraf dinimizin hoş görmediği işlerdendir. İslam dininde her konuda aşırılıktan kaçınılacaktır. Orta yol tutulacaktır.

Tutumlu olmak, ölçülü davranmak İslam peygamberlerinin ve İslam büyüklerinin yaşayıp Müslümanlara tavsiye ettiği önemli bir ahlak kuralıdır. Abdest alan Müslüman, akıp giden su bile olsa, abdest alırken suyu ölçülü kullanacaktır. Mesela; oruç ibadetini yerine getiren Müslüman, Peygamberimizin ifadesiyle: “Sizden biri oruçlu iken çirkin söz söylemesin, kimse ile çekişmesin. Şayet biri kendisine sataşır, ben oruçluyum desin” emrine uyarak söz ve davranışlarında bile ölçü sınırlarını aşmayacaktır.

Az yiyecek, az uyuyacak, az konuşacaktır. Tıka basa yemeyecektir, iştahı varken sofradan kalkacaktır. Bu sağlığı açısından da çok önemlidir. İslam büyüklerinden biri çok yemekten rahatsız olan oğluna iyileştikten sonra: “Eğer oğlum bu yüzden ölseydin, cenaze namazını kılmazdım” demiştir. Ayrıca bu kurala göre tembellik, miskinlik ölçüsünde gaflete dalmayacaktır. İcab ediyorsa konuşacak, dilinin belasını çekmeyecektir.

İslam Peygamberi: “Hiç ölmeyecekmiş gibi dünya için, yarın ölecekmiş gibi ahiret için çalışın” derken dünya ve ahiret dengesini iyi kurmamızı, bir tarafı ihmal ederek diğer tarafa yönelmemizi hoş görmemiştir. Ayrıca: “Zaman gelecek ki, para olmadıkça ne din ne de dünya hiçbirini muhafaza edilemeyecektir.” , “Fakirlik nerdeyse küfür olayazdı.” Buyurarak ölçülü davranmanın, iktisat ve tasarrufun gereğine işaret etmiştir.

Demek oluyor ki dinimiz, her alanda ölçülü ve tutumlu olmamızı emretmiştir. İslam’da dostluğun da düşmanlığın da sınırı vardır. Gülmenin ağlamanın da bir sınırı vardır. Sevinmemiz de üzülmemiz de ölçü dahilinde olacaktır. Yemede, içmede, konuşmada, ibadette aşırı gitmek yoktur. Hatta Allah'ın affına karşı korku ile ümit arasında olunacaktır. Ne Allah'ın rahmetinden ümit kesilecek ne de tam anlamıyla emin olunacaktır. Peygamberimiz bize aşırı gitmememizi, aşırı gidenlerin helak olduğunu bildirmiştir.

Müslümanlar olarak elimizdeki varlık ve imkanları çok iyi değerlendirmek zorundayız. Bu Allah'ın emridir. Gücümüzü, hayatımızı, zamanımızı yani sahip olduğumuz maddi manevi her şeyi ölçülü kullanmalıyız. Çünkü bu hayatın sonunda bize verilen şeyleri nerede, nasıl değerlendirdiğimiz bize sorulacaktır.

Bu konudaki İlâhi emirler şöyledir:

“Allah ürün verdiği zaman o üründen yiyin, devşirildiği ve biçildiği gün de hakkını verin. İsrâf etmeyin çünkü Allah israf edenleri sevmez.” (En'am Suresi: 141)

Hz. Peygamber: “Muhakkak Allah kuluna verdiği nimetinin eserini onun üzerinde görmekten hoşlanır.” (R. Salihin: II/806)

“Allah sizin için malı sebepsiz ve lüzumsuz yerlerde harcamayı kerih görür.” (Buhari c.7/292) buyurur.

Fert ve toplum hayatındaki zaman zaman görülen huzursuzlukların temelinde israf yatar. Bir çokları bunun farkında değildir. Sıkıntılarının sebeplerini başka yerlerde ararlar. Halbuki biraz yakından bakılırsa, o ani sıkıntıya yol açan sebebin; ya lüzumsuz sarf edilmiş bir söz, ya plansız yapılan bir iş ya da zamansız başlamış bir teşebbüsün olduğunun farkına varır.

Deniz suyundan bile abdest alınırken israf etmemeyi öğütleyen yüce dinimiz, bu hastalığa on dört asır önce koyduğu teşhisin hikmetini çok iyi kavramak ve giyimde – kuşamda, yemekte – içmekte, istirahatatta çalışmakta ve boş zamanların değerlendirilmesinde israftan kaçınmaya çok dikkat etmek gerekir.

“Ey İnsanlar! Camiye güzel elbiselerinizi giyerek gidin, yiyiniz içiniz, fakat israf etmeyiniz. Çünkü Allah israf edenleri sevmez.” (Araf Suresi: 31)

“Zengin olan iffetli olmaya çalışsın, yoksul olan uygun bir şekilde yesin...” (Nisa Suresi: 6)

“Onlar (mü’minler) sarf ettikleri zaman ne israf ederler ne de cimrilik, ikisi arasında orta bir yol tutarlar.” (Furkan Suresi: 67)

“Yakınına, düşküne, yolcuya hakkını ver, elindekileri saçıp savurma! Saçıp savuranlar şüphesiz şeytanlarla kardeş olmuş olurlar. Şeytan ise Rabbine karşı pek nankördür.” (İsra suresi: 26 – 27)

“Elini boynuna bağlayıp cimri olma. Büsbütün de açıp tutumsuz olma. Yoksa pişman olur açıkta kalırsın.” (İsra: 29)

Bu ayetlerle Müslüman’ın hayatının sınırları çizilmiştir. Buna göre sorumsuz, bencil bir hayat yaşamayacaktır. Yaşadığı zamanı, gelecek zamanla beraber, kendi yakınları ile beraber gelecek nesilleri bir arada düşünecektir.

Dengeli ve düzenli bir hayat yaşamak dinimizin temel prensibidir. Yoksa Allah: “Nimet ve refaha karşı nankörlük eden nice kasabaları yok etmişizdir.” (Kasas suresi: 58) buyurduğu gibi verdiği nimetlerin kadrini bilmeyen ve yerinde kullanmayanları cezalandıracaktır.

d. Tasarruf eden sıkıntı görmez.

İsraftan kaçınarak tasarruf etmek dinimizin kesin emridir. İslam Peygamberi: “Tasarruf eden sıkıntı görmez” buyurarak bugünkü ekonominin temel prensibini belirlemiştir. (Ramuz el – Ehadis: 174/7)

Bir insanın borçlu, muhtaç duruma düşmemesi, harcamalarında iktisatlı hareket etmesine ve tasarruf sahibi olmasına bağlıdır. İnsan ölçülü harcarsa ancak o zaman şeref ve haysiyetini korur. Peygamberimiz: “Malın bir kısmını kendin için tut. Bu senin için daha hayırlıdır. İktisat ve tutuma riayet eden Allah zengin kılar. İsrif ve sefahate dalanı da fakir kılar. İktisada riayet eden yoksulluk görmez, her işinizde iktisat yolunu tutunuz” buyurmuştur.

Dinimiz tasarruf ederken cimriliğe kaçınılmamasını emrederken, cimri olmamak için de cömertliğin sınırını aşmamamızı emretmiştir. Yani ne cimri ne de müsrif, ikisinin arasında olunacaktır. Buna uymayan cimri, sahip olduğu şeyden ne kendi faydalanabilir, ne de başkalarına faydası dokunur. O bir müddet bekçilik yapmış olur. Müsrif de yerinde harcamadığı için fakir düşebilir. O zaman kendini, şerefini ve dinini de koruyamaz.

Dikkat edilecek bir husus da milli çıkarlarımız açısından bizde varolanı, o yüzden karın doyuramıyorsa umursamadan işin kolayına kaçarak ithal yoluna gitmektir. Yani yerli malı varken yabancı malı kullanmaktır. Bu hem insan hem de emek israfıdır. İşsizliği, fakirliği arttıracak bir yoldur.

Atalarımız: “Ayağını yorganına göre uzat” demişlerdir. Evlerde hanımlara büyük görevler düşüyor.

İnsanımız da tüketme hastalığı var. Gösterişe düşkün... israf modasına karşı iktisat modası başlatılmalıdır. Reklama kanılıyor, cazibeye kapılıp, yok kampanya yok ucuzluk derken ihtiyaç dışı mal alınıyor. Hele ödeme birkaç ay sonra başlıyorsa vadede uzunsa, bedava sanıyoruz. Bir de kredi kartı ile alışveriş yapılıyorsa, ihtiyaç dışı şeyler alınıyor.

Eskiden insanımız daha iktisatlıydı. Bir çok yiyeceğini kendi yapardı. (Tarhana, bulgur, salça vs.) Giyeceğini kendisi hazırlardı; dikerdi örerdi. Ekmek israf edilmez yumurtalı yapılırdı, çorbaya konurdu. İnsanımız bir şeyini atmazdı başka şeye dönüştürürdü.

Büyüklerimiz sünnet üzerine yaşardı. Sünnette istekler, arzular değil ihtiyaçlar asıldır.

Efendimiz Hazretleri sabah namazından sonra evine geldiklerinde sorarlarmış:

- Ya Aişe, kahvaltılık bir şey var mı?

Cevap bazen çok ibretli:

- Hayır ya Resulallah, şu ana kadar Rabbim bir rızık lütfetmedi!

Efendimizin cevabı bir başka ibret örneği:

- Öyle ise ben de bugün oruca niyet ediyorum!

Evet, Kainatın Efendisi yokluk karşısında böyle bir sabır örneği verir, sıkıntıyı sevimli bir sonuca böyle götürür, oruç ibadetine çevirir...

Benzeri bir olayı da Hazret –i Mevlana’da görmekteyiz. Sabah namazından evine dönünce sorar:

- Ne var soframızda hanımefendi?

Cevap Aişe validemizinkine benzeyen şekilde:

- Şu anda bir şey mevcut değil efendi.

Mevlana’nın anlayışı da aynı:

- Desene bugün evimiz peygamber evine benziyor, Resulullah’ın sünnetini hatırlatıyor. Öyle ise ben de bugün oruca niyet ediyorum!..

Burada Efendimizin bir hatırlatması bizi düşündürmektedir. Buyurur ki:

- Ahir zamanda aile reisinin felaketi, karısı ve çocukları yüzünden olur.

- Nasıl olur, karısı, çocuğu insanın felaketine sebep olurlar mı? Derler.

- Evet olurlar, buyurur. Helal rızkla fuzuli isteklerini karşılayamaz, bu defa harama yönelir. Halbuki lüzumsuz şeyleri istemeseler helal kazançları yetecektir. Gereksiz şeyleri ihtiyaç haline getirip de isteyince aile reisi bu defa bunları karşılamak için harama da başvurur, böylece felaket söz konusu olur.

Çörçil anılarında, “Yamalı siyah pantolonumla çok rahat ederdim.. Hanım pantolona içeriden yama yapmıştı. Bu pantolonla yıllarca idare ettim” der.

Osmanlı İmparatorluğu döneminde edebiyatımızın anıt isimlerinden rahmetli Abdülhak Hamit’in Londra’nın en iyi giyinen diplomatı olduğu ifade edilir.

1900’lerin başında Osmanlı İmparatorluğu ekonomik ve siyasi çıkmazda iken, dünyuni umumiye gırtlığımızı basarken, bir çok Osmanlı paşası alıştığı safahati sürdürmüştür. Osmanlıların kurduğu sağlam sosyal düzeni, sadece israf yıkabilirdi...

Gelir dağılımının bozuk olduğu toplumlarda veya harp sırasında israf da artar. Gelir dağılımı bozulursa herkes alamadığı için, alanların gösteriş amaçlı lüks tüketimi artar. Harp sırasında spekülatif faaliyetler yaygınlaşır. Yeni zenginler türer. Onun içindir ki, gelir dağılımının bozuk olup olmadığını “vitrinlere bakarak” anlayabiliriz.

İsrafin görünmeyen tarafı, yani psikolojik tahribatı, görünenden fazladır. İsrafla ekonomide verimlilik düşer, etkinlik azalır.. Ama aynı zamanda sosyal yapıda çatlama meydana çıkar.. Ahlak bozulur.. Sosyal sınıflar arasında bir sürtüşme oluşur.

Dikkat edersek, batmayan işadamları daima israfa karşı olanlardır. Bu gibiler, çalışanlara da örnek olur. Vehbi Koç’un tutumlu davranışı, israfla mücadelesi iyi bir örnek teşkil etmektedir.

Devlet için de aynı örnek geçerlidir. Bugün, devlette araba ve sosyal tesisler israf noktasına geçmiştir.

Netice olarak, yakın tarihi de göz önünde tutarak, yönetenlerin israftan kaçınması, toplum için vazgeçilmez bir kural olmalıdır.

Yerli malı haftasında vatandaşları yerli malı kullanmaya teşvik ederken yetkililerin ithal yoluna gitmesi doğru değildir. Bu düşmanı beslemek demektir. İlerde ödediğimiz her kuruluşumuz bize sıkılan kurşun olabilir. Diğer bir yönü de dışa bağımlılık demektir.

e. Cimri olan helak olur:

Cimrilik, en kötü huylar arasında sayılmıştır. Çünkü Allah, her şeyi insanlığın istifadesine sunmuştur. Verdiği nimetlerden yararlanılmasını ve yararlandırılmasını ister.

Peygamberimiz: “En hayırlınız, insanlara en çok faydalı olanınızdır” buyurmuştur. Başka bir hadislerinde de “Cimrilikten korununuz, o sizden evvel nicelerini helak etmiştir; onları kan dökmeye, haramı helal görmeye sevk etmiştir” diyerek cimriliğe düşenin helak olacağını haber vermiştir.

Toplumda herkesin varlığı ölçüsünde sorumluluğu vardır. Cimriliği yasaklayan dinimiz, tasarrufla beraber cömertliği emretmiştir. Zengin olsun fakir olsun her Müslüman Allah rızası için bir şeyler vermekle emredilmiştir. Zengin zekat verirken, fakir de başkalarına ikramda bulunacak, az da olsa sadaka vererek kendini ateşten koruyacaktır.

Müslüman’ım diyenlerin şu ayet ve hadisleri dikkatle okuması gerekir. Buhari’de nakledilen hadisler:

- “Komşusu açken tok yatan olgun Müslüman değildir.”

- “Allah için harca, sayma, sana da sayı ile verilir. Malını stoklama, senin rızkın da kapanır, hapsolür.”

- “Kesenin ağzını bağlama, senin rızkın da bağlanır.”

Yıllarca Peygambere hizmet etmiş olan Hz. Enes şöyle bir olay anlatmıştır:

“Uhut savaşında bizden şehit düşen birinin açlıktan dolayı karnına taş bağladığı görüldü. Annesi yüzündeki toprakları silerek: “Yavrucuğum, ne mutlu sana, cennete gireceksin” dedi. Bunun üzerine Peygamber şöyle buyurdu: “Ne biliyorsun? Belki o kendisini ilgilendirmeyen hususlarda konuşan ve malından vermesi gerekeni vermeyen biridir.”

Bu konudaki ayetlerden bazılara da şunlardır:

“Kendini cimrilikten koruyan kimse kurtuluşa ermiştir.” (Teğabün: 16)

“Kim hırs ve cimrilikten korunursa muratlarına erenler onların ta kendileridir.” (Haşr: 9)

“Sevdiğiniz şeylerden sarf etmedikçe iyiliğe erişemezsiniz.” (Al –i imran: 92)

“Allah’ın bol nimetinden verdiklerinde cimrilik edenler, sakın bunun kendileri için hayırlı olduğunu sanmasınlar. Bilakis bu onların kötülüğüner. Cimrilik yaptıkları şey kıyamet günü boyunlarına dolacaktır.” (Al –i imran: 180)

“Altın ve gümüşü biriktirip, Allah yolunda sarf etmeyenlere can yakıcı bir azabı müjdele.” (Tevbe: 34)

Kur'an-da:

“Eli sıkı olma; büsbütün eli açık da olma sonra kınanır, kaybettiklerinin hasretini, sıkıntısını çeker durursun.” (İsra: 29) şeklinde uyarı vardır.

İktisadın ölçüsü israf etmemektir. İktisatlı adam, mal ve mülkün Allah'ın nimeti olduğunu bilir, nimeti israf etmez. Cimri ise, kendi çabasıyla mal ve mülk sahibi olduğunu sanarak nimeti ihsan eden Allah'ı düşünmez. Bununla birlikte bu iki kavram hem birbirine çok yakın, hem de birbirine çok uzaktır. İktisatlı adam, cimrilik çizgisine yaklaşmamaya dikkat etmelidir.

Çünkü Allah cimrileri sevmez.

“Resuli ekrem (s.a.v.) buyurdu ki:

- Şeytan, askerlerinin en şiddetli ve en kuvvetlisini, malıyla iyilik yapanlar üzerine gönderir.”

* * *

Görüldüğü gibi şeytan insanı cimrileştirmek için, olanca gücüyle çalışmaktadır. Onda öyle bir mal – mülk sevgisi, servet hırsı uyandırır ki, insan kıyıp da malını Allah yolunda harcayamaz. Servetiyle, hayır ve hasenatta bulunamaz.

Bir başka hadiste de:

- Cimrilikten sakınınız.

Çünkü cimrilik, sizden öncekileri helak etti.

Onları birbirinin kanlarını akıtmaya, haramları irtikap etmeye sevk etti, buyrulmuştur.

Hazreti Ebu Bekir's – Sıddıyk (ra) buyurdular ki: Cimri bir kimse yedi şeyden kurtulamaz:

1. Ya ölür; malını Allah'ın emrinin hilafına dağıtan bir kimse ona varis olur,
2. Yahut Allahü Teala, zalim bir emiri musallat eder kendisini zelil ettikten sonra malını gaspeder,

3. Veya şehveti kendisini heyecanlandırır, malını ifsad eder.

4. Yahut kendisinde harap bir yerde bir bina yapmak veya imar etmek için bir görüş belirir, elindeki mal orada yok olup gider.

5. Veya dünya musibetlerinden birine gark olmak, yanmak veya malı çalınmak gibi felakete uğrar, mahvolur gider.

6. Yahut, daimi bir illete mübtela olur, malını hastalığının tedavisinde kullanır.

7. Ya da malını bir yere gömer, yerini unuttur. Arayıp bulamaz.

İsrafla cimrilik arasında orta yol tutulmalıdır.

Hz. Peygamber: “Her şeyin hayırlısı orta yollu olanıdır” buyurur. İfrat ve tefriti doğru bulamaz. Ölçülü olmayı tavsiye eder.

- “Kıyamet gününde insan, şu beş şeyden sorguya çekilmedikçe yerinden ayrılamaz: Ömrünü nerede ve ne suretle harcadığından, yaptığı işleri ne maksatla yaptığından, malını nereden kazandığından ve nerelere sarf ettiğinden, vücudunu, sıhhatini nerede ve ne suretle yıprattığından.” (Riyazü’s – Salihin, c. 1, Hadis No: 410)

- “Onlar ki, harcadıkları vakit ne israf, ne de sıkılık yapmazlar. (Harcamalarında) ikisinin arasında orta bir yol tutarlar.” (Furkan: 67)

“Bir de akrabaya yoksula, yolcuya hakkını ver. Gereksiz yere saçıp savurma. Zira böylesine saçıp savuranlar, şeytanların dostudurlar...” (İsra: 26 – 27)

“Eli sıkı olma; büsbütün eli açık da olma...” (İsra: 29)

Firavun’u kötülerken (O, israf edenlerden idi) buyuruyor. Hz. Lüt’un kavmini de, (Siz, israf eden kavimsiniz!) diye kötülüyor. (43/5)

“Birine ölüm gelip de: “Rabbim! Beni yakın bir süreye kadar ertelesen de, sadaka versem, iyilerden olsam” diyeceği zaman gelmeden önce verdiğimiz rızıklardan sarfedin.” (Münafikun: 10)

Kalem Suresinde anlatıldığına göre Sakf kabilesinden Müslüman bir zatın üzüm, hurma ve ekin bahçesi vardı. Bu kişi mahsul toplama zamanında fakirlere de hatırı sayılır hisse ayırır, bahçe ürünlerinden onlara da verirdi. O vefat edince oğulları nüfusumuz kalabalık, mal da az babam gibi fakirlere bir şeyler veremeyiz diyerek babalarının fakirlere pay ayırma adetinden vazgeçerek, fakirler görmesin deyip erkenden mahsulü toplamak için yola çıktılar. Vardıklarında bahçelerini harap olmuş şekli ile görünce yanlış geldiklerini zannettiler. Halbuki yanlış gelmemişler, yanlış düşünmüşlerdi.

f. Ekmek israfı:

Dünyada milyonlarca insan açlık tehlikesi ile karşı karşıya iken biz ekmek israf ediyoruz.

Ekmek nimettir:

Dinimizin emir ve tavsiyelerine rağmen, sebebini ancak inanç zayıflığına bağlayabileceğimiz israfa dönük hayat tarzımız, her gün maddi değerle ölçülemeyecek kayba neden olmaktadır.

Artan nüfusumuz karşısında en büyük ihtiyaç ve önemli besin maddesi olan ekmeğin israfı, ekonomimizin büyük ölçüde zarara uğramasına neden olmaktadır. Bir yandan afyon, tütün, pamuk ve pancar gibi ürünlerin ekimi teşvik edilip önem verilirken haliyle tahıl ekimi azalmaktadır. Bu durum karşısında bir de israf söz konusu olunca korkarım ki, pek yakında insanımızın değil hayvanların bile beslenmesi büyük problem olacaktır. Zaten ülkemizde ihtiyacımıza oranla hububat açığı vardır. Biz de israfı önleyici tedbirler almazsak bu açık artacaktır.

Halbuki, ekicimiz, satıcımız, tüketicimizle millet olarak israfın önüne geçilse o zaman kendi ihtiyacımızı karşıladıktan sonra tahıl ürünlerimizi ihraç edip gelir sağlayabiliriz.

Hastane, okul, askeriye, işyerleri, lokantalardan arabalar dolusu çöplüğe atılarak telef edilen ekmek miktarı gün geçtikçe astronomik rakamlara ulaşmaktadır. Bu durum ise milli ekonomimizin geleceği açısından son derece düşündürücüdür.

Söz buraya gelmişken bu konuda birkaç gazete haberine bakalım:

“Yurdumuzun üç büyük ili olan İstanbul, İzmir, Ankara’da bir yılda 13 milyon lira değerinde ekmeğin çöpe atıldığı tespit edilmiştir. Üç ilimizde yılda 14 milyon 821 bin 460 kilogram buğday karşılığı ekmeğin israf edildiği açıklanmıştır.” (5/10/1969, Tercüman.)

Milli Prodüktivite merkezince üç ilde yapılan tespite göre İstanbul’da 23141 kg. buğdaya tekabül eden ekmek atılmaktadır. Ankara’da ise günde 16108 kg. buğdaya, İstanbul’da günde 23 ton ekmeğin israf edildiği İzmir’de 3328 kg. buğdaya, eşit olan ekmeğin israf edildiği bildirilmiştir. (2/22/1971, Tercüman Gazetesi.)

Bakınız şair ne güzel söylemiş:

“Fazla bir kaşık yemek, fazla ekmek bir lokma;

Bir fakirin hakkıdır, sakın ağzına sokma,

Doyacağın kadar al, nimete saygılı ol;

İsraf etmezsen rızkı, muhtaç olmazsın korkma.”

Ekmek bugün çöpe giden nimet haline gelmiştir.

“Türkiye’de üretilen 5 ekmekten biri çöpe gidiyor. İstanbul’da her gün çöpe atılan ekmek sayısı 1 milyon. Ankara’da 140 bin adet.” (7/5/1999 Sağduyu Gazetesi.) Yani İstanbul’da üretilen ekmeğin % 25’i israf ediliyor. Ekmeğin yeri çöplük değildir.

Eskiden: “Ekmek ve tuz hakkı için” denirdi. Yolda orada burada ekmek parçası görülse yüksek bir yere öpülerek besmele çekilerek konurdu.

Şimdi ekmekle ağız siliniyor, ekmek atılıyor, çiğneniyor, kimsenin umurunda değil.

Ürkütücü bir haber:

- “Ekmekteki israf, IMF’den alınan kredi kadar.” (30/08/2004, Türkiye)

“Ekmek israfı, yılda bir milyar lira zarara sebep oluyor.” (18/08/1976, Bayrak Gazetesi.)

“Türkiye’de her yıl heder edilen ekmek karşılığı para ile Türkiye’de her yıl rahatlıkla 25 fabrika kurulabileceği bildirilmiştir.” (25/01/1977, Bayrak Gazetesi.)

“Yılda 28 milyar liralık ekmeği çöpe atıyoruz. Ekmek israfı daha çok büyük şehirlerde oluyor. Sadece İstanbul’da 570 milyon liralık ekmek ziyan ediliyor. Yıllık buğday kaybımızın ise bir buçuk milyon ton civarında olduğu tahmin ediliyor.” (11/10/1982, Tercüman Gazetesi.)

Unutmayalım. Bir zamanlar bu ülkede ekmek sıkıntısı çekmiş, ekmek kuyukları görülmüş, karnelerle evde ağlayan çocuklara bir parça ekmek götürebilmek için bugünkü yaşlılarımız neler çekmişlerdir. Ekmeği çöplüğe atanlara, yemekten sonra ağızını, elini silerek atanlara bunu anlatmalıyız.

Bu ülkede aslında ekmek israfı olmamalı. Veya yok denecek kadar az olmalıdır. Vatanını milletini seven herkes harekete geçmelidir. Devlet bu işin üzerine eğilmeli, basın organları yardımcı olmalıdır. Ne yapıldığı, zararın ne ölçüde olduğu insanımıza anlatılmalıdır.

g. Elimizdeki nimetin kıymetini bilelim:

Nice güçlüklerle elde ettiğimiz nimetin kıymetini bilmiyoruz. Elimizdeki nimetin kıymetini bilelim. Şuanda ülkemiz beslenme konusunda kendine yeterli olabilen ülkeler arasındadır. Bu bakımdan şanslıyız.

Bugün nice ülkeler var ki açlık tehlikesi içindedir, bir çok insan açlıktan ölmektedir. Bazı ülkelerde ise beslenme yetersizliği büyük boyutlara ulaşmıştır. Bu ülkelerde de sonuç açlık olacaktır. Şuanda denilebilir ki, kıymet bilmeme ve ölçülü kullanmama sonucu dünya nüfusunun dörtte biri açlık tehlikesi ile karşı karşıyadır.

Bu durumda insanlığa büyük görevler düşmektedir. İlk görev, elimizdeki nimetin kıymetini bilmektir. Çünkü bugün gelişmiş ülkelerdeki çöplüğe atılan ekme ve gıda maddeleri şuanda açlıktan ölenlerin on beş katı insanı besleyebilecek miktardadır.

Her şeyin bir lokma ekme için yapıldığı günümüzde nice emek ve zahmetlere katlanarak soframıza kadar getirdiğimiz ekme için saygılı olmamız gerekmez mi? Ekme bizim için en başta gelen besin maddesidir. Bu bakımdan ekmeğin kıymetini bilmemek nankörlük olur. Ekme, ayaklar altında çiğnenerek, çöplüğe atılacak bir nimet değildir. Bugüne kadar büyüklerimiz sofraya altına dökülen kırıntıları süpürge ile süpürmemiş, yerde gördükleri ekme parçalarını çiğnenmeyecek yerlere kaldırmışlar, düşürdükleri zaman da öpüp yerine koymuşlardır.

Hâlâ bugün insanımızın inandırmak için “Ekme çarpsın”, “Ekmeğe el basarım” gibi ifadeleri, “Ekme gibi aziz ol” duaları ekmeğe duyulan saygının ifadesi olarak yaşarken bizim onu israf ederek çöplüğe atmamız hiç doğru olur mu?

İslam peygamberi: “Ekmeği aziz tutunuz.” “Sizden biriniz lokması yere düşerse onu temizleyip yesin ve onu şeytana bırakmasın” buyurmuştur. Dindar çevrelerde “Yiyiniz içiniz israf etmeyiniz. Allah israf edenleri sevmez” sözleri ile kurulup şükürler, hamdlerle kaldırılan sofralardan ufak bir parça ekme bile israf edilmemelidir.

Bir parça ekmeğin atılmasına, israf edilmesine asla gönülleri razı olmayan babaların çocukları, ekme sıkıntısı çekmedikleri için olacak ki, yaşlıların ekmeğe gösterdiği saygıyı yadırgamaktadır. Hatta bazıları karnını doyurduktan sonra artan lokma ile ağzını silecek kadar da saygısız davranabilmektedir. Bu durumda karne ile ekme alan, vesika ile kuyruklarda bekleyen, ekme bulamadığı için kepek ve armut ekmeği yiyen büyüklerimiz yeni nesli uyarmalıdır. Çektiği sıkıntıları unutmamalıdır.

Bir şey mevcutken kimse onun kıymetini tam olarak bilemez. Ama bir şeyin kıymetini bilmek için mutlaka o şeyin yokluğunu çekmemiz gerekmemelidir. Eğer bir gün ekme bulamaz sıkıntıya düşersek, bu bizim ekmeğin kıymetini bilmememizin cezası olacaktır. Şuanda ekmeğin yerini tam olmasa bile tutabilecek bazı şeyler olabilir. Ama ekmeğin sıkıntısı olunca her şeyin sıkıntısı olacaktır.

Fransız ihtilalinde ekmek bulamayan halk “Ekmek” diye saraya doğru yürüyünce Kraliçe sayarın balkonundan:

- Bunlara ne oluyor? Ekmek yoksa pasta yesinler, sözü meşhurdur.

Ekmeğin yerini başka hiçbir şey tutamaz. Bunun için ekmeğin kıymetini iyi bilelim. Hayatta yaşayabilmemiz için en önemli besin maddesi ekmektir.

Ekmek sıkıntısı çekilmediği için olacak ki, genellikle varlıklı ailelerde, zengin çevrelerde ekmeğin kıymeti pek bilinmiyor.

h. İsrafın önlenmesi için ne yapalım?

Yapılan israf karşısında bir şeyler yapmak lazımdır. Devlet – millet işbirliği ile ciddi bir şekilde konuya el atılmalıdır.

Alınabilecek tedbirler neler olabilir?

1. Evvela ekmeğin gramaj çeşidi arttırılmalıdır.
2. Ailelere televizyon, radyo yolu ile gerekli uyarı yapılmalı, okullarda, kışlada israf ve iktisat konularında bilgiler verilmeli ve ekonomimiz açısından konunun önemi anlatılmalıdır.
3. Fırınlarda ve satış yerlerinde sık sık kontroller yapılmalı, kalitesiz, yanık, hamur ekmeklerin satışa çıkarılması önlenmelidir.
4. Ekmek yapımında kullanılan araçlar modernleştirilmelidir.
5. Ekmek yapımında ekmeğin çabuk bayatlamasını önleyici maddeler kullanılmalıdır.
6. Her ekmeğe yapıştırılan ve her ekmekte bir parçasının atılmasına neden olan kağıt yapıştırma yerine hamura damga vurulmalıdır.
7. Dinimizin imandan saydığı temizliğe önem verilmeli, ekmeğin içerisinden çıkan çeşitli maddelerin karışması önlenmelidir.
8. İhtiyaçtan fazla ekmek üretilmemeli ve ihtiyaçtan fazlası satın alınmamalıdır. Kalabalık yerlerde ekmek kesimi ihtiyaca göre ayarlanmalıdır.
9. İsrafın önlenmesi işinde inanç ve eğitim çok önemlidir. Çiftçi, fırıncı, değirmenci ekmeği dağıtan, satan ve yiyen herkese insanlık için zaruri olan her şeye saygı ve Allah'ın

nimetlerine şükretmek öğretilmelidir. Telef edilen her bir lokmada başkalarının hakkı olduğu, israfın dinimizce günah, ekonomik açıdan döviz kaybı olduğu anlatılmalıdır.

Ancak o zaman artan nüfusumuz karşısında üretim, tüketimi karşılayacak, milli ekonomimiz zarar görmeyecektir.

Genel olarak israfı önlemek zor ve imkansız değildir. Bu konuda:

- Dışa bağımlılığa son verilmelidir.

- Komşular füze yaparken devlet baş örtüsü gibi basit şeylerle uğraşmamalı, hayali düşmanlar icad edip gücünü boşa harcamamalıdır.

- Eğitimle tüketim çılgınlığı ve eşyaların kullanımı, yiyeceklerin tüketimi konularında bilhassa paylaşma konusunda eğitim verilmesi gerekir.

- Fakir ve zengin arasında gelir dağılımının düzeltilmesi lazımdır.

Bundan başka:

- Gıdalar iyi muhafaza edilip çürütülmemeli,

- Enerji boşa harcanmamalı,

- Ekmek kırıkları, yemek artıkları dökülmemeli,

- Eşyayı hor kullanıp çabuk eskitmemeli,

- Zamanı iyi değerlendirmeli, boşa geçirmemeli,

- Lüzumundan fazla su kullanmamalı,

- Evde varken lüks ve moda düşkünlükten dolayı ihtiyaç dışı eşyalar alınmamalı,

- Parayı faydasız ve gereksiz yere harcamamalı,

- İş gücünü ve üretim araçlarını tam kapasite ile değerlendirmelidir.

İlaç israfı hat safhada. Her evde dolaplar dolu. Çoğunun tarihi geçmiş. Lazım olduğu kadar alınmıyor. Yeterince verilmiyor ve artanlar zamanında değerlendirilmiyor.

- Devlet lüksten israftan, millet malının hoyratça kullanılmasından kurtarılmalıdır.

- Devletin malı deniz felsefesine dur denmelidir.

- Tatilin boş zaman demek olmadığı anlatılmalıdır.

- Tatil günlerinin sayısı azaltılmalıdır.
- Hapishane, askerlik günleri üretime yönlendirilmelidir.
- Okullarda hayati bilgiler öğretilmeli kuru eğitimden vazgeçilmelidir.

Allah Kur'an-da: “Dünyada yararlandığınız nimetlerden elbette hesaba çekileceksiniz” diye haber veriyor. (Tekasür: 8) Buna göre israf edilen her şeyin hesabı sorulacaktır.

Hastalıklarımızdan biri de:

Millet olarak kendi malımıza gösterdiğimiz özeni kamu malına göstermiyoruz.

Hz. Ömer (ra) özel işinde devletin mumunu kullanmamıştır.

Hayber kalesinin fethinde peygambere “falan şehit oldu” denilince “Hayır o şehit olmadı. Ben onu devletin malından çaldığı elbise ile cehennemde gördüm” cevabını vermiştir. (R. Salihin: 1/264)

Amerikalı bir devlet adamı Türkiye’ye ziyarete gelmişti. On günlük ziyaretten sonra gazetecilere sordular:

- Türkiye’deki çalışma hayatını nasıl buldunuz?

Üç kelime ile özetledi Türkiye’nin durumunu:

- Eating, meeting, briefing...

Yani yemek, toplantı, yapılacak iş hakkında bilgi verme.. İş yapma yok tabii...

Bir arkadaşına sormuştum, “Ne yapıyorsunuz, nasıl gidiyor işler?” diye... O da cevap vermişti: “Toplantılardan arta kalan vakitte iş yapmaya çalışıyoruz...”

I. İsrafın sebepleri nelerdir?

İsrafed erken, israf edilmemesi gereken bir çok şeyi israf ediyoruz.

Bunca israfın bazı sebeplerini şöyle sıralayabiliriz:

- Eğitimsizlik,
- Düşük kaliteli üretim,
- İsrافی lüksün körüklenmesi,

- Modanın ihtiyacın önüne geçmesi,
- Gereksiz olan şeylerin ihtiyaçmış gibi gösterilmesi,
- Bana lazım olmayan başkasının ihtiyacı olabilir, düşüncesi ile paylaşmanın olmaması, eski damgası ile atılması,
- Kötü alışkanlıkların önüne geçilememesi,
- Haram helal düşüncesinin olmayışı,
- İhtiyaçlarımızı başkalarının ve çevrenin tespit etmesi, (düğünlerde olduğu gibi)
- Gösteriş duygusu ve rekabetin savurganlığı körüklemesi,
- Dini görevlerin yerine getirilmemesi,
- Çevrenin etkisi ve yönlendirmesi gibi nedenlerle ömrümüzü, malımızı, zamanımızı, enerjimizi, insanımızı israf ediyoruz.

i. Neleri israf ediyoruz?

Hayatta bir çok şeyi israf ediyoruz. Hatta hayatı ve kendimizi bile israf ediyoruz. Çocukluk diye gençlik diye, daha var diye diye ömrü israf ediyoruz.

- Zamanı israf ediyoruz. Zamanın her saniyesi kıymetlidir. Yarın buluşalım yarın görüşelim diyoruz hangi saat bunu bile belirtmiyoruz. Zamanlarımız boşa geçiyor zaman israfını önlemek için;

- Zaman kaybını önlemek,
- Zaman kaybettiren şeyleri yok etmek,
- Eldeki fırsatı hemen değerlendirmek,
- Zamanı planlı harcamak, hedef tayin etmek gerekir.
- Mevlana: “Yel, kopardığı tozdan anlaşılır. Ambarında hırsız fare yoksa, kırk yıllık ibadetin buğdayı nerede?” der. Faydasız boş şeylerle vakit geçirip ömrü heder ediyoruz, bunu anlatmak istemiştir.

Hz. Peygamber der ki:

- “Kendisine faydası olmayan şeylerle meşgul olmayı terk etmesi, kişinin iyi Müslüman oluşundandır.”

Bazı şeyler geri gelebilir ama geçen bir saat geri gelmez. Günler sayılıdır.

Türkiye’de 500 bin kadar kahvenin olduğu buralarda 6 – 7 milyar saat tüketildiği tespit edilmiştir.

Kahvede oyunda oynaşta, TV başında nice ömürler tüketilmektedir.

Verimsiz kullanılan ömür, çeşitli hastalıkların da davetçisidir. Ölüm ötesi hayatı da mahveder. Ebedi saadet hayal olur.

Cenab -ı Allah zamanın israf edilmemesini emrediyor:

- “Boş kaldın mı hemen başka bir işe koyul” diyor. (İnşirah: 7)

Atalarımız: “Durgun suda mikrop ürer” demiş. Bir atasözü de “Sakin oturak olma” der.

İnsan zamanı ertesi güne transfer edemiyor. O gün ne yaptıysa o kadar. Ertesi gün saatler ayrı, her sabah zaman yeniden başlıyor. Böyle olunca her gün çok iyi değerlendirilmelidir. Bunu başarabilmek için zamanı kullanmasını öğrenmeliyiz.

Cenab -ı Allah Kur'an-da şunu haber veriyor:

- “Kendilerine yazık etmiş kimselere melekler, canlarını alırken şöyle der: “Ne işle meşguldün?” (Nisa: 97)

Son zamanlarda yapılan bir araştırmaya göre; zaman israfında dünya ikincisi olduğumuz ortaya çıkmıştır. Araştırma sonucuna göre; en çok televizyon seyretme rekoru, en çok telefon konuşma ve en çok tatil kullanma rekoru bizdedir. bir yılda 145 gün tatil olur mu? Bizde olur.

İnsan zaman öldürme makinası mı?

Batılı bir kaynaktan alınan aşağıdaki tespite göre; 80 yıllık insan ömrünün ortalama rakamlarla, nasıl ve nerelere harcandığını gösteren şu tablo ilginç olduğu kadar da düşündürücüdür.

80 yıllık insan ömrünün;

4 yılı tahsil (öğretim) için,

- 4 yılı yemek – içmek için,
- 3 yılı tuvalet için,
- 2 yılı nakil araçlarında,
- 3 yılı sağda solda beklerken,
- 13 yılı işinde çalışarak,
- 10 yılı tatil ve istirahatta,
- 4 yılı hastalık ve nekahatta,
- 4 yılı eğlencelerde,
- 28 yılı uykuda harcadığımı biliyor muyuz?

En büyük israflardan biri de insan israfıdır. Adam bir kuruş rüşvet yemez, rapor nedir bilmez, işini en güzel şekilde yapar, içki içmiyor, dans etmiyor, eşi kapalı diye israf ederiz.

Çocuklarımızı, gençlerimizi iyi terbiye etmez iyi yetiştirmeyiz, şerli kimseler olur, israf ederiz.

Okuturuz, sahip çıkamayız, başka ülkelere kaptırırız, kaybederiz.

Bir de söz israfında çok başarılıyız. Çok konuşuyoruz, boş konuşuyoruz. Faydalı söz yerine, kötü ve müstehcen söz söylüyoruz. Bazılarının işi gücü yalan. Halbuki Kur'an: "İnanmış insanlar yalan yere yemin etmezler, boş sözlerle karşılaştıklarında vakar ile oradan geçip giderler." (Furkan: 72) Bir ayette de:

- "Onlar ki, boş ve yararsız şeylerden yüz çevirirler." (Mü'minun: 3) diye bildirilir. Bir hadiste de: "Bir kimsenin kendini ilgilendirmeyen şeyleri terk etmesi, Müslümanlığın güzelliğindedir." (Tirmizi, Züht: 11) buyrulmuştur.

Hayatı seven zamanı boşa harcamaz çünkü zaman, hayatın ta kendisidir. Eğer zamanı kazanırsanız her şeyi kazanmış olursunuz. Zamanı kaybeden çok şey kaybetmiş olur.

Bunları biliyor muyuz?

- Dünya çapında israfa birinciyiz. Kumarda ikinciyiz. Alkolde üçüncüyüz. Sigara tüketiminde dördüncüyüz.

Kötü alışkanlıklarımız var. Yürüyerek gideceğimiz yere vasıta ile gidiyoruz. Bir ampulle aydınlanabilecekken bir çok ampul yakıyoruz. Kıymetli zamanlarımızı faydasız işlere

ayırıyoruz. Çocuğumuzu eğitecek zaman bulamazken dedikodu yapacak, fincan falı bakacak çok zaman buluyoruz.

- Türkiye’de sigaraya verilen para Sağlık Bakanlığı bütçesinden fazladır.

- Kağıdı kullanmasını da bilmiyoruz. Boş kalan şekiller yapıyor atıyoruz. Ders kitaplarının sık sık değişmesi, çocuklara defter kitap kullanma alışkanlığının kazandırılmaması işe yaramaz kağıtların toplanıp tekrar kağıda dönüştürülememesi kağıt israfına neden olmaktadır.

- İlaç israfı da küçümsenemez. Bir yeri ağrıyan, canı sıkılan gidiyor yazdırıyor, her evde ecza depoları dolu. Bir müddet sonra tarihi geçiyor, atılıyor. Bir de dolapta aynı ilaç varken yenisi alınıyor, israfa sebep olunuyor.

- Evde bir çok şeyi israf ediyoruz. Miktarı, ölçüsü ne olursa olsun zararı büyüktür. Küçük sanılan şeyler yan yana gelince, damlalar birleşince rakam büyür. Bir dakikada on damla akıtan musluk ayda 170 litre su harcamış olur.

- Uzayıp giden telefon konuşmaları...

- Düşüncesizce yakılan elektrik...

- Lüzumsuz çalışan çamaşır makinesi, bulaşık makinesi, elektrik süpürgesi vs. ekmek, yemek israfı...

- Kediye köpeğe kuşa yapılan masraf...

Birkaç uyarı:

- Ocakları temiz tutmak, ocağa göre tencere kullanmak tencerenin kapağını örtmek, fırını erken kapatıp devam eden enerjiden istifade etmek, buzdolabının ısı kaynağına göre güneş gören yere konmaması, tv, radyo, video ve elektrikli cihazların düğmelerinin kapatılması, fişten sökülmesi ve sistemin enerji harcamasının önlenmesi, tasarruf lambalarının kullanılması, muslukları boşa akıtmamak, fazla yakıt kullanmamak, tasarruf sağlayacaktır.

- Her geçen gün suyun önemi bir kat daha arttırıyor. Bunun için ihtiyaçtan fazla kullanmamak gerekiyor.

El yıkarken, diş fırçalarken, bulaşık çamaşır yıkarken suyu çok dikkatli kullanmalıyız.

Abdest alırken bile su ölçülü kullanılacaktır. Hz. Peygamber (as):

“Nehir kenarında bile olsa abdest alırken suyu israf etmeyiniz.” (İbni Mace Tahare: 48) demiştir.

- Soframızda da israf çok fazla. Allah israf edenleri sevmez, israf edenler yokluk görür, sıkıntı çeker.

Sünnete uygun sofra kuramıyoruz. Sünnete uygun misafir karşılayamıyoruz. Misafirler için hazırlanan pastalar, tatlılar, meyveler, haddinden fazla oluyor. Davetlerde firavun sofraları kuruluyor. Geç vakitlere kadar zaman öldürülüyor, zaman değerlendirilemiyor.

- İçilen çaylar yarım bırakılıyor.

- Yemekler yarım bırakılıyor.

- Ekmekler bölük bırakılıyor, el, ağız ekmekle silinebiliyor.

Hz. Peygamber: “Kim yemek yediği kabı iyece sıyrırırsa, o kap onun için Allah’tan mağfiret diler.” (İbn –i Mace 2/1089) demiştir.

İsraf etmemek, şükürdür.

Bir israf da şöyle:

- Devletin imkanları da kötüye kullanılıyor; lojmanlar yazlık kışlık tesisler, makam servis araçları...

Şair: “Yiyin efendiler bu han –ı iştaha sizin

Aksırıncaya, tıksırıncaya, patlayıncaya kadar yiyin” demiştir.

- Bir de ölüye yatırım oluyor ki, ölü yatırım oluyor. Lüks mezarlar yapılıyor, ölüye yapılan hayır zannediliyor. Çelenkler, İslami değil, hiç yararı yok.

Herkes gücüne göre davranmıyor. Mezar yaptırmak için çevrenin baskısı oluyor.

Mevlid okutmak için de zorlanılıyor, ziyafetler yıkım oluyor. Borçla mezar yaptırılıyor, borçla mevlid okutuluyor.

- Hac için hediyeler ziyafetler, bazılarını hacca gitmekten caydırıyor.

- Düğünlerde yapılan israf ve kötü adetler evlenmek isteyen gençleri düğünden caydırıyor.

- Sünnet düğünlerindeki füzuli masraflar, ana babaları kara kara düşündürüyor.

Bu tür törenlerde alınan alkol, atılan silah, şarkıcı, türkücü, dansözler, israfa neden olmaktadır.

Yakılan ceketler, kırılan tabaklar, diğer çılgınlıklar, israfın ta kendisidir.

İsrafın yaygın olduğu toplumlar helak olmuştur.

Tasarrufa riayet etmeyen müesseseler, evler ve evlilikler ayakta duramıyor, yıkılıyor.

İsrafi en güzel inançla, inancı yaşamakla önleyebiliriz.

Kur'an-daki uyarı şöyle:

“Yiyiniz, içiniz, israf etmeyiniz. Allah israf edenleri sevmez.” (A’raf: 31)

“Sakin saçıp savurma. Saçıp savuranlar şeytanın kardeşleridir. Şeytan Rabbine karşı çok nankördür.” (İsra: 26 - 27)

Unutulmamalıdır ki her kaynak sınırlıdır.

ALTINCI BÖLÜM

İSLAM AHLAKI

A- MÜSLÜMAN NEFSİNE HAKİM OLUR

Dünya kurullalından buyana insanoğlu, düşmanını hep kendi dışında bilmiş ve kendi dışında aramıştır. Halbuki insanoğlunun en büyük ve en tehlikeli düşmanı kendi içinde olmuştur.

Bu gizli düşman öylesine haindir ki, insanı çarçabuk yakalar, güçlü olmazsa kendine esir ediverir. İnsanı Hakk'tan doğrudan, iyiden, hayırdan, imandan, itaatten alıkoyan ve insanla Allah arasında kalın bir perde oluşturan düşman, insanın kendi nefsidir.

Hız. Adem'i cennetten kovduran, şeytanı Allah'a isyan ettiren, Kâbil'i kardeşi Habib'i öldürten, Firavun'u, Nemrud'u, Ebucehil'i, Ebuleheb'i Allah'a ve Allah'ın elçisine karşı koyduran, şımartıp küfrün karanlığında bırakan bugün de nice kimseleri imandan ibadetten alıkoyup isyana sürükleyen hep o nefsidir.

İnsanoğlu, kendi nefesine karşı nefis mücadelesine girişip, onun kötü arzularını yok edemediği zamanlar hep yenik düşmüş ve helak olmuştur.

Nefsine hakim olan mükafata nail olur. Allah insanlarla beraber hayrı ve şerri de yaratmıştır. Buna karşılık insanın nefesine hakim olup, iyiliği seçmesini tavsiye etmiş ve bunu yapana da büyük mükafat vadedmiştir. Her çeşit hayır ve mükafatın nefse ve nefsin arzularına muhalefette, her türlü kötülüğün de doymak bilmeyen nefsin arzularına uymakta olduğunu bildirmiştir.

Nefis insanın her türlü huzura ve kurtuluşa ermesine engeldir. Peygamberimiz (sav): “Ümmetim için en çok korktuğum şey nefislerinin arzu ve isteklerine uymalarıdır” buyurmuş, sık sık yaptığı dualarla da nefsinin şerrinden Allah'a sığınmıştır. Müslümanlar için ise nefsin tuzağına düşmemenin yollarını göstermiştir.

İnsanın en büyük düşmanı kendi nefsidir. Daima kötülüğü emreder, boş emel ve arzularla insanı aldatan şeytanın yardımcısıdır. Böylece hayatı boyunca insanı felakete götüren kötülükler insanın kendi nefsinden kaynaklanır. Bunun için Cenab-ı Allah Nisa Suresinin 79. ayetinde: Sana gelen her fenalık, kendi nefsendendir, buyurarak insanın kendi nefesine karşı uyanık olmasını ve iradesini, nefsinin eline teslim etmemesini emretmiştir.

Zira nefis, kötülüğü sever, kulağı her an şeytanın vesvesesine açıktır. Nefsin azgın hali insanı düşünmekten alıkor. Hakikatlere karşı insanı kör ve şaşı yapar. İnsanı hoş olmayan hallere sokar, pişmanlık duyacağı işler yaptırır. İnsanların yanında gözden gönülden düşmesine sebep olur.

Allah'ın sevgisine mahzar olan talihli insanlar, Allah'a giden yolun nefsin arzularından geçmediğini bilir. Bunun için her zaman nefisleriyle kavgalıdırlar, nefislerinin istek ve arzularına karşı koyarlar. Bilirler ki, nefislerinin istek ve arzularına uyanların varacağı yer cehennemdir.

“Allah'ım göz açıp kapayıncaya kadar beni nefsimin eline bırakma” diyerek sık sık dua eden peygamberimiz (sav.) Uhut Savaşından dönerken Müslümanlara küçük savaştan büyük savaşa döndüklerini söyleyince Müslümanlar:

- Büyük savaş nedir? diye sormuşlar. O da şu cevabı vermiştir:

- Nefis mücadelesidir.

Müslüman, nefis engelini aşan kimsedir.

Gafletten ağır uyku, şehvetten kuvvetli bir esaret yoktur.

Bir büyük, elbisesini dikiyor, sonra söküp gene dikiyormuş. Bu ne, diye sormuşlar.

- Nefsimi meşgul ediyorum, demiş.

Azlarla nefisini terbiye edemeyen kimsenin nefsi, insanı meşgul eder, durur.

Nefis çok ahmaktır. Hep kendi zararını ister, aleyhine olacak iş yapar, pişmanlık verecek iş yaptırır.

Akıllı insan, Allah rızası için nefis engelini aşabilen kimsedir.

Hz. Peygamber: “Ölmeden önce ölünüz” buyurur.

- “Pehlivan, güreşte başkasını yenen kimse değil öfkesini yenendir.” (Buhari Edep: 76) der.

Hacta şeytan taşlamanın manası, şeytanı içimizden, işimizden kovmaktır. Şeytan kovulmazsa, nefse esir olunursa nefis, insanı şaşkına çevirir, günahattan günaha sürükler, tuzaktan tuzağa düşürür. Çünkü nefis hep kötülüğü emreder.

Nefis belasından kurtulmak isteyen, nefsin istediğini değil nefse kolay geleni değil, nefse ağır geleni yapmalıdır.

En büyük cihad, nefisle yapılan cihattır. Nefsi ile uğraşmayı nefsi çok meşgul eder.

Her Müslüman nefsine şöyle seslenmelidir:

- Ey nefsim! Yaşadığın hayata, yaptığın işlere razı mısın?

- Yaptığın iyi işlerin lehine, kötü işlerin de aleyhine olduğunu biliyor musun?

- Öldükten sonra tekrar geri gelsen, sana bir ömür daha verilse böyle mi yaşarsın, yoksa daha güzel işler mi yaparsın?

- Sakın nefsim, af olurum ümidiyle günah işleme.

- Bil ki dünyada ne kadar sıkıntı çekersen, ahirette o kadar rahat edeceksin. Onun için sakın isyan etme.

- Hasta olunca, iyi olayım diye iğne vurduruyor, acı haplar atıyor, şuruplar içiyorsun. Ne olur manevi hastalıklara karşı da bazı sıkıntılara katlan.

- Ahiret endişesini, dünya endişesinin önüne al. Böyle yaparsan her ikisini de kazanır, her ikisinde de karlı çıkarsın.

- Ey nefsim! Bazen itaat edip, bazen de isyan etme.

- Bazı şeyleri küçümseme. Tek bir sivrisinek geceyi zehir eder. Hataları küçümseme, günahları küçümseme, haramları küçümseme. Sonra büyük belalara uğrarsın” diyerek nefsini ıslah etmeye çalışmalıdır. Başarılı olmak için nefsi çok iyi tanınmalıdır. Nefsini ibadetlerle meşgul etmelidir. Yoksa nefis onu boş şeylerle meşgul edecektir.

İnsan ancak o zaman nefsinin zararından kurtulur. Zaaflarına yenik düşmez.

İnsan en şiddeti imtihana nefsi ile tabi tutulur. Allah Kur'an-da:

- “Sana gelen iyilik Allah’tandır. Kötülük ise nefsendendir.” Diye insanı uyarmıştır. (Nisa: 79)

- “Nefsini kötülüklerden arındıran kurtuluşa ermiş, onu kötülüklerle gömen de ziyan etmiştir.” (Şems: 9 – 10) buyrulur.

Hz. Ali (ra), bir savaşta, karşı karşıya geldiği bir kafiri tepeler ve altına alır. Tam kılıcıyla öldüreceği sırada, kafir yüzüne tükürür.

Ali Efendimiz, bu durumda daha büyük bir hiddetle kafirin canını kıyması beklenirken, en ufak bir darbe bile vurmaktan düşmanını serbest bırakır.

Kafir, şaşkınlık içerisinde sorar:

- “Niçin beni öldürmedin? Oysa ben sana hakaret ettim...”

Büyük sahabi şu karşılığı verir:

- “Ben seni Allah için öldürmek üzerine yürümüştüm. Ancak sen, yüzüme tükürünce öfkelen dim. Bu durumda seni öldürseydim, Allah için değil, nefsim için öldürmüş olacaktım... Nefsime uymamak için seni serbest bıraktım.”

Kafir bu sözler üzerine Müslüman olur.

Müslüman, nefsini aşabilen insandır. Nefsine uyup mahcup olmaz, pişman olmaz.

Müslüman, nefsinde hakim olur.

Hz. Ömer, su tulumunu almış, çarşı Pazar dolaşıyormuş:

- Ne oluyor, ne yapıyorsun Ya Ömer! Demişler.

- Azıcık nefsim başkaldırdı da, onu terbiye ediyorum, demiş.

Bizans Elçisi sormuş:

- Efendiniz nerede? Peygamber (as):

-Esseyidü hadimüküm = efendi hizmet edendir, demiş. O anda Ashabına ikramda bulunuyormuş.

Yemek yenmek üzere hazırlık yapılırken peygamberimizin,

- “Ben de odun taşıyayım” deyip, odun topladığını hepimiz bilirsiniz. Bursa kadısının sokaklarda niçin ciğer sattırıldığını bilirsiniz.

Nefsin zararından korunmak için nefsin hakimiyet altına alınması lazım, terbiye edilmesi lazım.

Nefis terbiyesi kolay değildir. Nefsin terbiye etmek isteyen:

- Allah'ı, hesap gününü asla hatırdan çıkarmamalıdır.

- Günahlarının çokluğunu düşünmelidir.

- Nefsine uymadığı takdirde Allah'ın mükafatını düşünmelidir.

- Nefsine uyanların gördüğü zararı hatırlamalıdır.

- Nefsi azdırmamak, önu alınmaz hale getirmemek gerekir.

- Nefsi müstehcenlikten uzak tutmak gerekir.

- En önemlisi ben çok kötüyüm, deyip nefsin hakimiyetini kabul ederek şeytanın tuzağına düşmektir. Bu zaten şeytanın istediği şeydir.

- Nefsi en güzel, ibadetlerle terbiye ederiz. İbadetlerin gayesi nefis terbiyesidir.

Bunu Mevlana şöyle bir örnek vererek anlatır:

“Ata binmiş bir emir, ağaç altında uyurken ağzına kara bir yılan giren bir kişi gördü.”

“Emir, uyuyan adamı feci ve hazin akıbetten kurtarmak için, bütün sanat ve maharetini kullanmağa başladı.”

“Adama birkaç kamçı vurdu. Adam dayak yediği emirden korku ve endişe içinde kaçmağa başladı.”

“Emir, adamı bir elma ağacının altında yakaladı. Ağaçtan düşen çürümüş, kokuşmuş elmaları adamın boğazına sokarak ona zorla yedirmeye başladı. Bir taraftan:

“Ey dertli biçare, hepsini yiyeceksin! Bu çileye katlanacaksın!” diyordu.

“Adamcağız, hayret ve şaşkınlık içinde emire hitaben:

“Ey emir! Ben sana ne yaptım ki?.. Bana kasdın ve zulmün sebebi ne?”

“Eğer benim hayatımda senin asli bir düşmanlığın varsa, bir kılıç vur da kanımı dök!”

“Seni gördüğüm an, ne uğursuz bir zamanmış!... Senin yüzünü görmeyenler ne bahtiyar insanlarmış!...”

“Cinayetsiz, günahsız bir insana, bu zulmü, en büyük zalimler bile yapmaz...”

“Görüyorsun, bu sözleri söylerken bile ağzımdan kan fişkırıyor!... Rabbim, bu zalimin cezasını sen ver!” diyerek lanetler yağdırıyordu.

“Emir ise, “koş!” diye bir taraftan da onu kamçılıyordu.”

“Adamcağızın midesi çürük elmalarla dolmuş, kamçılardan, yüzü gözü yara – bere içinde kalmıştı.”

“Ta ki, adamcağızın safrası kabardı. Kusmağa başladı.”

“Yediği çürük elmalarla beraber, kara yılan da dışarı fırladı.”

“Adamcağız, midesinden çıkan yılanın korkunçluğunu görünce, dehşete kapıldı. O salih emirin önünde yerlere kapandı. Dedi ki:

“Hakikaten sen, Cebrail’in rahmeti gibi gelmişsin! Meğer benim velinimetimmişsin.”

“Seni gördüğüm saat, ne mübarek zamanmış! Eğer sen olmasaydın ben çoktan hazin bir şekilde ölmüş gitmiştim. Sen bana hayat bahşettin.”

Evet, ibadetler belki biraz sıkıntılı olur ama, gaye insanın mutluluğu ve huzuru içindir. Sonunda da kurtuluşu içindir.

Nefsin insana hizmet etmesi için benlik davasından vazgeçerek, Allah'ın gücü karşısında eğilmesi gerekir. Üzerine düşen kulluk görevini yerine getirmesi gerekir.

Nefis kendi haline bırakılırsa isyankar olur. Peygamberimiz şöyle demiştir: “Cehennem, nefsin arzu ettiği şeylerle, cennet de nefsin sevmediği şeylerle kuşatılmıştır.” (R. Salihin: 1/101)

Kur'an-da da:

- “Rabbinin makamından korkan ve nefsini kötü arzulardan uzaklaştıran için şüphesiz cennet yegane barınaktır.” (Naziat: 40-41) buyrulmuştur.

Bir hadiste de; nefesine uyanın nasıl helak olacağı şöyle haber verilmiştir:

- “Allah'a yemin olsun ki, ümmetimden bir gurup, aşırı gitme, zevk, gururlanma, oyun ve eğlence üzerine gecelerde, sabah domuz ve maymun suretinde kalkar. Buna sebep haramı helal saymaları, çalgıcı kadınlar edinmeleri, içki içmeleri ve faiz yemeleridir.” (Ramuzu’l – Ehadis: 459/2)

İşte nefse uymanın sonu budur.

B- MÜSLÜMAN MÜNAKAŞA ETMEZ

İnsan, isyanı, inatlaşmayı ve tartışmayı sever. İnsanın yapısı buna müsaittir.

Kur'an-da: “İnsan pek çok şeyde tartışmaya düşkündür” buyrulur bu gerçek ifade edilmiştir. (Kehf Suresi: 54)

Cenab -ı Allah, insanın yerli yersiz tartışmasının uygun olmadığını bildirmiştir.

Allah Rasulü de şöyle buyurur: “Cenab -ı Allah'a göre insanların en sevimsizi, edepsizce çekişip tartışandır.”

Olur olmaz şeyleri tartışanlar hem kendileri saparlar hem de başkalarını saptırırlar.

a) Tartışmada prensipler neler olmalıdır?

İslam'a göre tartışma en güzel şekilde olacaktır. Kur'an-da: “Rabbinin yoluna hikmetle ve güzel öğütle çağır, onlarla en güzel şekilde tartış...” buyrulmuştur. (Nahl: 125)

Haklı olsak da, doğruyu savunsak da Allah'ın koyduğu bu ölçüye uymalıyız.

Eğer münakaşa yapılacaksa, münakaşa adabını bilmek ve uymak gerekir.

Tartışmadaki prensipleri şöyle sıralamışlardır:

- Tartışanların birbirine karşı iyi niyetli olmaları ve davranışlarına dikkat etmesi gerekir.

- Her ne kadar fikir, görüş ayrılığı olsa da bunu geçici olarak kabul edip, ilerde yapılacak iyi tartışmalarla ihtilafların giderilmesi veya asgari dereceye düşürülebilmesi amacıyla tartışmaya girişmemek gerekir.

- Fikirlerde her ne kadar ayrılık olsa da amaçla birlik olduktan sonra birlikte hareket etmek gerekir.

- Tartışmada ilk amaç, gerçeğe ulaşmak olmalıdır.

- Her tartışmacı kendisini diğerinin yerine koymalıdır.

- İlk defa yapıcı bir tutumla başlamalıdır.

- Tasarı sahibi de, kendisine yönelik tenkitlere öncelikle iyi niyetle başlamalıdır.

- Eğer konuşan kişi, ihtisas ehli ise, onun görüşlerine ayrıca hürmet etmelidir.

- Gerçekleri ortaya koymak için bilimsel yön ve şahsiyetlerine göre konu ve tartışma usulü seçilmelidir.

- Tartışmalarda sövüp – sayma, hakaret olmamalıdır.

- Meseleleri abartmaktan uzak durmak gerekir.

- Tartışmada her şeyden önce adaletten şaşmamalıdır.
- Fikir ve görüşü ne pahasına olursa olsun dikte etmeye çalışmamalıdır.
- Tartışma hür bir ortam içinde olmalıdır.
- Taraflardan biri diğerini küçümsememelidir.
- Taraflardan biri kaba davranacak veya tartışma kurallarına ters hareket edecek olursa onu iyilikle uarmalıdır.
- Bir insanın görüşüne karşı çıkıldığında, niçin ve görüşün neresine karşı çıktığının belirlenmesi gerekir.
- Münazaraya katılanlara göre taktik uygulanmalıdır.
- Bir insan diğerini tenkit ederken veya fikrini savunurken bilgisiz ve delilsiz ileri atılmamalıdır.
- Tartışmalara yıkıcı değil, genel olarak yapıcı bir ruhla girmelidir.
- Tartışmalarda dogmatik fikirlerden ve onun gerektirdiği taassubca davranışlardan uzak durulmalıdır.
- Bir insan diğerinin fikir ve görüşünü tenkit ediyorsa, onun görüşünden daha iyisini ortaya koyabilmelidir.
- Süratli karar vermekten çekinmelidir.
- Diğerlerinin söylemediği bir şeyi, söylemiş gibi onlara isnat etmekten çekinmelidir.
- İnsanların sözünü kesip, ikide bir lüzumlu – lüzumsuz ortaya atılmamalıdır.
- Tarihte cereyan eden hadiselerden, özellikle Müslüman alimleri arasında cereyan eden ve asırlarca devam eden tartışma edeplerinden örnek alınmalıdır.
- Öfkeli olarak tartışmaya başlamamalıdır.
- Tartışmaya, ihtilaf ve görüş ayrılığının doğabileceğinin tabii olduğunu göz önüne alarak girmelidir.
- Münakaşaya katılan, sonunda başarısızlık hissederse, bunun sebebini ilk defa kendisinde aramalıdır.
- Münakaşaya ve münazarada karşı tarafın seviyesini göz önüne alarak, önceden buna göre münazara usulü düşünmek gerekir.

- Bir insanı ikna etmek için, önce kalbini feth etmeli, sonra da aklını faaliyete geçirmelidir.
- Karşı tarafı adabıyla dinlemelidir.
- Sert çıkışlardan çekinmelidir.
- Tartışma alevlendiği zaman, alevi söndürmeyi de bilmelidir.
- Önemli tartışmaları, tartışma usulünü bilen ve adil tarafsız bir idareci yönetmelidir.

b. Tartışmada sapma ve sapıtma vardır:

Allah Rasulü şöyle buyurur: Bir topluluk ancak tartışma ile sapıtır. (Büyük Hadis Külliyyatı: 4/293)

Kardeşinle tartışma. O zaman konu anlaşılmaz, zarar getirir. (Age)

Kur'an-da: “Bizim tanrılarımız mı hayırlı, yoksa o mu? Dediler. Bunu sana ancak tartışmak için söylediler. Doğrusu onlar kavgacı bir toplumdur.” (Zuhruf: 58) buyrulur tartışmalar kınanmıştır.

Yanlış fikir sahibi, söz söylemede ve delil göstermede usta ve güçlü olabilir. O zaman doğru olanı haksız ve yanlış gibi gösterebilir.

Bir şey tartışılırsa, karşı tarafın ve dinleyenlerin kafası karışır.

c. Tartışmak düşmanlığa sebep olur:

Münakaşa, dostları azaltır, düşmanlık ateşini körükler.

Münakaşanın temelinde karşıdakini cahil yerine koyma ve sen bilmezsin, ben bilirim tavrı vardır. Bu da kızmaya düşmanlığa sebep olur.

Tartışmada üstünlük ve kazanma iddiası vardır. Bu da karşı tarafı incitir.

Olgun Müslümanlar tartışma ortamı doğabilir, münakaşaya ve fitneye sebep olabilir diyerek soru bile sormazlardı.

Bir hadislerinde Hz. Peygamber (as) şöyle buyurur:

“Kesinlikle münakaşa etme, münakaşanın sıkıntısı eksik olmaz.” (Hadis Ans: 4/191)

Münakaşada karşı tarafın fikrini kabul etmeme, karşıdakine saygı duymama esastır. Bunun için tartışılır.

Şöyle anlatırlar: iki arkadaş ava gider. Bir müddet dolaştıktan sonra yemek yemek için otururlar. Bu arada derede bir tilki görürler. Sudan geçmektedir. Biri: “Kuyruğu suya değdi” der. Diğeri “değmedi” der. Tartışma uzar. Küşüşürler. Uzun zaman sonra arkadaşları böyle bir konuda dargınlık mı olur, derler barıştırlar. Biraz sonra biri: “Sen ne dersen de ama, tilkinin kuyruğu değdiydi” der. Değdi, değmedi derken birbirini tartaklarlar. Yine darılırlar ve dostlukları biter.

Kısacası; kazanılmış bir münakaşa bir dostun kaybı demektir.

d. Tartışma boş şeyle meşguliyettir:

Bir şey söylenince itiraz etmeyi, tartışmayı ve kendisinin haklı olduğunu iddia etmeyi adet haline getirenler oluyor. Sen anlamazsın, ben bilirim tavrı takınılıyor. Bu kibirdir, gururdur.

Böyleleri ile asla tartışılmamalı, sözü uzatmamalıdır. Çünkü haklı iken haksız duruma düşebiliriz. Kaş yapalım derken göz çıkarmamaya dikkat edilmelidir.

Hz. Peygamber, kimse ile münakaşa etmemiş, yapmış, yaşamış, güzel davranmıştır. Bu bile karşı tarafın Müslüman olmasına, teslim olmasına yetmiştir.

Prensip olarak kötülüğün karşılığı asla kötülük değildir, sertliğin karşılığı da sertlik değildir.

Boş şeylerle meşgul olmak, ömrü boşa geçirmektir.

Hz. Peygamber der ki:

- “İhtilafı şeyden uzak dur.” (B. H. Külliyyatı)

- “Kul şakayı, yalanı haklı olsa da münakaşayı terk etmedikçe hakiki imana ulaşamaz.” (Age)

- “Haklı veya haksız münakaşayı terk edene cennet var.” (Hadis Ans: 4/186)

Biri Hz. Ebubekir’e hakaret ediyor. O susuyor. Tekrar hakaret ediyor, o susuyor. Üçüncü defa hakaret ediyor, Hz. Ebubekir cevap verir. Hz. Peygamber üzülür, kalkar gider. Hz. Ebubekir (ra) peygamber (as)a:

- Bana darıldınız mı? Der. O da:

- Bir melek sana söylenenleri yalanlıyordu. Ne zaman ki cevap verdin, melek çekip gitti. Şeytan geldi. O gelince ben kalktım, der. (Hadis Ans: 4/190)

Münakaşa edenler Zuhur Suresinin 58. ayetinde kınanmıştır. Buna göre Müslümanlar olarak münakaşayı terk etmemiz gerekir.

e. Münakaşayı terk de hayır vardır.

Çoğu zaman susmak da hayır vardır. Bazen susmak konuşmaktan daha hayırlıdır.

Allah Rasulü: “Ya hayır söyle ya da sus” buyurmuştur.

İstenirse münakaşa etmemek münakaşadan kaçınmak hatta münakaşayı önlemek mümkündür.

- Münakaşalı konulara girilmemelidir.
- Yanlış anlaşılacak şekilde konuşulmamalıdır.
- Ölçüyü elden bırakmamak, aşırı gitmemek gerekir.
- Bir şeyde ısrar etmemek,
- Tahrik etmemek, tahrikten kaçınmak,
- Kıyıda köşede kalmış konuları sormamak,
- Cevap hakkı doğacak söz söylememek,
- Karşılıklı saygı ve tahammül göstermek, lüzumsuz tartışmaları önler.

İslam tarihinden güzel bir örnek verelim:

Hz. Peygamber Kadir gecesinin hangi gece olduğunu haber vermek için evinden çıkmıştı. İki müslümanın münakaşa ettiğini gördü. Sahabeye dedi ki:

- Size Kadir gecesinin hangi gece olduğunu bildirecektim; falanla falanın münakaşa ettiğini gördüm, gecenin hangi gece olduğunu unuttum.

İki müslümanın münakaşası, Müslümanları hayırdan mahrum etmiştir.

Güzel bir örnek de şöyledir:

Ebu Yusuf'un meşhur talebesi gibi olmamalıyız. İsterseniz onu da arz edeyim de söylemek istediğimi daha net ifade etmiş olayım.

Ders halkasında herkes sorular sorar; ama mahcup biri hep susar bir şey sorma cesareti gösteremez. Buna acıyan Ebu Yusuf birader der sen hep sustun, bir şey sormadın, haksızlık etmiş olmayalım, bir soru da sen sor!

Yerinden şöyle mahcup şekilde kımıldayan adam da sorar der ki:

- Bir soruya verdiğiniz cevapta dediniz ki, orucu açma vakti güneş battıktan sonra karanlığın bastığı andır. Ya o gün karanlık bastığı halde güneş batmamış olursa ne olacak?

Bu muhakeme karşısında şaşırın Ebu Yusuf çaresiz söylenir:

- Birader der, senin susman konuşmandan hayırlıymış, sen yine susmaya devam et.

Anlaşılan, olayları okumayan insanların konuşmasından ziyade susmasına ihtiyaç vardır. Onlar hadisin emrine uyarak susmayı tercih etmelidir.

- Ya hayır söyle, ya da sükut eyle.

f. Din tartışılmaz:

Belki bir çok şey tartışılır da din asla tartışılmaz. Çünkü dinin kurallarını biz koymadık. Anayasa tartışılır ama Kur'an tartışılmaz. Dinin kuralları tartışılmaz. Ne ise odur. Ya kabul eder uyarısın ya da red eder, dini inananlara bırakırsın.

Kur'an-da: “Ayetlerimizi tartışanların kendilerine kaçacak bir yer olmadığını bilsinler.” (Şura: 35) ikazı yapılmıştır.

Müslüman, teslim olan demektir. Kur'an-a peygambere teslim olmuştur, dini tartışmaz.

Dini tartışmada ayet ve hadisleri kendine göre yorum vardır. Şüpheyeye düşmek ve düşürmek olur. İnkara götürür.

Allah Rasulü der ki:

- “Kur'an- hakkında tartışma küfürdür.” (B. H. Kül. 4/293) (Hadis Ans. 4/169)

- “Bir topluluk peygamberlerini bırakır, ihtilafa düşerse, batıl taraftarları galip gelir.” (Age)

Dini anlatıyorum diyen bile dini tartışamaz. Sadece aynen tebliğ edebilir.

Din tartışılırsa, yaşanma biter, münakaşa devam eder.

- Allah'ın varlığı tartışılmaz. Neyini tartışacaksın?
- Görünmeyen şeyler, varlıklar tartışılmaz.
- Hakkında nâs bulunan konular tartışılmaz.
- İcmanın kararları tartışılmaz.
- Peygamberin ortaya koyduğu esaslar tartışılmaz.

Kader konusunda münakaşa olmaz. Peygamber (as): “Kader konusunda münakaşa etmemeniz için yemin verdim.” (Hadis Ans: 4/188) demiştir.

Mesela;

- Allah kötülüğe razı olmaz. Öyleyse niye yarattı?
- Herşeyi Allah taktir ettiyse, kul mecbur olmaz mı, niye sorumlu olsun?
- Rızkı veren Allah'sa, çalışmanın ne gereği var?... gibi sorular yanlıştır. Evet Allah iyiyi de kötüyü de imtihan için yaratmıştır. Ama zorlamaz. İnsan iyiyi veya kötüyü kendi aklı ve iradesiyle seçer. Sonra rızkı Allah yaratır. Ama insan gayret sarf ederse onu elde eder.

Eğer bunlar münakaşa edilirse bu imanı sakatlar, insanı inkara götürür.

Allah Rasulü bize şunu tavsiye ediyor:

- Hayırların azlığına sebep olan mücadele ve münakaşayı terk edin. Burada iki taraftan biri yalancıdır. Neticede iki taraf da günaha girer. (Ramuzu'l –Ehadis: 284/12)

g. Müslüman münakaşa etmez:

İnanmış Allah'a teslim olmuş Müslüman neyi tartışacak? Münakaşayı şüpheleri olanlar yapar.

Müslüman tebliğ eder. Yanlış düşünenle münakaşa olmaz. Eğer münakaşa edilecek olursa, muhatap kabul edilmiş olur.

Müslüman dinini başkaları ile tartışmaz. Neyini tartışacak, peygamberimiz dini tartışmamıştır. Dini ya kabul edersiniz ya da kabul etmezsiniz. Üçüncü bir şey olmaz. Din tartışılacak olursa, kafalar karışır, şüpheler hasıl olur. En önemlisi yanlış düşüncelerin yayılmasına neden olur. Allah'a ve ahiret gününe inanan ya hayır söyler ya da susar.

İslam'a zarar verecek , fitneye sebep olacak tartışmalardan mutlaka kaçınılmalıdır. İslam'da bir ölçü vardır: “Senin dinin sana, benim dinim bana.”

İki Müslüman tartıştığı için Allah Rasulü Kadir gecesinin hangi gece olduğunu haber verememiştir. “Falan falan tartışıyordu. Kadir gecesinin hangi gece olduğu bana unutturuldu” demiştir.

Allah Rasulü bize şunu tavsiye ediyor:

- “Din kardeşinle münakaşa yapma, şakalaşma, ona söz verip de sözünden dönme.” (Tirmizi, Birr: 58)

- “Münakaşayı bırakana cennette bir köşk vardır.” (B. Hadis. Kül: 4/292)

- “Kur'an hakkında tartışmak küfürdür.” (Age: 4/292) Bu hadisler dinde tartışmanın yeri olmadığını bildirmektedir.

Ebu Yusuf şöyle anlatır:

- “Ebu Hanifenin yanında oturuyorduk. İki kişi tartışarak geldi ve şöyle tartışma yaptılar:

- Bu iki şahıstan biri “Kur'an mahluktur (yaratılmıştır)” diyor. Öteki de aksini iddia ederek, Kur'an-ın mahluk olmadığını söylüyor ve birbirleriyle münakaşa ediyorlar. Bunun üzerine imam –ı Azam hazretleri:

- İkisinin de arkasında namaz kılmayın, buyurdu. Ben de dedim ki:

- Birincisine “evet”, çünkü Kur'an-ın mahluk olduğuna hükmediyor; fakat diğerine ne oldu?

Bu soruma mukabil Hazret –i İmam buyurdu ki:

- Bunların ikisi de dinde münakaşa ediyorlar. Dinde münakaşa etmek bid'attir. (İmam –ı Azam, Fıkh –ı Ekber)

Cenab -ı Allah Al –i İmran Suresinin 65 – 68 inci ayetlerinde Yahudilerle Hıristiyanların tartışmalarını kınamıştır.

Müslümanın fayda sağlamayan tartışmayı terk etmesi, ahlakının ve imanının güzelliğindedir.

C- MÜSLÜMANIN ŞAKASI ÖLÇÜLÜ OLUR

a. Şaka nedir?

Şaka, doğru olmayan şeyin söylenmesi, aslı olmayan şeyin yapılmasıdır. İşin aslı yalandır.

Şaka, çirkin huylar arasında geçer. Ciddi insan işi değildir. Olumlu bir yönü de yoktur. Hatta bir çok şaka ile maddi manevi zarar da beraberinde gelir.

İslam'da insanı üzme, insana zarar vermek hoş görülmez. Zevk için, eğlence için başkasının gönlü incitilmez, gönlü kırılmaz.

Başlangıçta başkaları ile alay etmek amacıyla yapılan şakalar daha sonra yaygınlaştı. 1 Nisan şakaları gibi.

Şakada ölçü, yemeğe atılan tuz kadar olmalıdır. Yani şakanın dozu iyi ayarlanmalıdır.

b. Nelere sebep olur?

Bazı şakalar çok ciddi sonuçlar doğurabilir.

- Şaka yapan yalana bulaşır.
- Sık sık şakalar aşırı gülmeyi kahkaha atmayı gerektirir ki, bu dinen günahtır, kalbi öldürür.
- Şaka düşmanlıklara sebep olur.
- Bazı şakalar insanın sakat kalmasına, hatta ölümüne bile sebep olabilir.
- Zarar veren bir sözden, bir davranıştan sonra “ben şaka yapmışım” demek, zararı telafi etmez.
- Şaka yapılmaz değil, yapılır ama eşek şakalarından kaçınmak gerekir.
- Bugün can yakan şakalar oluyor. Sonucuna katlanabileceğimiz şaka yapılmalıdır. Ağır dil şakaları yapılırsa, dil yarası geçmez.

Şöyle bir fıkra anlatılır:

Kendisini babayiğit sayan bir adam yolda giderken ensesinde bir tokatın şakladığını ıstırapla hissederek geriye döner.

- Vay! Bana ha! Diye mukabeleye davranırken bir de ne görsün? Meğer ensesine şamarı vuran dev gibi kocaman bir kabadayı değil mi? Şaşalayarak sorar:

- Bana bak, ciddi mi vurdun şaka mı?

İri kıyım pehlivan kestirip atar.

- Ciddi vurdum ne olacak?

- Ha şöyle söyle. Şakaya hiç tahammülüm yoktur; der ve pişkince yoluna devam eder.

c. Peygamberimiz şaka yapmıştır:

Şaka yapılacak olursa, doğru söz söylenmeli, incitmeyecek davranışta bulunulmalıdır.

Ebu Hureyra (ra) Peygambere:

- Ya Rasulellah, sen bize şaka yapıyorsun, der. O da:

- Ben size ancak doğruyu söylüyorum, der. (Büyük Hadis Külliyyatı: 4/291) (Hadis Ans: 16/44)

Peygamberimiz birine “iki kulaklı” diyerek şaka yapmıştır. Şaka yaparken gerçek olanı söylemiştir.

Şaka yapan doğruyu söylemezse, şaka yapayım derken yalan söylemiş olur.

Bir kadın oğluna:

- Gel, sana bir şey vereceğim diyerek çağırır.

Peygamber sorar:

- Ne vereceksin?

- Hurma.

- Eğer bir şey vermeseydin, sana bir yalan günahı yazılırdı, der. (Seçme Hadisler: 49)

İslam’da insanları güldürmek eğlendirmek için şaklabanlık yapılmaz, maskaralık yapılmaz.

Peygamberimiz (as) şöyle buyurur:

- “Yazıklar olsun ona ki, insanları güldürmek için konuşur ve yalan söyler. Yazık, yazık ona.” (Seçme Hadisler: 52)

d. İslam’da korkutma yoktur.

Yapılan şaka programlarının ne inancımızda yeri var, ne de kültürümüzde yeri var.

Bu konuda peygamberimizin çok ciddi uyarıları vardır. Bunlardan bir kaçını zikrederim:

- “Ciddi de olsa, şaka da olsa kimse kardeşinin malını almasın.” (Age: 292)

- “Biri uyumakta olan birinin ipini çekiverir. Bunun üzerine peygamber,”

- Bir müslümanın diğer bir müslümanı korkutması helal olmaz.” Der. (Hadislerle Müslümanlık: 1007)

- “Müslümanı korkutmak zulümdür.” (Age)

- “Allah'a ve ahirete inanan, şaka yaparak bir müslümanı korkutmasın.” (Age)

Bir müslümanın malını saklayanlara Peygamber:

- Nasıl olur bir mümini korkutursunuz? Dedi (Age)

Dinimizde lakap takmak da alay etmek de yasaklanmıştır.

İnsanımız güzel bir şekilde eğitilmediği için şefkat, merhamet ve nezaket gibi saygı gibi incelikleri gösteremiyor. Başkalarına lakap takıyor, alay ediyor.

Kur'an-da bunlar için şöyle buyrulmuştur:

- “Arkadan çekiştirmeyi, yüze karşı eğlenmeyi adet edinenlerin vay haline!” (Hümeze: 1 – 2)

Bir ayette de şöyle buyrulur:

- “Ey müminler! Bir topluluk başka bir topluluğu alaya almasın. Belki de onlar, kendilerinden daha da iyidirler. Kadınlar da kadınları alaya almasınlar. Belki alaya aldıkları kendilerinden daha iyidir. Kendi kendinizi ayıplamayın. Birbirinizi kötü lakaplarla çağırmayın. İmandan sonra fasıklık ne kötü bir isimdir. Kimde tevbe etmezse işte onlar zalimlerdir.” (Hücurat: 11)

- “Kullarıma söyle sözün en güzelini söylesinler. Sonra şeytan aralarını bozar. Çünkü şeytan insanın apaçık düşmanıdır.” (İsra: 53)

e. Müslüman şaka ile insanları alaya almaz.

Şaka zarif olmalı, küçük düşürücü olmamalı, kimse alaya alınmamalıdır, kaş göz işaretiyle alay edilmemelidir.

Çok şaka, ciddiyetsizlik olur, tat vermez.

Yapmacık hareketlerle şaka olmaz.

İnsanların üzüleceği şekilde, korkacağı biçimde şaka olmaz. Veya birilerini güldürmek, eğlendirmek için de şaklabanlık yapılmaz. Sululuğun cıvıklığın, gırgıra almanın, dalga geçmenin İslamla alakası yoktur.

Peygamber (as) şöyle buyurur:

- “Bir müslümanın başka bir müslümanı korkutması helal olmaz.” (İ. Canan, Hadis Kül: 15/55)

- “Kul şaka da olsa yalan söylemeyi, haklı da olsa münakaşa etmeyi bırakmadıkça, iyi bir mümin olamaz.” (Age: 15/52)

- “Bir kimsenin kendini ilgilendirmeyen şeyi terk etmesi iyi bir mümin oluşundandır.” (Tirmizi, Zühd: 11)

D. MÜSLÜMAN GIYBET EDEREK ÖLÜ KARDEŞİNİN ETİNİ YEMEZ

Yüce dinimiz Müslümanları dünya ve ahiret saadetine kavuşturabilmek için insanlığın yararına bazı emir ve yasaklar koymuştur. Bu emir ve yasaklar insanın saadeti ve toplumun düzeni için gerekli olan şeylerdir.

Dinimizin bu yasaklarından biri de, bir kimsenin duyacağı zaman üzüleceği bir kusurunu o kimsenin ardından söylemektir. Dedikodusunu yapmaktır. Eksiklerini, ayıbını başkalarına açmaktır. Bu durum dinimizin bildirdiğine göre gıybettir. Şayet bir kimse hakkında söylenen şeyler onda mevcut değilse o zaman dinimizin diğer bir yasağı olan iftira edilmiş olur.

Gıybet, bir kimsenin ardından ayıplarını yalnız dil ile söylemekle olmaz. Aynı zamanda ima ile de, işaretle de, yazmakla da olur. Ne şekilde olursa olsun bir kimsenin gizli halini başka birine aktarmak gıybettir. Gıybet ise kesin olarak yasaktır. Cenab -ı Allah: “Arkadan çekiştirmeyi, yüze karşı (el, kaş gözle işaretle) eğlenmeyi ve ayıplamayı adet edinen kişinin vay haline” buyurarak bize gıybetçinin acıklı halini haber vermiştir. (Hümeze Suresi: 1)

Gıybetin ne olduğunu daha açık bir şekilde Ebu Hureyra (ra)dan nakledilen bir hadiste şöyle açıklamıştır:

Peygamberimiz (sav):

- Gıybet nedir? Diye sordu.
- Allah ve Rasulü daha iyi bilir, dediler. O da:
- Kardeşini hoşuna gitmeyen şeylerle anmaktır, buyurdular.

Müslümanlardan biri:

- Ya Resulellah! Denilen şey onda varsa ne buyurursunuz? Dedi.

Bunun üzerine peygamberimiz:

- O zaman gıybet etmiş olursun. Eğer söylenen şey onda yoksa o zaman da iftira etmiş olursun, buyurdular.

Zannederim Peygamberimizin bu izahından neyin iftira olduğu anlaşılmıştır. Ve Müslümanlar olarak alacağımız dersler vardır.

a. Gıybet fitne ve fesat kaynağıdır.

Zulme uğrayanın hakkının aranması, yapılan hatanın işlenen günahın giderilmesi, başkalarının günah ve hatadan korunması gibi hususların dışında birini kötülemek arzusundan doğan gıybetin, insana ve içinde yaşadığı topluma büyük zararlarının olduğu bilinen bir husustur.

Gıybet, insanlar arasında fitnenin yayılması, toplumda uyumun bozulması gibi felaketsel sebepler olur. Bunun için Cenab -ı Allah: “Ayıp araştıran, söz getirip götürerek kimseye itaat etme” buyurarak insanlar arasında fitne ve fesadın yayılmasının önlenmesini emretmiştir.

Peygamberimiz (sav) de ara bozmak için laf getirip götürerek kimsenin cennete giremeyeceğini haber vermiştir. Kendisine gece namaz kılan, gündüzü oruçlu geçiren birinden söz edip yeri neresidir diye sorduklarında:

- Başka neyi var?

Diye sormuş, cevap olarak biraz başkalarını çekiştirir, denilince

- Onun yeri cehennemdir, buyurmuşlardır.

Bir hadislerinde de “Ara bozmak için laf getirip götürerek cennete giremez” buyurmuş, başka bir hadislerinde de: “Kim dilini ve tenasül organını kötülüklerden korumayı bana söz verirse ben de ona cennete girmesine kefil olurum” vaadinde bulunmuşlardır.

Dinimize göre gıybet büyük bir günahdır. Toplum hayatında insanları birbirine düşürdüğü, insanlar arasındaki sevgi, saygı ve güven duygularını sarstığı, fitne ve düşmanlıklara sebep olduğu için dinimiz arkadan konuşmayı, laf getirip götürmeyi kesin olarak yasaklamıştır.

Cenab -ı Allah şöyle buyurmuştur:

“İyice bilmediğin bir şeyi söyleme, arkasına düşme! Çünkü kulak, göz, kalp bunların hepsi yaptıklarından sorumludur.” (İsra Suresi: 36)

Yüce Allah'ın bu buyruğundan da anlaşıldığına göre insan hep yaptığından, kendisi ile beraber başkalarından da sorumludur. Buna göre kendisine başkasının gizli sırları ulaşan kimse ne yapmalıdır.

İnandım diyen bir Müslüman başkasına ait sırları ifşa etmeyeceği gibi kendisine başkasının sırlarını getiren kimseye karşı da yakınlık duymamalıdır. Onu dinlemeyeceği gibi tasdik de etmemelidir. Onu bu yaptığından menetmemelidir. Çünkü Müslüman iyiliği emretmek, kötülükten sakındırmakla görevlidir. Bundan başka Allah için ondan nefret etmelidir. Çünkü o, Allah'ın suç saydığı bir işi işlemektedir. Söylenenleri dinleyerek gıybetçinin yaptığı kötülüğe ortak olmamalıdır. Tirmizinin rivayet ettiği bir hadiste Peygamber Efendimiz: “Bir kimse, kardeşinin ırz ve şerefini gıybet edene karşı müdafaa ederse, Allah kıyamet günü o kimseyi cehennemden uzaklaştırır” müjdesini vermiştir.

Müslüman, yanında olmayan bir Müslüman kardeşinin ardından gıybet etmediği ve edilen dedikoduya kulak asmadığı gibi onun hakkında kötü de düşünmemelidir. Rabbimizin emrine göre kendisine gelen haberin doğruluğunu araştırmalıdır. Kur'an-da şöyle buyrulmuştur:

“Ey inananlar! Eğer yoldan çıkmışın biri size bir haber getirirse, onun içyüzünü araştırın yoksa bilmeden bir topluluğa fenalık ederseniz de sonra ettiğimize pişman olursunuz.” (Hucurat Suresi: 6)

b. Ya hayır söyle ya da sus!

İnsan herşeyi açıkça bilemediği gibi daha ziyade hisleriyle hareket eden bir varlıktır. Beşeri zaafı nedeniyle bir çok insan, gıybet etmekten, gıybet edenleri dinlemekten, başkalarının kusurlarını araştırmaktan zevk duyar. Sohbet için ziyaret için bir araya gelen insanlar, genellikle gıybet etmeden duramazlar. Gıybet etmekten kaçınanlar bile başkalarını dinlemekten kolay kolay kendilerini alamazlar.

Allah'ın: “Onların fısıldaşmalarının bir çoğunda hayır yoktur.” (Nisa Suresi: 114) buyurmasının sebebi budur.

İnsanların birbirleriyle yaptıkları gizli konuşmalar ancak iyilik yapma, insanların arasını düzeltme ve insanlar arasından bir kötülüğü def etme maksadıyla olursa bunda bir kötülük yoktur. Hatta mükafata nail olacaklardır.

Başkalarının gıybetini eden insan kazandığı iyilikle ve sevapların elden çıkmasına karşılık, gıybetini ettiği kimsenin günah ve kötülüklerini yüklenmiş olur. Hasan Basri Hazretleri birisinin kendisi için gıybet ettiğini duyar. O kimseye bir tabak hurma gönderip: “İbadet ve sevaplarını bana günahım karşılığı verdiğini duydum. Sağol. Ben de sana bu hurmaları hediye ediyorum” diye haber gönderir.

İnandıktan sonra amel eden bir kimsenin amellerinin boşa gitmemesi için peygamberimiz (sav): “Allah'a ve ahiret gününe inanan ya hayır söylesin ya da sussun” ikazında bulunmuşlardır.

Her insanın ne kadar çok olursa olsun kötülüklerinin yanında mutlaka bir iyi tarafı vardır. Allah'a ve ahiret gününe inanan olgunluk derecesine ermiş bir Müslüman, insanların iyi taraflarını görmek zorundadır. Bunu yaparsa ancak o zaman amellerinin karşılığını tam olarak görecektir.

Hız. Peygamber kendisine inananlarla beraber yolda giderken ölü bir köpeğe rastlar. Yanındakiler: “Bu hayvan ne pis kokuyor” derler. Bunun üzerine Hız. Peygamberin: “Öyle olsa da bakın ne güzel beyaz dişleri var” demesi anlam taşıyan bir cevap olarak hatırlanmaya değer bir olaydır.

c. Gıybet etmek ölü eti yemektir.

Gıybet eden insan kardeşinin ölü etini yemiş olur. Bunlar kıyamet gününde de büyük azaba uğrayacaklardır. Ebu Davud'un rivayetine göre Peygamberimiz (sav): “Miraca çıktığımda bir topluluğun yanından geçtim. Bunlar bakırdan tırnaklarıyla yüzlerini ve göğüslerini tırmıyorlardı. Sordum:

- Ya Cibril! Bunlar kimlerdir?

- Bunlar, insanların etini yiyen (gıybet eden) onların şeref ve namuslarına dokunanlardır, cevabını verdi” demiştir.

Bir gün Ebu Bekir ile Hz. Ömer (ra) beraber gidiyorlardı. Birbirlerine, filan kimse çok uyuyor, dediler. Sonra Rasûlallah (sav) den yiyecek istediler. O da “Siz yemişsiniz” buyurdu. “Ne yediğimizi bilmiyoruz” dediler. “Evet kardeşinizin etini yediniz. İkiniz de aynısınız. Biriniz söyledi, diğeriniz dinledi” buyurdular.

Hz. Aişe (ra): “Sakın kimseyi gıybet etmeyin. Ben bir defa Allah'ın elçisinin yanında bir kadın için “Bu ne uzun etekli bir kadındır” dediğimde Allah'ın elçisi bana “tükür” dedi. Ve ben de bir et parçası tükürdüm” demiştir.

Anlatıldığına göre bir evli kimse zina ettiğini kendi ağzıyla söyleyince Peygamberimiz recmedilmesini buyurdu. Orada bulunanlardan biri diğerine “Onu köpeği taşlar gibi taşlasınlar” dedi. Daha sonra beraberce bir leşin yanından geçerlerken Rasûlullah (sav) “bu leşi yiyin” buyurdu. “Leştir nasıl yeriz” dediklerinde “biraz önce yediğiniz kardeşinizin eti, bundan daha kötüdür. Günah olarak da bundan daha büyüktür” buyurmuşlardır.

İki kişi Selman-ı Farisi'nin ardından konuşa konuşa Peygamberin yanına gelmişlerdi. Peygamber onlara:

- Bana ne oldu ki ağzınızda et parçası görüyorum, dedi.

- Biz et yemedik, dediler.

Peygamberimiz (sav):

- Selman'ı gıybet ettiniz. Bir kimse Müslüman kardeşini gıybet ederse etini yemiş gibi olur, buyurdular.

Bu olay üzerine Hucurat Suresi'nin 12. ayeti nazil oldu. Cenab -ı Allah: “Ey inananlar! Zannın çoğundan sakının, zira zannın bir kısmı günahtır. Birbirinizin suçunu araştırmayın; kimse kimseyi çekiştirmesin; hangi biriniz ölü kardeşinizin etini yemekten hoşlanır? Ondandır tiksindiniz; Allah'tan sakının. Şüphesiz Allah tevbeleri daima kabul edendir, acıyandır” buyurarak inananlara başkaları hakkında kötü düşünmeyi, başkalarının suçunu araştırmayı, insanların arkasından çekiştirmeyi yasaklamış, bunun ölü eti yemek kadar kötü bir şey olduğunu bildirmiştir.

Bütün bunlardan sonra söylenecek söz şudur: Eğer Allah'a ve ahiret gününe inanıyorsanız Allah'ın kulları hakkında kötü söz söylemekten vazgeçiniz. Allah, insanlar arasında bozgunculuk yapanları sevmez.

d. Müslüman ayıp örter:

İnancımıza göre; kim bir müslümanın ayıbını örterse, Allah da onun ayıbını örter.

H. Peygamber: “Kim başkasının ayıbını örterse kıyamet günü Allah da onun ayıbını örter.” (R. Salihin: 239) demiştir.

Ayıp örtmek, olgun insan işidir.

Bir hadislerinde de: “Din kardeşini bir hatasından dolayı ayıplayan kimse, o günahı işlemeden ölmez.” (Tirmizi Kıyame: 53)

Atalarımız: “Gülme komşuna, gelir başına” demiştir.

Cenab -ı Allah: “Ey iman edenler, bir kavim, diğer bir kavimle alay etmesin; olur ki, alay edilenler kendilerinden daha hayırlıdır. Bazı kadınlar da diğer kadınlarla eğlenip alay etmesin. Belki o eğlenilen daha hayırlıdır. Hem birbirinize kötü lakaplar da takmayın. İmandan sonra fasıklıkla adlanmak kötüdür. Kim tevbe etmezse, işte onlar kendilerine zulmedenlerdir.” (Hücurat: 11) buyurmaktadır.

Peygamber (as): “Koğuculuk yapan cennete giremez” demiştir. (B. Hadis Kül: 4/271)

Bir hadislerinde de: “Hasetçi, kovucu ve falcı benden değildir, ben de onlardan değilim.” (Tirmizi Birr: 79) buyurarak kötü huylu kimselerden uzak olduğunu bildirmiştir.

e. Müslüman gıybet etmez:

Gıybet nedir? Din kardeşimizin duyunca üzüleceği bir kusurunu söylemek, dinlemektir. Söylenilen şey onda yoksa o zaman iftira olur.

Hazreti Peygamber: “Ya hayır söyle ya da sus” (R. Salihin: 1540) der.

Hanımın veya beyin eşinin sırlarını yayması da gıybettir. Aralarını açar, birbirinden soğutur, fitne sokar.

Gıybet, şahsiyete saldırdır. Sebep olmakta da dinlemekte de gıybet günahı vardır.

Biri, günahınızı başkalarına verin demiş ve örnek vermek istemiş güya peygamber hanımına “Karnına tabak koy senin hakkında konuşsunlar, günahını alsınlar” demiş. Olmaz böyle şey. İftiraya, gıybete sebeptir, fitneye sebeptir.

Gıybet etmekle hak doğar. Yapılan gıybet anlatılmadıkça, o da af etmedikçe, böylece helallaşmadıkça günahından kurtuluş olmaz. Eğer gıybeti yapılan ölmüşse, onun adına hayır yapılır, affi için dua ediliverir.

Dinleyen ve tasdik edenin durumu gıybet olur mu? Olur.

Gıybet eden, gıybet ettiği için sevaplarını kaptırır. Onun için gıybet edeni susturmak mümkünse susturulmalı, değilse dinlenmemeli, tasdik edilmemelidir.

Hasan-ı Basri, gıybetini yapanları duymuş, onlara kızmamış, teşekkür ederek baklava ikram etmiş, neden bu ikram? Deyince de:

- Sen benim gıybetimi yaptın, benim günahlarımı aldın, kendi sevaplarını bana verdin, demiştir.

Atalarımız: “Eline, beline diline sahip ol.” Başka bir ifadeyle: “Az ye, az uyu, az konuş” demiştir. Bir kardeşimiz evine levha asmış: “Bu evde ölü eti yenmez.”

Cenab -ı Allah Kur'an-da şöyle emrediyor:

- “Arkadan çekiştirmeyi, yüze karşı eğlenmeyi adet edinenlerin vay haline!” (Hümeze: 1)

- “Onların fısıldaşmalarının bir çoğunda hayır yoktur. Ancak bir sadaka, yahut bir iyilik yahut da insanların arasını düzeltmeyi isteyeninin fısıldaşması müstesna. Kim Allah'ın rızasını elde etmek için bunu yaparsa, biz ona mükafat veririz.” (Nisa: 114)

- “Daima ayıplayan, laf getirip götürene itaat etme.” (Kalem:11)

- “Biriniz diğerini gıybet etmesin. Sizden biri ölü kardeşinin etini yemek ister mi? Elbette tiksiniyorsunuz. O halde Allah'tan korkun. Allah tevbeleri kabul eder.” (Hücurat: 12)

- “İyice bilmediğin bir şeyi söyleme, arkasına düşme! Çünkü kulak, göz, kalp, bunların hepsi yaptıklarından mes'uldür.” (İsra: 36)

- “Bir fasık size haber getirirse onu iyice araştırın, bilmeden ona buna sataşmayın sonra yaptığınıza pişman olursunuz.” (Hücurat: 6)

Hz. Peygamber (as) da şöyle bildiriyor:

- “Koğuculuk eden, cennete giremez.” (Buhari, Edep: 50)

- “Bir kimse, kardeşinin ırz ve şerefini gıybet edene karşı savunursa, Allah kıyamet gününde o kimseyi cehennemden uzaklaştırır.” (R. Salihin: 3/113)

- “Her işittiğini söylemek, kişiye günah olarak yeter.” (Ebu Davut, Edep: 80)

- “Miraç gecesi bakır tırnakları olan bir kavme rastladım. Bunlarla yüzlerini, göğüslerini tırmalıyorlardı. Cebrail'e sordum:”

- Kim bunlar? Cebrail:

- Bunlar insanların etlerini yiyenlerdir. (K. Sitte 12/123) cevabını verdi.

Peygamber ashabına bir leş gösterip:

- Bunu yiyin, der.

- Bu leştir yenir mi? Derler. Peygamber:

- Öyle ise gıybet ederek yemeyin, demiştir.

Peygambere sordular:

- Hangi Müslüman daha hayırlıdır?

- Elinden, dilinden, Müslümanların emin olduğu kimsedir. (R. Salihin: 1541) dedi.

- Peygamber: “Her kim dilini ve tenasül organını korumayı bana söz verirse, ben ona cennette kefilim.” (R. Salihin: 1542)

Peygambere biri sorar:

- Hakkında korkacağın şeyin en tehlikeli olanı nedir? Peygamber dilini göstererek “işte budur” der. (R. Salihin: 1546)

- “Gıybet yalancılara meyvesi, fasıkların ziyafeti, kadınların sakızıdır” derler.

- Hz. Aişe: “Peygamberin yanında bir kadın için uzun etekli” dedim. Peygamber: “tükür” dedi. Bir et parçası tükürdüm, der.

- Peygamber: “Gıybetten sakının çünkü onda üç afet vardır: 1. Gıybet edenin duası kabul olmaz. 2. Yaptığı hayır da kabul olmaz. 3. Gıybet eden de günahlar birikir” demiştir.

f. Gıybet sevk eden sebepler nelerdir?

1. Dargınlık...

2. Düşmanlık...

3. Kıskançlık...

g. Gıybet sırasında tavrımız ne olmalıdır?

1. Susturmak,
2. Dinlememek,
3. Gıybet edilen kişiyi müdafaa etmek. Bir sonuç alamazsa:
4. O kişiyi, o yeri terk etmek olmalıdır.

Gıybet etmemek için: zikirle, ibadetle, güzel şeyleri tebliğ etmekle meşgul olmak gerekir.

h. Gıybet ne zaman caizdir?

- O kişiyi kötü bir şeyden alıkoymak için,
- Kötü biri ile ortaklık, evlilik konusunda birini uyarmak için,
- Küçültme kastı yoksa, örnek verilirse,
- Herkesçe bilinen bir kötülüğü söylemekte,
- Zulmünü önlemek için yetkililere söylenir. O hallerde gıybet olmaz.

Şu örneklerle ibretle bakalım:

Abdullah İbn Mes'ud anlatıyor:

Peygamber (sav) ile beraber oturuyorduk, birisi oradan kalkıp giden başka birisinin aleyhinde konuşunca, peygamberimiz:

- Git, helalleş! buyurdu. Adam:
- Neden helalleşeyim? Deyince, peygamberimiz:
- Müslüman kardeşinin etini yedin de ondan, dedi.

İmamı Şarani der ki:

- Hazreti Musa Aleyhisselam kavmi ile yağmur duasına çıkmıştı; üç gün yalvarıp yakardıkları halde yağmur yağmadı, bu duruma çok üzülen Hazreti Musa:

- “Hikmetin nedir ki, üç gündür çoluk çocuk, genç ihtiyar ellerimizi açtık dualar ediyoruz, kabul etmiyorsun?” diye sorması üzerine Cenab -ı Hak cevaben şöyle buyurdu:

- “Duanızı kabul etmem. Çünkü *İçinizde işi gücü dedikodu olan, daima kardeşlerinin etini yiyen bir gıybetçi var.*”

Hazreti Musa Aleyhisselam tekrar yalvardı:

- “Ya Rabbi, o adamın kim olduğunu bildir de onu hemen içimizden kovalım.” Fakat bu sefer Musa Aleyhisselam şöyle cevap aldı:

- “Ya Musa, bana da mı gıybet ettirmek istiyorsun?”

Şadi anlatıyor:

- Çocukluk çağımda daima gecedan kalkardım, ibadetimi yapardım.

Bir gece babamın yanında oturuyordum. Bütün gece gözümü yummamış, Kur'an-ı Kerim'i elimden bırakmamıştım. Bir takım kimseler etrafımızda uyuyorlardı.

Babama:

“Şunların bir tanesi başını kaldırıp da iki rekat namaz kılmıyor; öyle uyuyorlar ki ölmüş sanırsın...” dedim.

Babam:

“A babasının canı, elalemin dedikodusunu, gıybetini yapacağına keşke sen de uyusaydın” dedi.

Görülüyor ki gıybet çok kötü bir huydur. İnsanlar arasında çok kötü şeylere sebep olur. Gıybet günahı yüzünden insanlar büyük zararlar görür. Gıybet, ibadete bile manidir. Bunun için gıybet etmeyen bile, gıybet edenlerden uzak durmadıkça kendini koruyamaz.

E. MÜSLÜMAN İFTİRA ETMEZ

İftira, bir insanda bulunmayan bir şeyi, ona isnat etmek, bir insanın yapmadığı bir şeyi ona yakıştırmaktır.

İnsanlık tarihinin başlangıcından beri kötü insanların kıskançlık duydukları, kin ve nefret besledikleri insanlara karşı onları yıkmak kirletmek için kullandıkları bir silah olarak bilinmektedir.

Yüce dinimiz insanlara ve topluma verdiği zararları göz önünde bulundurarak insanların başkalarına iftira etmesini kesin olarak haram kılmış ve iftirayı büyük günahlardan saymıştır. Çünkü bir insana iftira etmek, onun hayatına şeref ve haysiyetine en çirkin bir şekilde tecavüz etmek demektir.

Yusuf Has Hacib, Kutadgu Bilig adlı eserinde şöyle der:

“İftiracılara katılma, onlardan uzak dur. İftiracının dilinde yanar ateş vardır.”

“Dünya karışıklığı iftiradan kopar; Ey mert, cömert müfterinin başını kes.”

Allah'ın kullarına kesin olarak haram kıldığı şeylerden biri de insanlar hakkında bir şeyler uydurmak, yapmadıkları şeyleri yapmış gibi göstermek, başkalarına kötü isnatlarda bulunmak, insanların iffet ve namuslarına dil uzatmak, onları başkalarına kötü olarak tanıtmak, insanlara kötü adlar takmak ve her ne şekilde olursa olsun iftira etmektir.

Yüce Rabbimiz Kur'an-ı Kerim'de iftira etmeyi yasaklamış ve iftiracının akibetini şöyle haber vermiştir:

“Kim yanılır veya suç işler de sonra da onu bir suçsuz üzerine atarsa, şüphesiz iftira etmiş, apaçık bir günah işlemiş olur.” (Nisa Suresi: 112)

“İffetli kadınlara zina isnat edip de, sonra dört şahit getirmeyenlere seksen değnek vurun; ebediyyen onların şahitliğini kabul etmeyin. Zira onlar yoldan çıkmış kimselerdir.” (Nur Suresi: 4)

“İffetli mümin kadınlara zina isnat edenler dünya ve ahirette lanetlenmiş kimselerdir. Kendi dilleri, elleri ve ayakları yapmış olduğu şeyleri şahitlik ettikleri gün onlar büyük azaba uğrayacaklardır.” (Nur suresi: 23 – 24)

“Ey inananlar!.. Siz birbirinizi kötü lakaplarla çağırmayın; inandıktan sonra yoldan çıkmış olmak ne kötü bir durumdur.” (Hücurat Suresi: 11)

“Mal toplayarak onu tekrar tekrar sayan, diliyle çekiştirip alay eden kimsenin vay haline.” (Hümeze Suresi: 1 – 2)

“İnanan erkek ve kadınları yapmadıkları bir işten dolayı incitenler şüphesiz iftira etmiş ve apaçık bir günah işlemiş olurlar.” (Ahzab suresi: 58)

İnsanlar hakkında iyi düşünmek, insanları iyi görmek, hiçbir şekilde insanlara rahatsızlık vermemek, onları incitmemek İslam ahlakının gereğidir. Dinimiz elinden dilinden insanların kesin olarak emin olmadığı kimsenin olgun bir Müslüman olmadığını bildirmiştir. Allah'ın kullarına iftira etmek, kötü duygular beslemek asla doğru değildir. Zira Allah, yarattıklarına karşı merhametli olmayı, iyi davranmayı, kusurlarını örtüp hoşgörü ile muamele

etmeyi emretmiştir. Peygamberimiz (sav) insanlar hakkında iyi şeyler düşünmenin ibadetten sayılacağını bildirmiştir.

Dikkat edilmeyecek olursa dış duvarını aşan dil her şeyi söyler. Onun için her söylenilene inanmamak, kötü zanda bulunmamak ve her duyduğunu söylememek gerekir. Peygamber (sav): “Her işittiğini söylemek insana günah olarak yeter” buyurmuşlardır. Hz. Ali (ra) da: “Kötü zan günahı çoğaltır” demiştir.

Allah'ın kullarına bildirdiğine göre insan, her yaptığından sorulacak ve her şeyin hesabını verecektir. İsrâ Suresinin 36. ayetinde bu durum şöyle ifade edilmiştir: “İyice bilmediğin bir şeyin ardına düşme. Çünkü kulak, göz ve gönül yaptığı her işten sorumludur.”

Buna göre başkalarının kusurlarını araştırmamak varsa bile örtmek gerekir. Dünyada kullarının kusurlarını örtenlerin kıyamet gününde Allah kusurlarını örteceğini bildirmiştir.

Allah'ın kullarına boş şeylerle uğraşmak yakışmaz. Allah'ın halis kullarına Allah'ın rızasını kazanmak düşer. Bugün Allah'ın rızasını kazanmaya vesile olacak ne yaptım, Allah'ın rızasını kazanmak için ne yapabilirim? Sorusunu kendimize sormak ve hayatımızı bu doğrultuda yaşamaya çalışmalıyız.

İftira, insanın yapmadığı bir şeyle suçlanmasıdır. Onun için iftira, bir insana yapılabilecek en büyük haksızlıklardandır.

İftira çok kolay atılır ama zor temizlenir. Onun için büyük günahdır.

Peygamberimizin ifadesiyle insanı mahveden yedi şeyden biri, namuslu kadına zina iftirasında bulunmaktır.

Kur'an-da şöyle emrediliyor:

- “Ey iman edenler! Zandan sakının. Zannın bir kısmı günahdır. Birbirinizin kusurunu araştırmayın.” (Hücurat: 12)

Bir hadiste de:

- “Kötü zandan sakının. Çünkü zan, sözlerin en yalamıdır.” (Buhari, Edep: 1993) buyrulmuştur.

İftira edilmesine de sebep olunmamalıdır. Peygamber (As) bir gün hanımı ile giderken birisi manalı manalı bakınca: “Bu benim hanımım” demiştir.

Hız. Ömer, şüphe uyandıracak şekilde konuşan bir kadınla erkeğe öfkeli bir şekilde bakınca adam “Benim eşim” deyince Hız. Ömer “Ne diye şüphe çekecek şekilde konuşuyorsun?” diye azarlamıştır. Demek ki iftira ortamı hazırlanmayacaktır. Değilse günaha ortak olunur.

İftiranın tevbesi nasıl olur?

- Önce iftira etmek terk edilir.

- Pişmanlık duyularak tevbe edilir.

- İftiranın zararını telafi etmek mümkünse, telafi edilir.

- İftirayı kimler duyduysa, onlara gerçek anlatılır.

- İftira atılana durum anlatılır, özür dilenir, helalleşilir.

- Eğer iftira atılan öldüyse, onun için hayır yapılır, ruhuna bağışlanır, günahlarının affı için Allah'a dua edilir. Belki ahirette affeder.

F- MÜSLÜMAN HASET ETMEZ

İnsanı ve toplumu huzursuz eden, toplum hayatında maddi ve manevi zararlara neden olan hastalıklarından biri de hased belasıdır.

Kısaca hased, bir insanın başkalarının sahip olduğu maddi ve manevi herhangi bir şeyi çekemeyip, o şeyin yalnız kendinde olmasını veya başkasında da olmamasını istemektir.

a. Hasedin zararları:

Hased, dinimize göre kötü bir duygu ve ruhi bir hastalıktır. Hased, insanı yiyip bitirir, insanın huzurunu kaçıır. İnsandaki insanlık meziyetlerini öldürür. Ayrıca insanın kazandığı iyilikleri, sevapları ve işlediği hayırları yer bitirir. Allah'ın başkalarına verdiği nimetlere rıza göstermeyen hasetçinin o nimetlerin gitmesini arzulaması sonucu insanlar çeşitli fitne ve fesada sürüklenir. Hiçbir neden yokken insanların araları açılır.

Bundan başka hasedin insanın Allah'ın rızasına uygun yaşamasına engel olduğu da bir gerçektir. Çünkü kalpleri dolduran kin ve kıskançlık insanı insanların gönül hoşnutluğunu ve Allah'ın rızasını kazanmaktan alıkor. İnsanı yalana, riyaya ve iftiraya sürükler. Toplumda dostluğun yerini düşmanlık, saygı ve sevginin yerini kin ve nefret, yardımlaşmanın, dayanışmanın yerini bozgunculuk alır.

Peygamberimiz (sav) bir gün ashabına:

- Sizden önceki milletlerin hastalığı korkarım ümmetime de isabet edecek.

Buyurmaların üzerine Ashab:

- O milletlerin hastalığı ne idi Ya Resulellah?

Diye sorunca Peygamberimiz (Sav):

- Azmak, şırmak, malın çokluğu ile övünmek, yalnız dünya için didinmek ve hased etmektir, buyurmuşlardır.

Allah Kur'an-ın 113. suresi olan Felak Suresinde hasetçinin şerrinden kendisine sığınmamızı emretmiştir.

b. Hased eden büyük günah işlemiş olur:

Hased eden kimse Allah'ın kullarına ve Allah'a karşı günah işlemiş olur. Allah'ın kullarına verdiği şeylere rıza göstermediği için de Allah'ın gazabına uğrayacaktır.

Bu konuda Allah şöyle buyurur:

“Hased edenler, nimetimin düşmanıdırlar. Taksimatıma rıza göstermedikleri için gazabımı hak ederler.”

İslam alimleri, hased eden kimseyi:

1. Allah'ın başkalarına vermiş olduğunu çekememek,
2. Allah'ın taksimatını beğenmemek,
3. Allah'ın kullarına ihsanını kıskanmak,
4. Başkasının zelil ve perişan olmasını istemek,
5. Şeytanın tuzak kurmasına alet olmak cihetiyle Allah'a karşı çıkmış sayarlar.

Ayrıca hasetçinin Allah'ın kullarına hased ederek Allah'a isyan ettiği için de duasının kabul olmayacağını ifade etmişlerdir. Büyük alimlerden El –Semerkandi (Allah rahmet etsin) şöyle demiştir: Üç insan vardır ki bunların duaları kabul olunmaz. Bunlar: 1. Haram yiyen, 2. Gıybet eden, 3. Kalbinde kin ve hased bulunan kimselerdir.

Bir Müslüman olarak haramdan, gıybetten şiddetle kaçındığımız gibi hasedden de şiddetle kaçınmalıyız. Unutmayalım ki, yeryüzünde ilk cinayet hased yüzünden işlenmiştir. Şeytan hased yüzünden Allah'a isyan etmiştir. Peygamberimiz (sav) zamanında Müslümanlara karşı duydukları hased yüzünden bazılarının kıskançlıkları, onların küfürde kalmalarından ve

küfürlerini arttırmaktan başka bir işe yaramamıştır. Tek kelimeyle hased ateşi, onları yakan cehennem ateşi olmuştur.

c. Hased iyiliklerini yer bitirir:

Hased duygusu, insanın hem dünya hayatını huzursuz eder hem de ahiret hayatını karartır. Yani insanın dünyada mutsuz olmasına, ahirette de cehennem azabına uğramasına sebep olur.

Fakihlerden El –Semerkandi, hasedçinin zararı hased edilen kimseye ulaşmadan önce kendisine beş türlü zararı dokunur, der ve bu zararları şöyle sıralar:

1. Sonu gelmeyen üzüntü ve keder,
2. Sevabı olmayan bir musibet,
3. Övgüye layık olmayan bir yerilme,
4. İlahi yardım kapılarının kapanması,
5. İlahi gazaba çarpılma

Hased iman açısından da zararlıdır. Peygamberimiz bir hadislerinde: “İmanla hased mü’min kulun kalbinde bir arada bulunmaz” buyrulurken hased eden kimsenin Allah korusun küfre sürüklenme gibi büyük tehlike ile karşı karşıya olduğunu belirtmişlerdir.

Bir hadislerinde de: “Hasetten kaçınınız. Çünkü ateşin odun ve otları yiyip bitirdiği gibi hased de insanın hayır ve iyiliklerini yok eder” buyururken başka bir hadislerinde de: “Hasetçi için huzur yoktur” uyarısında bulunmuştur.

Hased edilenin itibarının ve varlığının artması karşısında hasetçi devamlı rahatsız olur. Devamlı huzuru kaçır. Nitekim Şeyh Sadi: “Hased eden kimseye başka bela istemeyin, kendi belası kendine yeter” demiştir. Hased, iyi olmanın, iyilik yapmanın yollarını tıkadığı gibi kazanılmış iyiliklerin yok olmasına da sebeptir. Peygamberimiz (sav): “İnsanlar birbirlerine haset etmedikleri müddetçe hayır devam eder” diyerek hasedin insanı günaha sokacağını ve sonsuz üzüntüye yol açacağını belirtmiştir.

Bir çok konuda olduğu gibi bu konuda da insan mutluluğunu gaye edinmiş olan yüce dinimizin ölçüsünü insanlara yol gösterici olarak gönderilen peygamberimiz şu sözlerle ifade etmiştir: “Sizden daha varlıklı, sizden daha üstün olanlara bakıp huzursuz olacağınıza, sizden daha aşağıda ve daha yoksul olanlara bakıp da halinize şükrediniz.”

d. İnsanlar birbirini sevmedikçe cennete gidemez:

Yukarıda ifade edildiği gibi hased, insanı cennete götürecek hayır ve iyiliklerini yok eder, amellerini boşa çıkarır.

Peygamberimiz (sav): “Allah'a yemin ederim ki, iman etmedikçe cennete giremezsiniz, birbirinizi sevmedikçe olgun Müslüman olamazsınız”, “Ey Allah'ın kulları! Birbirinize hased etmeyiniz, kardeş olunuz”, “Müslüman Müslüman'a karşı parçaları birbirini tamamlayan ve biri diğerine destek olan bina gibidir. Birbirini sevmekte birbirine merhamet etmekte birbirini korumakta Müslümanlar bir vücut gibidir. Vücudun herhangi bir organı rahatsız olursa bütün vücut rahatsız olur” buyurmuş, Müslümanların birbirleriyle kardeş olduklarını bildirmiştir.

Peygamberimiz müslümanı tarif ederken de: “Müslüman, diğer Müslümanları elinden, dilinden emin olduğu kimsedir” şeklinde tarif etmiştir. Başka bir ifadeyle: “Kendiniz için istediğinizi başkaları için de istemedikçe olgun Müslüman olamazsınız.”

Dinimizin bildirdiğine göre Müslüman Müslüman'a buğzetmez, sırt çevirmez. İyilikleri hep kendi, kötülükleri de başkaları için istemez. Müslüman hased ederek kendine yazık etmez.

Hasan Basri Hazretleri hasetçiye şu öğüdü verir: “Din kardeşine niçin haset edersin? Eğer Allah'ın ona vermiş olduğu nimetler onun ahlakı, çalışması ve azmine karşılıksa Allah'ın bu adaletine karşı hased etmen niye? Yok eğer bunlardan başka bir sebeple verilmişse onu ateşe götürecek böyle bir nimetten dolayı hased etmen akıllıca bir iş değildir.” Evet hased müslümanın meyledeceği bir duygu değildir. Çünkü sağlayacağı hiçbir fayda yoktur.

Enes bin Malik ibret alacağımız bir olayı şöyle anlatıyor:

“Allah'ın elçisinin yanında bulunduğumuz bir sırada bize “biraz sonra cennete girecek bir kimse gelecek” buyurdular. Gerçekten biraz sonra ayakkabıları elinde, sakalından abdest suyu damlayan bir sahabi çıkageldi. İkinci ve üçüncü günler yine peygamberimiz aynı şeyi söyledi. Yine aynı zat aynı vaziyette çıkageldi.”

Abdullah bin Amr (ra) o zatı takip etti. Daha sonra bize şunları anlattı:

O zatı takip ettim. Evinin önüne geldiğimizde kendine babamla münakaşa ettiğimi ve üç gün evine girmeyeceğimi yemin ettiğimi, kendi evine alıp almayacağını sordum. Teklifimi kabul etti. Üç gece evinde kaldım. Nasıl ibadet ettiğine baktım. Yatsı namazından sonra yalnız Allah'ı zikretti. Sabahları da kalkıp namazını kıldı. Oruç da tutmadı. Kendisinden ayrılacağım zaman dedim ki:

Rasulullah üç gün üst üste senin cennetlik olduğunu bize haber verdi. Üç gece sen de kaldım; seni cennete götüren amelin ne olduğunu merak ettim. Kaldığım sürece fevkalade bir amelini görmedim.

Bana şöyle dedi:

- Evet benim ibadet ve amelim bundan ibaret. Ancak bir amelim daha var ki, kalbimde Müslümanlardan hiç birine karşı ne bir kin ne de bir haset mevcuttur.”

Bunun üzerine tamam, seni cennet ehlerinden yapan şüphesiz ki bu ahlakındır, dedim ayrıldım.

Peygamberimiz (sav) Enes bin Malik’e:

- Ya Enes! Hiçbir akşam yatağına girdiğinde ve sabahladığında Müslümanlardan hiçbir kimseye karşı içinde kin ve hased bulunmasın. İşte bu benim sünnetimdir. Benim sünnetimi yerine getiren kimse beni sevmiş olur. Beni seven de cennette benimle beraber olacaktır, demiş cennette kin ve nefret dolu kalplerle gidilemeyeceğini bildirmiştir.

e. Müslüman gıpta eder, Münafık haset eder:

Dinimizce hased haramdır. Gıpta (imrenmek) ise mubahtır. Peygamber Efendimiz “Mümin gıpta eder; münafık ise hased eder” buyurmuşlardır.

Müslümanlar olarak dikkat edelim, dinimiz hased etmeyi kesin olarak haram kılmıştır. Ancak iyi ameller işlemekte, iyilik yarışında bulunmakta gıpta etmeyi hoş görmüştür. Çünkü gıpta da başkasının kötülüğünü istemek, sahip olduğu nimetin elinden gitmesini dilemek yoktur. Gıpta etmek demek, bir kimsenin başka bir kimsedeki iyiliğin kendisinde de olmasını arzu etmek demektir.

Gıptanın hangi konuda caiz olduğunu da Peygamberimizin şu hadisinden öğreniyoruz. Peygamber efendimiz şöyle buyurmuştur:

“Ancak iki şeyde iki kimseye gıpta etmek caizdir: 1. Allah'ın kendisine vermiş olduğu mal ve serveti doğru yolda harcayana, 2. Allah'ın verdiği ilim ve hikmeti yerinde kullanıp onu başkalarına öğreten kimseye.”

Netice olarak; Dünyada öyle kötülükler vardır ki, onlardan vaz geçmek bazen insan gücünün yetmeyeceği bir iştir. Diyebiliriz ki bu beşeri hastalıklardan biri de hasettir.

Haset, insanı ve toplumu son derece rahatsız eder. Öyle hasetler vardır ki, insanı büyük günahlar işletir, insanlara büyük zararlar veririr.

Hemen hemen her insanda az da olsa haset etme duygusu mevcuttur. Her insan haset eder. Dinimiz bu arzunun gıpta şeklinde zararsız ve yapıcı olmasını emretmiştir. Bunun için müslümanım diyen her Allah'ın kulu hasedi dışına vurup günah işlemekten kaçınmalıdır.

Bütün kalbimizle inanmalıyız ki, gönüllere musallat olan, kalpleri kirleten, insanları birbirine düşüren duygu ve düşüncelerden arınabilmek ancak iyi bir Müslüman olmakla mümkündür. İyi bir Müslüman olmanın tek yolu da, bizi yaratan Allah'ın ve onun bize yol gösterici olarak gönderdiği peygamberin gösterdiği yoldan gitmekle olur.

Haset, Allah'ın taksimatına razı olmamaktır. Haset, iyiliklerin yolunu tıkar, insanı zararlı bir duruma getirir. Felak suresinde “Haset ettiğinde hasetçinin şerrinden Allah'a sığınırım” şeklinde dua etmemiz istenmiştir.

Peygamberimiz, hasedi gönülden çıkarıp atmayı Müslüman olmanın şartı görür ve şöyle buyurur:

- “Kendisi için istediğini başkası için istemedikçe bir kimse gerçek mümin olamaz.”

- “Bir kimsenin kalbinde iman ile haset bir arada bulunmaz.” (Nesei, Cihad: 8)

- “Ateşin odunu yakıp bitirdiği gibi haset de iyilikleri yok eder. Suyun ateşi söndürdüğü gibi sadakada kötülükleri yok eder.” (Seçme Hadisler: 10)

Haset, ilimde, amelde, hayırda, ahlakta olur. Ben daha bilgili, daha çok ibadet etsem, daha çok hayır işlesem daha doğru ve ahlaklı olsam denirse ne güzel olur?

İşte müslümanın hasedi böyle konularda olmalıdır.

G. MÜSLÜMAN GURURUNDAN KİBİRİNDEN ARINMIŞ KİMSEDİR

Büyüklik duygusu, iman zayıflığındandır. Müslümanın kalbinde gururdan kibirden en ufak bir eser olmaz. Çünkü büyüklik Allah'a mahsustur. En büyük Allah'tır.

Şeytan, gururunun kurbanı oldu. Çünkü gururlananı Allah alçaltır.

İnsan gururlandığı hiçbir şeyi bu dünyadan götüremez. İnsanı gurura götüren şeylerden bazıları şunlardır:

- İlim,

- Amel, ibadet,

- Soy,

- Güzellik,

- Mal,

- Kuvvet,

- Çevresinin çokluğu,

- Cehalet,

- İnsanlara karşı gösterilen kibir, üstünlük hastalığıdır.

- Peygambere karşı gurur, sünnetine uymamaktır.

- Allah'a karşı gurur ise, emir ve yasaklarına uymamaktır, isyandır.

Osmanlı padişahları, “Mağrur olma padişahım, senden büyük Allah var” diye bağırırlardı.

Biri Hz. Ömer’e devesinin üzerinde iken “Allah’tan kork Ya Ömer” deyince Ömer düşmüş bayılmıştır. “Ömer de kim oluyor Allah’tan korkmayacak” demiştir.

Peygamber (as) bu konuda şöyle demiştir:

- “Çalım satarak elbisesini sürükleyen kimseye Allah kıyamet gününde rahmet nazarı ile bakmaz.” (R. Salihin: 618)

- “Kibirden sakınınız. Zira iblisi, Adem’e secde etmekten alıkoyan kibirdir.”

- “Kalbinde zerre kadar kibir bulunan kimse cennete giremez.” (Müslim iman: 91)

- “Cehennemlikleri size haber vereyim mi? Onlar, katı yürekli, malını hayırdan esirgeyen, kibirli kimselerdir.” (Buhari, Edep: 6)

Kibir, günahların anasıdır. Kibir, küçük görme hastalığıdır. Kibirlenenleri insanlar da sevmez. Allah da sevmez. Ve gururlanıp kibirlenenin amelini kabul etmez.

Allah (c.c) şöyle buyurur:

- “Yer yüzünde kibirlenerek yürüme. Çünkü; sen yeri yaramazsın, boyca da dağlara ulaşamazsın.” (İsra: 37)

- “İbadet etmeyi tenezzül etmeyen, aşağılık kimseler cehenneme girecektir.” (Mü’min: 60)

- “Elinizden çıkana üzülmeyin. Allah'ın verdiği nimetlerle de şıarmayın. Allah kendini beğenip böbürleneni sevmez.” (Hadid: 23)

- “Küçümseyerek insanlardan yüz çevirme ve yer yüzünde böbürlenerek yürüme. Zira Allah kendini beğenmiş övünüp duran kimseleri asla sevmez.” (Lokman: 18)

Bu ayetlere göre gururlananların, büyüklük taslayanların Allah yanında hiçbir değeri yoktur.

İslam'da üstünlük takvadır.

Abdullah bin Abbas:

- Gördüğüm hiçbir kimseden, kendimi üstün tutmadım.

Kendimden yaşlı birini görünce, “Bu benden fazla yaşamış, benden çok ibadet ve hizmet yapmıştır” dedim.

Kendimden küçük birini görünce, “**Bunun yaşı benden az, ben ondan çok yaşamış bulunmaktayım. O halde ondan çok günah işlemiş olabilirim**” diye düşündüm.

Benimle aynı yaşta birini görünce, **kendi hatalarımı hatırladım**. Onda ise bu hataların görünmediğini düşündüm.

Nasreddin Hoca'nın yolu bir gün deniz kenarına düşmüş. Beyaz köpükler içinde kabaran su hoşuna gitmiş. İki avucunu doldurup ağzına götürmüş. Tuzlu ve içilmez olduğunu anlayınca oradan uzaklaşmış.

Biraz ileride mütevazi bir çeşmeye rastlamış. Çanağı doldurup kana kana içtikten sonra, deniz tarafına dönüp bağırması:

- Boşuna kabarıp durma, su dediğin böyle olur, demiş.

Peygamber (as) ın hayatına baktığımız zaman bir gururlanma görülemez. O, diğer insanlar gibi yapmış, onlar gibi yaşamıştır. Kendisine “kul peygamber” denmesinden çok hoşlandığı nakledilir. O hiçbir zaman emreden olmamıştır. “İnsanların en hayırlısı, insanlara en çok faydalı olandır” buyurmuştur. “Kureyşten kuru ekmek yiyen bir kadının oğluyum. Başkalarının krallarına yaptığını bana yapmayın. İnsanlar bir tarağın dişleri gibidir” demiştir.

Ebu Hureyra (ra) şöyle diyor:

- Pazardan gelirken peygamberin elinden yükü almak istedim. Bana: Bir şeyi sahibinin taşıması daha uygun değil midir? Dedi, vermedi der.

H. MÜSLÜMAN RİYADAN UZAK DURAN KİMSEDİR:

Riya, gösteriştir, imrenmedir, övünmedir, başkasının övmesini istemektir, gururlanmaktır. Üstünlük iddiasında bulunmaktır. Yani kalbin hastalıklarındandır.

Riya, bir şeyi olduğundan ters göstermektir. Bunun için riyada yalan vardır. Riyada Allah'a ortak koşma, yani şirk vardır.

Cenab -ı Allah: “Kim Rabbine kavuşmayı arzularsa, doğru dürüst işler işlesin. Rabbine ibadet ederken hiçbir kimseyi ona da ortak tutmasın.” (Kehf: 110) buyuruyor.

İbadette gösteriş Allah'a ortak koşmaktır. Çünkü ibadet ancak Allah'a yapılır. Mükafatı da ancak Allah'tan beklenir. Amacımız Allah'ın rızası değil de, insanların ilgisini çekmek takdirini toplamak olunca, riya şirke götürür.

Biri Peygambere gelerek:

- “Ben hem Allah'ın rızasını kazanmak, hem de halk yanında derecemin görülmesini dileyerek bir iş yaptığım oluyor” der. Bu sırada kehf suresinin 110. ayeti inmiştir. Bu konuda bazı ayetler:

- Maun suresinde de: “riya ile namaz kılanlara yazıklar olsun. Onlara şiddetli azap vardır.” (Maun: 4)

- “Müşrikler gösteriş için ibadet ederler.” (Maun: 6)

- “O riyakarlar, işlediklerinden hiçbir şey kazanmazlar.” (Bakara: 264)

- “Münafıklar amelleri ile halka gösteriş yaparlar.” (Nisa: 142)

Peygamberimiz (as) de bu konuda şöyle der:

- “Kim duyulsun diye bir iş yaparsa, Allah da onun değersizliğini duyurur.” (Buhari 2/384)

- “Bir kimse gösteriş için namaz kılsa, şirktir. Gösteriş için oruç tutsa, şirktir. Gösteriş için sadaka şirktir.” (Ramuz: 428/1)

- “Sizin için en çok korktuğum şey küçük şirktir. Yani riyadır.” (Tirmizi, Hudud: 24)

- “Birine bir yüzle, başkasına başka yüzle hareket eden iki yüzlü kimse, insanların en şerlilerindedir.” (Buhari, menakıb: 1)

- “İnsanın niyet ettiğiinden başka bir şeyi yoktur. Bazıları, görünüşüne göre hayırlı işler yaparlar. Halbuki onlar, taşıdıkları niyet sebebiyle cehennemlidir.” (K. Sitte: 16/9)

Biri peygambere: “Adam vardır mal için, kimi şöhret için, kimi cesaretini göstermek için, kimi gazabından dolayı savaşır. Bunların hangisi Allah yolunda savaşmış olur?” der.

- Allah sözü ve dini üstün olsun diye savaşan kimse Allah yolunda savaşmış olur. (R. Salihin: 1348) cevabını alır.

- “Dünyada şöhret elbisesi giyene Allah ahirette zillet elbisesi giydirir ve yüzüne bakmaz.” (Buhari, libas: 5)

Bu hadislere göre gösteriş, müslümanın diyen birinin huyu olamaz.

Şöyle anlatılır:

Bir zat, senelerce mahallesinin mescidinde ilk safta namaz kılmıştı. Daima erkenden gelir, ilk saftaki yerini alırdı. Bir gün her nasılsa gecikti ve son safta namaz kıldı. Bu durum cemaatin de dikkatini çekmiş, bazıları ona doğru bakmıştı. Bu zat, bundan sonra bir müddet camide görülmedi. Bilahare, camiye neden gelmediği sorulduğu zaman şöyle cevap verdi:

- Şu kadar senenin namazlarımı kaza ediyordum. Ben bu namazları kılarken ihlasla Allah'a ibadet ettiğime kani idim. Halbuki, bir vakit mescide geç gelmem ve halkın beni son safta görmesi mahcup olmama yol açtı. O zaman anladım ki, bir ömür boyu duyduğum manevi haz ve istek, halkın beni ilk safta görmesinden ileri gelmekte imiş, namazlarım sırf Allah rızası için değilmiş. Bunun için namazlarımı kaza ettim!

H. Peygamber (sas) şöyle buyurdu:

“Kıyamet gününde halktan ilk sorgulanacak üç kişiden biri, şehit olmuş bir kimsedir ki, huzura getirilir. Cenab -ı Allah ona ihsan ettiği nimetleri sayar, o da mazhar olduğu nimetleri ikrâr eder. Hak Teâlâ:”

- Bu nimetlere mukabil ne yaptın der, o da:

- Ya Rab! Senin uğrunda savaştım da şehit düştüm, deyince:

- Hayır yalan söylüyorsun, sana cesur desinler diye savaştın. Nitekim bu söz de söylenmiştir, buyurur. Sonra verilen emir üzerine yüzükoyun sürüklene sürüklene cehenneme atılır.

İkincisi de ilim öğrenip öğretmiş Kur'an okumuş bir kimsedir ki, bu da getirilir. Cenab -ı Allah ona lütuf ve ihsan buyurduğu nimetleri sayar. O da nimetleri ikrar ve itiraf eder. Hak Teâlâ:

- Bu nimetlere mukabil ne yaptın? der, o da:

- Ya Rab! İlim öğrendim ve öğrettim, Kur'an okudum, cevabını verince; Cenab-ı Allah:

- Hayır yalan söylüyorsun. İلمي, sana alim desinler diye öğrendin. Kur'an-ı sana “güzel okuyor” desinler diye okudun. Nitekim bu söz de söylenmiştir, buyrulur. Verilen emir üzerine yüzükoyun sürüklenerek ateşe atılır.

Üçüncüsü de, Hak Teala'nın kendisine genişlik verdiği ve her türlü servetten ihsan buyurduğu kimsedir ki, huzura getirilir. Cenab-ı Hak, ona insan buyurduğu nimetleri sayar. O da onları itiraf eder. Cenab -ı Hak:

- Bunlara mukabil ne yaptın? Der.

- Ya Rab! Servetimi sırf senin uğrunda, sevdiğin yollarda harcadım, deyince:

- Hayır, yalan söylüyorsun. Riyakarsın, bunları sana cömert desinler diye yaptın; bu söz de söylenmiştir, buyurdu. Sonra emrolunup o da sürüklene sürüklene ateşe atılır.” (R. Salihin:1648)

Faziletimizi Allah bilmeli, kul değil.

İnanan ateşten kaçır gibi riyadan kaçmalıdır. Çünkü riyakara kıyamet gününde “Git sevabını kine gösteriş yaptysan o versin” denileceği bildirilmiştir.

Bazıları amelime riya karışıyor diye ibadeti terk ettiğini söylüyor. Ne olursa olsun ibadet Allah'ın emridir terk edilmez. Ameller daha ihlaslı yapılmaya çalışılır, düzgün yapılmaya gayret edilir ve şöyle denir:

“Ya Rabbi! Ben görevimi yaptım, sen bilirsin, riyasız amel etmek nasip et”

Riya korkusu, insanı Allah rızasını kazandırmayı kolaylaştırır.

Peygamberimiz: “Elimde olsa ibadetlerimi kiramen katibin meleklerinden bile gizlerdim” demiştir.

Ancak başkalarını da hayra, hizmete çekmek, teşvik etmek niyetiyle yapılan, açıktan yapıldıysa ve söylendiye, bu riya olmaz. İnşallah tebliğin bir parçasıdır.

Rabbim hatalarımızı affetsin, riyasız amel etmek nasip etsin.

I. MÜSLÜMAN DOĞRUYA DA OLSA YEMİN ETMEZ

Cenab -ı Allah bir ayette şöyle emreder:

- “Anlaşma yaptığınız zaman, Allah'ın ahdini yerine getirin ve Allah'ı üzerinize şahit tutarak, pekiştirdikten sonra yeminleri bozmayın...” (Nahl: 91)

Bir başka ayette de:

- “Allah kasıtsız olarak ağzınızdan çıkıveren yeminlerinizden dolayı sizi sorumlu tutmaz. Fakat bilerek yaptığınız yeminlerden dolayı sizi sorumlu tutar. Bunun da kefareti; ailenize yedirdiğiniz yemeğin orta hallisinden on fakire yedirmek, yahud onları giydirmek veya bir köle azat etmektir. Bunları bulamayan üç gün oruç tutmalıdır. Yemin ettiğiniz takdirde yeminlerinizin kefareti işte budur...” (Miada: 89) buyurur.

Hız. Peygamber de bu konuda şöyle der:

- “Alışverişte yemin, malın kazancını giderir.” (R. Salihin: 1752)

- “Bir şeyi satarken yeminden sakının, o her şeyi mahveder.” (R. Salihin: 1753)

Ebu Hureyra (ra):

“Allah Rasulünün yemini: “Allah'a istiğfar ederim” şeklinde idi.” (K. Sitte: 16/214) yani: “Estağfurullah” derdi, diyor.

Biz de, “Allah bir” diyebiliriz.

Demek ki, “Vallahi, billahi, Tallahi” gibi yeminler yapılmamalıdır.

Doğru da olsa, haklı da olursa yemin edilmemelidir.

Olması mümkün olmayan şey üzerine, dinin emir ve yasaklarına ters veya kötü, haram olan bir şeyi yapmak için yemin olmaz. “Namaz kılmayacağım” gibi yemin olmaz. “İçki içeceğim gibi yemin olmaz.”

Karşı taraf, yemini ne manada anlarsa yemin öyledir. Ben ayağımı kaldırdım, onu kastetmedim denilemez.

Yemin etmek, yemini bozmak, büyük günahlardandır.

Dilimizi yemin alışkanlığından kurtarmamız lazım.

Bir de yemini yalancılar eder, suçlular eder. Doğru söze yemin gerekmez.

İ. MÜSLÜMAN YALAN SÖYLEMEZ

Yalan, doğrunun gerçeğin zıddıdır. Günahların çirkinidir.

Allah: - “Ey iman edenler! Allah'tan korkun ve doğru söz söyleyin.” (Ahzab: 70)

- “Yalan sözden sakının.” (Hac: 30)

- “Yalan söylemeleri sebebiyle, onlar için elem verici azab vardır.” (Bakara: 10)

- “İnsan, iyi veya fena hiçbir söz söyleyemez ki, onu tespit ve kaydeden yanında murakıp bulunmasın.” (Kaf: 18) ayetleri ile bizi uyarmıştır.

Müslüman, yalan söylemez, verdiği sözde durur, mazeret uydurmaz. Yalan insanın ruh dünyasını mahveder. Bir toplumda yalan çoksa, yalancı çoksa o toplumda suç ve suçlu da çok olur.

Yalan söyleyen, kendine güvenmediği ve imanı zayıf olduğu için yalan söyler.

Menfaat temin edebilmek için mesela; iş hayatında fazla ücret, rapor alabilmek için yalan söylenirse, o para helal olmaz.

Atalarımız: “Yalancının mumu yatsıya kadar yanar”, “Yalancının evi yanmış kimse inanmamış” derler.

Büyük yalanlar, masum sayılabilecek küçük yalanlarla başlar. Bu konuda dikkatli olmak ve çocuklara uyarılarda bulunmak gerekir...

Yalan ne zaman söylenebilir?

Yalan, fitneyi önlemede, zulme, haksızlığa mani olmada, bir Müslümanı kötülüklerden korumada yalan söylenebilir. İnsanları barıştırmada zararsız yalanlar söylenebilir.

Hz. Peygamber: “Üç yerde yalan müsaade edilmiştir: 1. Harpte, 2. İnsanların arasını ıslah için 3. Eşlerin aile yuvasının yıkılmaması için birbirine söyledikleri yalan.” (R. Salihin: 1576) der. Diğer hadislerde de:

- “Her şeyi söylemek, insana yalan olarak yeter.” (R. Salihin: 1577)

- “Yalan yere yemin edene cehennem vacip olur.” (Age: 1745)

- “Bile bile yalan söylemek büyük günahlardandır.” (Age: 1746)

- “Çocuğa: “Gel sana şunu vereceğim der” ve sonra da vermezse, yalan olur.” (Seçme hadisler: 50)

- “Yazıklar olsun o kimseye ki, insanları güldürmek için konuşur ve yalan söyler. Yazık yazık ona.” (Age: 52)

- “Kim görmediği rüyayı gördüm diye anlatırsa, ahirette ona iki arpa tanesi verilerek birbirine düğüm yapıp bağlaması istenir.” (R. Salihin: 1573)

- “İnsanların arasını ıslah için başkasına hayırlı söz söyleyen yalancı sayılmaz.” (R. Salihin: 1576)

- “Yalan kötülüğe, kötülük cehenneme götürür. İnsan, yalan söyleye söyleye nihayet Allah yanında yalancılar defterine yazılır.” (R. Salihin: 1571)

- “Münafığın alameti üçtür:

1. Emanete ihanet eder.

2. Söz verdiğiğinde sözünde durmaz.

3. Söz söylerken yalan söyler.”(R. Salihin: 1572) buyurur.

Yalan, terk edilirse insan bir çok kötülükten korunur ve kurtulur. Biri Peygamber (as)a gelerek:

- Üç günaha tutuldum.onları yapmadan duramıyorum. Bunlar: zina, içki ve yalan, der. Peygamberimiz ona:

- Yalanı benim için terk et, der. O da:

- Peki, yalan söylemeyeceğim, cevabını verdi.

Bir kötülük yapacağı zaman hep peygambere verdiği söz aklına gelir. Ve peygamber bana sorsa yalan söyleyemem diye düşündü ve kötülüklerden kurtuldu.

Lokman (as) oğluna şöyle demiştir:

- “Oğlum, yalandan sakın. Zira yalan serçe eti kadar tatlıdır. Ondan pek az kimse kurtulabilir.”

Hz. Ali de: “Allah yanında en büyük hata, yalan konuşmaktır” demiştir.

SONSÖZ

Müslüman olmak neyi gerektirir? Müslüman'ın vasıfları nelerdir? Müslüman neyi nasıl yapmalıdır? Gibi konulara daha çok ayet ve hadislerle bilgi vermeye çalıştım.

Bu kitabı yazarken, yapamadığım bir şeyi yapın demedim. Çünkü yapamadığımı söylemek yalancılıktır. Cenab-ı Allah: “Yapamadığımı niye söylüyorsunuz?” diyor.

“Müslüman'ım” deyip de Müslüman olmanın gereğini yapmamakta böyledir. Onun iddiası yalandır. Ona imanı fayda vermez.

Dünya hayatı gençken oyunla eğlence ile geçiyor. Orta yaşlı iken dünyanın cazibesi ve menfaatleri ile geçiyor. Biraz yaşlanınca dünyanın yanında ahiret hatırlanmaya başlıyor. Bazıları için yaptıkları yeterli olmuyor . Allah'ın haber verdiğine göre: “ dünyaya döndürülmemiz mümkün mü ki, yapmış olduğumuz şeylerden başkasını yapalım? Onlar cidden kendilerine yazık ettiler...” (A'raf:53)

Dünyada aldananların hayatının sonu pişmanlık olacak. Keşke yaşamasaydım, keşke insan olarak yaratılmasaydım diyecek. Ne zaman diyecek bunu? Hayvanların haklarını aldıktan sonra toprak olduklarını görünce diyecek. “ Ne olurdu bende toprak olsaydım” diyecek.

Ateist olan Tolstoy, inandıktan sonra şöyle demiştir.

“Allah'a inandıktan sonra yaşadığımı anladım. Ondan sonra her şey mânâ kazandı hayatımda.”

Bu uyanış herkese nasip olmuyor.

Kendilerine yazık eden kimselere melekler, canlarını alırken ne işle meşguldünüz? Derler. “Biz çaresizdik ki” cevabı üzerine melekler: “ Yeryüzü geniş değil miydi? Küfürden, günahattan hicret etseydiniz ya!” derler. İşte onların barınağı cehennemdir. Orası ne kötü gidiş yeridir.(Nisa:97)

Büyük alim Hasan Basri şöyle der:

-“Kim dünyaya aşkla bağlanıp ahireti unutursa Allah ona üçü dünyada, üçüde ahirette altı ceza ile cezalandırır. **Dünyadaki üç ceza şunlardır:**

- 1- Sonu gelemeyen hırs ve arzu
- 2- Doymayan aç gözlülük
- 3- İbadetin zevkinden mahrum olmak.

Ahiretteki üç cezada:

- 1- Dehşetli korku.

2- Çetin bir sorgu

3- Sonsuz Üzüntü...”

Daha fazla söze ne gerek. Allah erken uyunanlardan etsin.

Bu kitabı hazırlarken cumadan cumaya evimden çıktım. Ömür yetmezse endişesini taşıdım. Bitirmek nasip oldu. Alemlerin Rabbi Olan Allah'a Hamdü senalar olsun.